

STORTINGET

Dokument 15:3

(2017–2018)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 301–450
17. november–6. desember 2017

Innhold

Spørsmål

301.	Fra stortingsrepresentant Tuva Moflag, vedr. kommunaler planer, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren	11
302.	Fra stortingsrepresentant Tuva Moflag, vedr. sykehusøkonomi, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	12
303.	Fra stortingsrepresentant Lise Christoffersen, vedr. ansattes rettigheter jernbanereformen, besvart av samferdselsministeren	15
304.	Fra stortingsrepresentant Lise Christoffersen, vedr. infrastruktur til Brakerøya, besvart av samferdselsministeren.....	20
305.	Fra stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland, vedr. rusbehandlig og psykisk helsevern, besvart av helse- og omsorgsministeren	20
306.	Fra stortingsrepresentant Morten Stordalen, vedr. beredskapstakster, besvart av samferdselsministeren.....	21
307.	Fra stortingsrepresentant Martin Henriksen, vedr. bevilgning av flere milliarder kroner til økt lærertetthet, besvart av kunnskapsministeren	22
308.	Fra stortingsrepresentant Martin Henriksen, vedr. lærertetthet, besvart av kunnskapsministeren.....	22
309.	Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. ordninga med å utsteda pass, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	23
310.	Fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland, vedr. hodeomkrets hos barn, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	24
311.	Fra stortingsrepresentant Dag Terje Andersen, vedr. ansettelsen av Christine Meyer til direktør i Statistisk Sentralbyrå, besvart av statsministeren	25
312.	Fra stortingsrepresentant Nicholas Wilkinson, vedr. forprosjektering av det nye beredskapssenteret, besvart av finansministeren	25
313.	Fra stortingsrepresentant Nicholas Wilkinson, vedr. forprosjektering av det nye beredskapssenteret, besvart av finansministeren	26
314.	Fra stortingsrepresentant Morten Stordalen, vedr. oversikt over bevilgning til vedlikehold/ fornying av bruer siste 10 år, besvart av samferdselsministeren	27
315.	Fra stortingsrepresentant Ulf Leirstein, vedr. plasseringen av bomstasjonen ved Ambjørnrød i Fredrikstad, besvart av samferdselsministeren.....	28
316.	Fra stortingsrepresentant Ulf Leirstein, vedr. henlegging av mindre alvorlige straffesaker som lommetyverier og sykkeltyverier i Oslo, besvart av justis- og beredskapsministeren	29
317.	Fra stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen, vedr. folkehelsearbeidet, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	30
318.	Fra stortingsrepresentant Carl-Erik Grimstad, vedr. Skatt Sørs planer og anbudsforespørsel om nye lokaler i Vestfold, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren.....	31
319.	Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. heldøgnsomsorgsplasser, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	33
320.	Fra stortingsrepresentant Tuva Moflag, vedr. protonsenters, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	34
321.	Fra stortingsrepresentant Kari Kjønås Kjos, vedr. kjønnslemlestelse, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	35
322.	Fra stortingsrepresentant Stein Erik Lauvås, vedr. returer til Hellas, besvart av innvandrings- og integreringsministeren	35
323.	Fra stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete, vedr. norsk utstyr og teknologi på nye kystvaktskip, besvart av forsvarsministeren	36
324.	Fra stortingsrepresentant Åsunn Lyngedal, vedr. Skjomenvassdragene, besvart av olje- og energiministeren	37
325.	Fra stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland, vedr. Sørlandet sykehus, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	38

326.	Fra stortingsrepresentant Trine Skei Grande, vedr. russefestivaler- og arrangementer, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	39
327.	Fra stortingsrepresentant Hadia Tajik, vedr. middels god eller direkte dårlig øyrefik, besvart av fiskeriministeren.....	40
328.	Fra stortingsrepresentant Abid Q. Raja, vedr. sikre økt norsk rekruttering til ESA, besvart av ministeren for samordning av EØS-saker og forholdet til EU	40
329.	Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. HELFO, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	41
330.	Fra stortingsrepresentant Knut Arild Hareide, vedr. eksport av militært materiell til autoritære regimer, besvart av utenriksministeren.....	42
331.	Fra stortingsrepresentant Sverre Myrli, vedr. luftfartsforhandlinger med Russland, besvart av samferdselsministeren.....	43
332.	Fra stortingsrepresentant Audun Lysbakken, vedr. menneskerettighetsbrudd i Libya, besvart av utenriksministeren	44
333.	Fra stortingsrepresentant Nils Kristen Sandtrøen, vedr. barnebortføringsak på Elverum, besvart av justis- og beredskapsministeren	45
334.	Fra stortingsrepresentant Petter Eide, vedr. det planlagte beredskapssenteret på Taraldrud, besvart av justis- og beredskapsministeren	46
335.	Fra stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol, vedr. organisasjons- og ledelsesmodellene i sykehusene, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	47
336.	Fra stortingsrepresentant André N. Skjelstad, vedr. jernbanebommen på Skogn, besvart av samferdselsministeren.....	48
337.	Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. trakassering av kvinner, besvart av fiskeriministeren.....	48
338.	Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. lønnsomheten i Goliat-saken, besvart av olje- og energiministeren.....	49
339.	Fra stortingsrepresentant Abid Q. Raja, vedr. fartsgrenser ved skolevei, besvart av samferdselsministeren.....	50
340.	Fra stortingsrepresentant Cecilie Myrseth, vedr. seksuell trakassering, besvart av barne- og likestillingsministeren.....	51
341.	Fra stortingsrepresentant Tone Wilhelmsen Trøen, vedr. opplæringsarbeidet rundt kropp og grenser i barnehagene, besvart av kunnskapsministeren.....	51
342.	Fra stortingsrepresentant Mona Lill Fagerås, vedr. retten til opplæring for mennesker med utviklingshemming, besvart av kunnskapsministeren	53
343.	Fra stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol, vedr. ny låneordning for nye sykehusprosjekter, besvart av helse- og omsorgsministeren	54
344.	Fra stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland, vedr. stoppmønsteret i forbindelse med konkurranseutsettelsen av Sørlandsbanen, besvart av samferdselsministeren.....	55
345.	Fra stortingsrepresentant Else-May Botten, vedr. CCS-prosjektene, besvart av olje- og energiministeren	56
346.	Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. omfattende ordensvaktkurs for frivillige vakter, besvart av justis- og beredskapsministeren	56
347.	Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. statistikk for skolebibliotek, besvart av kunnskapsministeren	57
348.	Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. bortfallet av eiendomsskatten, besvart av finansministeren.....	58
349.	Fra stortingsrepresentant Hadia Tajik, vedr. kvoteflyttingar, besvart av innvandrings- og integreringsministeren	58
350.	Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. hjerteinfarkt, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	59
351.	Fra stortingsrepresentant Arne Nævra, vedr. forskrift om omregistreringsavgift, besvart av finansministeren.....	60
352.	Fra stortingsrepresentant Mona Lill Fagerås, vedr. seksuell trakassering av skoleelever, besvart av kunnskapsministeren.....	61

353.	Fra stortingsrepresentant Sandra Borch, vedr. sertifisering av guider, besvart av næringsministeren.....	62
354.	Fra stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg, vedr. funksjonsnedsettelse, besvart av kunnskapsministeren.....	63
355.	Fra stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg, vedr. reisestøtten, besvart av kunnskapsministeren.....	64
356.	Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. Odda Sjukehus, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	64
357.	Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. ABE-reformen, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	66
358.	Fra stortingsrepresentant Kari Henriksen, vedr. barnevernsinstitusjon med helse- og barnevernsfaglig innhold i Søgne, besvart av barne- og likestillingsministeren.....	67
359.	Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. HELFO, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	67
360.	Fra stortingsrepresentant Tore Hagebakken, vedr. kvalifisert personell til å sikre kompetanse på ernæringsfeltet innen pleie- og omsorgstjenesten, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	68
361.	Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. mineraloljeavgiften, besvart av finansministeren.....	70
362.	Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. sjokolade- og sukkervavgift, besvart av finansministeren.....	71
363.	Fra stortingsrepresentant Arne Nævra, vedr. jakt på ender, besvart av klima- og miljøministeren	73
364.	Fra stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl, vedr. transporttid av pågrepne, besvart av justis- og beredskapsministeren	74
365.	Fra stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl, vedr. digitaliseringen av Norge, besvart av samferdselsministeren.....	74
366.	Fra stortingsrepresentant Tuva Moflag, vedr. at mandatet til Statens seniorråd utvides, besvart av helse- og omsorgsministeren	76
367.	Fra stortingsrepresentant Arild Grande, vedr. tiltak mot arbeidslivskriminalitet og økt samarbeid mellom etatene, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	77
368.	Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. enøktiltak, besvart av olje- og energiministeren	78
369.	Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. Ofotbanen, besvart av samferdselsministeren	79
370.	Fra stortingsrepresentant Åsmund Aukrust, vedr. oljefyr, besvart av olje- og energiministeren	79
371.	Fra stortingsrepresentant Abid Q. Raja, vedr. «lootboxes» og spillvaluta, besvart av kulturministeren.....	80
372.	Fra stortingsrepresentant Trine Skei Grande, vedr. regler for kloakkutslipp fra skip, besvart av klima- og miljøministeren	81
373.	Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. kvinners rettigheter og likestilling i utenriks- og utviklingspolitikken, besvart av utenriksministeren	82
374.	Fra stortingsrepresentant Heidi Greni, vedr. kommunesammenslåing, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren.....	83
375.	Fra stortingsrepresentant Eigil Knutsen, vedr. E39-prosjektene, besvart av samferdselsministeren.....	83
376.	Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. gjerde langs jernbanen fra Mosjøen til Laksforsen, besvart av samferdselsministeren.....	84
377.	Fra stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland, vedr. Helfo sin anbefaling om å redusere antall kontorsteder fra 22 til 7, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	85
378.	Fra stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland, vedr. regjeringens endringer i kap. 734 post 70 «Hjemhenting ved alvorlig psykisk lidelse mv.», besvart av helse- og omsorgsministeren.....	86

379.	Fra stortingsrepresentant Torhild Bransdal, vedr. "oktoberbarna", besvart av innvandrings- og integreringsministeren	87
380.	Fra stortingsrepresentant Torhild Bransdal, vedr. bosetting av flyktninger i mindre kommuner, besvart av innvandrings- og integreringsministeren	87
381.	Fra stortingsrepresentant Jon Gunnes, vedr. arbeidstidsordninger for entreprenører og underentreprenører som bygger for Nye Veier, besvart av arbeids- og sosialministeren	88
382.	Fra stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete, vedr. WTO-forhandlingane, besvart av utenriksministeren	89
383.	Fra stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl, vedr. planlagte politiaksjoner i distriktene, besvart av justis- og beredskapsministeren	90
384.	Fra stortingsrepresentant Lene Vågslid, vedr. bevæpnet Oslo-politi, besvart av justis- og beredskapsministeren	90
385.	Fra stortingsrepresentant Morten Ørsal Johansen, vedr. skogeiendommer, besvart av landbruks- og matministeren	91
386.	Fra stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad, vedr. taxfree-alkoholsalget, besvart av helse- og omsorgsministeren	92
387.	Fra stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad, vedr. Kvinneklubben i Bergen, besvart av helse- og omsorgsministeren	94
388.	Fra stortingsrepresentant Arild Grande, vedr. utenlandske yrkessjåfører, besvart av samferdselsministeren	95
389.	Fra stortingsrepresentant Ole André Myhrvold, vedr. re-åpning av Kornsjø stasjon, besvart av samferdselsministeren	96
390.	Fra stortingsrepresentant Ole André Myhrvold, vedr. lisesjakta på ulv, besvart av klima- og miljøministeren	96
391.	Fra stortingsrepresentant Solveig Schytz, vedr. Kongsvingerbanen, besvart av samferdselsministeren	97
392.	Fra stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl, vedr. EU-medlemskap, besvart av ministeren for samordning av EØS-saker og forholdet til EU	99
393.	Fra stortingsrepresentant Martin Henriksen, vedr. styringssystemer og datautvikling innen skolen, besvart av kunnskapsministeren	99
394.	Fra stortingsrepresentant Jonas Gahr Støre, vedr. bygging av 420 KV linje frem til Varangerbotn i Øst-Finnmark, besvart av olje- og energiministeren	101
395.	Fra stortingsrepresentant Eirik Sivertsen, vedr. friluftslivsfag, besvart av kunnskapsministeren	101
396.	Fra stortingsrepresentant Ingalill Olsen, vedr. Hurtigruten, besvart av samferdselsministeren	102
397.	Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. avvergingsplikt i Tyssfjord, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren	103
398.	Fra stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen, vedr. SarpsborgModellen - psykisk helse, besvart av helse- og omsorgsministeren	104
399.	Fra stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen, vedr. mottakelse for kunstnere og kulturpersonligheter, besvart av kulturministeren	106
400.	Fra stortingsrepresentant Kari Henriksen, vedr. ABE-reformen, besvart av barne- og likestillingsministeren	106
401.	Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. innskuddspensjon, besvart av arbeids- og sosialministeren	107
402.	Fra stortingsrepresentant Svein Roald Hansen, vedr. godskriving av pensjonspoeng for omsorgsarbeid, besvart av arbeids- og sosialministeren	108
403.	Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. nordisk energipolitisk samarbeidsprogram for 2018-2020, besvart av forsvarsministeren	109
404.	Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. Mattilsynet, besvart av landbruks- og matministeren	109
405.	Fra stortingsrepresentant Nicholas Wilkinson, vedr. selskapet Orange helse, besvart av helse- og omsorgsministeren	110

406.	Fra stortingsrepresentant Nicholas Wilkinson, vedr. kommersielle bemanningsbyråer som Orange helse, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	111
407.	Fra stortingsrepresentant Åsunn Lyngedal, vedr. flyvninger mellom Harstad/Narvik Evenes og Bodø, besvart av samferdselsministeren	112
408.	Fra stortingsrepresentant Åsunn Lyngedal, vedr. voldtektsmottak i Helse Nord, besvart av helse- og omsorgsministeren	114
409.	Fra stortingsrepresentant Hadia Tajik, vedr. timeverk per innbyggjar og talet på utførte timeverk per arbeidstakar i Norge, besvart av arbeids- og sosialministeren	115
410.	Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. Aasta Hansteen, besvart av olje- og energiministeren	116
411.	Fra stortingsrepresentant Tore Hagebakken, vedr. finansiering av NAKU, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	116
412.	Fra stortingsrepresentant Trine Skei Grande, vedr. sterkt øl til salg ved Nordpolet i Longyearbyen, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	117
413.	Fra stortingsrepresentant Audun Lysbakken, vedr. materiell fra Norge i bruk i Jemen, besvart av utenriksministeren	118
414.	Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. gjenvinningsanlegg i Norge, besvart av klima- og miljøministeren.....	119
415.	Fra stortingsrepresentant Solveig Skaugvoll Foss, vedr. Frankrikes «4 per 1000»-initiativ, besvart av landbruks- og matministeren	119
416.	Fra stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol, vedr. Orange Helse, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	120
417.	Fra stortingsrepresentant Arild Grande, vedr. innleid arbeidskraft, besvart av arbeids- og sosialministeren.....	121
418.	Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. petroleumsprosjektene under bygging, besvart av olje- og energiministeren	122
419.	Fra stortingsrepresentant Mona Lill Fagerås, vedr. dyrepåkjørsler på Nordlandsbanen, besvart av samferdselsministeren	123
420.	Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. etableringen av dyrepoliti, besvart av landbruks- og matministeren	124
421.	Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. havbruksfondet, besvart av fiskeriministeren.....	124
422.	Fra stortingsrepresentant Per Espen Stoknes, vedr. rimelighetsvilkåret ved internflukt, besvart av innvandrings- og integreringsministeren.....	125
423.	Fra stortingsrepresentant Per Espen Stoknes, vedr. transportplanene for Moss, besvart av samferdselsministeren.....	126
424.	Fra stortingsrepresentant Tuva Moflag, vedr. arbeidsavklaringspenger, besvart av arbeids- og sosialministeren.....	126
425.	Fra stortingsrepresentant Masud Gharahkhani, vedr. Sykkel-VM, besvart av kulturministeren.....	127
426.	Fra stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen, vedr. skolehelsetjenesten, besvart av helse- og omsorgsministeren	128
427.	Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. korridorpasientar, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	129
428.	Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. Odda sjukehus, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	130
429.	Fra stortingsrepresentant Arne Nævra, vedr. skogvernprosessen, besvart av klima- og miljøministeren	132
430.	Fra stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen, vedr. fritak for fredede bygninger, besvart av finansministeren.....	133
431.	Fra stortingsrepresentant Atle Simonsen, vedr. sammenslåingen av kommunene Sandnes og Forsand, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren	133
432.	Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. nedbygging av viktig samfunnsstruktur, besvart av samferdselsministeren	134

433.	Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. det norske bidraget til Operasjon Triton i Middelhavet, besvart av justis- og beredskapsministeren	135
434.	Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. Taraldrud, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	136
435.	Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. netthandling, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	137
436.	Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. laboratorietjenester, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	138
437.	Fra stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg, vedr. økt bruk av samtykkeløsninger i offentlig sektor, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren	141
438.	Fra stortingsrepresentant Eigil Knutsen, vedr. oversikt etter avgiftsendringer etter budsjettforliket, besvart av finansministeren	141
439.	Fra stortingsrepresentant Ulf Leirstein, vedr. sitteplasser med bilbelter til skolebusser, besvart av samferdselsministeren	147
440.	Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. netthandel fra utlandet, besvart av finansministeren.....	148
441.	Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. antallet personer som har blitt kjørt av politiet til legevakten i Asker og Bærum, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	149
442.	Fra stortingsrepresentant Nils Kristen Sandtrøen, vedr. Mattilsynets viktige arbeid for å forebygge og avdekke dyretragedier, besvart av landbruks- og matministeren	149
443.	Fra stortingsrepresentant Arild Grande, vedr. taushetsplikt, Skatteetaten, besvart av finansministeren.....	150
444.	Fra stortingsrepresentant Arne Nævra, vedr. stygge dyrevelferdssaker, besvart av landbruks- og matministeren	151
445.	Fra stortingsrepresentant Kari Henriksen, vedr. fag- og timefordelingen i videregående skoler, besvart av kunnskapsministeren	152
446.	Fra stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad, vedr. takstøkningssaken i Haugalandspakken, besvart av samferdselsministeren	153
447.	Fra stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad, vedr. asylsøkere som har konvertert, besvart av innvandrings- og integreringsministeren	153
448.	Fra stortingsrepresentant Torhild Bransdal, vedr. asylsituasjonen i Europa, besvart av innvandrings- og integreringsministeren.....	154
449.	Fra stortingsrepresentant Torhild Bransdal, vedr. aldersfastsetting av enslige mindreårige asylsøkere, besvart av innvandrings- og integreringsministeren.....	155
450.	Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. flyktninger med permanent opphold i Norge og krav på beskyttelse, besvart av utenriksministeren	156

**Oversikt over spørsmålsstillere og
besvarte spørsmål (301 - 450) for sesjonen 2017-2018.**

Partibetegnelse:

*A Det norske Arbeiderparti
FrP Fremskrittspartiet
H Høyre
KrF Kristelig Folkeparti*

*Sp Senterpartiet
SV Sosialistisk Venstreparti
V Venstre
MDG Miljøpartiet De Grønne*

Andersen, Dag Terje (A)	311
Andersen, Karin (SV)	397, 450
Aukrust, Åsmund (A)	370
Bjørnebekk-Waagen, Elise (A)	317, 398, 426
Bollestad, Olaug V. (KrF)	386, 387, 446, 447
Borch, Sandra (Sp)	353
Botten, Else-May (A)	345
Bransdal, Torhild (KrF)	379, 380, 448, 449
Christoffersen, Lise (A)	303, 304
Eide, Petter (SV)	334
Fagerås, Mona Lill (SV)	342, 352, 419
Foss, Solveig Skaugvoll (SV)	415
Gharahkhani, Masud (A)	425
Gjelsvik, Sigbjørn (Sp)	361, 362, 434, 435, 440, 441
Grande, Arild (A)	367, 388, 417, 443
Grande, Trine Skei (V)	326, 372, 412
Greni, Heidi (Sp)	374
Grimstad, Carl-Erik (V)	318
Grung, Ruth (A)	356, 357, 403, 404
Gunnes, Jon (V)	381
Hagebakken, Tore (A)	360, 411
Haltbrekken, Lars (SV)	338, 368, 410, 418
Hansen, Svein Roald (A)	402
Hareide, Knut Arild (KrF)	330
Henriksen, Kari (A)	358, 400, 445
Henriksen, Martin (A)	307, 308, 393
Hoksrud, Bård (FrP)	319
Johansen, Morten Ørsal (FrP)	385
Kaski, Kari Elisabeth (SV)	337, 348, 373, 401
Kjerkol, Ingvild (A)	335, 343, 416
Kjos, Kari Kjønnaas (FrP)	321
Klinge, Jenny (Sp)	433
Knutsen, Eigil (A)	375, 438
Lauvås, Stein Erik (A)	322
Leirstein, Ulf (FrP)	315, 316, 439
Lyngedal, Åsunn (A)	324, 407, 408
Lysbakken, Audun (SV)	332, 413
Mehl, Emilie Enger (Sp)	364, 365, 383, 392
Moflag, Tuva (A)	301, 302, 320, 366, 424
Mossleth, Siv (Sp)	359, 369, 376, 432
Myhrvold, Ole André (Sp)	389, 390

Myrli, Sverre (A)	331
Myrseth, Cecilie (A)	340
Mørland, Tellef Inge (A)	305, 325, 344, 377, 378
Navarsete, Liv Signe (Sp)	323, 382
Nævra, Arne (SV)	351, 363, 429, 444
Olsen, Ingalill (A)	396
Pollestad, Geir (Sp)	309, 420, 421
Raja, Abid Q. (V)	328, 339, 371
Sandtrøen, Nils Kristen (A)	333, 442
Schytz, Solveig (V)	391
Sem-Jacobsen, Åslaug (Sp)	430
Simonsen, Atle (FrP)	431
Sivertsen, Eirik (A)	395
Skjelstad, André N. (V)	336
Solberg, Torstein Tvedt (A)	354, 355, 437
Stensland, Sveinung (H)	310
Stoknes, Per Espen (MDG)	422, 423
Stordalen, Morten (FrP)	306, 314
Strand, Marit Knutsdatter (Sp)	346, 347, 414
Støre, Jonas Gahr (A)	394
Tajik, Hadia (A)	327, 349, 409
Toppe, Kjersti (Sp)	329, 350, 427, 428, 436
Trettebergstuen, Anette (A)	399
Trøen, Tone Wilhelmsen (H)	341
Vågslid, Lene (A)	384
Wilkinson, Nicholas (SV)	312, 313, 406, 405

STORTINGET

Dokument 15:3

(2017–2018)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

SPØRSMÅL NR. 301

Innlevert 17. november 2017 av stortingsrepresentant Tuva Moflag

Besvart 28. november 2017 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

«Hvilke krav kan kommunene stille til utbygger gjennom kommuneplaner og reguleringsplaner for å skape en mer klimavennlig og bærekraftig urbanisering?»

BEGRUNNELSE:

Fortettingen som skjer i og rundt norske storbyer og knutepunkt er viktig og riktig for å møte de utfordringene som befolkningsveksten i urbane strøk gir. På den andre siden utgjør selve byggeprosjektene en betydelig del av klimagassutslippene.

Gjennom skjerpede miljø- og klimakrav i reguleringsplaner og gjennom krav til byggematerialer, oppvarming, energiløsninger, karbonnøytrale byggeskikker med mer kunne norske kommuner gjort det lettere for Norge å bidra til å nå FN's bærekraftsmål nr. 11 om en mer bærekraftig urbanisering.

Mange kommuner ønsker å utvikle mer miljøvennlige lokalmiljøer, men opplever at verktøykassen mangler. Det er uklart hvilke myndighet kommunene har til å stille ulike miljøkrav til utbyggingsprosjekter.

Svar:

Regjeringen er opptatt av å føre en offensiv klimapolitikk. Gjennom plan- og bygningsloven arbeider vi for å sikre bærekraftig planlegging og byutvikling. I Meld. St. 18 (2016–2017) Berekraftige byar og sterke distrikt, som ble

behandlet av Stortinget våren 2017, legger vi vekt på behovet for en bærekraftig arealbruk og transportsystemer som sikrer klima- og miljøhensyn.

Plan- og bygningsloven er et sentralt virkemiddel for å skape miljøvennlige lokalmiljøer og redusere utslipp av klimagasser i norske kommuner. Gjennom arealplanlegging har kommunen mulighet til å påvirke utslipp av klimagasser, særlig ved å gi rammer for hvordan utbyggere må bygge, utnytte arealer og gjennomføre transportløsninger. Plan- og bygningsloven har en betydelig "verktøykasse" som kommunen kan bruke i sin arealplanlegging for å fremme klimavennlige byggeprosjekter og bærekraftig urbanisering. Virkemidlene i dagens plan- og bygningslov kan derfor bidra til at vi når klimamålene.

Plan- og bygningsloven § 3-1 bokstav g) sier at kommunen skal ta hensyn til klima i sin planlegging. Det er også gitt føringer i nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging, som ble vedtatt av regjeringen i juni 2015. Regjeringen forventer at fylkeskommunene og kommunene i sin planlegging legger vekt på reduksjon av klimagassutslippene, energiomlegging og energieffektivisering gjennom planlegging og lokalisering av næringsvirksomhet, boliger, infrastruktur og tjenester.

Lovens rolle som virkemiddel for et mer klimavennlig og bærekraftig samfunn, er i stor grad et spørsmål om hvordan loven anvendes og hvilken vekt klimahensynet tillegges i praksis. Etter min mening er ikke hovedutfordringen å utvide "verktøykassen" i loven. Utfordringen ligger i å få vedtatt arealplaner med et innhold som virker

positivt på utslipp av klimagasser, og som samtidig skaper gode kvaliteter i fortetningsprosjekter. Regjeringen planlegger derfor flere tiltak som vil styrke klimahensynet i retningslinjer og mål kommunene skal følge i sin planlegging. Klima- og miljødepartementet har forslag til statlig planretningslinje for klimatilpasning ute på høring. Retningslinjen skal, når den er vedtatt av Kommunal- og moderniseringsdepartementet, legges til grunn i kommunal og regional planlegging. Retningslinjen vil inneholde flere føringer som skal bidra til at klimahensynet blir ivare tatt. Retningslinjen er foreslått innarbeidet i eksisterende statlig planretningslinje for klima- og energiplanlegging. I kombinasjon med eksisterende statlig planretningslinje for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging, vil dette gi tydelige føringer for en klimavennlig samfunns- og arealplanlegging i norske kommuner.

Bygningsregelverket skal også sørge for at boliger og bygg er klima- og miljøvennlige. Det er en rekke miljøkrav i byggt teknisk forskrift, dette omfatter blant annet energikrav. Energiforsyningen i byggt teknisk forskrift omfatter ambisiøse krav til både energieffektivitet og energiforsyning. Regjeringen har skjerpet energikrav i byggt teknisk forskrift. Med energikravene som trådte i kraft 1. januar

2016, blir nye bygg om lag 20-25 prosent mer energieffektive sammenlignet med tidligere krav. Det er ingen klimagassutslipp fra oppvarming av nye bygg, fordi det nå kun er tillatt med fornybare energiløsninger. Jeg ønsker å skjerpe energikravene ytterligere, og departementet har ambisjon om at energikravene skal skjerpes til nesten nullenerginivå i 2020 i tråd med klimaforliket.

Krav til slike bestemte tekniske løsninger i det enkelte bygg fastsettes i byggt teknisk forskrift. Bakgrunnen er at gode grunner taler for å ha et nasjonalt omforent teknisk regelverk for grunnleggende hensyn til helse, miljø, sikkerhet og tilgjengelighet. Prinsippet bidrar til å sikre kvalitet, effektivitet og forutsigbarhet for kommuner, næringsliv og innbyggere. Dette innebærer at det i planbestemmelser ikke kan stilles andre krav til tekniske løsninger i det enkelte bygg enn de krav som fremgår av byggt teknisk forskrift. I tillegg har kommunen anledning til å bruke arealplaner for å utvikle miljøvennlige utearealer i lokalmiljøer.

Jeg mener at plan- og bygningsloven gir kommunene tilstrekkelig verktøy og virkemidler til å oppnå en klimavennlig og bærekraftig urbanisering.

SPØRSMÅL NR. 302

Innlevert 17. november 2017 av stortingsrepresentant Tuva Moflag

Besvart 29. november 2017 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Hvilke sykehus har overskredet budsjettene sine så langt i 2017, hvor mye ble de samme sykehusene pålagt å effektivisere i 2017 som følge av effektiviseringskrav pålagt i Prop. 1 S 2016-2017 og gjennom budsjettforliket og hvordan forventer statsråden at sykehusene skal løse av nye oppgaver, ivareta pasientsikkerheten og samtidig effektivisere i 2018?»

BEGRUNNELSE:

Til Klassekampen 17.11.17 svarer statsråden på spørsmål om konsekvenser av avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen, at årsaken til at flere sykehusavdelinger må redusere pengebruken i 2018 kan skyldes at de blant annet har brukt mer enn budsjettet for 2017. Samtidig får sykehusene et kutt på 178 millioner i årets budsjett, begrundet med at aktiviteten i sykehusene er noe lavere enn antatt i 2017 enn opprinnelig forutsatt.

Det er vanskelig å forstå hvordan statsråden kan forsvare effektiviseringskutt i en så hardt presset sektor, samtidig som nye krav og oppgaver skal innfris. Det fremstår også som uoversiktlig for Stortinget om innsparingen på 178 millioner er som følge av lavere aktivitet eller en konsekvens av de strenge kravene i ABE-reformen i 2017.

Svar:

Netto effektiviseringskrav knyttet til avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen (ABE-reformen) i vedtatt budsjett 2017 utgjør 427 mill. kroner samlet sett. Sektoren får etter fratrekk av dette en vekst på 1 462 mill. kroner i 2017. Det fremgår av Prop. 1 S (2017-2018) at beløpet på 178 mill. kroner som det vises til i spørsmålet er knyttet til aktiviteten i helseforetakene er noe lavere enn opprinnelig budsjettet. Beløpet er ikke et effektiviseringskrav, men gjelder utbetalinger over de aktivitetsbaserte ordningene. Utbetalingene over disse ordningene baserer seg på faktisk aktivitet. Når aktiviteten blir lavere enn budsjettet

blir også utbetalingene lavere. Tilsvarende vil utbetalingene bli høyere når aktiviteten blir høyere enn budsjettert. Basisbevilgningen som skal dekke 50 pst. av kostnadene er ikke endret som følge av den noe lavere aktiviteten.

Helse- og omsorgsdepartementet har ikke tall på helseforetaksnivå når det gjelder ABE-reformen. Effekten av ABE-reformen for det enkelte helseforetak vil blant annet avhenge av den interne inntektsmodellen i hver region,

faktisk aktivitet i det enkelte budsjettår og om det regionale helseforetaket har valgt å håndtere økningen i netto effektiviseringskrav etter budsjettbehandlingen på Stortinget på RHF-nivå eller på det enkelte helseforetak.

Basert på ordinær rapportering til HOD fra de regionale helseforetakene ser den økonomiske situasjonen ut som følger ved utgangen av september (tall i 1.000 kr):

Resultater pr september 2017	Helse Sør-Øst	Helse Vest	Helse Midt-Norge	Helse Nord	Sum
Resultat hittil i år	498 200	365 402	169 153	212 162	1 244 916
Budsjettert resultat hittil i år	431 470	404 066	216 573	252 664	1 304 774
Avvik mot budsjettert resultat hittil i år	66 729	-38 664	-47 420	-40 502	-59 857
Budsjettert resultat 2017	561 000	313 000	221 365	334 660	1 430 025
Årsestimat 2017	787 503	533 000	236 500	319 427	1 876 430
Endring ift budsjettert årsresultat	226 503	220 000	15 135	-15 233	446 406

Som oversikten viser, har de regionale helseforetakene hittil i år et samlet negativt avvik på 60 mill. kroner, mot et positivt budsjettert resultat på 1 305 mill. kroner, dvs. at de hittil i år har et positivt driftsresultat på 1 245 mill. kroner. De regionale helseforetakene anslår samlet sett et positivt driftsresultat for 2017 på 1 876 mill. kroner, dvs. 446 mill. kroner bedre enn budsjett. Kravet

fra departementet er at de regionale helseforetakene skal innrette virksomheten innenfor økonomiske rammer og krav som er gitt hvert år, slik at sørge-for-ansvaret oppfylles og at det legges til rette for en bærekraftig utvikling over tid. At helseforetakene budsjetterer med positive resultatkrav er en følge av blant annet investeringsprioriteringer.

Driftsresultat per september 2017 per helseforetak (tall i 1000 kr):

	Budsjettert driftsresultat 2017	Driftsresultat per september 2017	Årsprognose
Helse Sør-Øst			
Akershus universitetssykehus HF	144 000	-1 368	20 000
Oslo universitetssykehus HF	250 000	159 745	250 000
Sunnaas sykehus HF	21 000	32 802	30 000
Sykehusapotekene HF	38 000	46 318	58 000
Sykehuset i Vestfold HF	85 000	64 944	85 000
Sykehuset Innlandet HF	80 000	60 776	80 000
Sykehuset Telemark HF	-25 000	-19 876	0
Sykehuset Østfold HF	-264 000	-206 135	-264 000
Sykehuspartner HF	-333 000	-224 191	-317 000
Sørlandet sykehus HF	80 000	49 938	80 000
Vestre Viken HF	265 000	122 511	215 000
Helse Sør-Øst RHF	220 000	412 735	550 000
Sum Helse Sør-Øst	561 001	498 199	787 000

Helse Vest			
Helse Stavanger	80 000	-11 193	40 000
Helse Fonna	40 000	-6 354	30 000
Helse Bergen	160 000	42 417	120 000
Helse Førde	15 000	-5 294	-25 000
Sjukehusapoteka Vest	17 000	10 540	17 000
Helse Vest IKT	1 000	3 595	1 000
Helse Vest RHF	0	331 691	350 000
Sum Helse Vest	313 000	365 402	533 000
Helse Midt-Norge			
St Olavs Hospital HF	152 000	134 361	248 300
Helse Møre og Romsdal HF	0	-59 512	-111 100
Helse Nord-Trøndelag HF	60 000	-15 874	-12 000
Sykehusapotekene Midt-Norge HF	4 545	13 994	11 300
Helse Midt-Norge IT	0	29 986	10 000
Helse Midt-Norge RHF	2 000	66 198	90 000
Trøndelag Ortopediske Verksted	2 820		0
Sum Helse Midt-Norge	221 365	169 153	236 500
Helse Nord			
Finnmarkssykehuset	30 000	23 800	20 000
Universitetssykehuset Nord-Norge	40 000	-12 600	45 000
Nordlandssykehuset	5 000	-11 200	-20 000
Helgelandssykehuset	20 000	8 200	20 000
Sykehusapotek Nord	3 660	4 300	3 660
Helse Nord RHF	236 000	195 600	250 767
Helse Nord IKT	0	4 100	0
Sum Helse Nord	334 660	212 200	319 427

Resultatene hittil i år må ses i lys av at de regionale helseforetakene setter opp budsjettene på forskjellig måte og at det i forskjellig grad settes av en reserve på regionalt nivå som resultat- og likviditetsbuffer.

Regjeringens forslag til budsjett for 2018 legger til rette for å øke pasientbehandlingen med om lag 2 pst. i 2018. Det er en høyere vekst enn det som kan knyttes til den demografiske utviklingen, som kan tilsi merutgifter for sykehusene på 1,5 pst. Regjeringen har prioritert vekst ut over den demografiske utviklingen for å legge til rette for mer pasientbehandling, økte medisinkostnader og investeringer. Avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen, som ble innført i 2015, tilsier i utgangspunkt reduserte bevilgninger på 687 mill. kroner for helseforetakene i 2018. Reformen innpasses imidlertid på samme måte for

regionale helseforetak som i 2015-2017. Dette innebærer at regjeringen foreslår å tilføre 516 mill. kroner i basisbevilgningen til de regionale helseforetakene for å gi rom for bl.a. investeringer og anskaffelser. Slik legges det til rette for at reformen ikke påvirker de regionale helseforetakenes muligheter til å investere i bygg og utstyr i 2018. Netto effektiviseringskrav i regjeringen forslag til budsjett for 2018 utgjør dermed samlet sett netto 172 mill. kroner. Sektoren får etter fratrekk av dette en vekst på 1 589 mill. kroner i 2018.

Det er positivt at alle de regionale helseforetakene legger opp til en styring og drift som gir nødvendig grunnlag for en bærekraftig utvikling av tilbudet. Det er ikke et mål i seg selv å gå med overskudd. Positive driftsresultater skal brukes til investeringer, både i nye bygg, medisinsk

teknisk utstyr og IKT. Regjeringen legger i tillegg til rette for 3 nye større og videreføring av 11 større investeringsprosjekter for sykehus i hele landet, som delfinansieres med lån fra staten. Det foreslås til sammen 2,9 milliarder kroner i lån til sykehusinvesteringer i regjeringens forslag til budsjett for 2018.

Avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen skal bidra til mer effektiv statlig drift. Sykehusene har også

fått mer penger etter at effektiviseringskravet ble innført. Når noen sykehusavdelinger på tross av dette må redusere pengebruken i 2018 kan det skyldes flere forhold, blant annet at de har brukt mer enn budsjettet for 2017, og at de må spare for å møte framtidige investeringer i bygg og IKT.

Enkelte endringer vil følge av Stortingets budsjettvedtak. Mine krav og rammer for 2018 vil fremgå av oppdragsdokument og foretaksmøtet i januar 2018.

SPØRSMÅL NR. 303

Innlevert 17. november 2017 av stortingsrepresentant Lise Christoffersen

Besvart 24. november 2017 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Stortinget la i sitt arbeid med jernbanereformen (Meld. St. 27 (2014-2015) På rett spor) vekt på at rettighetene til de ansatte i norsk jernbane ikke skulle svekkes som følge av reformen. Regjeringen uttalte selv at endringer på eiersiden i seg selv ikke innebærer at de ansattes rettigheter berøres.

Hvilke tiltak har regjeringen iverksatt, evt. planlegger regjeringen å iverksette, for å sikre at de ansatte beholder opparbeidete rettigheter?»

Svar:

Det har i arbeidet med jernbanereformen vært et mål for meg å ivareta de ansattes rettigheter og interesser på en god måte. I omstillingstiltakene som har berørt de ansatte har jeg vært opptatt av at de er gjennomført på en ryddig måte hvor hensynet til den enkelte ansatte ivaretas og lover og regler følges.

Jernbanedirektoratet vil som del av den enkelte konkurranse vurdere hvordan tilbydende togselskap vil ta vare på de ansatte gjennom sin personalpolitikk. Dette vil bli vektlagt ved evalueringen av tilbudene. Det er viktig for staten at togselskapene som skal inngå trafikkavtale med Jernbanedirektoratet kan dokumentere god evne til å knytte til seg og beholde et tilstrekkelig antall kompetente medarbeidere. Dette klarer ingen ved å tilby dårlige arbeidsvilkår til sine ansatte. Mer effektiv bruk av ressursene, som organisering av driften og togmateriellet, er derimot viktige konkurranseparametere. Det stilles også i konkurransegrunnlaget til trafikkpakke Sør krav til et satsingsprogram, der bl.a. videreutvikling av rutetilbud, servicetilbud, markedsplan og et tettere samarbeid med

eksterne interessenter (for eksempel turistnæringen) skal beskrives.

Stortinget ga, i forbindelse med behandlingen av revidert nasjonalbudsjett for 2017 (Prop. 129 S (2016–2017), Innst. 401 S (2016–2017)), Samferdselsdepartementet fullmakt til å gi NSB AS og Mantena AS tilskudd til melde seg ut av Statens pensjonskasse. Overgang til en privat pensjonsordning vil være kostnadsreducerende for selskapene. Det er, innenfor eiers forventninger til effektiv drift, opp til selskapene selv å avgjøre hvilke pensjonsordninger de skal ha. Det vil i så måte også være opp til selskapene hvordan og hvor raskt overgangen til en ny ordning eventuelt skal skje.

Ved en eventuell overgang til en privat tjenestepensjonsordning vil de ansattes pensjoner fra Statens pensjonskasse kunne bli redusert, dersom det ikke etableres overgangsordninger. Derfor foreslo regjeringen i revidert nasjonalbudsjett for 2017 at ved en utmeldelse fra Statens pensjonskasse kan NSB AS og Mantena AS gis støtte til en overgangsordning for eldre arbeidstakere. Støtten vil avhenge av hvilken løsning selskapene velger, innenfor en ramme på 950 mill. kroner for NSB AS og 320 mill. for Mantena AS. En forutsetning for støtte er at en overgangsordning også må skjerme eldre arbeidstakere tilsvarende ved eventuell virksomhetsoverdragelse, og at ordningen må utformes slik at den ikke reiser statsstøtterettslige problemer.

I arbeidet med jernbanereformen har jeg også vært opptatt av å ha en god dialog med de ansatte. Dialogen har vært viktig for å kunne informere underveis om hvilke prosesser vi har satt i gang og hvordan status er. Dialogen har også lagt til rette for å få konstruktive innspill og tilbakemeldinger på hvordan vi også kan legge til rette for å

ivareta de ansatte i en så krevende og omfattende reform, innenfor de rammene som lovgivningen og trepartssamarbeidet setter. Jeg har også lagt opp til at jeg i tiden fremover skal gjennomføre en omfattende besøksrunde i ulike deler av jernbanesektoren, og har nylig kontaktet ulike fagforeninger i jernbanen med invitasjon til å arrangere/tilrettelegge for slike besøk.

Jeg mottok i løpet av våren 2016 til sammen tretten krav fra fagforeningene, relatert til de ansattes rettigheter og arbeidsforhold (liste er vedlagt). Disse kravene har jeg svart ut i dialogen med de ansattes organisasjoner, særlig ved brev av 19. mai 2016 og 12. oktober 2017 (vedlagt). I brevene gjøres det bl.a. rede for personalbillettordning, krav til tariffavtaler, krav til å stille ressurser til rådighet for Norsk jernbaneskole, krav til innflytelse ved viktige disposisjoner, kompetansekrav og omstillingsmidler.

Det er gjort endringer i personalbillettordningen, slik at den er tilpasset en situasjon med flere operatører. Alle som har hatt personalbillett til nå får videreført ordningen, men det blir opp til den enkelte virksomhet å bestemme om de vil tilby nyansatte personalbillett. Ansatte i Jernbanedirektoratet, som tidligere hadde personalbillett, er ikke lenger omfattet av ordningen.

Samlet sett tror jeg de løsningene vi har valgt, og de tiltakene vi har iverksatt og vil iverksette, bidrar til at de ansatte i våre selskaper og etater føler seg stolte over å være del av en viktig sektor, og at deres daglige arbeidsinnsats blir verdsatt.

2 vedlegg til svar:

Spørsmål om ansattes arbeidsbetingelser i en konkurranseutsatt jernbanesektor.

Jeg viser til de 12 spørsmål som er fremsatt i dokument datert 30. mars fra Norsk Jernbaneforbund og Norsk Lokomotivmannsforbund i forbindelse med reformarbeidet i jernbanesektoren.

Regjeringen har store ambisjoner for norsk jernbane. Gjennom store investeringer og økt vedlikehold av infrastrukturen samt bedre og tydeligere organisering av oppgaver og ansvar, skal vi gi jernbanens kunder et bedre tilbud og skape spennende arbeidsplasser for jernbanens ansatte. Jernbanereformen omfatter mange og komplekse temaer. Vi har derfor flere ganger påpekt at godt samarbeid mellom alle aktørene i jernbanesektoren er viktig, slik at vi finner best mulig svar på de spørsmål jernbanesatsingen reiser.

Jeg setter pris på engasjementet fra fagbevegelsen i dette arbeidet. Spørsmålene som reises i brevet til meg berører mange viktige og til dels komplekse temaer, hvorav noen innebærer juridiske avklaringer. Dette arbeidet pågår, og alle spørsmålene har derfor ikke funnet sine endelige svar på nåværende tidspunkt. Spørsmålene om

kompetansekrav, pensjoner, tarifforhold og hvilefasiliteter vil jeg komme nærmere tilbake til. Nedenfor gjengis spørsmålene i samme rekkefølge og med samme ordlyd som i dokumentet av 30.mars.

1. Det utarbeides en uavhengig utredning av effekten av anbud og trafikkpakker som skal legges ut på jernbanen. Utredningen skal ta for seg økonomiske konsekvenser, samfunnsmessige konsekvenser og jernbanefaglige konsekvenser. Utredningen skal legges til grunn for utarbeidelse av anbudsdokumentene.

I forbindelse med utarbeidelsen av Meld. St. 27 (2014-2015) På rett spor – Reform av jernbanen ble det gjort et omfattende forarbeid for å se på erfaringer fra konkurranseutsetting av togtrafikken i flere land. I forkant av utarbeidelsen ble det sendt ut en generell invitasjon om å gi innspill til reformarbeidet. Samferdselsdepartementet fikk inn en rekke synspunkter på konkurranseutsetting og organisering av jernbanesektoren. Departementet har god kontakt med kjøpsmiljøer i andre land om alle type relevante erfaringer fra arbeidet med konkurranseutsetting. Dessuten bygger man på erfaring fra Gjøvikbanen og fra konkurransen innen godstransport på jernbane. Økonomiske, samfunnsmessige og jernbanefaglige konsekvenser vurderes fortløpende i implementeringsarbeidet. Departementet ser det dog ikke som hensiktsmessig å gjennomføre ytterligere utredninger om dette temaet nå når beslutningene er tatt og arbeidet er igangsatt.

2. Det utarbeides en tidsplan og gjennomføringsplan for samferdselsdepartementets arbeid med anbud og trafikkpakker på jernbanen. Ansattes organisasjoner skal sikres innsyn i planene.

I Meld. St. 27 (2014-2015) er det beskrevet at man legger opp til en inndeling av markedet i 6 til 8 trafikkpakker. De to første trafikkpakkene er som kjent lyst ut og det legges opp til trafikkstart i desember 2018. Når det gjelder den videre planen for inndeling i pakker, vil Jernbanedirektoratet få ansvaret for den endelige inndelingen og tidsplanen for gjennomføringen av de ulike konkurranse- ne. Av konkurransemessige hensyn vil denne tidsplanen bli kunngjort samtidig til alle involverte aktører, slik at ikke noen selskaper skal gis fordeler av å kjenne strategien før andre. Det tas sikte på at de ansattes organisasjoner skal gis innsyn i planene samtidig med de øvrige aktørene. Når det gjelder planene for de konkurransene som allerede er igangsatt kan ansattes organisasjoner få innsyn i de foreliggende planer på lik linje med de selskaper som har meldt interesse for å delta i konkurransen.

3. Det stilles krav til gjeldende kompetansekrav i anbudene. Det etableres et uavhengig organ for sertifisering av personell innen sikkerhetsrelaterte yrker. Samtidig ut-

arbeides en uavhengig utredning av hva anbud og trafikkpakker på jernbanen betyr for kompetanse og kompetanseutvikling for ansatte.

Konkurranseutsettingen er et virkemiddel som er knyttet til kjøpet av persontogtjenester og den videre utviklingen av tilbudet i markedet. Forutsetningen er at alle operatører skal arbeide innenfor de rammer jernbanelovgivningen stiller til kompetanse hos operatørene og deres personell. Det er i dag delvis offentlig førersertifisering gjennom ordningen med førerbevis, som utstedes av Statens jernbanetilsyn. Dette kommer i tillegg til den interne utstedelsen av sertifikat som jernbanevirksomheten er ansvarlig for. Virksomhetens rutiner og prosedyrer for kompetansestyring og utstedelse av sertifikat er gjenstand for tilsyn gjennom ordningen med sikkerhets sertifikat for jernbaneforetak og sikkerhetsgodkjenning for infrastrukturforvalter.

Siden markedet nå er i endring og det kommer inn nye aktører er det fornuftig å foreta en gjennomgang av hvordan man sikre et effektivt kompetanseutviklingssystem og krav til personellens kompetanse. Departementet vil be SJT om å gjennomgå dagens krav og sertifiseringsordninger og vurdere om det bør gjøres endringer, samt be SJT vurdere om det bør utarbeides en veiledning til førerforskriften som beskriver omfang og kompetansenivå for sertifisering av førere i Norge.

Det pågår for øvrig en evaluering og innspillsrunde til lokførerdirektivet i regi av EU-kommisjonen. Eventuelle fremtidige endringer vil måtte gjennomføres i Norge, og det er viktig at alle synspunkter kommer frem i en tidlig fase. Alle interesserte kan gi innspill til EU-kommisjonen. Se <http://ec.europa.eu/transport/modes/rail/consultations/2016-train-drivers-certificationn.htm>

6. Det skal presiseres i anbudsdokumentene at ansatte skal sikres plass i virksomhetens styre, også i interimfasen.

Det vil ikke være aktuelt å stille krav i anbudsdokumentene ut over alminnelige lover og regler om ansatte-representasjon i selskapers styrende organer.

At det ble gitt to observatørplasser til ansatterepresentanter i styret til Jernbaneinfrastrukturforetaket i interimperioden ble besluttet av Samferdselsdepartementet som eier og ikke gitt som et pålegg til andre. Departementet har, på forespørsel fra foretaket, til vurdering spørsmålet om disse to observatørplassene kan gjøres til faste plasser i styret.

8. Ansattes og ansattes organisasjoner skal sikres innflytelse og medbestemmelse over materiell, også ved innkjøp. Dette må ivaretas skriftlig i et dokument fra Samferdselsdepartementet.

Anskaffelse av nytt materiell vil kunne bli gjennomført på flere måter. Det vil i hovedsak være Materiell-selskapet som får ansvaret for å anskaffe materiell etter retningslinjer fra Jernbanedirektoratet. Disse anskaffelsene vil i mange tilfeller påbegynnes før det er avklart hvem som skal trafikkere en strekning. For å sikre at personalets synspunkter blir ivarettatt i prosessen vil det være aktuelt å ta inn i konkurransegrunnlaget for de enkelte pakkene at operatørene må kunne stille til disposisjon medarbeidere til på egnet måte å delta i arbeidet knyttet til anskaffelser av nytt materiell.

10. Ansattes organisasjoner krever at det utarbeides en plan for oppkapitalisering av NSB, hvor ansattes organisasjoner sikres medinnflytelse i prosessen.

Statens eierskapspolitikk tilsier at selskaper skal ha en kapitalstruktur som er tilpasset selskapenes formål og situasjon. Dette gjelder også ved restruktureringen av NSB, og Samferdselsdepartementet gjennomfører nå analyser og vurderinger for å komme frem til hvilket egenkapitalnivå som er hensiktsmessig i hver av enhetene som skal skilles ut fra NSB og i "Nye NSB". I denne sammenheng innhentes vurderinger fra NSB. De innspill som mottas fra ansattes organisasjoner i reformarbeidet generelt tas hensyn til i de vurderingene som gjennomføres. Det legges ikke opp til direkte medinnflytelse i prosessen, ut over den medvirkning som følger av at de ansatte på normal måte er representert i NSBs styrende organer.

11. Det skal settes av omstillingsmidler i forbindelse med endringsarbeidet i NSB konsernet. Utskilling av selskaper og nye grensesnitt som følge av anbudspakkene, krever store omstillinger. Ansattes organisasjoner skal sikres medbestemmelse i dette arbeidet.

Jernbanereformen medfører store omstillinger i mange deler av jernbanesektoren. Som et ledd i arbeidet med å komme frem til hensiktsmessig kapitalstruktur for hver av de fremtidige enhetene (se pkt 10) i dagens NSB-konsern vektlegges også rammebetingelser og omstillingsbehov, og hvor raskt nødvendige omstillinger må skje. Ansattes organisasjoner vil sikres medbestemmelse i arbeidet med å gjennomføre omstillingene innen hver enhet, i samsvar med gjeldende regelverk og avtaler, blant annet gjennom representasjon i styret for NSB og enheter som skal skilles ut som egne selskaper.

12. Hvilefasiliteter må være en del av jernbanens infrastruktur slik at kjøre- og hviletidsbestemmelser kan overholdes. Krav til fasilitetene fastsettes i et samarbeid med de ansattes organisasjoner.

Arbeidsmiljølovens § 4 stiller krav til arbeidsmiljøet. Den enkelt togoperatør har derfor et ansvar for å legge til

rette for nødvendige hvilefasiliteter som sikrer at kjøre- og hviletidsbestemmelsene kan overholdes. Det er en forutsetning i arbeidsmiljøloven at utformingen av disse fasilitetene skjer i samråd med de ansattes representanter. Alle eiendommer og øvrig infrastruktur overføres nå til Infrastrukturforetaket og det vil som utgangspunkt være det enkelte togselskap som definerer de behovene de har knyttet til driftsfasiliteter. Hvordan dette skal gjennomføres i praksis, vil måtte vurderes i forbindelse med utarbeidelse av konkurransegrunnlaget.

Med hilsen

Ketil Solvik-Olsen

Vedlegg 2:

Brev fra Samferdselsdepartementet 12. oktober 2017

Tilbakemelding på krav lagt frem i forbindelse med jernbanereformen og konkurranseutsetting av persontrafikken.

Jeg viser til mottatte krav fra fagforeningene i forbindelse med implementering av jernbanereformen, lagt frem i dialogmøter mellom ansattes organisasjoner og departementet, senest justert ved e-post av 18. mai 2016.

Jernbanereformen har medført flere omstillingstiltak som har berørt de ansatte i stor grad. Jeg har vært opptatt av at disse gjennomføres på en ryddig måte hvor hensynet til den enkelte ansatte ivaretas og lover og regler følges. Jeg opplever at det har vært en god dialog med de ansattes representanter i arbeidet med jernbanereformen, og setter pris på de konstruktive innspillene som departementet har mottatt i prosessen. Det har vært et mål for meg å ivareta de ansattes rettigheter og interesser på en god måte i de endringene som er gjort i jernbanesektoren frem til nå.

Jeg er opptatt av at de togselskapene som skal inngå avtale med Jernbanedirektoratet kan dokumentere god evne til å knytte til seg og beholde et tilstrekkelig antall kompetente medarbeidere. Det vil i konkurransegrunnlaget for den første trafikkpakken bli stilt krav om at leverandøren i sin løsningsbeskrivelse skal gjøre rede for sin personalpolitikk og hvordan leverandøren gjennom denne vil legge til rette for å tiltrekke seg og beholde kompetente medarbeidere.

For selskapene som nå skal konkurrere om oppdrag, har det vist seg nødvendig å få på plass en tilfredsstillende overgang til moderne og konkurransedyktige pensjonsordninger. For at ingen selskaper eller ansatte skal få en urimelig belastning ved denne overgangen, har det vært viktig for regjeringen å stille opp med nødvendige midler. Staten ved Samferdselsdepartementet varslet i brev av 11. mai i år NSB AS og Mantena AS om at de kan søke

tilskuddsordninger for å etablere konkurransedyktige pensjonsordninger utenfor Statens pensjonskasse. Dette inkluderer etablering av overgangsordninger for eldre arbeidstakere som ellers ville blitt rammet urimelig av en overgang til privat pensjonsordning. Det er lagt opp til at selskapene i størst mulig grad selv skal utforme nye pensjonsordninger i dialog med de ansatte. Se også omtale i Stortingets behandling av Prop. 129 S (2016–2017) Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2017, jf. Innst. 401 S (2016–2017). I brev av 6. oktober 2017 til hhv. NSB AS og Mantena AS har vi gjort nærmere rede for tilskuddsordningene.

Av de fremlagte kravene er åtte av dem besvart i dialogen frem til i dag, særlig i mitt brev av 19. mai 2016. Nedenfor følger en nærmere tilbakemelding på de øvrige kravene.

Krav 4: Det stilles krav i anbudsdokumentene om at de ansattes pensjoner skal være gjenstand for forhandlinger. Konsekvenser for ansattes pensjoner skal utredes i forbindelse med anbud og trafikkpakker på jernbanen.

Svar: Å stille et krav om forhandlinger om de ansattes pensjoner kan være i strid med den grunnleggende retten til organisasjons- og forhandlingsfrihet. Organisasjonsfriheten er ikke direkte lovfestet i generell form i norsk rett, men anses prinsipielt som en del av vår rettsorden. I tillegg har Norge ratifisert en rekke internasjonale konvensjoner som har bestemmelser om organisasjonsfrihet og kollektive forhandlinger, blant annet kan nevnes ILOs konvensjoner nummer 87 (om foreningsfrihet og vern av organisasjonsretten) og 98 (om retten til å organisere seg til å føre kollektive forhandlinger), og den Europeiske Sosialpakt (ESP) del I og III nr. 5 og 6. Norsk rett gir arbeidstakerorganisasjoner en alminnelig rett til å fremsette krav om forhandlinger/tariffavtale med tilhørende prosedyrer og regler for bruk av midler hvis enighet ikke oppnås. Pålegg om forhandlingsplikt mener vi ikke kan stilles.

I tillegg vil et slikt krav medføre at man stiller opp en ikke-kvantifiserbar forpliktelse som vilkår for å inngå en eventuell trafikktavtale. Dette kan være problematisk ut fra et diskrimineringsperspektiv. Jeg legger til grunn at selskaper som skal konkurrere på norsk jernbane i tiden fremover ser seg tjent med å ha en god dialog med de ansatte om lønns- og arbeidsvilkår.

Krav 5: Det stilles krav i anbudsdokumentene og trafikkpakker om at dagens tariffavtaler skal danne grunnlag for nye tariffavtaler i alle nye anbud og trafikkpakker uavhengig av virksomhetsoverdragelse eller ikke.

Svar: Vår vurdering er at det er rettslige begrensninger i adgangen til å stille krav om plikt til forhandlinger, inngåelse av tariffavtaler i konkurransegrunnlaget eller på annen måte i konkurranseutsettingen kreve at den som

vinner konkurransen skal være forpliktet til å inngå tariffavtale, se også svaret ovenfor. Dette kravet går i tillegg lengre ved at det skal kreves at tariffavtale inngås og at forhandlingen skal ta utgangspunkt i et bestemt nivå.

Jernbaneloven § 8 d (tidligere § 8 g) og reglene i arbeidsmiljøloven angir generelle bestemmelser som er ment å ivareta arbeidstakernes rettigheter hva gjelder lønns- og arbeidsvilkår, pensjon mv. i forbindelse med virksomhetsoverdragelse. Disse reglene vil selvfølgelig komme til anvendelse her.

Krav 7: Det skal presiseres i anbudsdokumentene at lønnsnivå, arbeidsvilkår og rettigheter i dagens tariffavtaler skal gjøres gjeldende, også ved innleie av arbeidskraft.

Svar: Kravet kan synes å bygge på en forutsetning om at det stilles krav til at det inngås tariffavtale. Som belyst i svar på krav 4 og 5, kan det være rettslige begrensninger i å stille et slikt krav i konkurransen. Praksis har vist at tariffavtaler ofte kommer i orden likevel, men etter dialog mellom partene i næringslivet.

Ut over dette vil det etter departementets oppfatning være unødvendig å ta inn et eget krav om at innleid arbeidskraft skal ha samme rett til lønn mv. som øvrige ansatte. Dette er allerede ivaretatt gjennom jernbaneloven §8 d, som angir at «Den som får tildelt avtale om persontransport med jernbane gjennom konkurranse, må forplikte seg til å sikre at de ansatte som direkte medvirker til å oppfylle kontrakten, får lønns- og arbeidsvilkår som ikke er dårligere enn det som følger av gjeldende landsomfattende tariffavtale, eller det som ellers er normalt for vedkommende sted og yrke. Tilsvarende plikt gjelder også for underleverandører.» Formålet med regelen er å forhindre at noen som bidrar til å utføre kontrakten blir utsatt for sosial dumping. I tillegg til jernbaneloven §8 d vil også arbeidsmiljøloven §14-12a sikre likebehandling av lønns- og arbeidsvilkår for eventuelle innleide fra bemanningsforetak.

Krav 9: Det kreves at etableres et system med personalbilletter til de ansatte på tvers av alle trafikkpakker og direkte offentlig kjøp. Personalbilletten er tilknyttet det internasjonale FIP-systemet.

Svar: Samferdselsdepartementet har nå kommet til at Entur skal administrere en konkurransenøytral personalbillettordning. Den nye personalbillettordningen trer i kraft fra 1. januar 2018. Alle som har rett til personalbillett i dag får videreført personalbillettordningen. For nyansatte blir det opp til virksomheten selv å tilby personalbillett. Jernbanedirektoratet fastsetter prisen og bruksvilkår for personalbilletten (for virksomheten).

Krav 13: Alle togselskaper som deltar i anbudskonkurranse eller har sportilgangsavtale på det nasjonale jernba-

nenettet må forpliktes til å stille instruktører, kjørelærere og togmateriell til til disposisjon for Norsk Jernbaneskole. Samtidig må det sikres at instruktørene (rådgiverne) på Norsk Jernbaneskole får mulighet til å opprettholde kompetansen/sertifiseringen som i dag, ved at de tjenestegjør i de aktuelle togselskapene.

Svar: Jeg mener det er viktig å sikre at Norsk jernbaneskole har tilstrekkelig kompetanse og kapasitet for utdanning av kjørende personell og at nødvendig materiell for øving er tilgjengelig. Jernbanedirektoratet vil derfor stille krav til togselskapene i konkurransegrunnlaget om å stille instruktører/personell og materiell til rådighet for å sikre utdanningen av personell. Vi vil også se nærmere på hvordan dette kan gjøres for godsselskapene.

Jeg har stor tro på at regjeringens satsing på jernbanen gjør jernbanen til en attraktiv arbeidsplass, og at de ansatte i jernbanesektoren vil ha gode lønns- og arbeidsvilkår. Slike vilkår er en forutsetning for å tiltrekke seg og beholde kompetente og motiverte arbeidstakere. Konkursansettelse av persontrafikken på jernbanen i stort omfang er nytt i Norge. Ved at vi gjør det gradvis, har vi muligheten til å lære av de erfaringene vi gjør oss underveis i prosessene. Jeg ser derfor svært gjerne at den positive og konstruktive dialogen vi har hatt med dere så langt kan fortsette videre, slik at vi sammen kan bidra til å få en enda bedre jernbanesektor i fremtiden.

Med hilsen

Ketil Solvik-Olsen

SPØRSMÅL NR. 304**Innlevert 17. november 2017 av stortingsrepresentant Lise Christoffersen****Besvart 27. november 2017 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Jeg viser til Dok. 15:222 (2017-2018) fra undertegnede til helseminister Bent Høie, besvart 17.11.17, der statsråden bekrefter at atkomst til nytt sykehus på Brakerøya i Drammen må finansieres innen rammen av investeringsmidlene til nytt sykehus på 8,460 milliarder kroner.

Hvilke deler av nødvendig midlertidig og/eller permanent infrastruktur i dette området vil det nye sykehuset få ansvar for finansiere, og hva vil sykehusets andel beløpe seg til?»

BEGRUNNELSE:

I mitt spørsmål til helseministeren viste jeg til at samferdselsministeren ved flere anledninger, blant annet i kommunevalgkampen 2015 og under Fjordkonferansen i Drammen 31. mai 2017, har lovt at vei til det nye sykehuset skulle komme på plass i tide til innflytting, som nå er satt til 2024. Riktignok er løftene etter hvert moderert til å gjelde midlertidige løsninger, men det har aldri vært reist som tema at deler av disse løsningene, verken midlertidige eller permanente, skulle finansieres av bevilgningen til nytt sykehus. Jeg har forståelse for at nøyaktige beregninger muligens ennå ikke foreligger, men det må kunne gå an å illustrere hvilken størrelsesorden det er tale om, både når det gjelder midlertidige og permanente løsninger. Helseministeren henviser til Drammen kommune som reguleringsmyndighet, men jeg forutsetter at Statens vegvesen også er inne i disse vurderingene, slik at det er mulig å gi et anslag på hvor mye sykehuset er forventet å dekke. Jeg har forsøkt å finne ut hvilke regnestykker som ligger til grunn, men har bare funnet at Vestre Viken HF

har lagt til grunn en ekstern finansiering på 90 mill. kr. fra Buskerudbypakke 2, men den er jo som kjent, havarert.

Svar:

Et nytt sykehus på Brakerøya vil være til både glede og nytte for regionens innbyggere. Jeg er glad for at arbeidet med å realisere prosjektet er inne i et godt spor. Som helseministeren skriver i sitt svarbrev har etablering av nytt veisystem hele tiden "vært inkludert i planene for nytt sykehus i Drammen, på tilsvarende måte som opparbeidelse av vei og tilknytning til overordnet veinett er en del av kostnadsrammen for andre sykehusprosjekter. Dette er ingen ny praksis." Helse Sør-Øst RHF opplyser at det er satt av ca. 330 mill. kr til veiløsninger ved Drammen sykehus. Helse Sør-Øst opplyser også at de er tildelt lån til finansiering av prosjektet etter gjeldende retningslinjer og at det er lånerammen for prosjektet som utgjør 8,46 mrd. kroner.

Det jobbes nå godt fra mange hold for å konkretisere planene for alle sider av prosjektet, inkludert infrastrukturbehovet. Planleggingen av transportløsningene er fortsatt i en tidlig fase. Helse Sør-Øst har skissert en tilfartsveg-løsning i samarbeidsmøter med Drammen kommune og Statens vegvesen Region sør. Skissen som er lagt fram, inneholder en rundkjøring på rv 282 mellom avkjøring E18 og rv 282 Holmenbrua og en tilfartsveg inn til sykehusområdet. Det er på nåværende tidspunkt ikke mulig å gi noe kvalifisert anslag på hva transportløsningene for det nye sykehuset i Drammen totalt vil koste. Det er flere uavklarte spørsmål også hva angår løsninger for kollektivtransport, gående og syklende.

SPØRSMÅL NR. 305**Innlevert 17. november 2017 av stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland****Besvart 24. november 2017 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Kan statsråden klargjøre overfor Stortinget hvorvidt den gyldne regel, som sier at rusbehandling og psykisk helse-

vern hver for seg skal ha en årlig vekst som er høyere enn somatikk, er et mål eller et krav til RHFene?»

Svar:

Gjennom oppdragsdokumentet stiller Helse- og omsorgsdepartementet midlene som Stortinget har bevilget gjennom budsjettbehandlingen til disposisjon for de regionale helseforetakene. Utformingen av oppdragsdokumentet er i tråd med Reglement for økonomistyring i staten. Mål og strategier skal konkretiseres gjennom styringsparametere, slik at en kan måle de regionale helseforetakenes resultater og vurdere måloppnåelse. Denne informasjonen er nyttig i styring, kontroll og læring for å utvikle og for-

bedre virksomheten. Styringsparameterne er angitt som mål og ikke krav i oppdragsdokumentet.

Dette gjelder også for prioriteringsregelen som sier at veksten innen psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling skal være høyere enn somatikk. I Prop. 1 S (2017-2018) under del III er det gitt en vurdering av måloppnåelsen for prioriteringsregelen for 2016. Selv om ikke målet er nådd for alle måleparametrene i 2016, mener jeg at målet har ført til en dreining i sykehusenes oppmerksomhet og aktivitet mot psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling. Målet er videreført i 2017 og vil bli videreført i 2018.

SPØRSMÅL NR. 306

Innlevert 20. november 2017 av stortingsrepresentant Morten Stordalen

Besvart 29. november 2017 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Har byrådet i Oslo hatt noen henvendelse til regjeringen for å unnta bensin-/hybridbiler (ev. kjøretøy med lavt/null NO2 utslipp) fra beredskapstakster, ville det krevd ny høring, og hvor lang tid må man beregne at det systemtekniske arbeidet tar for å kunne implementere et unntak i bomsystemet?»

BEGRUNNELSE:

I fjor innførte Oslo-byrådet dieselforbud, og i år ønsker de å innføre beredskapstakster i bomringen på dager med høy luftforurensning. Målsetningen er angivelig å redusere utslipp av NO2. Dette er en betydelig økonomisk belastning for mange bilister i regionen. Ordningen som byrådet vil innføre innebærer at man ikke skiller mellom diesel-, bensin- og hybridkjøretøy i bomringen. Det betyr at byrådets politikk rammer alle bilister, uavhengig av om man bidrar til særlig NO2-utslipp eller ikke. I bystyrets behandling av saken i 2016 ble det vedtatt å unnta bensin- og hybridkjøretøy fra de skyhøye bompengene, men lite tyder på at Oslo byrådet har fulgt opp det med nye initiativ til regjeringen. Utsagn fra byrådet og lokale arbeiderpartipolitikere gir derimot inntrykk av at de frykter en forespørsel om unntak fra beredskapstakster for bensin-/hybridkjøretøy vil kreve ny høring, og at regjeringen stopper byrådet i å gjennomføre, i alle fall forsinkes, hele prosessen.

Svar:

Oslo kommune har ved flere anledninger tatt til orde for å øke bomtakstene i bomringen rundt Oslo og å opprette flere bomstasjoner rundt byen. Siste runde nå er innføring av såkalte "beredskapstakster". Midlertidige økte bompengetakster er hjemlet i veglova § 27 tredje ledd. Slike takster innebærer i praktisk og teknisk forstand at ordinære bompengetakster multipliseres med en nærmere bestemt faktor på dager med høy luftforurensning eller fare for slik forurensning. Ordningen omtales som faktorprising, og er nå teknisk klar også for iverksetting i Oslo. Oslo kommune har i sin søknad 5. desember 2016 om fastsetting av forskrift om midlertidige økte bompengetakster uttalt at kommunen foreløpig går inn for lik faktorprising for alle kjøretøy innen hver takstgruppe. Forslag til lokal forskrift har nå vært på alminnelig høring, og departementet arbeider med å slutføre dette arbeidet så snart som mulig. I sitt brev om revidert forskrift, datt 23.11.17, skriver kommunen at den på et senere tidspunkt vil be om forskriftsendring som unntar bensinbiler og tyngre kjøretøy med Euro VI-teknologi. Jeg er av den oppfatning at vi kunne ha unntatt kjøretøygrupper fra beredskapstakster uten ny forskriftshøring, om vi hadde mottatt en slik søknad fra Oslo kommune på et tidligere tidspunkt. Dette er dog dessverre teknisk vanskelig å gjennomføre på kort varsel dersom Oslo nå skulle ombestemme seg. Vegdirektoratet har opplyst at det systemtekniske arbeidet i AutoPASS, for å kunne implementere unntak fra beredskapstakster, vil være omfattende. Det må derfor påregnes om lag 6 måneder før en eventuelt endret løsning

(dvs. unntak for visse kjøretøykategorier) vil kunne være på plass. Dersom Oslo skulle komme med ønske om differensiering av beredskapstakstene for påfølgende år, så

minner jeg om at dagens system etter planen skal skiftes ut i 2019, og et unntak fra beredskapstakstene vil dermed kun kunne tas i bruk i dette systemet én vintersesong.

SPØRSMÅL NR. 307

Innlevert 20. november 2017 av stortingsrepresentant Martin Henriksen

Besvart 28. november 2017 av fungerende kunnskapsminister Henrik Asheim

Spørsmål:

«Hva mener statsråden skal til for at midler som Stortinget bevilger til dette formålet, faktisk fører til markert bedring av lærertettheten?»

BEGRUNNELSE:

Stortinget har siden 2009 bevilget flere milliarder kroner til økt lærertetthet. Denne betydelige satsingen har så langt ikke ført til noen reell økning i lærertettheten i grunnskolen.

Svar:

De betydelige midlene til økt lærertetthet på 1.-4. trinn som regjeringen og samarbeidspartiene har bevilget siden 2015 har hatt effekt på småskolen. Tall fra GSI viser at på 1.-4. trinn har det fra skoleåret 2014-15 til 2016-17

vært en økning i antall lærerårsverk til undervisning på 986 årsverk.

Samtidig har det bare på 1.-4. trinn vært en elevtallsøkning på 8 022 elever de siste to årene. Likevel har gruppestørrelse 2[1] for 1.-4. trinn gått ned fra 16,0 til 15,8 fra skoleåret 2014-15 til 2016-17. Dette betyr at det i gjennomsnitt er noe færre elever per lærer på småtrinnene, til tross for høy elevtallsvekst. Kommunene rapporterer også at de har benyttet midlene etter formålet.

Jeg viser til at regjeringen og samarbeidspartiene i budsjettavtalen har blitt enige om å innføre en lærernorm på skolenivå fra og med skoleåret 2018-19.

Når det gjelder effekten av midlene på elevenes læringsutbytte og læringsmiljø, har regjeringen iverksatt flere forskningsprosjekter som på ulike måter skal gi oss kunnskap om hvordan flere lærere kan benyttes til det beste for elevene.

SPØRSMÅL NR. 308

Innlevert 20. november 2017 av stortingsrepresentant Martin Henriksen

Besvart 28. november 2017 av fungerende kunnskapsminister Henrik Asheim

Spørsmål:

«Dersom denne beregningsmåten legges til grunn for beregning av kostnader ved eventuell innføring av en minstenorm for lærertetthet lik det KrF og SV har foreslått, hva blir da kostnaden?»

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har lagt til grunn for kostnadsberegninger ved innføring av en bemanningsnorm i barnehagen at man skal se på utgiftsbehovet målt på landsbasis. Det vil si at kostnader av bemanning over minstenivået kommer til fratrekk i beregning av netto kostnad.

Svar:

Beregningene nedenfor er gjort for hele landet for en gruppestørrelse på 15 på 1.—4. trinn, med utgangspunkt i elevtall for skoleåret 2014—15, og for en gruppestørrelse på 20 på 5.—7. og 8.—10. trinn for skoleåret 2016—17.

I beregningene av årsverk kan man enten vurdere hovedtrinn hver for seg, eller se alle trinnene under ett.

1.—4. trinn hadde gruppestørrelse på 16,01 skoleåret 2014—15. For å komme ned i 15 på landsnivå hadde det vært behov for 970 flere årsverk. 5.—7. trinn og 8.—10. trinn hadde gruppestørrelse 2 på henholdsvis 16,98 og 18,05 som begge ligger under 20. Dvs. at dersom man ser på landet under ett, er det på de to øverste hovedtrinnene flere lærerårsverk enn det de ovenfor nevnte grensene legger til grunn – henholdsvis 1719 og 1284 flere årsverk.

Dersom beregningen gjøres for trinnene samlet, gir dette følgende regnestykke:

$970 - 1719 - 1284 = - 2033$. Siden gruppestørrelsen ligger et stykke under 20 på både 5.—7. og 8.—10. trinn, er det ikke behov for flere årsverk dersom man regner på denne måten.

Kompetansekravene for å kunne bli ansatt som lærer, varierer ut fra hvilke trinn ansettelsen gjelder. Dette følger av opplæringsloven med forskrift. Det er derfor ikke slik at alle de som er kvalifisert for å jobbe som lærer, kan jobbe på alle trinn i grunnskolen. Videre er hensikten med den nye grunnskolelærerutdanningen at lærerne skal være spesialisert inn mot enten trinn 1–7, eller trinn 5–10. Dette taler mot å benytte en beregning der en ser alle trinnene samlet.

Det normale ved beregninger av kompensasjon til kommunene er å beregne kompensasjonen på makronivå. Særlig på kort sikt vil det være forskjeller mellom ulike aktørers og ulike kommuners reelle kostnader og en slik kompensasjon. Dette vil kunne jevne seg ut over tid når man tilpasser seg et nytt regelverk. Hvor lang tid det tar før en slik tilpasning vil skje, er avhengig av den enkelte sektors fleksibilitet. Det taler for at beregningene og overgangsordningene for ulike sektorer bør være noe forskjellig innrettet.

I kostnadsberegningene for forslag om å innføre et minimumskrav for bemanning i barnehagene og å skjerpe pedagognormen har departementet ovennevnte tilnærming. Skolesektoren og barnehagesektoren er imidlertid svært ulike sektorer med ulik historie, organisering og regulering. Det er eksempelvis allerede en pedagognorm i barnehagene, og har vært det siden 1954. Det er derfor ikke like store variasjoner når det gjelder lærertettighet i barnehagene som i skolen. Det er også større fleksibilitet i barnehagesektoren enn i skolesektoren hva gjelder muligheten til tilpasninger til en norm, fordi barnehagelærerne ikke er spesialisert innenfor ulike alderstrinn.

Jeg viser for øvrig til at regjeringen og samarbeidspartiene i budsjettavtalen har blitt enige om å innføre en lærernorm på skolenivå fra og med skoleåret 2018–19. Det vil foretas en kvalitetssikring av kostnader knyttet til oppdaterte GSI-tall på skolenivå og justering av de samlede kostnader vil bli lagt inn i regjeringens forslag til RNB for 2018.

SPØRSMÅL NR. 309

Innlevert 20. november 2017 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 27. november 2017 av justis- og beredskapsminister Per-Willy Amundsen

Spørsmål:

«Vil justisministeren legge til rette for at ordninga med å utsteda pass vil halda fram på Jæren utan opphald?»

GRUNNGJEVING:

Frå 1. desember vert lensmannskontora i Klepp og Hå sentraliserte bort. Det vert eit lensmannskontor felles på Jæren. No vert det stilt spørsmål om ein vil oppretthalda ordninga med å utsteda pass på kontoret på Bryne etter sentraliseringa. I ei sak i Jærbladet 20. november vert det opna for å ta ein pause i denne utstedinga til ny bygning

med eit skilt, for å nytte Frp sine eigne ord, er på plass. Jæren har nær 60 000 innbyggjarar. Det vil gå tapt mykje tid for innbyggjarane om dei i ei kortare eller lengre periode må reisa til Sandnes eller Egersund for å få fornya passet. Det vil mogleg gje ei innsparing for politiet, men folk flest må betala prisen i form av lengre reiseveg. Det vil vera uheldig om ein på denne måten nok ein gong prioriterar system framfor menneska.

Svar:

Det er behov for ein gjennomgang av politiet sitt arbeid med utferding av pass for å betra etterlevinga av nasjonale og internasjonale krav til kvalitet og sikring. Dette har også Riksrevisjonen påpeika.

Krav og anbefalingar knytt til eit høgt sikringsnivå ved utferding av pass omhandlar mellom anna objektsikring, informasjonssikring og personellsikring. Spesielt vil krava til ID-kontroll bli strengare for å redusere risiko for misbruk. Ved utferding av pass er det også krav og anbefalingar knytt til høg kvalitet. Vi veit at personell må behandla ei viss mengde søknadar om pass for å kunne tileigne seg

og vedlikehalda den naudsynte kompetansen for å utferda eit sikkert pass. For å leggje til rette for betring av kvalitet og sikring, må ein difor i det pågåande arbeidet sjå nærmare på organisering og lokalisering av stadar som utferdar pass.

Regjeringa vil på eigna måte koma tilbake til Stortinget med ein plan for utferding av pass i tråd med anmodningsvedtak 519 (2016-2017) som skal leggje til rette for god balanse mellom kvalitet, sikring og brukartilgjenglegheit.

Eg kan difor ikkje på noverande tidspunkt konkretisere talet på, eller lokalisering av, stadar som framover skal utferda pass.

SPØRSMÅL NR. 310

Innlevert 20. november 2017 av stortingsrepresentant Sveinung Stensland

Besvart 27. november 2017 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Hva vil helseministeren gjøre for å oppdatere retningslinjene for måling av hodeomkrets hos barn?»

BEGRUNNELSE:

Det vises til sak i Aftenposten 20/11 angående retningslinjer for måling av hodeomkrets hos barn. De er tydelige på når de skal henvises videre. Når de henviste barna kommer til sykehuset, får de fleste beskjed om at hodet er helt normalt, fordi spesialisthelsetjenesten bruker kurver tilpasset norske barns hoder. Da stusser foreldre, ikke minst blir de utsatt for unødvendig bekymring. Unormalt stort hode er knyttet til alvorlig sykdom og forbindes med hjerneskade. Det kan fremstå ulogisk at norske barn måles mot WHO-standard, all den tid vi vet at norske barn er større enn i mange andre land. Dette er ikke egnet til annet enn å spre uberettiget frykt.

Barnelegene og helsesøstrene mener en unødvendig utredning er såpass belastende for mange familier at de vurderer å gå ut med andre råd om hodeomkrets enn det Helsedirektoratet har bedt dem om. Men først og fremst ønsker de at de anbefalte målene endres. Dette er et syn jeg deler. Jeg er kjent med at regelverket har vært til vurdering i Helsedirektoratet en tid, og denne saken viser at tiden er moden for en avklaring.

Svar:

Jeg vil starte med å takke representanten for å sette søkelys på et viktig tema for barnefamiliene og på én av helsestasjonens mange oppgaver.

Anbefalinger knyttet til måling av hodeomkrets hos barn er et tema i Nasjonale faglige retningslinjer for veiing og måling i helsestasjons- og skolehelsetjenesten (IS-1736) som Helsedirektoratet publiserte i 2010. Som representanten påpeker, pågår det diskusjoner i fagmiljøene om det er riktig at anbefalingene tar utgangspunkt i WHO's kurver for hodeomkrets, slik det fremgår av dagens retningslinjer, eller om anbefalingene bør tilpasses vekstkurver basert på norske barn.

Jeg er kjent med at Norsk barnelegeforening og Landsgruppen av Helsesøstre NSF har tatt saken opp med Helsedirektoratet, senest i brev datert 3. oktober i år.

Det er Helsedirektoratet som er ansvarlig for å utarbeide, publisere, implementere og oppdatere nasjonale faglige retningslinjer. Jeg forutsetter at Helsedirektoratet følger opp henvendelsen fra foreningene på en adekvat måte.

SPØRSMÅL NR. 311**Innlevert 20. november 2017 av stortingsrepresentant Dag Terje Andersen****Besvart 24. november 2017 av statsminister Erna Solberg****Spørsmål:**

«Har statsministeren, næringsministeren eller andre medlemmer av Statsrådet fått vurdert sin habilitet i forbindelse med ansettelsen av Christine Meyer til direktør i Statistisk Sentralbyrå?»

BEGRUNNELSE:

Forhold rundt direktør Meyers fratreden i Statistisk Sentralbyrå har også aktualisert spørsmålet om utnevnelser av henne av kongen i Statsråd. I den sammenheng er spørsmål om personlige relasjoner mellom Meyer og statsrådets medlemmer relevant.

Svar:

Christine Meyer ble åremålsbeskikket som administrerende direktør i Statistisk sentralbyrå i statsråd 12. juni 2015.

Innledningsvis bemerkes det at forvaltningslovens habilitetsregler ikke gjelder direkte for statsråder «i egenkap av regjeringsmedlem», jf. forvaltningsloven § 10 annet punktum, det vil si når de opptrer i Stortinget og i regjeringskonferanse, forberedende statsråd og statsråd. I stedet er det lagt til grunn at man anvender forvaltningslovens bestemmelser som et utgangspunkt, men med rom for avvikende vurde

ringer blant annet ut fra de særlige hensyn knyttet til behovet for en beslutningsdyktig regjering som kan gjøre seg gjeldende.

Ved vurderingen av regjeringsmedlemmenes habilitet i statsråd er det naturlig å ta utgangspunkt i reglene i forvaltningsloven § 6.

Dersom man tar utgangspunkt i reglene i forvaltningsloven § 6 fremgår det av første ledd en rekke direkte inhabilitetsgrunner. Jeg er ikke kjent med at noen av de direkte inhabilitetsgrunnene i bestemmelsens første ledd får anvendelse for noen av statsrådets medlemmer. Vurderingen må dermed tas med utgangspunkt i bestemmelsens annet ledd, der det må vurderes om det foreligger «andre særegne forhold» som er «egnet til å svekke tilliten» til vedkommendes «upartiskhet».

Jeg var til stede i statsrådet da Meyer ble åremålsbeskikket som direktør i Statistisk sentralbyrå, og har selv vurdert at jeg var habil i saken.

Næringsminister Monica Mæland fikk imidlertid vurdert sin habilitet av Justis- og beredskapsdepartementets lovavdeling da Meyer var direktør i Konkurransetilsynet. I uttalelse fra 31. oktober 2013 konkluderte lovavdelingen med at Mæland som departementssjef som et utgangspunkt ikke var inhabil til å behandle saker som gjaldt Konkurransetilsynets virksomhet eller i saker hvor Meyer personlig var part. Konkrete omstendigheter i den enkelte sak kunne imidlertid føre til en annen vurdering.

Statsråd Mæland var ikke til stede i statsråd 12. juni 2015. Ingen av de øvrige regjeringsmedlemmene som var til stede har sagt at de var inhabile eller nær grensen for inhabilitet.

SPØRSMÅL NR. 312**Innlevert 20. november 2017 av stortingsrepresentant Nicholas Wilkinson****Besvart 27. november 2017 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

«Kan statsråden begrunne kvifor denne avtalen rundt forprosjektering av det nye beredskapssenteret blei handtert av finansdepartementet, ikkje justisdepartementet, og kan statsråden kommentere påstandane som har vore i

media om at denne avtalen ikkje var innanfor regelverket for offentlege anskaffelsar?»

GRUNNGJEVING:

4. september 2017 skreiv avisa VG om ein kontrakt som blei inngått rundt prosjektleing av forprosjektet til byg-

ginga av eit nytt beredskapssenter. Kontrakten på 30 millionar blei tildelt gjennom rammeavtale, ikkje gjennom anbud. Spørsmålet er om dette blei gjort i tråd med regelverket. I artikkelen uttaler fleire fagpersonar seg kritisk og det etterlatte inntrykket er at det kan ha skjedd brot på regelverket då kontrakten blei inngått.

Svar:

Politiets nasjonale beredskapssenter er et prosjekt som styres av Justis- og beredskapsdepartementet, og det er de som har ansvar for gjennomføring av prosjektet, herunder kontrakter knyttet til forprosjektering, prosjektering og utbygging. Det er videre et investeringsprosjekt på over 750 mill. kroner og er dermed omfattet av ordningen for ekstern kvalitetssikring av store investeringsprosjekter (KS-ordningen). Det er Finansdepartementet som forvalter KS-ordningen og rammeavtalen om ekstern kvalitetssikring. Forprosjektet for Politiets nasjonale beredskapssenter gjennomføres med en alternativ styringsmodell og strammere kostnadskontroll enn den ordinære gjennomføringsmodellen for byggeprosjekter i staten. Gjennom et slikt praktisk forsøk er det ønskelig å få ny kunnskap knyttet til styringsmodeller og kostnadskontroll for statlige investeringsprosjekter. For å hjelpe til med dokumentasjon underveis og sikre overføringsverdi til andre prosjekter i etterkant, følges forprosjekteringen av følgeforskere fra forskningsprogrammet Concept ved NTNU. For å muliggjøre dette ble oppdrag om prosjektledelse av forprosjektet for Politiets nasjonale beredskapssenter inngått ved å benyttet en bestemmelse i rammeavtalen om kvalitetssikring av konseptvalg, samt styringsunderlag og kostnadsoverslag for valgt prosjektoalternativ, punkt 2.4 «Det

skal også kunne gjøres avrop for å få foretatt supplerende analyser, utredninger eller praktiske forsøk bl. a. for å oppdatere eller forbedre beslutnings- og styringsunderlaget, eller til bruk i forskningsmessig sammenheng.» Bestemmelsen har vært inkludert blant annet for å kunne gjøre denne typen oppdrag: Engasjement i prosjektutviklingen utenom selve kontrollpunktene KS1 og KS2, med sikte på å trekke ut erfaringer med overføringsverdi til andre prosjekter. Hele rammeavtalen er tilgjengelig på Finansdepartementets nettsider. Når rammeavtalen benyttes til gjøre en avtale om gjennomføring av et konkret oppdrag kalles dette å gjøre et avrop på rammeavtalen. Oppdraget om prosjektledelse av forprosjektet er gjort som et avrop på rammeavtalen etter bestemmelsen over. Selve avropene på rammeavtalen signeres av 3 parter, Finansdepartementet, ansvarlig fagdepartement og den eksterne konsulenten som får oppdraget. Finansdepartementet og ansvarlig fagdepartement har i fellesskap ansvar for å følge opp avropet. Det er ansvarlig fagdepartement som har det økonomiske ansvaret for oppdraget og som dekker kostnadene knyttet til avropet. I dette tilfellet er Justis- og beredskapsdepartementet som er ansvarlig fagdepartement for prosjektet. Finansdepartementet inngår som en part i oppdraget siden vi er ansvarlig for rammeavtalen. Det er mulig å få innsyn i avropet om det er ønskelig. Det er Finansdepartementet som forvalter rammeavtalen om kvalitetssikring av konseptvalg, samt styringsunderlag og kostnadsoverslag for valgt prosjektoalternativ, og som er ansvarlig for å vurdere om et oppdrag faller inn under rammeavtalen eller ikke. Finansdepartementets vurdering er at avropet er innenfor rammeavtalen.

2 vedlegg til svar.

SPØRSMÅL NR. 313

Innlevert 20. november 2017 av stortingsrepresentant Nicholas Wilkinson

Besvart 27. november 2017 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«Har regjeringsadvokaten uttalt at avtalen rundt forprosjektering av det nye beredskapssenteret er i tråd med regelverket?»

GRUNNGJEVING:

4. september 2017 skreiv avisa VG om ein kontrakt som blei inngått rundt forprosjektet til bygginga av eit nytt

beredskapssenter. Her svarer ein pressekontakt i Finansdepartementet at saka er førelagt regjeringsadvokaten for kvalitetssikring, men det blir ikkje sagt noko om kva regjeringsadvokaten meinte om saka.

Svar:

Spørsmålet gjelder inngåelse av kontrakt om prosjektledelse av forprosjektet for Politiets nasjonale beredskapssenter og representanten viser i sin begrunnelse for spørs-

målet til et oppslag i VG 4. september 2017 om kontrakten der det fremgår at regjeringsadvokaten ble rådspurt i saken. Regjeringsadvokatens vurdering er unntatt fra offentlighet med hjemmel i offentlighetsloven § 15 1. ledd 1. punktum. Det er lagt til grunn at i tråd med Rettleiar til offentleglova under punkt 7.3.2.2 Mottakarorganet må vere overordna avsenderorganet, er Regjeringsadvokaten er å betrakte som et underordna organ når Regjeringsadvokaten gir juridiske vurderinger til regjeringen eller et departement. Det er min vurdering at det er nødvendig å unnta

dokumentene med regjeringsadvokatens vurderinger fra offentlighet av hensyn til en forsvarlig ivaretagelse av det offentliges interesse i saken, og for å sikre forsvarlige interne avgjørelsesprosesser. Jeg anser det som påkrevet å kunne ha en fortrolig og intern dialog mellom departementet og Regjeringsadvokaten om juridiske spørsmål knyttet til utformingen og anvendelsen av rammeavtalen om kvalitetssikring av konseptvalg, samt styringsunderlag og kostnadsoverslag for valgt prosjektoalternativ. Behovet for å ivareta statens konkurransemessige og rettslige.

SPØRSMÅL NR. 314

Innlevert 20. november 2017 av stortingsrepresentant Morten Stordalen

Besvart 30. november 2017 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Hvordan vil statsråden følge opp arbeidet med sikkerheten på norske bruer knyttet til situasjonen som VG har omtalt i senere tid, og kan det fremskaffes en oversikt over bevilgning til vedlikehold/fornyning av bruer siste 10 år?»

BEGRUNNELSE:

Etter mange tiår med økende forfall på veiinfrastruktur, har dagens regjering sikret en formidabel vekst i vedlikeholdssatsingen innen både vei og jernbane. Det medfører at forfallet nå går ned samlet sett. Samtidig er det åpenbart at vi ikke er i mål. Gjennom rapporter fra Vegtilsynet og flere oppslag i VG er det påpekt at Statens vegvesens bruinspeksjoner ikke har vært gjennomført og dokumentert tilfredsstillende og at den overordnede oversikten er mangelfull. Det påpekes at forfallet er til dels stort og at mange bruer har hatt nedsatt funksjon i en årrekke. I sum påpekes det både for dårlig oppfølging av vegvesenets systemer og for lave bevilgninger over en lang periode.

Svar:

Regjeringen er opptatt av å utvikle en moderne og effektiv infrastruktur. Vi har derfor kraftig økt satsingen på både utbygging og vedlikehold av veginfrastruktur. Vedlikeholdsetterlepet på vegene i Norge har bygget seg opp over mange tiår. Vedlikehold av vegnettet er et av denne regjeringens satsingsområder, og i den siste regjeringssperioden har etterslepet på riksvegene blitt redusert for første gang på flere tiår. I Nasjonal transportplan for 2018-2029 legger regjeringen opp til å videreføre denne satsingen.

Selv om utviklingen går i riktig retning, er det ikke tvil om at det er store oppgaver foran oss. Vi gjennomfører for tiden en spesielt sterk satsing på tunnelvedlikehold og –fornyning, og store løft skal gjøres også for våre bruer.

Vegtilsynet har gjennom flere rapporter påvist at Statens Vegvesen ikke godt nok følger opp sine rutiner og systemer vedrørende inspeksjon og registrering av informasjon for landets bruer. Det er ikke bra. Som representanten Stordalen nevner, har VG gjennom en rekke artikler omtalt dette og gjort sine egne undersøkelser.

Onsdag 15. november hadde jeg møter med Vegtilsynet og Vegdirektoratet for å bli orientert om og for å diskutere situasjonen rundt bruvedlikehold. Vegdirektoratet var tydelige på at de ikke var fornøyd med forholdene som Vegtilsynet har avdekket, og presenterte tiltakene de allerede har iverksatt for å bedre bruforvaltningen. Vegdirektoratet har bl.a. satt i gang et nasjonalt prosjekt for å gjennomgå bruforvaltningen, med formål å sikre oppdatering av systemer og bedre dokumentasjon. På møtet forsikret Vegdirektoratet om at alle inspeksjoner som er gjennomført i 2017 skal være registrert i bruforvaltningssystemet BRUTUS innen 1. februar 2018 og at en plan for inspeksjoner i 2018 skal foreligge tidlig i 2018. Jeg vil ta et møte med Vegdirektoratet umiddelbart etter dette.

Under dagens regjering har det vært en markant satsing på vei, både vedlikehold, fornying og nybygging. Tabellen nedenfor viser regnskapstall knyttet til vedlikehold av bruer og kaier for årene 2012-2016. For 2017 er bevilgningstall brukt. Midler til vedlikehold av riksveger bevilges over kapittel 1320 Statens vegvesen, Post 23 Drift og vedlikehold av riksveger, trafikant- og kjøretøytilsyn m.m., på underposten 23.2 Vedlikehold av riksveger. Un-

derposten ble opprettet i 2012. Det er derfor ikke mulig å trekke ut vedlikeholdstall for årene før 2012. Underposten er splittet opp i kategorier, og bruer og kaier er en av

kategoriene. Tallene nedenfor inneholder derfor både midler til bruer og kaier.

Vedlikehold av bruer og kaier på riksvegene 2012-2017

År	2012	2013	2014	2015	2016	Budsjett 2017
Løpende mill. kr	244,0	323,2	302,6	347,7	351,1	300,0

Nedenfor følger en oversikt over bevilgningstall til ulike brutiltak på investeringspostene i saldert budsjett for årene 2010-2017. Det er kun investeringsprosjektene hvor oppgradering eller utskifting av bru er formålet med prosjektet. I forbindelse med forvaltningsreformen ble

deler av riksvegnettet overført til fylkeskommunene. Tallene t.o.m. 2009 vil derfor ikke være direkte sammenlignbare med tall f.o.m. 2010. Tidsserien er derfor avgrenset til 2010.

Fornyng og investering bruer 2010-2017

År	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Løpende mill. kr	32,0	123,0	178,1	173,0	453,9	462,1	966,6*	989,0**

*118,9 millioner kroner i annen finansiering

**7 millioner kroner i annen finansiering

Tabellene viser at man i 2013 brukte knapt en halv milliard kroner på bruer, mens det har økt til rundt 1,3 mrd kr de siste par årene. Utviklingen går således i riktig

retning, selv om det åpenbart gjenstår mye arbeid før all vedlikeholdsetterslep er eliminert.

SPØRSMÅL NR. 315

Innlevert 20. november 2017 av stortingsrepresentant Ulf Leirstein

Besvart 23. november 2017 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Er det mulig å endre plasseringen av bomstasjonen ved Ambjørnrød i Fredrikstad?»

BEGRUNNELSE:

Dessverre har flertallet i kommunestyret i Fredrikstad og i Sarpsborg, med støtte fra flertallet i fylkestinget i Østfold, fått vedtatt sitt bompengeprojekt. I gjennomføringen av dette oppstår nå den situasjonen at et helt lokalsamfunn, Ambjørnrød i Fredrikstad, kommer utenfor bomringen, og hvis de skal inn til sin bydel må de altså betale bom-

penger. Ambjørnrød har ingen matbutikk eller andre forretninger i sitt område.

Svar:

Det er mulig å gjøre endringer i plasseringen av bomstasjonen ift. det som nå er lokalpolitisk besluttet, men slike endringer må være basert på lokalpolitisk initiativ og behandling. Det har så langt ikke kommet henvendelser fra lokale politikere i Fredrikstad til departementet eller Statens vegvesen med ønske om å endre plasseringen.

SPØRSMÅL NR. 316**Innlevert 20. november 2017 av stortingsrepresentant Ulf Leirstein****Besvart 24. november 2017 av justis- og beredskapsminister Per-Willy Amundsen****Spørsmål:**

«Hva mener justisministeren om at politiet i Oslo henlegger hverdagskriminalitet generelt, og såkalt mindre alvorlig kriminalitet med kjent gjerningsmann spesielt?»

BEGRUNNELSE:

En rekke medier melder om at politiet i Oslo har fått klar beskjed om å henlegge mindre alvorlige straffesaker som lommetyverier og sykkeltyverier på grunn av kapasitetsproblemer. Dette gjelder også saker med kjent gjerningsmann. Politiet har under Solberg-regjeringen fått en klar instruks om at saker med kjent gjerningsmann ikke skal henlegges uten etterforskning. Spørsmålsstiller stiller seg derfor undrende til om Oslo-politiets nye praksis er i overensstemmelse med gjeldende instruks og regelverk. Det sender videre et meget uheldig signal om at det nå er fritt frem for hensynsløse kriminelle som begår vinningskriminalitet der hver enkelt sak kanskje er liten, men antallet forhold likevel gjør kriminaliteten alvorlig. Videre vil en praksis med systematiske henleggelse på sikt kunne ødelegge tilliten til politiet som sådan.

Svar:

Jeg vil understreke at det er viktig å føre en justispolitikk som bidrar til å sikre den enkeltes trygghet og rettssikkerhet. Min forgjenger, statsråd Anders Anundsen, skrev i brev av 21. januar 2014 til Riksadvokaten: «Jeg mener det er viktig å vesentlig redusere antallet henleggelse av saker med antatt kjent gjerningsmann på grunn av manglende saksbehandlingskapasitet. Det rokker ved folks rettsoppfatning når de får inntrykk av at slike saker prioriteres bort». Dette er en vurdering jeg fullt ut deler.

Jeg har vært i kontakt med Riksadvokaten i anledning spørsmålet, da påtalemyndigheten er i sin behandling av enkeltsaker på straffesaksfeltet uavhengig og ikke kan instrueres av politiske myndigheter. Hvorvidt en enkelt sak henlegges og på hvilket grunnlag, er et påtalemessig spørsmål som hører under påtalemyndigheten.

Riksadvokaten opplyser at straffesaker som henlegges på grunn av manglende saksbehandlingskapasitet, er regulert i rundskriv nr. 3/2016. Der presiseres blant annet at saker mot kjent gjerningsperson bare kan henlegges dersom det er særlige grunner for dette. Det heter videre at adgangen til henleggelse i disse tilfeller er meget snever, også for de mindre alvorlige sakene. Praksis for kapasitets-henleggelse skal vurderes restriktivt, og politidistriktet

skal ha gode saksbehandlingsrutiner for denne type henleggelse.

Den enkelte politimester har ansvar for å foreta sine prioriteringer innenfor tildelte rammer og må gjøre strenge prioriteringer i henhold til overordnede føringer. Det er derfor også viktig å anerkjenne politimesterens rett og plikt til å foreta en konkret prioritering så lenge det er innenfor tildelte rammer og overordnede føringer.

Riksadvokaten har i anledning stortingsrepresentantens spørsmål innhentet uttalelse fra Oslo politidistrikt, som opplyste at de fra mars til juli 2017 hadde en markant økning i straffesaksrestanser. Som ett av flere tiltak utarbeidet Oslo politidistrikt i juli d.å., skriftlige retningslinjer for henleggelse av straffesaker på grunn av manglende saksbehandlingskapasitet. Politidistriktet opplyser at dette er en kortvarig løsning på restansesituasjonen.

Det viktig å ha en påtalemyndighet som bidrar til en målrettet og effektiv straffesaksbehandling av høy kvalitet, og som ivaretar rettssikkerheten. Jeg er derfor tilfreds med at Riksadvokaten opplyser at Oslo statsadvokatembeter snarlig forutsettes å drøfte Oslo politidistrikts henleggespraksis med distriktets ledelse.

SPØRSMÅL NR. 317**Innlevert 21. november 2017 av stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen****Besvart 27. november 2017 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Benytter Helse- og omsorgsdepartementet tildelingsbrev til underliggende etater som virkemiddel for samordning av folkehelsearbeidet, og i hvilken grad koordinerer statsråden folkehelsearbeidet på tvers av departementer, utover tverrdepartemental gruppe som er nevnt i statsrådens svar til Riksrevisjonen 9. juni 2015?»

BEGRUNNELSE:

Juni 2015 presenterte Rikevisjonen «Riksrevisjonens undersøkelse av det offentlige folkehelsearbeidet». I denne undersøkelsen trekkes det frem følgende hovedfunn:

- De fleste kommuner har foreløpig ikke etablert et systematisk folkehelsearbeid.
- Arbeidet med folkehelse og folkehelseiltak er ikke tilstrekkelig kunnskapsbasert.
- Folkehelsearbeidet er ikke godt nok forankret i sektorer utenfor helse.
- Det er behov for å styrke oppfølgingen av det kommunale folkehelsearbeidet.

På bakgrunn av en gjennomgang av et utvalg tildelingsbrev vises det i undersøkelsen til at helsehensyn i varierende grad er synliggjort i tildelingsbrev til direktorater med sektoransvar som er viktig for folkehelsen. Kommuner og fylkeskommuner peker på tildelingsbrev fra departementer til underliggende etater og embetsoppdrag til fylkesmennene som eksempel på virkemiddel som kan samordne og forankre folkehelsearbeid på tvers av sektorer og forvaltningsområder.

Riksrevisjonens anbefaling til Helse- og omsorgsdepartementet er å styrke arbeidet med å forankre folkehelse på tvers av sektorer, blant annet gjennom å synliggjøre helsekonsekvenser og legge til rette for at sektormyndigheter utenfor helse i større grad deltar i folkehelsearbeidet.

Svar:

Helse i alt vi gjør (health in all policies) er et grunnleggende prinsipp i folkehelsearbeidet. Det handler om å rette oppmerksomheten mot forhold som påvirker helsen. Både forhold som fremmer helse og forhold som gir risiko for sykdom. En slik tilnærming bidrar til å synliggjøre

at en rekke samfunnssektorer har ansvaret for helseutfordringene. Dette er bl.a. anbefalt av WHO og OECD og innebærer at alle sektorer har ansvar for befolkningens helse innenfor de virkemidlene de har. Dette følger bl.a. av folkehelseloven, se kapittel 7 i prop. 90 L (2010–2011), § 4 for kommuner og § 22 for statlige myndigheter. Dette er også lagt til grunn for de siste folkehelsemeldinger, senest ved Meld. St. 19 (2014–2015). Det er tverrpolitisk enighet om de overordnede målene og innretning i folkehelsearbeidet, herunder om at vi skal skape et samfunn som fremmer helsen i hele befolkningen og prinsippet om at de sektorene som har virkemidler har ansvar.

Helse- og omsorgsdepartementet har, som alle andre sektorer, ansvar for å fremme befolkningens helse og forebygge sykdom i egen sektor. Ansvaret for folkehelsearbeid fordeler seg mao. mellom flere departementer og statsråder. Jeg har i tillegg ansvar for å koordinere det nasjonale folkehelsearbeidet, og bidra til at andre sektorer ivaretar sitt ansvar. Men som følge av at ministeransvaret avgrenser ansvaret til de områder som ligger under den enkelte statsråd, må den enkelte statsråd ta ansvar for folkehelsearbeid på sitt område. F.eks. Samferdselsdepartementets ansvar for ulykker, luftforurensning, støy og fysisk aktivitet og Landbruks- og matdepartementets ansvar for matproduksjon og antibiotikaresistens.

For flere av disse helserelaterte områdene er det systematisk samarbeid mellom de mest relevante departementene. Dette omfatter bl.a. felles tverrdepartementale handlingsplaner og strategier, slik som strategi for forebygging av skader og ulykker, kostholdsplanen, Nasjonal strategi mot antibiotikaresistens og regjeringens strategi for god psykisk helse. I tillegg til at Helse- og omsorgsdepartementet koordinerer mange slike tverrdepartementale planer og strategier, deltar departementet aktivt i andre departementers arbeid som har betydning for helse, slik som handlingsplan mot støy, 0–24-samarbeidet og opptrappingsplanen mot vold og overgrep. Helse- og omsorgsdepartementet samarbeider med Kommunal- og moderniseringsdepartementet om Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging, slik at bl.a. forventninger til å ivareta helse og trivsel i planleggingen er ivarettatt. I alt dette samarbeidet legger vi de nasjonale folkehelsemålene til grunn.

Helse- og omsorgsdepartementets styring av underliggende virksomheter og statlige selskaper er en del av gjennomføringen av sektorpolitikken. Gjennom etatsstyring og eierstyring skal departementet sikre at underliggende virksomheter, statlige selskaper og foretak ivaretar sitt samfunnsoppdrag, bidrar til å oppnå mål og vedtatte

prioriteringer, utnytter tildelte ressurser effektivt, samt opererer innenfor de lover, regler og rammer som er satt. Vedtatt politikk samordnes og følges opp i etatsstyringen – operasjonaliseres og konkretiseres på en hensiktsmessig måte i tildelingsbrevene til departementets underliggende etater.

Helsedirektoratet har et klart ansvar i å samarbeide med andre sektorer for å fremme befolkningens helse. Helsedirektoratet har i folkehelseloven § 24 bl.a. ansvaret for å følge med på forhold som påvirker folkehelsen og bidra til å iverksette nasjonal politikk på folkehelseområdet og være en pådriver for kunnskapsbasert folkehelsearbeid. Helsedirektoratet skal gi kommuner, fylkeskommuner, fylkesmenn og andre statlige institusjoner, helsepersonell og befolkningen informasjon, råd og veiledning om strategier og tiltak i folkehelsearbeidet. Helsedirektoratets arbeid er dermed ikke kun avgrenset til å gi råd til helsetjenesten eller befolkningen, men også til å samarbeide med andre sektorer, frivillige organisasjoner og næringsliv.

Helsedirektoratets ansvar for å bistå andre sektorer og påvirke samfunnet som helhet i en helsefremmende retning følger dermed direkte av folkehelseloven. Det følger det av de årlige tildelingsbrevene at direktoratet skal arbeide for:

- God forankring av folkehelsearbeidet på tvers av sektorer og forvaltningsnivåer
- God kunnskap om og sunnere levevaner i befolkningen
- Reduserte sosiale forskjeller i helse
- Psykisk helse og livskvalitet er integrert i folkehelsearbeidet
- Et livsløpsperspektiv for sunn og aktiv aldring er integrert i folkehelsearbeidet

Det er etablert et nasjonalt system for å følge opp helheten i folkehelsepolitikken. Dette er først beskrevet i Meld. St. 34 (2012–2013) kapittel 8, som det er gitt tverrpolitisk tilslutning til i Stortinget. Dette er fulgt opp

i Meld. St. 19 (2014–2015). Dette systemet består bl.a. av utvikling og etablering av indikatorer for å følge folkehelsepolitikken i de ulike sektorene. Helsedirektoratet fikk i tildelingsbrev 2014 og 2015 ansvar for, i samarbeid med aktuelle sektorer, å utvikle et slikt rapporteringssystem og å regelmessig utgi rapport om status i folkehelsearbeidet i Norge. Siste rapport kom i 2016, neste rapport vil komme våren 2018. I tillegg skal Helsedirektoratet gi anbefalinger til departementet for videre arbeid innen folkehelse.

Folkehelseinstituttet skal følge med på utviklingen i folkehelsen og helse- og omsorgstjenestene, og utarbeide oversikt over befolkningens helsetilstand og faktorer som påvirker denne. Folkehelseloven stiller krav til at kommuner og fylker skal ha oversikt over helsetilstanden i befolkningen. Folkehelseinstituttet er pålagt et ansvar for å bidra til dette. Folkehelseprofilene er et av flere verktøy i dette arbeidet. Folkehelseinstituttet skal også regelmessig utgi en samlet rapport om status og utviklingen i helsetilstanden i Norge, jf. oppdrag i tildelingsbrev 2014.

Målet om et samfunn som fremmer helsen i hele befolkningen innebærer en rekke verdimessige valg, om bl.a. forholdet mellom individets valg og rammebetingelser for valg som samfunnet setter. Derfor er det viktig at folkehelsepolitikken blir gjenstand for offentlig diskusjon og at Stortinget regelmessig tar stilling til helheten i folkehelsepolitikken.

Basert bl.a. på rapportene fra Helsedirektoratet og Folkehelseinstituttet skal regjeringen hvert 4 år legge frem en folkehelsemelding til Stortinget. Meldingen skal gi en samlet vurdering av folkehelseutfordringene og mulighetene, en vurdering av status i arbeidet i forhold til utfordringene og målene som Stortinget har fastsatt, og inneholde forslag til nye tiltak eller endring i overordnet strategi og innretning.

Regjeringen bygger videre på den tverrpolitiske enigheten om de overordnede målene og de lange linjene i folkehelsepolitikken. En bred forankring er nødvendig fordi dette angår hele befolkningen og har betydning for helsetilstanden i mange år framover.

SPØRSMÅL NR. 318

Innlevert 21. november 2017 av stortingsrepresentant Carl-Erik Grimstad

Besvart 23. november 2017 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

«Hva vil statsråden gjøre for at også de regionale statlige etatene etterlever vedtatte statlige, fylkeskommunale og

kommunale retningslinjer for nybygg - med særlig vekt på Skatt Sørs planer og anbudsforespørsel om nye lokaler i Vestfold?»

BEGRUNNELSE:

Skatt Sør har sendt anbudsforespørsel knyttet til etablering av samlokaliserte lokaler i Vestfold sør (Larvik/Sandefjord) ved E-18 i Sandefjord kommune. Bygget skal inneholde 45 kontorarbeidsplasser som dekker et areal på opp til 1100 kvm.

Dette er i åpenbar strid med den regionale planen for bærekraftig arealpolitikk (RPBA) som er vedtatt av kommunene i området. Vestfold var et pionerfylke når det gjelder et slikt planverk. Overordnet strategi i RPBA er å bygge opp om en konsentrasjon av utviklingen knyttet til eksisterende, byer, tettsteder og knutepunkt med vekt på funksjonsblanding. Næringsarealer skal lokaliseres og utvikles i tråd med ABC-prinsippet. Dette innebærer at bedrifter og virksomheter som medfører stor persontrafikk skal lokaliseres i byer og sentra/knutepunkter med nærhet til kollektive transportmidler og/eller være godt tilrettelagt for arbeidsreiser til fots eller med sykkel.

Samtidig vises det til «Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging» (SPR-BATP) fastsatt ved kgl. res. av 26.09 2014, jf. plan- og bygningsloven av 27. juni 2008, § 6-2. der det blant annet fremgår at:

«Planleggingen skal bidra til å utvikle bærekraftige byer og tettsteder, legge til rette for verdiskaping og næringsutvikling, og fremme helse, miljø og livskvalitet. Utbyggingsmønster og transportsystem bør fremme utvikling av kompakte byer og tettsteder, redusere transportbehovet og legge til rette for klima- og miljøvennlige transportformer. I henhold til klimaforliket er det et mål at veksten i persontransporten i storbyområdene skal tas med kollektivtransport, sykkel og gange.»

I september 2017 ble Vestfold fylke tildelt Nasjonal jordvernpris av regjeringen. I begrunnelsen for tildelingen heter det:

«Nasjonal jordvernpris er et tiltak i Regjeringens nasjonale jordvernstrategi. Vestfold er nominert på bakgrunn av sitt tydelige mål om vern av matjordareal i fylkeskommunens Regionale plan for bærekraftig arealpolitikk (RPBA).»

Den statlige planstrategien for nybygg understrekes også av adm.dir. Harald V. Nikolaisen i Statsbygg et innlegg med overskriften «Staten bør bygge der folk bor». Her skriver han bl.a.:

«Hvor offentlige bygninger lokaliseres har stor betydning for reiseadferd, trafikkmengder, klimagassutslipp og tilgjengelighet til de statlige tjenestene.»

Det er vanskelig å se hvordan Statsbygg i denne saken etterlever dette viktige prinsippet.

Når regjeringen i september i år velger nettopp å gi Vestfold fylkeskommune den nasjonale jordvernprisen for arbeidet med regional plan for bærekraftig arealpolitikk, så harmonerer dette svært dårlig med Skatt Sørs planer om lokalisering av nye kontorer langs E-18 i Vestfold.

Svar:

Spørsmålet her dreier seg om lokalisering av statlig virksomhet. I dette tilfellet dreier det seg om leie av lokaler, i andre tilfeller dreier det seg om større eller mindre nybygg i statlig regi. For alle typer lokalisering gjelder "Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging (SPR BATP)", slik representanten Grimstad skriver.

I retningslinjenes punkt 4.5 står det at:

"Det skal legges til rette for at handelsvirksomhet og andre publikumsrettede private og offentlige tjenestetilbud kan lokaliseres ut fra en regional helhetsvurdering tilpasset eksisterende og planlagt senterstruktur og kollektivknutepunkter. Dette gjelder også for besøks- og arbeidsplassintensive statlige virksomheter. Virksomhetene må tilpasses omgivelsene med hensyn til størrelse og utforming"

Jeg mottok tirsdag 21.november en henvendelse fra Vestfold fylkeskommune. Fylkeskommunen viser til at de har hatt et møte med Skatt Sør for å drøfte lokaliseringen, som de mener bryter med regional plan og nasjonal politikk på området. I brevet refereres Skatt Sørs synspunkter:

"Skatt sør informerte om at prosessen for samlokalisering gjaldt hele landet og var bestilt av Finansdepartementet. Skatt sør har gjennomført en nasjonal prosess med forankring av føringene som har blitt lagt til grunn. Disse føringene er, slik fylkeskommunen forstår det, relatert til etatens egne behov og til bestillingen som ligger til grunn for samlokaliseringsoppdraget. Det kom fram i møtet at Skatt sør ikke er kjent med SPR BATP, og at føringene fra Finansdepartementet for deres samlokaliseringsprosess ikke inneholder noen punkter som kan knyttes til den nasjonale politikken i planretningslinjen. Skatt sør er heller ikke kjent med at det finnes regionale planer som gir føring for lokalisering. Det kom også fram at Skatt sør ikke tidligere hadde blitt kontaktet av lokale eller regionale myndigheter som ønsket å drøfte lokalisering."

Både fylkeskommunen og fylkesmannen påpekte at:

"... lokalisering av denne type kontor (offentlig tjenesteyting) langs E18 er i strid med både SPR BATP og RPBA. Det ble videre påpekt at 45 kontorarbeidsplasser krever lite areal, og enkelt burde kunne lokaliseres i en av byene. Det ble også stilt spørsmålstegn ved påstanden fra Skatt sør om at Foksrød (et av de aktuelle arealene) har god kollektivdekning. Både fylkeskommunen og fylkesmannen var tydelige på at transporten til begge de aktuelle arealene i stor grad vil baseres på privatbil."

Fylkeskommunen peker til slutt i sitt brev på at denne lokaliseringssaken, og flere andre, peker på to systemsvakheter:

- De statlige etatene legger selv ikke SPR BATP til grunn i sin lokalisering.
- Mange av lokaliseringsprosessene knyttet til statlige etableringer foregår på siden eller i forkant av planprosesser etter plan- og bygningsloven.

I Meld.St. 18 (2016-17) "Berekraftige byar og sterke distrikt" understreket vi at de statlige retningslinjene også

gjelder statlige lokaliseringer. Regjeringen sier videre i meldingen at:

”Regjeringa vil at lokaliseringa av statlege publikumsretta verksemdar og større statlege arbeidsplassar skal medverke til reduksjon av biltransport, auke i kollektivtransport og eit styrkt bymiljø. Dette må sikrast på eit tidleg tidspunkt i arbeidet med å velje lokalisering.

Stortinget vedtok ved handsaminga av meldinga om regionalt folkevalt nivå, Meld. St. 22 (2015–2016), at departementa skal be dei underliggjande etatane følgje den

nasjonale politikken og leggje regional politikk til grunn for lokalisering av egne verksemdar. Departementa skal følgje opp respektive underliggjande etatar med omsyn til dette.”

Vi har starta dette arbeidet, og vil be alle departementene om å understreke overfor sine underliggjande etatar at de skal følgje den nasjonale politikken for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging i alle sine lokaliseringsbeslutningar, enten det gjelder bygging eller leie, store eller små enheter.

SPØRSMÅL NR. 319

Innlevert 21. november 2017 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 27. november 2017 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Vil statsråden ta initiativ til å endre regelverket for investeringstilskudd til heldøgnsomsorgsplasser slik at gifte og samboere kan bo på samme rom på sykehjem om de har ønske om det?»

BEGRUNNELSE:

Flere politiske partier har det siste året tatt til orde for at ektepar/samboerpar må få tilbringe sine siste dager sammen på sykehjem når de ønsker det, fortrinnsvis på samme rom.

Å få leve med sin ektefelle eller samboer også når man blir gammel og får et hjelpebehov betyr mye for livsgleden, trygghetsfølelsen og for å kunne være sjef i eget liv.

Helseminister Bent Høie (H) har offentlig oppfordret norske kommuner til å innføre en garanti når minst én av ektefellene har omsorgsbehov. Flere kommuner har gjort nettopp det. Frogn kommune i Akershus er en av dem.

Kommunestyret i Frogn gjorde 4.september 2017 følgende vedtak med ikrafttredelse 5.september 2017.

Samboergaranti på sykehjem: Ektepar eller samboere hvor begge har ønske om å bo sammen på sykehjem, skal få mulighet til det, også selv om bare den ene har vedtak om langtidsplass. Ektefeller/samboer må da søke om korttidsopphold. Korttidsopphold innvilges med varighet så lenge ektefelle/samboer med langtidsoffhold har behov for langtidsoffhold. Ektefelle/samboer må dele rom. Det kreves egenandel for ektefelle/samboer uten vedtak om langtidsplass etter gjeldende satser for korttidsopphold.

Det utarbeides retningslinjer for betaling og praktisering av samboergarantien.

I ettertid har jeg fått informasjon om at vedtaket er i strid med Husbankens regler for tildeling av investerings-

År	Letekostnader Kategori 1 og 2 Løpende kroneverdi	
1997	6 223 693	
1998	20 605 960	
1999	6 626 583	
2000	103 664 057	
2001	263 498 126	
2002	7 782 175	
2003	13 630 533	
2004	11 573 654	
2005	407 699 239	også
2006	736 401 162	yttet
2007	201 531 587	
2008	35 668 447	nhe-
Sum	1 814 905 214	rson
2009	7 971 923	ttes/
2010	3 743 344	ord-
2011	5 948 438	irde-
2012	3 421 806	påde
2013	4 062 462	ndre
2014	3 162 644	s ar-
2015	9 429 771	rlige
2016	6 714 958	nsik-
2017 (fram til Sep. 17)	6 538 853	nhe-
Sum	50 994 200	ukes

kontroll til grunn for Husbankens oppfølging av om kommunene ivaretar sine forpliktelser i tråd med formålet for investeringstilskuddet.

For øvrig er jeg kjent med at Husbanken følger utviklingen i bruken av heldøgns plasser som bygges med

tilskudd fra investeringsordningen, også når det gjelder spørsmålet om ektefeller eller samboere skal kunne bo sammen på sykehjem.

SPØRSMÅL NR. 320

Innlevert 21. november 2017 av stortingsrepresentant Tuva Moflag

Besvart 28. november 2017 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Når vil Stortinget gjøres kjent med innholdet i utredningen om to protonsentre og hva kan statsråden si på nåværende tidspunkt om kostnadsrammen for etablering av to sentre?»

BEGRUNNELSE:

Strålebehandling spiller en viktig rolle i moderne kreftbehandling. Protonbehandling er mer skånsom enn annen type stråling, noe som er av særskilt betydning for barn og unge. Flere kan bli i stand til å fullføre skole, delta i arbeidslivet og leve et fullverdig liv.

I 2015 ble i underkant av 50 norske pasienter, flere av disse barn og unge, sendt utenlands for å få kreftbehandling med protonstråling. Basert på internasjonale estimater vil om lag 1800 norske pasienter ha nytte av protonterapi i 2022. Antall protonanlegg i verden øker stadig, og i løpet av 2016 vil tallet ha økt fra 48 til 77 på to år. I skandinavisk sammenheng er protonbehandling relativt nytt; Sverige har nylig fått sitt protonanlegg og i Danmark er det første anlegget under planlegging.

Det er vedtatt at det skal innføres partikkelbehandling i Norge gjennom etablering av protonsentre. I forbindelse med behandlingen av 2017-budsjettet gjorde Stortinget følgende vedtak jf. Innst. 2 S (2016-2017), vedtak 62:

”Stortinget ber regjeringen om å gi de regionale helseforetakene i oppdrag å utrede to protonsentre i Norge. Utredningen skal planlegge for bygging av ett senter innen 2022, og videre etappevis utbygging, avhengig av kapasitetsbehov og utvikling i behandlingsteknologi. Plasseringen av sentrene blir eventuelt i Oslo og Bergen.”

De regionale helseforetakene har, med bakgrunn i de avklaringer som er gjort når det gjelder rammebetingelser,

fått frist til 23. oktober 2017 med å utrede to protonsentre i Norge.

Svar:

Utredningene fra de regionale helseforetakene ble gjennomført innen fristen og det legges nå til grunn etablering av protonbehandling både i Oslo og Bergen. Tilbudet skal komme hele landet til gode. Regjeringen har i Prop. 21 S om endringer i statsbudsjettet for 2017 under Helse- og omsorgsdepartementet lagt opp til at senteret i Oslo kan stå ferdig i 2023 og senteret i Bergen i 2025.

Regjeringen legger i Prop. 21 S til grunn en utbygging på Radiumhospitalet med en anslått kostnad på 1 841 mill. kroner. Det vil bli gitt 70 pst. investeringslån tilsvarende 1 289 mill. kroner, og 552 mill. kroner i investerings-tilskudd.

I Prop. 21 S er det lagt til grunn at det andre senteret skal etableres i Bergen og at dette senteret kan stå ferdig i 2025. Budsjettforliket for 2018 mellom regjeringspartiene, Venstre og Kristelig Folkeparti åpner for en mulig forskuttering av senteret i Bergen. Det gjør at begge sentrene kan stå ferdig i 2023. Samlet estimert kostnadsramme for de to protonsentrene er 3,1 mrd. kroner.

SPØRSMÅL NR. 321**Innlevert 21. november 2017 av stortingsrepresentant Kari Kjønnaas Kjos****Besvart 24. november 2017 av justis- og beredskapsminister Per-Willy Amundsen****Spørsmål:**

«Vil justisministeren ta initiativ til å få styrket lovverket, slik at vi sikrer rettssikkerheten til jenter som er utsatt for kjønnslemlestelse?»

BEGRUNNELSE:

FrP har over lengre tid vært bekymret for antall jenter som blir utsatt for kjønnslemlestelse i Norge. Til tross for at strafferammen for slike overgrep har økt, så viser tall fra NRK at ingen er dømt for slike overgrep i Norge. Vil justisministeren ta initiativ til å få styrket lovverket, slik at vi sikrer rettssikkerheten til jenter utsatt for kjønnslemlestelse? Ved å lage et tydeligere og strengere regelverk vil foreldre i større grad bli holdt ansvarlig dersom deres jentebarn blir utsatt for kjønnslemlestelse. Videre må profesjoner som jobber med barn få samme meldeplikt som ved grov vold, dersom kjønnslemlestelse mistenkes eller oppdages.

Svar:

Jeg mener det er viktig å ha en straffelovgivning som gjør det mulig å avdekke at barn og unge har blitt utsatt for kjønnslemlesting og plassere skyld hos de ansvarlige. Slik oppklaring er helt avgjørende for å nå straffesaksbehandlingens overordnede mål om redusert kriminalitet, og er av stor betydning for de som har blitt utsatt for slike overgrep. Kjønnslemlestelse rammes i dag av straffeloven §§ 284 (kjønnslemlestelse) og 285 (grov kjønnslemlestelse). Både den som utfører selve handlingen og den som medvirker til slike handlinger kan straffes. I tillegg har

en del yrkesutøvere som arbeider med eller regelmessig er i kontakt med barn gjennom sitt yrke en straffesanksjonert plikt til å søke å avverge en kjønnslemlestelse, for eksempel gjennom å melde ifra til politiet. Denne avvergeplikten fremgår av straffeloven § 284 annet ledd og gjelder for yrkesutøvere og ansatte i barnehager, barnevernet, sosialtjenesten, helse- og omsorgssektoren, skole, skolefritidsordning og trossamfunn samt forstandere og religiøse ledere i trossamfunn. Det er mye som tyder på at politiet i for liten grad lykkes med å oppklare saker om kjønnslemlestelse. Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress (NKVTS) fremla i juni 2017 en rapport som viser at det i perioden 2005-2016 har blitt anmeldt 53 saker om kjønnslemlestelse til politiet. Selv om politiet har tatt alle anmeldelsene på alvor, har samtlige blitt henlagt. Det er store utfordringer knyttet til bevisføring i denne type saker, både når det gjelder tid og sted for overgrepet. Dette gjør det også vanskelig å dokumentere hvilken rolle foreldrene har hatt i disse sakene. Dette er noe av bakgrunnen for at jeg allerede har igangsatt et arbeid med et høringsnotat hvor departementet skal vurdere hvordan lovgivningen bedre kan legge til rette for at politi og påtalemyndighet skal kunne lykkes bedre med å oppklare saker om kjønnslemlestelse og plassere skyld hos de ansvarlige. Et sentralt spørsmål er om straffelovgivningen kan klargjøres slik at det i større grad blir mulig å ansvarliggjøre foreldrene til barn som har blitt utsatt for kjønnslemlesting. I tillegg er det aktuelt å vurdere andre tiltak som er innført i land som i større grad enn Norge har lykkes med å iredteføre og oppklare saker om kjønnslemlestelse, slik som Frankrike og Storbritannia.

SPØRSMÅL NR. 322**Innlevert 21. november 2017 av stortingsrepresentant Stein Erik Lauvås****Besvart 24. november 2017 av innvandrings- og integreringsminister Sylvi Listhaug****Spørsmål:**

«Hvilke opplysninger er det, utover Kommisjonens vurderinger, som gjør at Regjeringen nå mener at det er riktig å gjenoppta Dublinreturer til Hellas, og hvilke konkrete

bedringer i asylsystemet i Hellas er det Regjeringen mener at nå er gjennomført slik at returer kan gjenopptas?»

BEGRUNNELSE:

Den Europeiske Menneskerettighetsdomstolen anmodet i 2010 Norge om å stanse retur av asylsøkere til Hellas i medhold av Dublin II-forordningen. Dette var på grunn av kritikkverdige forhold i det greske asylsystemet. Denne uken kunne vi lese at greske myndigheter opplyser at landet så langt har mottatt 39 anmodninger fra Norge om å ta tilbake asylsøkere i henhold til Dublin III-forordningen. Anmodningene fra norske myndigheter kommer som en følge av en instruks om å gjenoppta Dublinreturer til Hellas.

Svar:

Det er gjort mye for å styrke det greske asylsystemet de siste årene, og i henhold til Europakommisjonens (Kommissjonens) rapporter har dette bidratt til både strukturelle og institusjonelle forbedringer. Blant annet er mottakskapasiteten økt og klageorgan etablert. Videre skal søkerne ha tilgang til fritt rettsråd i klageprosessen. Det skal i følge rapportene også ha blitt gjort forbedringer rundt de regionale asylkontorene, og det er rekruttert flere ansatte for å øke saksbehandlingskapasiteten.

Hellas har mottatt betydelige midler fra EU til oppbygging av sitt asyl- og mottakssystem. Norge har bidratt til dette blant annet gjennom operasjoner i regi av asylbyrået EASO, og vi har gitt støtte gjennom EØS-midlene. Kommisjonen har anbefalt gradvis gjenopptakelse av overføringer til Hellas etter Dublin-regelverket.

Anbefalingene fra Kommisjonen og opplysninger om forholdene i Hellas var bakgrunnen for at Utlendingsdirektoratet (UDI) i mars i år tok initiativ til å endre praksis ved å gjenoppta ansvarsetablering med greske myndigheter etter Dublin III-forordningen. Departementet sluttet seg i all hovedsak til UDIs vurdering. I departementets instruks til UDI (GI-07/2017) fremheves det at UDI må holde seg løpende orientert om utviklingen i Hellas. Videre må UDI gjøre individuelle vurderinger av om retur i det konkrete tilfellet vil være i strid med internasjonale forpliktelser eller regelverket forøvrig, herunder om det er behov for å innhente (individuelle) garantier fra greske myndigheter. Både UDIs forslag og departementets instruks er i tråd med anbefalingene fra Kommisjonen.

Flere andre europeiske land har også sendt anmodninger om ansvarsovertakelse til greske myndigheter, blant annet Tyskland og Belgia. Norge er således ikke alene om å følge Kommisjonens anbefaling i disse sakene.

SPØRSMÅL NR. 323

Innlevert 21. november 2017 av stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete

Besvart 27. november 2017 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen

Spørsmål:

«Kan forsvarsministaren forsikra Stortinget om at Kystvaktskipa som no skal skaffast blir utrusta med mest mogleg norsk utstyr og teknologi?»

GRUNNGJEVING:

Ved handsaminga av Mld.St.9, Nasjonal forsvarsindustriell strategi, var det brei semje om at det skal leggjast stor vekt på satsing på kompetanse innanfor teknologiområde som er viktige delar av våre tryggleiksinteresser. Noreg har store verdiar i store havområde og kystvakta spelar den viktigaste rolla i kontroll, handheving av lov og suverenitetskontroll i desse områda. Funksjonelle og oppdaterte kystvaktskip er difor avgjerande.

I budsjettproposisjonen gjer departementet det klart at ein vil nytta moglegheita EØS-regelverket gir til å atterhalde innkjøpet for norske leverandørar. Grunngevinga

er omsynet til å oppretthalde nasjonal kompetanse og kapasitet til å bygga, rusta og vedlikehalda slike fartøy.

Norsk maritim industri har høg kompetanse på bygging og utrusting av skip som blir brukt i ulike avanserte operasjonar. Val av eit verft er likevel ikkje garanti for at det blir brukt norske underleverandørar.

Svar:

Eg viser til brev frå Stortingets president av 21. november 2017 med spørsmål frå stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete om statsråden kan forsikra Stortinget om at kystvaktskipa som no skal skaffast blir utrusta med mest mogleg norsk utstyr og teknologi.

Kontrakten for bygging av dei tre nye kystvaktskipa er definert inn under EØS-avtalens artikkel 123. Av omsyn til Forsvarets behov innan beredskap og forsyningstryggleik, og for å sikra kompetanse for å byggja, utrusta og halda

ved like fartøya i Noreg, vart det avgjort at utelukkande norske verft fekk delta i konkurransen.

Forsvarsmateriell (FMA) innleidde våren 2017 forhandlingar med tre verft frå Vestlandet: Vard Group AS Langsten, Westcon Yards AS og Kleven Verft AS. I den avsluttande fasen av forhandlingane, som er planlagt avslutta før nyttår, deltek Vard Group AS Langsten. Tilboda byggjer på ein utlysning der den norske hovudleverandøren, verftet, skal levera eit komplett fartøy som tilfredsstiller dei operative eigenskapane som Forsvaret stiller for at fartøya skal kunna løysa dei pålagde oppgåvene i våre store havområde.

Det har vore ein sentral del av innkjøpsstrategien å kunna utnytta den kompetansen og kreativiteten som ligg i vår nasjonale maritime industri. Samstundes omfattar leveransen utstyr og materiell med spesielle krav som følgje av grensesnitt mot våre militære system. Her er det ei avgrensa marknad med få leverandørar. I kriteria som ligg til grunn for evalueringa av tilboda frå verfta, inngår difor ikkje eit minstekrav til norsk del av leveransen.

Forhandlingane har vist at andelen norske underleverandører hevdar seg svært godt i tilboda frå alle verfta. For å kunne vera konkurransedyktige og sikre trygge leveransar frå underleverandørane satsar desse aktivt på å bruke leverandører i deira nærområde.

SPØRSMÅL NR. 324

Innlevert 21. november 2017 av stortingsrepresentant Åsunn Lyngedal

Besvart 27. november 2017 av olje- og energiminister Terje Søviknes

Spørsmål:

«Vil statsråden sørge for at Skjomenvassdragene gis en minstevannføring som gjenoppretter biologisk mangfold herunder laks og sjøørretbestanden?»

BEGRUNNELSE:

Nye konsesjoner om utbygging av vannkraft sørger for at vassdragene våre kan opprettholde en minstevannsføring som sikrer naturlandskap og biologisk mangfold. Før Statkraft bygde ut Skjomenanleggene i 1969 hadde Skjomen vassdraget noen av de beste lakseelvene i Nord Norge. Etter 50 års drift av et kraftanlegg som produserer 1 TWH hvert år, er det minimalt med laks i elva. Konsesjonen som ble gitt for 48 år siden sikret nemlig ikke en minstevannsføring og derfor er det ikke nok vann i elva til at yngelen overlever. Den fryser til is sammen med det minimum av vann som er i elva.

Når vi nærmer oss 50 år for konsesjonen har vi en historisk sjanse til å revidere vilkårene. Revisjonssaken gjelder vilkårene for følgende konsesjon: Kgl. res. av 01-08-1969: Statsregulering av Skjomenvassdragene m.v.

Statkraft Energi AS har utarbeidet et revisjonsdokument som har vært ute på høring. Revisjonsdokumentet og høringsuttalelsene er nå til behandling hos OED. Både Narvik kommune og Nordland fylkeskommune har i sine innspill til konsesjonsendringen bedt om at staten fastsetter krav om minstevannsføring.

Hovedformålet med revisjon av konsesjonsvilkår er å bedre miljøtilstanden i regulerte vassdrag. Dette gjøres ved å gi nye vilkår for å rette opp miljøskader og ulemper som har oppstått som følge av reguleringen. Manøvreringsreglementet, dvs. bestemmelser om fylling og tapping (manøvrering) av reguleringsmagasiner er en del av konsesjonsvilkårene og er til revisjon.

Skjomenvassdraget har sterkt redusert vannføring uten pålegg om minstevannføring ved framføringen av vann til Sør-Skjomen kraftverk. Dette har fått svært store konsekvenser for bestander av laks og etter hvert også sjøørret. Reguleringen har også medført reduksjon av biologisk mangfold i næsonen til vassdraget. Det har vært et konstruktivt og betydelig lokalt engasjement fra blant andre Skjomen bygdelag, Naturvernforbundet i Narvik og Narvik og omegn Jeger og Fiskeforening.

Narvik kommune ønsker en minstevannføring i vassdraget som vil ivareta økosystemet i og ved elva i tråd med føringene som ligger i vannforskriften.

Nordland Fylke har i sin uttalelse anbefalt at det slippes mer vann på anadrom strekning for å hensynta lakse og sjøørretens behov på en god måte. De understreker viktigheten av å se på hvordan

kombinasjoner av habitattiltak og noe økt vannslipp kan bedre forholdene i vassdraget, uten vesentlig reduksjon i kraftproduksjonen. NVE bes vurdere hvor mye vannføring som må på plass for å ivareta og hindre ytterlig forringelse av naturverdier og biologisk mangfold i vassdraget.

Det bes om at Skjomenvassdragene gis moderne reguleringsbestemmelser som gjør at vassdragene kan få tilbake noe av sitt opprinnelige preg og funksjoner for innbyggerne i regionen i tillegg til fortsatt å levere viktig fornybar energi til forbrukere og næringsliv i Norge.

Svar:

Som det fremgår av begrunnelsen for spørsmålet fra representanten Lyngedal, har Statkraft Energi AS utarbeidet revisjonsdokument for Skjomenreguleringen, som bl.a. beskriver reguleringene og virkningene av disse.

Revisjonssaken har ennå ikke kommet til behandling i Olje- og energidepartementet. Revisjonsdokumentet

har vært ute på høring, og NVE venter nå på endelig høringsinnspill fra bl.a. Narvik kommune. NVE opplyser at det planlegges sluttbefaring i 2018.

NVE avgir deretter innstilling til Olje- og energidepartementet om revisjonssaken for Skjomenreguleringen. Etter at saken er ferdigbehandlet i departementet, fastsettes vilkårene for revisjon av denne reguleringen ved kongelig resolusjon.

Ettersom saken ennå ikke har kommet til behandling i departementet, kan jeg heller ikke gå inn på spørsmålet om de vilkår som skal fastsettes av hensyn til natur og miljø.

SPØRSMÅL NR. 325

Innlevert 21. november 2017 av stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland

Besvart 1. desember 2017 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Hvordan ser statsråden på bruken av begrepet "høyspesialiserte funksjoner og behandlingstilbud" i Utviklingsplan 2035 for Sørlandet sykehus, og hva er hans syn på at man vil sentralisere slike funksjoner til Kristiansand, når Stortinget har definert både Arendal og Kristiansand som store akuttisykehus?»

BEGRUNNELSE:

Nasjonal helse- og sykehusplan har definert både sykehuset i Arendal og Kristiansand som store akuttisykehus, mens Flekkefjord er definert som akuttisykehus. I arbeidet med Sørlandet sykehus sin Utviklingsplan 2035 prøvde man å definere sykehuset i Kristiansand som et hovedsykehus. Dette fikk man ikke lov til av Helse Sør-Øst.

I det nye forslaget til Utviklingsplan 2035 fra november valgte man da heller å benytte begrepet "høyspesialiserte funksjoner og behandlingstilbud". Blant annet sier nå forslaget til ny Utviklingsplan at:

"Høyspesialiserte funksjoner og behandlingstilbud som krever samarbeid mellom mange fagområder, vil i hovedsak være sentralisert til sykehuset i Kristiansand".

Dersom man legger en slik definisjon til grunn, minner det for spørsmålsstilleren langt på vei om en definisjon av Kristiansand som et hovedsykehus, noe Helse Sør-Øst tidligere har stoppet. Videre er det spørsmålsstillerens bekymring at det på sikt vil være umulig å opprettholde

Arendal som et stort akuttisykehus, dersom man fremover skal samle alle høyspesialiserte funksjoner og behandlingstilbud i Kristiansand.

Svar:

Nasjonal helse- og sykehusplan har definert fire kategorier sykehus. Dette er regionsykehus, stort akuttisykehus, akuttisykehus og sykehus uten akuttifunksjoner. Betegnelsen stort akuttisykehus brukes om sykehus med opp-taksområde på mer enn 60-80 000 innbyggere, og med et bredt akutttilbud med akuttkirurgi og flere medisinske spesialiteter. Både Arendal og Kristiansand sykehus fyller disse vilkårene.

Som oppfølging av Nasjonal helse- og sykehusplan skal alle helseforetak utarbeide utviklingsplaner i tett dialog med kommunene og andre aktuelle aktører. Utkast til utviklingsplan for Sørlandet sykehus skal etter planen sendes på høring i tidsrommet 1.desember 2017 - 1.mars 2018.

Det er det enkelte helseforetak som har ansvaret for en hensiktsmessig fordeling av oppgaver mellom sine ulike sykehus. Det vil ofte være hensiktsmessig å samle spesialiserte funksjoner fordi det er gjensidige faglige avhengigheter og fordi man trenger samme type støttepersonell og utstyr.

Sørlandet sykehus HF har foreslått å samle mange, men på langt nær alle, spesialiserte funksjoner i Kristiansand.

Sykehuset i Arendal er et stort akuttstusykehus med fødeavdeling, akuttkirurgi, ortopedi og flere medisinske spesialiteter. Sykehuset har høyspesialisert tjeneste og døgnkontinuerlig diagnostikk og behandling innen kardiologi (PCI).

Nasjonal helse- og sykehusplan peker på at sykehuse- ne i framtiden skal samarbeide tettere og utnytte bedre at de har ulike kompetanse. Dette ligger det godt til rette for i Sørlandet sykehus HF.

Når det gjelder begrepsbruken har Helse Sør-Øst RHF, i etterkant av et dialogmøte med Sørlandet sykehus HF 26.10.2017, sendt et brev til helseforetaket hvor det fremkommer helt tydelig at:

«Helse Sør-Øst RHF fraråder at man bruker begreper som hovedsykehus i videre planlegging. Det kan oppfattes som at ett sykehus i foretaksgruppen er viktigere enn de andre, og dette er ikke i samsvar med Nasjonal helse- og sykehusplan.»

SPØRSMÅL NR. 326

Innlevert 21. november 2017 av stortingsrepresentant Trine Skei Grande

Besvart 28. november 2017 av justis- og beredskapsminister Per-Willy Amundsen

Spørsmål:

«Mener statsråden at alkoholregelverket er ment å hindre nytelse av medbrakt alkohol på festivalcamper, og vil statsråden instruere Politidirektoratet for å sikre at festivalcampene fortsatt kan være en del av festival-Norge?»

BEGRUNNELSE:

I et brev fra Politidirektoratet til politidistriktene, datert 8.11.2017 og med overskriften «Rammevilkår for russefestivaler og –arrangementer», bes det om at politidistriktene «ved godkjennelse av russefestivaler pålegger arrangøren å søke skjenkebevilling på hele festivalområdet. Dette må også omfatte parkeringsplasser og camper for overnatting.»

Bakgrunnen er en vurdering fra Helsedirektoratet som slår fast at «tilstelninger som er åpne for allmenheten og hvor det skal serveres eller nytes alkohol, er bevillingspliktig. Dette gjelder selv om arrangementet foregår på sperret område og deltakerne må kjøpe billett eller betale for inngang» og «På slike tilstelninger skal det påses at gjestene ikke nyter medbrakt alkoholholdig drikke.»

Av overskriften i Politidirektoratets brev er det tydelig at vurderingen er ment å ramme russearrangementer, men på aftenposten.no 18. november 2017 framgår det at Politidirektoratet bekrefter at dette også «vil gjelde liknende arrangementer med camping, som musikkfestivaler».

Undertegnede viser til at en rekke av landets største og mest populære festivaler innen ulike sjangere har en tilknyttet festivalcamp som integrert del av festivalen, og som er en del av festivalens totalopplevelse. På disse

campene er medbrakt alkohol akseptert, slik det også er når det nytes alkohol ved campingvogna eller teltet på en campingplass. Undertegnede frykter at dersom festivalcampene enten må bli alkoholfrie områder eller opprette skjenketilbud, så vil det true både festivalcampene og i ytterste konsekvens flere av festivalene.

Undertegnede etterlyser på denne bakgrunn en avklaring på om alkoholregelverket på dette området etter statsrådets syn er ment å ramme festivalcamper, og om statsråden vil vurdere en instruks til Politidirektoratet og/eller lov- eller forskriftsendring som sikrer festivalcampenes fortsatte eksistens.

Svar:

Musikkfestivaler og andre liknende tilstelninger skal naturligvis fortsatt kunne arrangeres, til glede for deltakere og lokalsamfunn landet rundt. Jeg ønsker ikke å hindre at folk hygger seg med alkohol, og har forsikret meg om at politiet mener politiloven gir de virkemidler som skal til for å håndtere ordensforstyrrelser på en god måte under større arrangementer.

Etter min vurdering har både politiet og andre kontrollmyndigheter godt etablerte hjemler for å kunne regulere og gripe inn overfor uønsket atferd. Problemstillingen representanten tar opp i spørsmålet, gjelder konkret tolkningen av lov om omsetning av alkoholholdig drikke m.v. (alkoholloven). Som justis- og beredskapsminister har jeg fagansvaret for politiloven, mens helse- og omsorgsministeren har ansvaret for alkoholloven.

Undertegnede har forståelse for representantens engasjement på vegne av norske festivaler. Selv om man har

gode hjemler, vil det kunne være behov for avklaringer og eventuelle presiseringer.

Jeg har derfor tatt initiativ til et møte med Helse- og omsorgsministeren for å klargjøre forståelsen av alkoholovens bestemmelser. På den måten håper jeg at vi i fel-

lesskap kan sikre at ulike festivaler og arrangementer kan avholdes uten unødvendige inngrep, samtidig som politiet og andre myndigheter på en god og effektiv måte får ivarettatt sitt ansvar for ro, orden og trygghet for alle deltakere.

SPØRSMÅL NR. 327

Innlevert 22. november 2017 av stortingsrepresentant Hadia Tajik

Besvart 24. november 2017 av fiskeriminister Per Sandberg

Spørsmål:

«Kva skiljer ein «god» øyrefik frå ein middels god eller direkte dårleg øyrefik?»

GRUNNGJEVING:

Eg har lese VG 22.11.17 og tek statsråden seriøst.

Svar:

Jeg har dessverre ikke fasitsvaret på spørsmålet fra representanten. Det vil nok oppfattes ulikt. Men jeg antar at de aller fleste forstår hva som ligger i uttalelsen:

”En god gammeldags ørefik er noe de alle fleste mannfolk forstår. Det bør imidlertid være unødvendig.”

SPØRSMÅL NR. 328

Innlevert 22. november 2017 av stortingsrepresentant Abid Q. Raja

Besvart 27. november 2017 av ministeren for samordning av EØS-saker og forholdet til EU Marit Berger Røsland

Spørsmål:

«Hva vil statsråden gjøre for å sikre økt norsk rekruttering til ESA?»

BEGRUNNELSE:

ESA har nylig gått bort fra kravet om EFTA-nasjonalitet for sine fagmedarbeidere. Dette har ført til at færre og færre nordmenn jobber for ESA, og i dag er kun rundt 14 av 80 ansatte hos ESA nordmenn.

Som ikke-medlem av EU har nordmenn få muligheter til å jobbe tett på EU-systemet. Vår nære tilknytning til EU gjør allikevel at norsk forvaltning, næringsliv og det juridiske miljøet er avhengig av bred og dyp EU-kompetanse. Svekket norsk tilstedeværelse i en av de viktigste EØS-institusjonene fører til forvitring av EU-kunnskap.

Svar:

Jeg er enig i at vår nære tilknytning til EU tilsier at vi trenger EU-kompetanse både i næringsliv, forvaltning og i det juridiske fagmiljøet. Arbeid i EFTA-organene, EFTA-sekretariatet, EFTAs overvåkingsorgan (ESA) og EFTA-domstolen, gir denne type kompetanse på høyt nivå. I tillegg har vi ordningen med nasjonale eksperter i EU-institusjonene.

Når det gjelder ESA spesielt, er regelen at de tre EØS/EFTA-statene har ett medlem hver i ledelsen. Ellers er det enighet blant EØS/EFTA-statene om at staben bør rekrutteres på fritt grunnlag for å sikre institusjonens uavhengighet som overvåkingsorgan, og for å få den mest kompetente arbeidskraften. Vi ønsker ikke nasjonale kvoter eller øremerking av stillinger for EØS/EFTA-statenes borgere.

Vi arbeider aktivt for å rekruttere nordmenn til internasjonale organisasjoner, inkludert ESA. Det gjør vi ved å oppfordrer nordmenn til å søke stillinger, ved å videreformidle utlysninger til aktuelle miljøer, og ved å fremme

gode kandidater overfor den aktuelle organisasjon. Det er gledelig når nordmenn vinner fram i konkurransen med andre gode søkere, og det er ønskelig at flere nordmenn viser interesse for stillinger i ESA.

SPØRSMÅL NR. 329

Innlevert 22. november 2017 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 29. november 2017 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Kan statsråden grunnge kva argumentasjon som ligg bak forslaget frå HELFO om å leggje ned kontorstadene VOSS og BERGEN med 14 og 11 tilsette, er det grunngeve med kvalitet eller kvaer årsaka til denne store sentraliseringa av statsforvaltninga, og er dette i tråd med regjeringa sin politikk for utflytting av statlege arbeidsplassar?»

GRUNNGJEVING:

Viser til brev frå direktør Jan Mathisen i Half, sendt til kommunar som har Helfo-kontor, datert 15.november 2017.

Svar:

Helsedirektoratet har i tildelingsbrevet fra Helse- og omsorgsdepartementet for 2017 fått i oppdrag sammen med Helfo å utarbeide en plan for vurdering av kontorstrukturen i Helfo. Staten har i dag 550 ansatte, spredt rundt på 22 kontorer i landet, samt tre enmannskontorer. 8 av dagens kontorer har en bemanning i intervallet 3 – 5 personer, mens 7 kontorer har bemanning i intervallet 8 – 14 personer. De største kontorene er plassert i de fem opprinnelige regionkontorene i Tønsberg, Fredrikstad, Sola, Ørsta og Mo i Rana, samt i Oslo.

Arbeidet med ny kontorstruktur må sees i sammenheng med følgende:

- Økt digitalisering, brukerforventninger, kompetansebehov og krav til effektivisering og produktivitet gjør det nødvendig med ny kontorstruktur i Helfo.
- Helfo har i dag ingen skrankefunksjoner. Gjennom investeringer i nye IKT-løsninger og endret kontorstruktur kan Helfo oppnå en reduksjon i antall årsverk, og en mer kostnadseffektiv drift.
- Helfo har behov for å styrke sin fagkompetanse på flere områder, spesielt innenfor helsefag og IKT. Kontorene

må være plassert på steder med et godt fungerende arbeidsmarked.

- Helfo forvalter i dag årlig 35 milliarder i helserefusjoner fra folketrygden til pasienter og behandlere. Det stiller krav til utvikling og forbedring av IKT-systemer, og saksbehandlingen.

Helsedirektoratet og Helfo har i et møte med departementet i november gitt en foreløpig orientering om mulige fremtidige kontorstrukturer. Antall alternative løsninger varierer fra 3 til 8 kontorsteder, med hovedvekt på de opprinnelige regionkontorene. Helfo har orientert de ansatte, og berørte kommuner, om aktuell fremtidig løsning. Helse- og omsorgsdepartementet avventer nå en tilrådning fra Helsedirektoratet og Helfo til fremtidig løsning.

Retningslinjer for lokalisering av statlege arbeidsplassar og statleg tenesteproduksjon vil bli lagt til grunn ved stillingtaken til fremtidig kontorstruktur i Helfo. Det innebærer bl.a. at Kommunal- og moderniseringsdepartementet trekkes inn i vurderingene, og at saken legges frem for regjeringen.

Departementet har ikke mottatt en konkret begrunnelse for fremtiden til hvert av dagens kontorer. Det er i dag derfor ikke aktuelt å gi et konkret svar på hvilke argumenter som tilsier at Helfo har foreslått å legge ned kontorstedene Bergen og Voss. Representanten viser til regjeringens politikk for å flytte statlige arbeidsplasser ut av Oslo. I den forbindelse vil jeg informere om at i Helfo sitt forslag er Oslo kontoret det største kontoret som foreslås nedlagt.

SPØRSMÅL NR. 330**Innlevert 22. november 2017 av stortingsrepresentant Knut Arild Hareide****Besvart 29. november 2017 av utenriksminister Ine M. Eriksen Søreide****Spørsmål:**

«Kan utenriksministeren garantere at norsk eksport av militært materiell til autoritære regimer i 2016 ikke har bidratt til å undergrave demokratiske rettigheter og respekt for grunnleggende menneskerettigheter i mottakerlandet eller har styrket disse regimenenes makt over egen befolkning?»

BEGRUNNELSE:

Norge eksporterte i 2016 militært materiell (A- og B-materiell) for 3,6 milliarder. Av dette kom 161 millioner fra eksporten til autoritære regimer. Retningslinjene for norsk eksport av strategiske varer baserer seg på Regjeringens erklæring av 1959:

”Det skal ved avgjørelsen legges vekt på de utenriks- og innenrikspolitiske vurderinger, og hovedsynspunktet bør være at Norge ikke vil tillate salg av våpen og ammunisjon til områder hvor det er krig eller krig truer, eller til land hvor det er borgerkrig.”

Stortingets vedtak av 1959:

”Stortinget tar til etterretning den erklæring Statsministeren på vegne av Regjeringen har lagt frem. Stortinget vil sterkt understreke at eksport av våpen og ammunisjon fra Norge bare må skje etter en omhyggelig vurdering av de uten- og innenrikspolitiske forhold i vedkommende område. Denne vurdering må etter Stortingets mening være avgjørende for om eksport skal finne sted.”

Og Stortingets presisering av 1997:

”Utenriksdepartementets vurdering av disse forholdene omfatter en vurdering av en rekke politiske spørsmål, herunder spørsmål knyttet til demokratiske rettigheter og respekt for grunnleggende menneskerettigheter.”

Freedom House måler politiske og sivile rettigheter.

De autoritære regimene får svært lav score. Likevel fikk 8 land som plasseres i kategorien “not free” kjøpe norsk militært materiell i 2016.

Svar:

Alle søknader om eksport av forsvarsmateriell blir grundig behandlet etter gjeldende lov, forskrift og retningslinjer. Utenriksdepartementet baserer seg bl.a. på omfattende informasjon som utveksles innenfor internasjonalt samarbeid som Norge deltar i, samt annen relevant informasjon om og fra mottakerlandet. Eksport til land i urolige områder og til land som ikke har et demokratisk system etter våre normer, blir vurdert individuelt og med

skjerpet oppmerksomhet. Dersom det f.eks. anses å være en uakseptabel fare for at det militære utstyret eller teknologien, som søkes eksportert, kan bli brukt til intern undertrykking i mottakerlandet eller til å begå alvorlige brudd på humanitærretten, vil lisenssøknaden avslås.

Som det fremgår av siste Stortingsmelding, ble det i 2016 gitt 34 avslag på lisenssøknader, blant annet begrunnet i kriteriene om grunnleggende menneskerettigheter og interne undertrykkingsformål. Avslagene reflekterer eksportkontrollens grundige og komplekse vurderinger av både type materiell og uten- og innenrikspolitiske forhold.

Eksportkontroll innebærer således individuelle vurderinger av risiko og innenriks- og utenrikspolitiske forhold i mottakerlandet. Kontrollen supplerer våpenembargoer og andre eksportforbud som følger av sanksjoner og restriktive tiltak som gjennomføres i egne norske forskrifter.

Kontrollen med eksport av forsvarsmateriell fra Norge tar utgangspunkt i Stortingets vedtak av 11. mars 1959, der det bl.a. heter at «hovedsynspunktet bør være at Norge ikke vil tillate salg av våpen og ammunisjon til områder hvor det er krig eller krig truer, eller til land hvor det er borgerkrig». Videre heter det «at eksport av våpen og ammunisjon fra Norge bare må skje etter en omhyggelig vurdering av de uten- og innenrikspolitiske forhold i vedkommende område». Stortingets 1959-vedtak nevner ikke hensynet til menneskerettighetene konkret. I 1997 samlet et enstemmig Storting seg om en presisering om at Utenriksdepartementets vurderinger også skal omfatte spørsmål knyttet til demokratiske rettigheter og respekt for grunnleggende menneskerettigheter.

Med utgangspunkt i Stortingets vedtak og presiseringer, er det utarbeidet retningslinjer for Utenriksdepartementets behandling av søknader om eksport av forsvarsmateriell. Retningslinjene gir rammer for behandling av alle søknader om eksport av våpen, ammunisjon og annet militært utstyr og teknologi, samt tjenester for militære formål.

I 2014 foretok departementet en større gjennomgang og styrking av retningslinjene, blant annet ved å samle prinsipper og kriterier for vurderinger i eksportkontroll-saker i en kriterieliste. På denne måten er retningslinjene tydelige, omfattende og forutsigbare. Informasjon om eksporten og om praktiseringen av retningslinjene er fremlagt i årlige meldinger til Stortinget siden 1996, og Norge utviser betydelig åpenhet i internasjonal sammenheng om eksporten av forsvarsmateriell.

Regjeringen vil videreføre en streng linje når det gjelder praktiseringen av retningslinjene, noe som innebærer at søknader om eksport av forsvarsmateriell fortsatt vil

være gjenstand for grundig og individuell behandling og risikovurdering.

SPØRSMÅL NR. 331

Innlevert 22. november 2017 av stortingsrepresentant Sverre Myrli

Besvart 28. november 2017 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Hva er bakgrunnen for at skandinaviske og russiske myndigheter ikke klarte å bli enige om en ny luftfartsavtale i november i år, hvorfor har denne prosessen tatt så lang tid, og vil statsråden nå løfte problemstillingen opp på politisk nivå for å finne en løsning i denne saken?»

BEGRUNNELSE:

Norwegian har lenge ønsket å fly i den såkalte «Sibirkorridoren» for å opprette direkteruter mellom Norge og destinasjoner i Asia. Gjeldende avtaler mellom de skandinaviske land og Russland tillater imidlertid ikke andre enn SAS å fly over Russland i Sibir.

I en artikkel 26.1.2017 på Hangar.no uttaler statsråden blant annet

«Vi er opptatt av å finne bedre løsninger med Russland slik at både SAS og Norwegian blir godt ivaretatt.»

og videre:

«Norske myndigheter jobber for at det skal bli mulig for Norwegian å fly over Sibir, og dette er et viktig tema i våre luftfartsforhandlinger med Russland. Temaet ble senest drøftet i den siste forhandlingen de skandinaviske landene hadde med Russland i juni 2016. Det er planlagt nye forhandlinger i første halvår 2017»

I DN 10.11.2017 kan man lese at de siste forhandlingene på embetsmannsnivå ikke har ført fram. Forhandlingene om en ny luftfartsavtale er nesten ett år på overtid. Statsråden uttaler at

«diskusjonene om å videreutvikle luftfartsrelasjonene mellom de skandinaviske landene og Russland vil etter planen fortsette i juni neste år.»

Svar:

Eg er opptatt av å legge til rette for utvikling av norsk luftfartsnæring. Gjennom godt samarbeid og gode forhandlinger med våre naboland søker vi å finne løsninger på

grensekryssende utfordringer, og hvor den norske forhandlingsdelegasjonen skal ivareta norske interesser på best mulig måte. Samferdselsdepartementet har jobbet lenge med å få på plass en ny luftfartsavtale med Russland til erstatning for den eksisterende fra 1956. Jeg opplever at de skandinaviske landene og Russland alle ser behovet for en modernisering av avtalene. For å endre dagens avtale krever det imidlertid at partene blir enige. En slik enighet har vi foreløpig ikke oppnådd. Det er ikke unaturlig at partene har ulike interesser og ulikt syn på fordeler og ulemper i en avtale.

Spørsmål om overflygningsrettigheter over Sibir kan diskuteres uavhengig av spørsmålet om en ny moderne luftfartsavtale. Diskusjonen om de skandinaviske landenes ønske om å kunne utpeke mer enn ett flyselskap for overflygninger over Sibir har pågått i hvert fall siden 2001. Både den tidligere svenske forhandlingsledelsen og den nåværende norske har arbeidet iherdig for å få dette til. Vi vil fortsette diskusjonen med russiske myndigheter sommeren 2018. Det er som representanten sikkert kjenner til ikke uvanlig at forhandlinger av denne type kan ta lang tid.

SPØRSMÅL NR. 332**Innlevert 22. november 2017 av stortingsrepresentant Audun Lysbakken****Besvart 29. november 2017 av utenriksminister Ine M. Eriksen Søreide****Spørsmål:**

«Konsekvensene av EU håndtering av EU/Schengen-området yttergrense i Middelhavet er at flere tusen mennesker er blitt returnert til Libya, hvor det er dokumentert menneskerettighetsbrudd, og forrige dokumenterte CNN en auksjon av mennesker som selges som slaver.

Hvordan stiller utenriksministeren seg til dette, og hvordan følges dette opp i relevante fora?»

BEGRUNNELSE:

Den 14. november dokumenterte CNN at mennesker blir solgt som handelsvarer i Libya, og viser i sin reportasje hvordan unge menn fra Afrika sør for Sahara blir solgt som slaver i en auksjon: <http://edition.cnn.com/2017/11/14/africa/libya-migrant-auctions/index.html>

Det er tidligere påpekt av en rekke medier at Italia har avtaler med ulike militærgrupper i Libya. EU samarbeider med libysk kystvakt som har sendt tilbake flere tusen flyktninger og migranter til Libya den siste tiden.

Forskere fra PRIO skriver i Aftenposten den 8.11:

«Hvis rapportene om EU og Italias samarbeid med ulike væpnede libyske aktører er korrekte, er dette i strid med Norges prinsipper for en human flyktningpolitikk. Norske myndigheter bør derfor gå inn for å få klarhet i denne saken og følge opp det som måtte komme frem av brudd på disse prinsippene.

Selv om Norge ikke er medlem av EU, bygger mye av Norges innvandringspolitikk på EUs normer. I tillegg samarbeider Norge med EUs organer innen migrasjonsfeltet. Norge bidrar blant annet finansielt til Frontex, som har ansvar for og kontroll over EUs yttergrenser. Frontex er en av aktørene som offisielt støtter Italias aktive kamp for å stoppe flyktningstrømmen. Norske politikere og diplomater må ta opp disse spørsmålene i samarbeidsorganene og i samtaler med representanter for EU og Italias regjering. Vi må si tydelig ifra om at dette er en grense vi ikke er villige til å krysse, og at vi forventer at våre naboer og nærmeste allierte inntar samme holdning.»

Svar:

Libya preges av omfattende sikkerhetsmessige, økonomiske, humanitære og politiske utfordringer. Landet preges også av voldelig konflikt, fragmentering og intern rivalisering. Et samlet verdenssamfunn stiller seg bak den FN-forhandlede politiske avtalen for Libya og FNs spesialrepresentant Salamés arbeid med å drive den politiske prosessen fremover.

Situasjonen i Libya har negative ringvirkninger også for Europa. Fraværet av effektive myndighetsstrukturer har ført til en oppblomstring av kriminell smuglervirksomhet, der Libya fungerer som en utgangshavn for migrasjonsstrømmen til Europa. Det er likevel nå færre irregulære utfarter av migrantbåter fra Libya til Europa. Dette har ført til at mange migranter oppholder seg i Libya.

Menneskesmuglere og voldelige grupper får et handlingsrom å operere i, som har medført at sårbare grupper utnyttes på det groveste. Det er derfor helt avgjørende at partene finner frem til en politisk løsning på konflikten i landet.

Medlemslandene i EU har blitt enige om en tiltakspakke for migrasjonshåndtering i Middelhavet. Noen av tiltakene blir finansiert av EUs migrasjonsfond EUTF, hvor Norge er bidragsyter. Dette gjelder blant annet opplæring av den libyske kystvakten. En stor andel av tiltakene finansiert av EUTF går til prosjekter i regi av FN-organisasjoner for å bedre forholdene i leirene i Libya. Også organisasjonene IOM, Det tyske utviklingsdirektorat GiZ og Dansk Flyktningehjelp bistår i dette arbeidet.

I september ble Italia og Libya enige om en bilateral avtale for å samarbeide om migrasjonsutfordringene. Den internasjonale organisasjonen for migrasjon (IOM) og FNs Høykommissær for flyktninger (UNHCR) er en del av dette samarbeidet. Formålet med samarbeidet er å sette Libya i bedre stand til å håndtere grensekontroll i eget farvann langs kysten og forhindre tap av liv. For å kunne gjennomføre dette har Libya søkt den internasjonale maritime organisasjonen (IMO) om anerkjennelse av et utvidet søk- og redningsområde utenfor sin kyst. Italienske myndigheter understreker at italienske båter ikke har returnert migranter til Libya.

For Norge er det et mål å støtte opp om og finne felles europeiske løsninger på migrasjonsutfordringene. Vi deltar derfor aktivt i pågående diskusjoner i EU. For regjeringen er det viktig å holde fast ved at løsninger må være i tråd med folkeretten og våre internasjonale forpliktelser. Det er avgjørende at internasjonale organisasjoner, særlig ICRC, UNHCR og IOM, får større tilgang til de libyske interneringsleirene. Vi støtter derfor IOM og andre FN-organisasjoners arbeid med å stenge 30 libyske interneringsleirer. Dette krever samtykke fra den libyske samlingsregjeringen og fordrer at opprinnelsesland er villige til å ta tilbake egne borgere. Mange som får muligheten benytter seg av IOMs tilbud om assistert retur til sine hjemland. Det er positivt og støttes av EUTF.

Vi har tatt opp vår bekymring for migrantene i relevante fora med EU. Jeg vil gjenta vårt budskap overfor EUs

høyrepresentant Federica Mogherini når vi møtes under NATOs utenriksministermøte i neste uke.

Norge støtter FNs generalsekretær Antonio Guterres' anmodning til libyske myndigheter om umiddelbart å

sette i gang etterforskning om påstått slavehandel og stille de ansvarlige for retten.

SPØRSMÅL NR. 333

Innlevert 22. november 2017 av stortingsrepresentant Nils Kristen Sandtrøen

Besvart 30. november 2017 av justis- og beredskapsminister Per-Willy Amundsen

Spørsmål:

«Vil statsråden bistå og sørge for at barnefaren fra Elverum får økonomisk bistand til å få sin datter hjem til Norge slik at hun kan få den den omsorgen norske rettsinstanser har besluttet?»

BEGRUNNELSE:

En nå fire år gammel datter ble i vår bortført ulovlig til Chile fra Elverum. Faren har vunnet frem i norsk rettsvesen i sak om at barnet skal bo hos ham, og arbeider etter norsk og internasjonal lovgivning (Haag) for å få barnet tilbake til Norge. Han har pådratt seg og sin familie store utgifter. Politiet skal ha siktet gjerningspersoner for barnebortføring.

Faren trenger støtte fra det offentlige, men sliter med å få innvilget fri rettshjelp mv. sist behandlet hos Fylkesmannen i Oslo/Akershus for å få barnet hjem. Han søker på ny. Det er etter flere måneders konstruktivt arbeid fra farens muligheter for at rettslige skritt etter Chilensk og internasjonal lovgivning vil kunne føre frem. Det er uheldig om han og hans datter av økonomiske grunner ikke kan oppnå sin soleklare rett, og barnets beste ikke gjennomføres.

Faren har ikke mulighet med de inntekter han i dag har som snekker til å dekke sakens omkostninger. Han har gjeld som er over 5 ganger inntekt. Det har pr dags dato påløpt utlegg i saken på ca 600.000 kr, i stor grad finansiert ved lån. Faren er nå sjukmeldt.

Svar:

Jeg har sympati og forståelse for den fortvilelse de som opplever barnebortføring i sin nære familie føler. Jeg vil benytte anledningen til å understreke at sakene anses som svært viktige og oppfølgingen av sakene gis høy prioritet hos norske myndigheter.

Utgifter til rettshjelp til bistand ved utenlandsk domstol eller forvaltningsorgan i forbindelse med tilbakelevering av barn fra utlandet til Norge etter Haagkonvensjonen av 25.10.1980, skal prinsipalt søkes dekket av det land som vedkommende barn er bortført til, jf. Haagkonvensjonen art. 26. Dersom søkeren i Norge har fått avslag på søknad om rettshjelp i det aktuelle land eller det er klart at vedkommende stat ikke har en rettshjelpsordning, kan vedkommende søke om økonomisk støtte i Norge.

Den som har fått sitt barn ulovlig bortført fra Norge kan få dekket utgifter til bistand fra utenlandsk advokat dersom vedkommende har inntekt eller formue under fastsatte grenser, jf. rettshjelploven § 12 første ledd nr. 2. I tillegg kan det innvilges rettshjelp til dekning av advokatutgifter selv om de økonomiske vilkårene ikke er oppfylt, dersom utgiftene til juridisk bistand blir betydelige i forhold til søkerens økonomiske situasjon, jf. rettshjelploven § 12 tredje ledd.

Det kan også unntaksvis innvilges rettshjelp til advokatbistand i Norge ved bortføring til utlandet, dersom de økonomiske vilkårene er oppfylt og saken objektivt sett berører søker i stor grad, jf. rettshjelploven § 11 tredje ledd.

Jeg forstår det slik at søknad om fri rettshjelp i saken du viser til, er til behandling hos Fylkesmannen. Jeg ønsker ikke å kommentere eller gripe inn i denne konkrete saken.

Jeg gjør oppmerksom på at Justis- og beredskapsdepartementet etter anmodningsvedtak fra Stortinget har igangsatt en gjennomgang av ordningen for fri rettshjelp for å sikre at den blir mest mulig rettferdig, målrettet og effektiv. Vi skal i den anledning se på om ordningen bør utvides til flere områder, eller endres på andre måter.

SPØRSMÅL NR. 334**Innlevert 22. november 2017 av stortingsrepresentant Petter Eide****Besvart 30. november 2017 av justis- og beredskapsminister Per-Willy Amundsen****Spørsmål:**

«I Dagsrevyen på NRK den 21. november ble det vist et klipp fra et foredrag av departementsråden i Justis- og beredskapsdepartementet hvor han uttaler at det planlagte beredskapssenteret på Taraldrud er et tiltak for politikerne som vil gjennomføre et synlig tiltak, og nesten er et symboltiltak.

Er statsråden enig i departementsrådets vurdering, og hva er statsrådets vurdering av i hvor stor grad et slikt senter vil bidra til å til å styrke beredskapen i hele landet?»

Svar:

Stortinget ble høsten 2011 informert om planlegging av et beredskapssenter for politiet. Senteret ble planlagt lagt til Alna. Som kritikk mot Alna-prosjektet, som ble skrinlagt i 2015, er betraktningene til departementsråden meget relevante. Da Regjeringen tiltrådte forelå det ingen strategiske analyser som begrunnet det konseptuelle valget, og ingen kost-/nytteanalyser som viste at dette var riktig bruk av skattebetalernes penger. Det beredskapssenteret vi nå planlegger er imidlertid et resultat av en svært omfattende og grundig utredningsprosess. Innholdsmessig er det også betydelig bedre enn hva man kunne fått til på Alna.

I 2014 besluttet Regjeringen Solberg at det skulle ses på alternative måter for hvordan man best kan styrke beredskapen i Norge. Det ble derfor gjennomført en konseptvalgutredning (KVU), iht. statens ordinære prosjektmodell, som skulle gi Regjeringen trygghet for at når man skal bruke så store summer som det her er snakk om, så må man vite at det man bruker pengene på er riktig og viktig. Det var ikke gitt på forhånd at konklusjonen skulle bli etablering av et beredskapssenter.

Konseptvalget ble vurdert av ekstern kvalitetssikrer, som leverte sin rapport i august 2015. Denne kan leses her:

<http://nettsteder.regjeringen.no/beredskapssenter/files/2016/09/KS1olitiets-nasjonale-beredskapssenterovre-TOI.pdf>

Jeg vil gjerne sitere fra side 24 i rapporten:

«Kvalitetssikringen konkluderte med at hverken nullalternativet eller nullplussalternativet var å anse som reelle beslutningsalternativer...»

Dette omhandler særlig mulighetene for, og kostnadene forbundet med, akseptabel objektsikring ved eksisterende lokasjoner. Etableringen av et beredskapssenter er således også et viktig tiltak for å ivareta objektsikring av de nasjonale beredskapsressursene.

I KS1-rapporten ble kostnadsrammen (P85) for å etablere et beredskapssenter på Alna vurdert til 4,3 mrd. kro-

ner (2015-kroner). I KS2-rapporten er anbefalt kostnadsramme for å etablere et beredskapssenter på Taraldrud 2,64 mrd. kroner (september 2017-kroner). Kostnadene forbundet med å etablere et beredskapssenter er med andre ord tatt svært mye ned. Dette har også bidratt til å gi rom for å prioritere anskaffelse av tre nye politihelikoptre med transportkapasitet.

For øvrig vil jeg henvise til side 60 i KS1-rapporten, hvor kost/nytte for de ulike beslutningsalternativene ble vurdert mot hverandre. Her fremkommer det at konseptvalget Regjeringen har foretatt scorer bedre på alle andre parametere enn transporttid (med bil) til Oslo sentrum.

Regjeringen har tidligere fått kritikk for at vi ikke har gått videre med å etablere beredskapssenter på Alnabru, ettersom vi har erkjent at det tiltenkte romprogrammet lot seg innpasse på tomten. Nå har vi funnet en løsning som er bedre utredet og kvalitetssikret, er svært mye billigere, ferdigstilles like raskt, gir langt bedre funksjonalitet – til nytte for både beredskapsressursene og politiet for øvrig – og er langt mer fleksibel.

Også tomtevalget har vært gjennom en ekstern kvalitetssikring. Fra Taraldrud vil de nasjonale beredskapsressursene nå 80 pst av Norges befolkning innen 2 timer, og anslagsvis 50-60 pst innen 1 time. I tillegg har første-linjen ved eventuelle skarpe hendelser i distriktene (lokale utrykningsenheter (IP3)) fått en betydelig styrking siden Regjeringen overtok. Med nytt beredskapssenter vil det legges til rette for bedre samhandling og kompetanseoverføring fra de nasjonale beredskapsressursene til de lokale IP3-mannskapene, noe som er positivt for hele Norge.

Etableringen av beredskapssenteret har også en rekke andre fordeler, som mer tid til trening, bedre forutsetninger for samtrening og lik situasjonsforståelse. Personer i trening vil også være i beredskap – med umiddelbar tilgang på riktig utstyr mv - noe som har klare fordeler knyttet til muligheten for å respondere raskt, riktig og slagkraftig. Særlig vil evnen til å respondere på flere samtidige hendelser bli betydelig bedre.

Kort sagt føler jeg meg trygg på at beredskapssenteret, i kombinasjon med nye politihelikoptre, vil bli et historisk løft for norsk beredskap. Dette er en vurdering departementsråden deler.

SPØRSMÅL NR. 335**Innlevert 22. november 2017 av stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol****Besvart 27. november 2017 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Kan statsråden orientere Stortinget om status for gjennomgangen av de ulike organisasjons- og ledelsesmodellene i sykehusene, og på den måten forsikre overfor Stortinget at vedtak nr. 542, 17. mars 2016 «Stortinget ber regjeringen gjennom foretaksmøtet og/eller styringsdokumenter sørge for at stedlig ledelse blir hovedregelen ved norske sykehus», er tilstrekkelig oppfylt?»

BEGRUNNELSE:

Gjennom en besvarelse fra Stortingets utredningsseksjon er representanten gjort kjent med at det ikke foreligger noen enhetlige definisjoner for de ulike organisatoriske nivåene i sykehus. Besvarelsen er basert på årlig melding inkl. tilleggsrapportering for 2016 fra RHFene 15. mars 2107 - status stedlig ledelse. Som et ledd i oppfølging av NOU 2016: 25 Organisering og styring av spesialisthelsetjenesten (Kvinnsland-utvalget) fremgår det av Prop. 1 S HOD (2017-2018) at departementet vil ta initiativ til en gjennomgang av erfaringene med ulike organisasjons- og ledelsesmodeller.

Svar:

Stortingets vedtak i forbindelse med behandling av Nasjonal helse- og sykehusplan (2016-2019) om at regjeringen skal "sørge for at stedlig ledelse blir hovedregelen ved norske sykehus", ble fulgt opp i foretaksmøte 4. mai 2016 med de regionale helseforetakene.

Der ble det blant annet gitt følgende føringer om stedlig ledelse:

"...Foretaksmøtet viste til at Stortinget ved behandling av Nasjonal helse- og sykehusplan gjorde følgende anmodningsvedtak: "Stortinget ber regjeringen gjennom foretaksmøtet og/eller styringsdokumenter sørge for at stedlig ledelse blir hovedregelen ved norske sykehus."

Vedtaket gir helseforetakene en viss fleksibilitet til å utforme ledelsesmodeller tilpasset lokale behov, men foretaksmøtet presiserte at stedlig ledelse skal være hovedregelen, jf. Stortingets vedtak. Foretaksmøtet presiserte at kravet om stedlig ledelse ikke er til hinder for bruk av tverrgående klinikker. I en tverrgående klinikkstruktur må klinikklederen påse at det finnes ledere på de ulike geografiske lokasjonene som er gitt fullmakter til å utøve stedlig ledelse. Foretaksmøtet minnet samtidig om at helseforetakene må organisere virksomheten på en måte som sikrer at lovens krav til enhetlig ledelse blir oppfylt. Dette innebærer blant annet at alle ansatte i sykehuset

skal vite hvem som er deres nærmeste leder, ref. rundskriv I-2/2013 om Lederansvaret i sykehus. Uavhengig av organisering skal det sikres god kommunikasjon og nærhet til nærmeste leder. Omstillingsprosesser og endring av organisasjonsmodeller skal skje i samarbeid og i god dialog med ansatte og deres organisasjoner."

Rapporteringene i årlig melding m.m. vedr. dette styringskravet viser, som representanten Kjerkol refererer til, at det ikke foreligger enhetlige definisjoner for de organisatoriske enhetene i sykehusene. Det er derfor vanskelig å sammenligne rapporteringen og hvordan kravet om stedlig ledelse er fulgt opp.

Som representanten Kjerkol også viser til, vil departementet følge opp Kvinnsland-utvalgets forslag om å sette i gang et evalueringsarbeid for å gjennomgå erfaringer med ulike organisasjons- og ledelsesmodeller i sykehus. Spørsmålet om stedlig ledelse og hva som legges i dette begrepet vil naturlig være en del av dette. Departementet vil i løpet av 2018 initiere et arbeid for å følge opp saken, jf. omtale i Prop. 1 S (2017-2018).

SPØRSMÅL NR. 336**Innlevert 22. november 2017 av stortingsrepresentant André N. Skjelstad****Besvart 30. november 2017 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Hvilke tiltak vil statsråden iverksette for å forsikre seg om at det ikke blir tekniske problemer i tilknytning til jernbanebommen på Skogn i fremtiden, og hvilke tiltak vil statsråden iverksette for å få på plass en trygg jernbanekryssing for bilister og fotgjengere på Skogn?»

BEGRUNNELSE:

Gjennom flere år har det periodevis vært tekniske problemer i tilknytning til planovergangen på Skogn. Problemene knytter seg til å få synkronisert lys og bommer, noe som har gitt utslag i at bommene blir stående oppe, mens lyssignalet viser rødt. Dette fører igjen til at både ventende biler og fotgjengere begynner å krysse selve jernbanesporet på rødt lyssignal. Disse problemene har pågått gjennom flere år, noe som går utover tryggheten og sikkerheten for beboerne i området. Det er behov for en planfri overgang på Skogn, men før den kommer på plass må vi være sikre på at dagens bomanlegg fungerer etter intensjonen. Det har vært tekniske problemer på jernbanebommen i Skogn gjennom flere år, og jernbanen i sentrum blir blant annet krysset av både næringsliv, skolebarn og andre innbyggere daglig.

Svar:

Det er i statsbudsjettet for 2018 foreslått bevilget 350 mill. kr til programområdet "Sikkerhet og miljø. I Nasjonal transportplan 2018-2029 er programområdet ytterligere styrket og det er lagt opp til et årlig gjennomsnitt på 580

mill. kr. Innenfor denne bevilgningen er jeg trygg på at Bane NOR, som infrastrukturforvalter, gjennomfører de tiltakene som gir mest sikkerhet for pengene innenfor de lover og forskrifter som gjelder for en trygg jernbane. Samferdselsdepartementet har imidlertid forelagt spørsmålet for Jernbanedirektoratet som har vært i kontakt med Bane NOR. Som opplyst i svar på representantens spørsmål av 26. oktober har Bane NOR tidligere foretatt en gjennomgang av det tekniske anlegget og funksjonaliteten på Skogn planovergang. På bakgrunn av feilen hvor bommene ikke gikk helt opp etter at tog hadde passert, opplyser Jernbanedirektoratet også at Bane NOR har intensivert kontrollen og ettersynet med planovergangen for å redusere sannsynligheten for at slike feil skal oppstå. Jernbanedirektoratet opplyser videre at Levanger kommune 5. april 2017 vedtok å legge detaljreguleringsplan for «Planfri kryssing jernbane Skogn sentrum» ut til offentlig ettersyn. Planforslaget er utarbeidet med grunnlag i en mulighetsstudie og legger opp til planskilt kryssing for kjørende nord for Skogn stasjon og gang-/sykkel-kulvert i området ved eksisterende planovergang. Jernbanedirektoratet opplyser at Bane NOR er positive til at det nå planlegges et alternativ til planovergangen på Skogn. Imidlertid var det i mottatte planforslag til offentlig ettersyn manglende vurderinger om anleggsfasen som gjorde at Bane NOR fremmet innsigelse knyttet til planfaglige og tekniske løsninger i reguleringsplanen. Det opplyses at Levanger kommune tar sikte på å imøtekomme innsigelsene fra Bane NOR, jf. brev av 16.06.2017, og at Bane NOR er i dialog med Levanger kommune v/konsulent og ser for øyeblikket på reviderte tekniske planløsninger.

SPØRSMÅL NR. 337**Innlevert 22. november 2017 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski****Besvart 1. desember 2017 av fiskeriminister Per Sandberg****Spørsmål:**

«Vil statsråden bidra til at menn lærer å overholde grensene kvinner setter og at kvinner lærer opp i grensetting og sjølvforsvar, eller mener statsråden at det er kvinnens

ansvar å ikke bli trakassert, og ser statsråden at hans oppfordring kan være farlig?»

BEGRUNNELSE:

I VG 22. november oppfordrer fiskeriministeren kvinner og jenter til å slå når de utsettes for seksuell trakassering. Seksuell trakassering er et problem i skole, arbeidsliv, privatliv og samfunnsliv. Å bli kalt hore i friminuttet, klådd på av sjefen, voldtatt av en venn på fest eller kledd av med blikket på gata er en del av jenter og kvinners hverdag. Ved å si at løsninga på problemet er "en ørefik" legger statsråden ansvaret på kvinner som utsettes for seksuell trakassering framfor menn som utsetter kvinner for seksuell trakassering. Et slikt råd kan isolert sett også utgjøre en trussel mot kvinners liv og helse. Det er derfor interessant å få klarhet i om regjeringa gjennom konkrete tiltak ønsker å legge til rette for at jenter og kvinner skal læres opp til selvforsvar og grensesetting, samtidig som gutter og menn læres opp til å overholde grensene som settes.

Svar:

Jeg vil først slå fast at seksuell trakassering er uakseptabelt og ulovlig. Det er også et samfunnsproblem som ikke bør individualiseres. Likestillingsloven har et forbud mot trakassering på grunn av kjønn og seksuell trakassering (§ 8). Seksuell trakassering er definert som uønsket seksuell oppmerksomhet som er plagsom for den oppmerksomheten rammer. Alle offentlige myndigheter, skolemyndigheter og arbeidsgivere har en plikt til å jobbe aktivt mot seksuell trakassering innenfor egen virksomhet, og eventuelt sette i verk tiltak. Likestillingsombudet har en viktig pådriverrolle i arbeidet med å sette temaet på dagsorden.

I dag er det domstolene, og ikke ombud og nemnd, som håndhever saker om seksuell trakassering. Bakgrunnen for dette er at disse sakene ofte innebærer større bevismessige utfordringer enn andre saker. Stoltenberg II-regjeringen valgte med denne begrunnelsen å ikke foreslå endringer i håndhevingen av saker om seksuell trakassering da forslag om ny likestillingslov ble fremmet for Stortinget i 2013. Den samme vurderingen lå til grunn da Regjeringen la fram forslag om endringer i håndhevingsapparatet i 2017, uten å foreslå at den nye diskrimineringsnemnda skal håndheve saker om seksuell trakassering. Jeg vil vise til at Stortinget, under behandlingen av diskrimineringsombudsloven 16. juni 2017, vedtok følgende anmodningsvedtak: Stortinget ber regjeringen utrede et lavterskeltilbud for håndhevelse av forbudet mot seksuell trakassering. Barne- og likestillingsdepartementet arbeider nå med å følge opp vedtaket. Seksuell trakassering i arbeidslivet er tatt opp i arbeidsgruppen om likestilling under Arbeidslivs- og pensjonspolitisk råd (ALPR), og saken er satt på dagsordenen med partene i arbeidslivet gjennom ALPR på møtet den 7. desember. Regjeringen vil også sette temaet seksuell trakassering på dagsorden på en nasjonal likestillingskonferanse i februar 2018. Videre er det relevant i denne sammenheng å vise til at Arbeidstilsynet, Likestillings- og diskrimineringsombudet og partene i arbeidslivet i 2018 skal gjennomføre informasjons- og veiledningstiltak rettet mot arbeidsgivere, arbeidstakere, kolleger og kunder i serveringsnæringen. Dette er et initiativ fra treparts bransjeprogram innen uteliv.

SPØRSMÅL NR. 338

Innlevert 22. november 2017 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 28. november 2017 av olje- og energiminister Terje Søviknes

Spørsmål:

«15. november sa statsministeren følgende i Stortingets spørretime i forbindelse med et spørsmål om Goliat utbyggingen i Barentshavet:

"Vår vurdering av lønnsomheten er at den ikke avviker storlig fra den vurderingen som ble gitt da PUD-en ble behandlet i Stortinget i 2009."

Betyr dette at regjeringen har gjort en vurdering av lønnsomheten i Goliat-saken?»

BEGRUNNELSE:

I så fall vil vi be om å få den oversendt.

Svar:

I Stortingets spørretime den 15. november fikk statsministeren spørsmål fra representanten Liadal om når hun ble informert om at det internt i Oljedirektoratet (OD) var laget en lønnsomhetsvurdering for Goliat-feltet i 2015. Statsministeren sa i sitt innlegg at lønnsomheten ikke avviker storlig fra den vurderingen som ble gitt i 2009. Goliat-prosjektet hadde forventet marginal lønnsomhet

da det ble fremmet av Stoltenberg II-regjeringen og behandlet i Stortinget i 2009, jf. St.prp. nr. 64 (2008-2009) og Innst. S. nr. 363 (2008-2009). I det interne notatet utarbeidet i Oljedirektoratet i 2015, som departementet ble kjent med 14. november 2017, ble Goliat vurdert som marginalt lønnsomt eller marginalt ulønnsomt med de forutsetninger direktoratet la til grunn. I lys av dagens de-

batt om lønnsomheten ved Goliat-feltet, er et godt faktagrunnlag viktig. Jeg foretar derfor nå en bredere vurdering av lønnsomheten ved Goliat. Denne bredere vurderingen vil også bidra til å svare på ett spørsmål jeg har fått fra Energi- og miljøkomiteen. Jeg tar derfor sikte på å besvare dette spørsmålet fra komiteen når denne vurderingen er ferdigstilt.

SPØRSMÅL NR. 339

Innlevert 22. november 2017 av stortingsrepresentant Abid Q. Raja

Besvart 29. november 2017 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Vil statsråden vurdere å endre instruksene til Statens vegvesen slik at de kan utøve nødvendig skjønn for hva som defineres som skolevei for å øke trafikksikkerheten for skolebarn?»

eksempel i forbindelse med skoler. Dette åpner for mer bruk av lavere fartsgrenser og fartsdempende tiltak på strekninger der det ferdes mange gående og syklende. Jeg forutsetter at denne revisjonen i tilstrekkelig grad ivaretar hensynene til sikker skolevei.

BEGRUNNELSE:

Statens vegvesens håndbøkers føringer prioriterer bilens reisetid gjennom hastighetsstandard for biler på fylkesveier i tettsteder på 50 km/t. Statens vegvesen mener derfor de ikke kan gjøre noe med problemet gjennom å senke fartsgrensen, ved å innføre innsnevring i veibanen eller ved å innføre fartsdumper da dette krever at farten settes ned til 40 km/t og at dette gjøres kun på strekninger som er i umiddelbar nærhet til skoler. Innbyggere, lokalpolitikere og fylkespolitikere bekymrer seg over at kriteriene for hva som regnes som skolevei oppleves som svært rigide. To eksempler er Røykenveien i Asker og Nadderudveien i Bærum. Det er stor trafikk på Røykenveien i Asker og mange skolebarn som krysser denne fylkesveien. Flere foreldre og politiet lokalt har over tid rettet fokus på manglene trafikksikkerhet for skolebarna ved lyskrysset ved Østliveien. Det samme er tilfelle i Nadderudveien i Bærum. Budstikka tok opp trafikksikkerhetshensyn langs barns skolevei i sin utgave 25. oktober. Der vises det til disse to eksemplene, men det finnes helt sikkert mange tilsvarende eksempler andre steder i landet.

Svar:

Statens vegvesen er nå i slutfasen med å utarbeide reviderte fartsgrensekriterier for alle fartsgrenser. I de nye kriteriene for fartsgrensene 30, 40 og 50 km/t vil det bli lagt større vekt enn tidligere på aktivitet langs vegen, for

SPØRSMÅL NR. 340**Innlevert 23. november 2017 av stortingsrepresentant Cecilie Myrseth****Besvart 30. november 2017 av barne- og likestillingsminister Solveig Horne****Spørsmål:**

«Er statsministeren enig med fiskeriministeren om at ørefikstrategien er en god strategi mot seksuell trakassering, og hvordan vil hun følge opp saken videre?»

BEGRUNNELSE:

Fiskeriminister Per Sandberg tar i VG 21.11.17 til orde for en ørefikstrategi mot seksuell trakassering. Han viser blant annet til at det noen ganger er nødvendig at kvinner klapper til sjefen.

Svar:

Vold er aldri en god strategi. Det finnes andre effektive metoder for å gi tydelig beskjed dersom en føler at sine grenser er overskredet. Seksuell trakassering er uakseptabelt og ulovlig og er et samfunnsproblem som ikke bør individualiseres. Likestillingsloven har et forbud mot trakassering på grunn av kjønn og seksuell trakassering (§ 8). Seksuell trakassering er definert som uønsket seksuell oppmerksomhet som er plagsom for den oppmerksomheten rammer. Alle offentlige myndigheter, skolemyndigheter og arbeidsgivere har i dag en plikt til å jobbe aktivt mot seksuell trakassering innenfor egen virksomhet, og eventuelt sette i verk tiltak. Likestillingsombudet har i dag en viktig pådriverrolle for å sette dette temaet på dagsorden. I dag er det domstolene, og ikke ombud og nemnd, som håndhever saker om seksuell trakassering. Bakgrunnen for dette er at disse sakene ofte innebærer større bevismessige

utfordringer enn andre saker. Stoltenberg II-regjeringen valgte med denne begrunnelsen å ikke foreslå endringer i håndhevingen av saker om seksuell trakassering da forslaget om ny likestillingslov ble fremmet for Stortinget i 2013. Den samme vurderingen lå til grunn da regjeringen la fram forslag om endringer i håndhevingsapparatet i 2017, uten å foreslå at den nye diskrimineringsnemnda skal håndheve saker om seksuell trakassering. Likestillings- og diskrimineringsnemnda har argumentert med at politiet er bedre egnet til å bringe faktum i saken på det rene enn nemnda, og at nemndas arbeidsform ikke er tilpasset denne type saker. Nemnda mener derfor at de ikke bør behandle saker om seksuell trakassering. Under behandlingen av diskrimineringsombudsloven 16. juni 2017 vedtok Stortinget følgende anmodningsvedtak: Stortinget ber regjeringen utrede et lavterskeltilbud for håndhevelse av forbudet mot seksuell trakassering. Barne- og likestillingsdepartementet arbeider nå med å følge opp vedtaket. Seksuell trakassering i arbeidslivet er tatt opp i arbeidsgruppen om likestilling under Arbeidslivs- og pensjonspolitisk råd (ALPR), og saken er satt på dagsordenen med partene i arbeidslivet gjennom ALPR på møtet den 7. desember. Temaet seksuell trakassering settes på dagsorden på en nasjonal likestillingskonferanse i februar 2018. Arbeidstilsynet, Likestillings- og diskrimineringsombudet og partene i arbeidslivet skal i 2018 gjennomføre informasjons- og veiledningstiltak rettet mot arbeidsgivere, arbeidstakere, kolleger og kunder i serveringsnæringen. Dette er et initiativ fra treparts bransjeprogram innen uteliv.

SPØRSMÅL NR. 341**Innlevert 23. november 2017 av stortingsrepresentant Tone Wilhelmsen Trøen****Besvart 29. november 2017 av fungerende kunnskapsminister Henrik Asheim****Spørsmål:**

«Mange av barna som har vært utsatt for seksuelle overgrep forteller at de ikke forsto at det var alvorlige krenkelsers og overgrep de faktisk ble utsatt for. Ofte fordi overgrepene skjer i nære relasjoner. Å gi barn kunnskap og lære dem mer om grenser, åpenhet og om hvordan kroppen

fungerer allerede i barnehagene, kan gjøre barn sterkere rustet til å si fra om overgrep.

Hva vil kunnskapsministeren gjøre for å styrke opplæringsarbeidet rundt kropp og grenser i barnehagene?»

BEGRUNNELSE:

Dessverre opplever mange barn i Norge å bli utsatt for seksuelle overgrep. Barn som har vært utsatt for overgrep i ung alder, forteller at de ikke forsto at de ble utsatt for alvorlige krenkelser og overgrep. Mange av disse overgrepene skjer i nære relasjoner - og når barn ikke har nok kunnskap om grenser for egen kropp, kan det være vanskelig for dem å forstå at det de utsettes for er galt og ulovlig. Å gi barn kunnskap og lære dem mer om grenser, åpenhet og om hvordan kroppen fungerer allerede i barnehagene, kan gjøre barn sterkere rustet til å si fra om overgrep. Et av forslagene i utredningen "Svikt og svik" (NOU 2017:12) er å utvikle mer konkrete mål for hva barn og unge skal lære om vold, seksuelle overgrep og omsorgssvikt.

Svar:

Barnehagen er en viktig arena for å kunne forebygge og avdekke seksuelle overgrep, og regjeringen har både iverksatt og startet opp flere tiltak som skal gjøre personalet bedre i stand til å gi barn kunnskap om kropp og grenser.

Tydeligere rammeplan

Ett av tiltakene i Prop. 12 S (2016–2017) Opptrappingsplan mot vold og overgrep (2017–2021) var å tydeliggjøre rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver når det gjelder arbeidet mot omsorgssvikt, vold og overgrep. Den nye rammeplanen, som trådte i kraft 1. august 2017, er tydeligere på personalets plikter og oppgaver når det gjelder temaer som angår overgrep. Under overskriften Livsmestring og helse står blant annet følgende:

Gjennom den daglige og nære kontakten med barna er barnehagen i en sentral posisjon til å kunne observere og motta informasjon om barnas omsorgs- og livssituasjon. Personalet skal ha et bevisst forhold til at barn kan være utsatt for omsorgssvikt, vold og seksuelle overgrep, og vite hvordan dette kan forebygges og oppdages. Personalet skal kjenne til opplysningsplikten til barnevernet, jf. barnehageloven § 22.

Rammeplanen viser også til at innenfor fagområdet Kropp, bevegelse mat og helse skal barnehagen blant annet sørge for følgende:

Barnehagen skal bidra til at barna blir kjent med kroppen sin og utvikler bevissthet om egne og andres grenser. Gjennom arbeid med kropp, bevegelse, mat og helse skal barnehagen bidra til at barna

- blir kjent med egne behov, får kjennskap til menneskekroppen og utvikler gode vaner for hygiene og et variert kosthold
- blir trygge på egen kropp, får en positiv oppfatning av seg selv og blir kjent med egne følelser

- setter grenser for egen kropp og respekterer andres grenser

Personalet skal

- bidra til at barna utvikler et bevisst forhold til retten til å bestemme over egen kropp og respekt for andres grenser
- kjenne og praktisere nasjonale føringer for helsefremmende og forebyggende tiltak som gjelder barn

Mer veiledningsmateriale og verktøy for å snakke med barn om vold og overgrep

Barnehagen skal følge opp rammeplanen i praksis, og det er derfor viktig at både eier, styrer og pedagogisk leder sørger for at intensjonene i rammeplanen blir implementert på en god måte. Utdanningsdirektoratet (Udir) skal sørge for at barnehagene får tilgang til veiledningsmateriale vedrørende ny rammeplan. Når det gjelder temaet vold og overgrep, så har Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) allerede mye materiale tilgjengelig på sin nettside, og er i gang med utvikling av mer i forbindelse med opptrappingsplanen. Bufdir har blant annet hovedansvaret for et tiltak som handler om å utvikle digitalt informasjonsmaterieell om vold og overgrep til bruk i barnehage og skole. Udir skal bidra i dette arbeidet. Også andre aktører tilbyr nyttig materiale som er beregnet på barn i barnehagealder. Dette omfatter store aktører som arbeider for barns rettigheter, som Barneombudet, Redd Barna og UNICEF. Sistnevnte har fått statlig finansiering til å utvikle Barnas rettighetskort, et verktøy som tilbys gratis til barnehager og skoler for å kunne samtale med barn om barns rettigheter, inkludert vold og overgrep.

Kompetansetiltak for å sikre mer kunnskap om vold og overgrep

Kvaliteten på barnehagetilbudet er avhengig av de ansattes kompetanse, og i den nylig reviderte kompetansestrategien for barnehagene sies følgende, jf. Kompetanse for

Fremtidens barnehage Revidert strategi for kompetanse og rekruttering 2018–2022:

Det er barnehageeiers ansvar å sørge for at personalet har riktig og nødvendig kompetanse. Klarere forpliktelser og konkretisering av barnehagens arbeid innebærer økte krav til ledelse og til kompetanse. Regjeringen har sørget for at det fra høsten 2016 ble gjort endringer i lærerutdanningene, inkludert barnehagelærerutdanningen, som skal sikre at studentene får mer kunnskap om vold og overgrep. Arbeidet med oppfølgingen av regjeringens opptrappingsplan er i gang i berørte departementer, og følgende tiltak skal bidra til økt kompetanse om vold og overgrep blant alle i barnehagesektoren:

Regjeringen vil

- Utvikle en felles nasjonal kompetansestrategi om vold og overgrep.
- Styrke kompetansen om vold og overgrep blant ansatte i barnehager og i skoler.

- Utvikle et nasjonalt opplæringsprogram for kommunene i å samtale med barn og unge om vold og overgrep.

Samlet sett mener jeg at tydeligere rammeplan, tydeligere signaler om behovet for økt kompetanse og økt tilgang til veiledningsmateriale og andre ressurser for å kunne gi barn kunnskap om kropp og grenser vil styrke barnehagene i dette viktige arbeidet.

SPØRSMÅL NR. 342

Innlevert 23. november 2017 av stortingsrepresentant Mona Lill Fagerås

Besvart 30. november 2017 av fungerende kunnskapsminister Henrik Asheim

Spørsmål:

«Hvordan vil kunnskapsministeren følge opp anbefalingene fra NOU 2016:17 "På lik linje" på de områdene som gjelder retten til opplæring for mennesker med utviklingshemming, og vil kunnskapsministeren sørge for at studietilbudet som er utviklet ved Nord universitet kan starte opp høsten 2018?»

BEGRUNNELSE:

I fjor kom rapporten «På lik linje» (NOU 2016:17). Utvalget, ledet av Osmund Kaldheim, var bedt om å se på hvilke endringer som er nødvendige for å sikre oppfyllelsen av grunnleggende rettigheter til mennesker med utviklingshemming i Norge. En av anbefalingene fra utvalget var at «det settes i gang forsøksordninger med et særlig tilrettelagt studietilbud ved universitet eller høyskole for personer med utviklingshemming». Norsk Forbund for Utviklingshemmede (NFU) har støttet opprettelsen av et slikt studium. Jeg er kjent med at Nord universitetet har utarbeidet et slikt studium, og søkt Kunnskapsdepartementet om finansiering av en pilot.

Svar:

I oktober 2016 overleverte Rettighetsutvalget sin NOU 2016:17 "På lik linje – Åtte løft for å realisere grunnleggende rettigheter for personer med utviklingshemming". Barne- og likestillingsdepartementet koordinerer oppfølgingen av utvalgets forslag opp mot de andre sektordepartementene. I tillegg følges utredningen også opp gjennom strategiplanen for likestilling av personer med funksjonsnedsettelse som også inkluderer personer med utviklingshemming.

I Prop. 1 S (2017-2018) fra Kunnskapsdepartementet foreslår regjeringen å følge opp flere av utfordringene det pekes på i NOU 2016:17. Det dreier seg blant annet om å se nærmere på hvordan man kan støtte den pedagogisk-psykologiske tjenesten (PP-tjenesten). Dette omfatter å utvikle en helhetlig plan for kvalitetsutvikling i denne tjenesten. I tillegg foreslås det at et nytt videreutdanningstilbud for PP-tjenesten, som blant annet omfatter sakkyndighetsarbeid og inkluderingskompetanse, blir utviklet i 2018. NOU-utvalget har vært opptatt av faglært kompetanse i skolen. Departementet foreslår i Prop. 1 S å utrede hvordan man kan sørge for at alle skoler har tilgang på lærere med fordypning i spesialpedagogikk, samt å utvikle forslag til tiltak for hvordan alle elever med behov for spesialundervisning kan få opplæringen av fagpersoner.

21. mars i år nedsatte jeg en ekspertgruppe for barn og unge med behov for særskilt tilrettelegging. Det overordnede målet med ekspertgruppens arbeid er å bidra til at barn og unge som har behov for tilrettelagte tiltak, herunder spesialundervisning, får et pedagogisk og spesialpedagogisk tilbud av høy kvalitet og opplever økt inkludering i barnehage og skole. Ekspertgruppens arbeid skal gi nasjonale og lokale myndigheter og aktører et grunnlag for å velge de best egnede inkluderende virkemidler og tiltak. I mandatet står det eksplisitt at ekspertgruppen skal se hen til vurderinger og relevante forslag i NOU 2016:17. Ekspertgruppen vil levere sin rapport med anbefalinger i mars, 2018.

Jeg har merket meg at Nord universitet vil opprette et tilbud for personer med utviklingshemming. Utdanning er en menneskerett, og alle bør ha anledning til å lære hele livet. Tilbudet som Nord universitet ønsker å opprette, er i tråd med anbefalingen i NOU 2016:17.

Et fagmiljø ved universitetet har rettet en forespørsel til departementet om finansiering av tilbudet Selvbestemmelse, medborgerskap og inkluderende praksis. Av henvendelsen går det fram at man i første omgang planlegger å etablere et studium med et omfang på 60 studiepoeng. Fagmiljøet forutsetter at opptakskravene må modereres i forhold til opptak til høyere utdanning. Det bes også om en avklaring om høyere utdannings rolle til den aktuelle målgruppen.

Departementet har stilt spørsmål til universitetet sentralt om det planlagte tilbudet holder det nivået som skal til for at det kan kalles høyere utdanning, og om opptakskravene til høyere utdanning kan gjøres gjeldende for målgruppen. Jeg har merket meg eksempler på at liknende tilbud i andre europeiske land går under betegnelsen

”post-secondary education”, altså utdanning som etterfølger videregående opplæring. Slike utdanningstilbud trenger verken være underlagt opptakssystemet eller kravene til læringsutbytte i høyere utdanning. Nord universitet vil stå friere til å tilrettelegge både opptakskrav og læringsutbytte for målgruppen dersom man går bort fra at kurset skulle være innenfor rammene av høyere utdanning. Universitetet er innstilt på å drøfte de prinsipielle problemstillingene angående tilbudet.

Forespørselen om finansiering gjelder 2,7 millioner kroner over tre år. Hvordan et slikt studietilbud eventuelt kan finansieres må avvente til de nødvendige avklaringer knyttet til studietilbudets formelle status er avklart. Uansett må en eventuell finansiering behandles som del av de ordinære budsjettprosessene.

SPØRSMÅL NR. 343

Innlevert 23. november 2017 av stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol

Besvart 4. desember 2017 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Kan statsråden klargjøre overfor Stortinget hva som ligger til grunn for forslaget om endret rentemodell for nye sykehusprosjekter som får lån, samt fremlegge en oversikt over de økonomiske konsekvensene for de Regionale helseforetakene som har prosjekter som tas inn i ny låneordning fra 2018?»

BEGRUNNELSE:

I Prop 1 S HOD (2017-2018) er det foreslått en endring av rentemodellen for nye sykehusprosjekter som får lån. Dette betyr et ytterligere effektiviseringskrav for helseforetakene. Gitt dagens låneportefølje vil endrede rentebetingelser på sikt medføre økte rentekostnader med opp til 200 mill. kroner årlig. Dette er grep stikk i strid med det sykehusene etterspør av virkemidler for å klare å ruste opp bygg og utstyr, samtidig som de opprettholder takten for trygg og sikker pasientbehandling. Det er heller ikke forenlig med det statsråden sier om at denne regjeringen styrker sykehusenes økonomi. RHFene har selv foreslått oppjustert låneandel, avdragsfrie perioder, annuitetslån, lange fastrenteavtaler mv. Forslaget som nå legges frem vil åpenbart svekke sykehusenes likviditet og kommer i tillegg til en ABE-reform som ikke kompenseres fullt ut og ellers anstrengt økonomi.

Svar:

Jeg har stort fokus på å sikre sykehusene gode og forutsigbare rammevilkår. I budsjettopplegget for 2018 er sykehusenes driftsbevilgninger økt med 1,5 mrd. kroner, i tillegg til pris- og lønnsjusteringer. Dette gir rom for å øke pasientbehandlingen med om lag 2 pst. Økte kostnader i 2018 som følge av ny rentemodell er beregnet til 1,8 mill. kroner

Bakgrunnen for forslaget om ny rentemodell for nye prosjekter som får lån fra 2018 er bl.a. at helseforetakenes rentebetingelser i større grad bør tilpasses øvrige renter i markedet, samt andre statlige låneordninger som Statens pensjonskasse, Husbanken og Lånekassen.

Det er i budsjettet for 2018 foreslått lånerammer til gjennomføring av tre nye prosjekter i helseforetakene. Dette gjelder nytt klinikkbygg ved Radiumhospitalet, utbygging og modernisering ved Haugesund sykehus og nytt sykehus i Nordmøre og Romsdal. Samlet har disse prosjektene en øvre låneramme på 7 559 mill. 2018-kroner.

Beregninger viser at årlige rentekostnader med ny rentemodell vil øke i gjennomsnitt med om lag 40 mill. kroner i nedbetalingsperioden samlet for de tre prosjektene. Det er da tatt utgangspunkt i at lån tas opp som serielån med 25 års avdragstid, hvor nedbetalingen starter i 2023. Serielånsavtaler innebærer at rentekostnadene er høyest de første årene, for deretter å reduseres. Differan-

sen mellom gammel og ny rentemodell utgjør om lag 80 mill. kroner i 2023 for de nevnte tre prosjektene.

SPØRSMÅL NR. 344

Innlevert 23. november 2017 av stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland

Besvart 29. november 2017 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Hva vil de konkrete konsekvensene for stoppmønsteret i forbindelse med konkurranseutsettelsen av Sørlandsbanen bli, og mener statsråden det vil være et tilfredsstillende tilbud til de reisende om man i ytterste konsekvens ender opp med en reduksjon til 1 stopp i Aust-Agder og 4 stopp i Vest-Agder på strekningen Oslo-Stavanger?»

BEGRUNNELSE:

12.oktober sendte Jernbaneverket ut konkurransegrunnlaget for Trafikkpakke 1 Sør til de prekvalifiserte togselskapene. Trafikkpakke 1 omfatter Jærbanen, Arendalsbanen og fjerntogtilbudet på strekningen Oslo-Kristiansand-Stavanger.

I et dokument fra Jernbanedirektoratet med navn «Trafikkavtale Trafikkpakke 1» for disse strekningene, er stoppstrukturen i forbindelse med anbudene nevnt. Under punkt 2.2. Stoppmønster er følgende krav nevnt i 2.2.1 Leverandøren skal betjene følgende stasjoner / holdeplasser med alle fjerntog på Sørlandsbanen. For Agder gjelder dette Nelaug, Kristiansand, Marnardal, Storekvina og Sira.

I 2.2.2 står det imidlertid: Leverandøren kan, med bakgrunn i sin markedsinnsikt, legge til grunn et begrenset stoppmønster på følgende stasjoner / holdeplasser på Sørlandsbanen. For Agder gjelder dette: Gjerstad, Vegårshei, Vennesla, Nodeland, Breland, Audnedal, Snartemo og Gyland.

Hva konsekvensen av et begrenset stoppmønster er, står det i punkt 2.2.2 ikke nærmere beskrevet.

I beste fall skaper dette en uklarhet og usikkerhet som ikke viser seg å være reell, i verste fall kan dette tolkes som en rasering av stoppstrukturen på Sørlandsbanen, der særlig distriktene rammes og at bil istedenfor tog blir alternativet for flere i tiden fremover.

Svar:

Jeg viser til min besvarelse 23. november på spørsmål nr. 291 fra stortingsrepresentant Terje Aasland. Det er ikke

lagt opp til reduksjoner i antall stopp i forhold dagens ruteopplegg. Ny togoperatør skal fra trafikkstart til ruteendring desember 2020 betjene Sørlandsbanen med et rutetilbud og transportkapasitet i henhold til tilsvarende ruteplan som i dag. Togoperatøren må selv gjøre bestilling av ruteleier fra Bane NOR, etter de samme krav som gjelder i avtalen med NSB i dag. Det innebærer at togoperatøren har krav om å betjene alle stasjonene, men selv kan velge å tilpasse stoppstrukturen ved at enkelte tog kun stopper ved behov, eller at det er enkelte avganger som ikke stopper på alle stasjoner osv. Det er ikke snakk om at disse stasjonene ikke skal betjenes.

Jernbanedirektoratet har opplyst at de, på bakgrunn av at det er oppstått usikkerhet om tolkningen av formuleringene i konkurransegrunnlaget, vil gjøre en presisering og tydeliggjøring av kravene til betjening av stasjoner i en senere oppdatering av konkurransegrunnlaget.

SPØRSMÅL NR. 345**Innlevert 23. november 2017 av stortingsrepresentant Else-May Botten****Besvart 29. november 2017 av olje- og energiminister Terje Søviknes****Spørsmål:**

«Kan statsråden forsikre om at CCS-prosjektene vil fortsette som planlagt i 2018, og hvordan vil statsråden i praksis gå frem for å kunne tilføre prosjektene de anslagsvis 340 millioner som behøves?»

BEGRUNNELSE:

Det heter i budsjettavtalen mellom Høyre, Frem skrittspartiet, KrF og Venstre at Stortinget ber regjeringen sikre videreføring av Gassnovas arbeid med fullskala CO₂-håndtering. Samtidig tilføres det ikke midler i budsjettforliket som oppveier det betydelige kutt regjeringen gjorde i sitt budsjettforslag sammenliknet med 2017-budsjettet.

Svar:

I budsjettavtalen mellom regjeringspartiene, KrF og Venstre står det:

”Stortinget ber Regjeringen sikre videreføring av Gassnovas arbeid med fullskala CO₂-håndtering slik at inngåtte kontrakter med fangst- og lageraktørene ikke termineres fra statens side før Stortinget har behandlet Regjeringens helhetlige fremlegg om arbeidet med fullskala CO₂-håndtering i Norge og tatt stilling til om forprosjektering skal igangsettes.”

Regjeringens ambisjon om å realisere minst ett nytt fullskala CO₂-håndteringsprosjekt står fast. Et slikt prosjekt vil kreve betydelige ressurser og vil spesielt i investeringsfasen oppta en betydelig del av handlingsrommet i statsbudsjettene. Fangstaktørene har nylig levert sine konseptstudier. Studiene gir blant annet oppdatert informasjon om kostnader ved å realisere fullskala CO₂-fangst. Denne informasjonen ønsker regjeringen å legge fram for Stortinget i et helhetlig fremlegg om arbeidet med fullskala CO₂-håndtering i Norge. Regjeringen vil i det helhetlige fremlegget vurdere industriaktørenes bidrag og insentiver til kostnadsreduksjoner, statens samlede kostnader og risiko samt potensialet for kostnadsreduksjoner og teknologispredning til prosjekter internasjonalt.

Jeg viser videre til OEDs Prop. 14 S (2017-2018) hvor det redegjøres for budsjettstatus for arbeidet med fullskala CO₂-håndtering. Det er anslått at utbetalingsbehovet i 2017 vil bli betydelig lavere enn tidligere budsjett. Med bakgrunn i usikkerhet om betaling av merverdiavgift og arbeidet med å etablere grunnlaget for det helhetlige fremlegget for Stortinget, er det lagt opp til å overføre hele mindreforbruket i 2017 til 2018. Disponible bevilgninger vil kunne dekke inngåtte forpliktelser og arbeid som pågår fram til det helhetlige fremlegget er behandlet av Stortinget.

SPØRSMÅL NR. 346**Innlevert 23. november 2017 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand****Besvart 1. desember 2017 av justis- og beredskapsminister Per-Willy Amundsen****Spørsmål:**

«Finnes det et dokumentert behov for at små lokale festivaler, studentsamlingssteder og puber må pålegges omfattende ordensvaktkurs for sine frivillige vakter, forventer statsråden at aktiviteten ved slike arrangement vil forbli upåvirket av at slikt krav trer i kraft 1.1.2018, og hvordan tenkes regelverket håndhevet av politiet?»

BEGRUNNELSE:

Utdanningskrav til ordensvakter trer i kraft 1.1.2018, noe som vil påføre bedrifter, festivaler, studentsamfunn og frivillige kulturaktører økte utgifter. Arrangører jeg har vært i kontakt med opplever ikke at det eksisterer behov for omfattende kursing av ordensvaktene ved den type arrangement de står for. Samtidig vil innføring av et slikt krav ha betydelig innvirkning på aktiviteten, særlig hos små arrangører. Flere er redde for at de nye kravene vil gå utover tilbudet deres, og kulturinteresserte frykter at det vil bli et mindre mangfoldig kulturtilbud og dyrere arrangement.

Det bør finnes godt dokumenterte årsaker til å innføre slike krav med tanke på den store gruppen av arrangører som omfattes, slik at små arrangører ikke unødig pålegges krav som hemmer aktiviteten og tilbudet deres.

Svar:

Lov om vaktvirksomhet har som formål å ivareta rettssikkerheten til publikum og sikre god kvalitet på vakttjenester. Politidirektoratet er etter forskrift om vaktvirksomhet gitt myndighet til å fastsette læreplaner for vektere og ordensvakter. På denne bakgrunn har direktoratet fastsatt nye læreplaner.

Jeg har imidlertid komme til at omfanget av den nye læreplanen for ordensvakter er for stort og at det må ut-

arbeides mindre omfattende krav til utdanning. Jeg har derfor bedt direktoratet om å fastsette korrigert opplæringsplan for ordensvakter med redusert timetall. Jeg finner derfor ikke grunn til å kommentere behovet for opplæring av ordensvakter generelt, eller hvilken effekt de nye kravene til opplæring vil ha når kravene ikke er endelig fastsatt.

Politidistriktet som gir tillatelse til å utøve vaktvirksomhet skal kontrollere at virksomheten drives i samsvar med vaktvirksomhetsloven og forskriften. Kontrollen etter de nye kravene skal skje på bakgrunn av innsendt dokumentasjon og i form av besøk til virksomhetene som i dag.

SPØRSMÅL NR. 347

Innlevert 23. november 2017 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand

Besvart 1. desember 2017 av fungerende kunnskapsminister Henrik Asheim

Spørsmål:

«I løpet av 2017 skulle Kunnskapsdepartementet rydde opp i og bedre kunnskapsgrunnlaget og statistikken rundt skolebibliotek. Etter hva vi erfarer er dette arbeidet nå utsatt til 2018.

Hvordan er framdriften i bedring av statistikk for skolebibliotek, og når vil Stortinget få oppdatert informasjon om antall skolebibliotek og skolebibliotekarere i Norge, og deres effekt på barns læring?»

Svar:

I mars hadde jeg et møte med representanter for Norsk bibliotekforening, Foreningen !les, Leser søker bok, Norsk barne- og ungdomsførfattere og rektor ved Ekeberg skole i Drammen. Blant temaene som ble drøftet på møtet var skolebibliotekenes rolle i opplæringen og hvordan det er mulig å arbeide for å styrke skolebibliotekenes arbeid for at elevene skal lære bedre og mer.

Gjennom Grunnskolen informasjonssystem (GSI) samles det årlig inn informasjon om årsverk utført av skolebibliotekarere, så dette har vi god og løpende oversikt over. Videre samler Nasjonalbiblioteket inn statistikk for landets skolebibliotek, med hjemmel i forskrift om bibliotekstatistikk. Gjennom denne statistikken får vi blant annet informasjon om hvilken organiseringsform kommunene/fylkeskommunene har valgt for skolebibliotekene, brukere, åpningstider og utlansstatistikk.

Det har i tillegg ved flere anledninger vært spurt om anliggender som gjelder skolebibliotek i de årlige spørningene til skolesektoren. I 2009 ble det spurt om skolebibliotekenes organisering og tilbud, og i 2013 ble de samme spørsmålene gjentatt. I tillegg ble det spurt om "Program for skolebibliotekutvikling (2009-2013)" og hvordan ulike fag benytter skolebiblioteket. I disse årlige spørningene vurderer Utdanningsdirektoratet i samarbeid med Kunnskapsdepartementet forløpende hvilke tema vi skal innhente mer informasjon om. Det må årlig gjøres prioriteringer hva vi skal etterspørre mer kunnskap om i disse spørningene. Behov for ytterligere informasjon om skolens bruk av skolebibliotek vil derfor måtte vurderes på linje andre tema.

Universitetet i Agder (UiA) har i etterkant av gjennomføringen av "Program for skolebibliotekutvikling" (2009-2013) fått ansvar for å drifte en nettside som samler kunnskap og eksempelsamlinger om bruk av skolebibliotek i opplæringen. UiA har også et videreutdanningstilbud for ansatte i skolen som er opptatt av hvordan skolebiblioteket kan utnyttes best mulig i elevenes læringsarbeid.

Når det gjelder å styrke skolebibliotekenes rolle er det i Prop. 1 S (2017-2018) foreslått å utvide tilskuddsordningen for lesestimulering med 15 millioner kroner for å også kunne styrke skolebibliotekene i arbeid med lesestimulering. Midlene vil bli lyst ut i løpet av våren.

SPØRSMÅL NR. 348**Innlevert 23. november 2017 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski****Besvart 4. desember 2017 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

«I budsjettavtalen mellom Høyre, FrP, KrF og Venstre inngått 22. november er det enighet om et anmodningsvedtak som innebærer at kommunene som rammes av bortfallet av eiendomsskatten skal få full kompensasjon oppad begrenset til 500 millioner.

I lys av denne avtalen, kan finansministeren svare på hvordan og hvor lenge Narvik kommune skal kompenseres for tap av inntektene fra LKAB?»

BEGRUNNELSE:

I forslag til statsbudsjett fjerner regjeringen adgangen til å ilegge eiendomsskatt på produksjonsutstyr og installasjoner. Det innebærer at skatteinntektene fra de tradisjonelle industribedriftene til kommunene vil bli vesentlig redusert. For landets kommuner vil dette kunne utgjøre minst 800 millioner kroner årlig, etter fullført omlegging. Narvik kommune er en kraft- og industrikommune og det er anslått at kommunens samlede tap vil kunne være på kr 37 mill. årlig fra 2022, først og fremst fra gruveselskapet LKAB. Dette vil gå direkte ut over kommunale arbeidsplasser og det kommunale tjenestetilbudet, og det er nå avgjørende at kommunene får avklart deres framtidige inntektssituasjon.

Svar:

I merknadene til budsjettavtalen mellom Høyre, FrP, KrF og Venstre inngått 22. november 2017 fremgår det at komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti er enige om å fjerne adgangen til å ilegge eiendomsskatt på produksjonsutstyr og installasjoner slik regjeringen har foreslått, men med følgende endringer:

- Utfasing av skatten forlenges fra fem til syv år og overgangsordningen fases inn over syv år.
- Master og linjer i transmisjonsnettet («monstermaster») og nettanlegg ilegges fortsatt eiendomsskatt.
- Det avsettes 72,5 mill. i statsbudsjettet for 2018 til retakstering.
- Det er enighet om følgende anmodningsvedtak:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at det gis tilnærmet full kompensasjon til kommuner som får redusert eksisterende inntekter som følge av endringene oppad begrenset til 500 mill. Kompensasjonen gjelder ikke nyetablering etter 1.1.2017 og bortfaller hvis virksomhetene nedlegges»

Dersom Stortinget vedtar det aktuelle anmodningsvedtaket i statsbudsjettet for 2018, vil regjeringen følge opp på ordinær måte og komme tilbake til Stortinget på et senere tidspunkt.

SPØRSMÅL NR. 349**Innlevert 23. november 2017 av stortingsrepresentant Hadia Tajik****Besvart 1. desember 2017 av innvandrings- og integreringsminister Sylvi Listhaug****Spørsmål:**

«Kva tiltak kjem statsråden å iverksetje for å handsame at det på ein klår invitasjon frå Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre vil koma nesten 24 000 personar til Norge for å søke asyl i løpet av den nærmaste tida?»

GRUNNGJEVING:

Eg tek statsråden seriøst. Ho har fleire gonger stått fram med ei oppfatning om at vedtak om auke i kvoteflyktningar fører til øka asyltilstrømning. Ho har mellom anna brukt det som forklaring på migrasjonskrisa i verda, då meir enn 1 million menneske la på flukt til Europa, hausten 2015. Ho har då peika på at dei vart invitert av Arbeiderpartiet som framforhandla ei auke i talet på flyktningar med fleirtalet på Stortinget. Talet då var 8 000 kvoteflyktningar fordelt på 3 år. I 2015 kom meir enn 31 000 av asyl-

søkere til Norge. I flere veker mista og Solberg-regjeringa kontroll over Storskoggrensa, trass i at politiet lokalt melde ifrå om at det var naudsynt med fleire ressursar, som dokumentert i Politidirektoratet si eiga evaluering av handsaminga. Med statsråden sin eigen logikk (og den tek eg altså ikkje stilling til her, eg berre legg den til grunn for spørsmålet) kan me då rekne med det no er om lag 24 651 personar som vil føle seg invitert til å kome til Norge, som følgje av budsjettsemja mellom Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre der dei har vald å doble talet på kvoteflyktningar for neste år. Denne doblinga må me anta at sender eit signal til verda.

Svar:

I 2018 vil Norge redusere antallet overføringsflyktninger med 1000 sammenlignet med inneværende år. Dette er

i så fall et signal om at Norge tar imot færre flyktninger, ikke flere. Jeg mener at det er viktig å ha stø kurs i innvandringspolitikken og føre en bærekraftig innvandringspolitikk som gjør at det ikke kommer flere enn vi evner å integrere. Norge har bare siden 2012 gitt nesten 80 000 flykninger og familiegjenforente til flyktninger opphold i Norge. Det er en enorm oppgave å sørge for at disse lærer språket og kommer i jobb så de kan forsørge seg selv. Derfor må tempoet i innvandringen til Norge være under kontroll. Bare Malta og Sverige har ut fra folketallet gitt opphold til flere flyktninger enn Norge i Europa i perioden 2008-2016.

Jeg registrerer at Ap så langt denne perioden har lagt til rette for å myke opp politikken. Jeg er selvsagt bekymret for at dette kan gjøre Norge mer attraktiv som destinasjon for menneskesmuglere og økonomiske migranter.

SPØRSMÅL NR. 350

Innlevert 23. november 2017 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 4. desember 2017 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Viser til oppslag i Dagens medisin 22/11-17 om en studie som ser på ulike måter å beregne overlevelse på etter hjerteinfarkt. Det vises til at en analyse etter bosted vil si mer om hvorvidt pasienter i ulike boområder har likeverdig tilgang på behandling. Metoden som nyttes i dag kan bidra til at små sykehus kommer dårligere ut i overlevelsestatistikken, kanskje ufortjent.

Vil statsråden vurdere å ta initiativ til å endre metoden som i dag nyttes for å kartlegge kvalitet og overlevelse i sykehus?»

Svar:

Dagens metode for beregning av overlevelse 30 dager etter innleggelse for hjerteinfarkt (pasientforløpsmetoden) måler kvaliteten i den behandlingen som er gitt basert på hvor pasienten er behandlet, ikke etter hvor pasienten bor. Metoden som presenteres i den nevnte artikkelen i Dagens Medisin beregner overlevelse basert på hvor pasienten bor. Dette er interessant, og vil særlig kunne belyse om det er lik tilgang til helsetjenester uavhengig av bosted.

De to beregningsmetodene belyser dermed to ulike forhold; kvaliteten i behandlingen på det enkelte sykehus, og hvorvidt det er likeverdig tilgang til helsetjenester.

Pasientforløpsmetoden måler kvaliteten i behandlingen på sykehusnivå. Metoden som tar utgangspunkt i hvor pasienten bor, kan beregnes på kommune-/fylkenivå eller man kan gruppere kommuner/fylker til det enkelte helseforetaks opptaksområde. For tilstander som hjerteinfarkt kan det siste være spesielt relevant da store deler av behandlingen funksjonsfordeles mellom ulike helseforetak. Det er det enkelte helseforetak som da har ansvar for å sikre gode pasientforløp og likeverdige tjenester for den enkelte pasient innenfor sitt opptaksområde – også når de overflyttes til andre sykehus for deler av behandlingen. En slik indikator vil imidlertid ikke kunne beregnes på sykehusnivå, da det pr i dag kun er definert opptaksområder på helseforetaksnivå.

En indikator basert på bosted vil derfor være lite egnet å bruke for det enkelte sykehus når de vil forbedre sine resultater. Derimot kan indikatoren belyse om de som bor i en kommune eller i helseforetakets opptaksområde har større sannsynlighet for å overleve etter et hjerteinfarkt enn de som bor i en annen kommune eller i annet opptaksområde.

I rapport for 30 dagers overlevelse 2016 publisert av Folkehelseinstituttet tidligere i år ble resultater for overlevelse etter hjerteinfarkt beregnet og presentert både etter pasientforløpsmodellen og etter opptaksområde til det enkelte helseforetak (basert på pasientens bosted). Re-

sultatene her viste at det å benytte opptaksområde som analyseenhet ga færre signifikant avvikende enheter enn ved bruk av pasientforløpsmodellen. En mulig tolkning av dette er at pasientene i stor grad får likeverdige tjenester uavhengig av hvilket helseforetak de tilhører.

Det er flere forhold som spiller inn når det gjelder om en pasient overlever eller ikke etter et hjerteinfarkt, blant annet underliggende helsetilstand, behandlingen gitt på sykehus og oppfølgingen i kommunen. Dette innebærer

at det ikke nødvendigvis er en enkelt indikator som kan beskrive kvaliteten på behandling av hjerteinfarkt.

Helsedirektoratet og FHI vil arbeide videre for å vurdere disse metodene opp mot hverandre.

Helsedirektoratet vil i tillegg arbeide videre for å utvikle flere nasjonale kvalitetsindikatorer som kan belyse kvaliteten i behandlingen av hjerteinfarkt utover overlevelse.

SPØRSMÅL NR. 351

Innlevert 23. november 2017 av stortingsrepresentant Arne Nævra

Besvart 29. november 2017 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«Vil regjeringen endre forskrift om omregistreringsavgift slik at også samboende kan få avgiftsfri omregistrering av kjøretøy på lik linje med ektefeller?»

BEGRUNNELSE:

Ifølge forskrift om omregistrering § 6 får ektefeller avgiftsfritak ved omregistrering på ektefelle. Samboende har ikke samme mulighet til avgiftsfri omregistrering. For et samboende par hvor begge bilene står registrert på én person blir det dermed store kostnader ved å overføre én av bilene til den andre i husholdningen. Gifte slipper denne kostnaden i følge forskriften. Problemstillingen er aktuell for flere, for eksempel i Oslo hvor det kun er mulig å få ett beboerparkeringsbevis per person.

Svar:

Etter Stortingets vedtak om omregistreringsavgift § 1 skal det betales avgift til statskassen ved omregistrering av motorvogner og tilhengere på ny eier. I Norge oppkreves det ikke merverdiavgift ved omsetning av brukte kjøretøy. Isteden skal det betales omregistreringsavgift gradert etter kjøretøytype, registreringsår og vekt. Omregistreringsavgiften innebærer en betydelig forenkling sammenlignet med merverdiavgift på omsetning av brukte biler.

Etter Stortingets vedtak om omregistreringsavgift § 2 første ledd bokstav b er omregistrering av kjøretøy til ektefelle fritatt for avgift. Fritaket er nærmere regulert i forskrift om registreringsavgift § 6, hvor det blant annet fremgår at ekteskapet må dokumenteres gjennom vigselssattest. Dersom omregistreringen skjer i forbindelse med

separasjon, skilsmisse eller dødsfall, kan forholdet også dokumenteres gjennom bevilling/dom for separasjon/skilsmisse eller dødsattest. Som ektefeller regnes også registrerte partnere etter ekteskapsloven.

Det er ikke noe tilsvarende fritak for omregistrering på samboer. Samboere vil imidlertid kunne unngå avgift ved senere overføringer dem imellom ved å registrere kjøretøyet på begge personer når kjøretøyet kjøpes. Sletting av medeier regnes ikke som omregistrering, og utløses derfor ikke avgift dersom kjøretøyet senere «overføres» til en av eierne.

Dagens rettstilstand må ses på bakgrunn av at samboerforhold ikke lar seg dokumentere i samme grad som ekteskap. Omregistreringsavgiften har i sin nåværende form eksistert siden 1978. Avgiften må være dokumentert innbetalt før omregistreringen gjennomføres. Avgiften er forutsatt å være enkel å administrere som en over- disk avgift. Omregistreringen foretas av de lokale trafikkstasjonene, som også skal vurdere fritakene. Årlig skjer det det i underkant av 600 000 avgiftspliktige omregistreringer. Et slikt omfang understreker viktigheten av å ha enkle regler.

En generell likestilling av ektefeller og samboere i omregistreringsavgiften må vurderes i lys av utviklingen ellers i forholdet mellom ektefelle-regler og samboer-regler. Dette er til løpende vurdering. Et eventuelt fritak for overføringer mellom samboere må for øvrig vedtas av Stortinget.

SPØRSMÅL NR. 352**Innlevert 23. november 2017 av stortingsrepresentant Mona Lill Fagerås****Besvart 1. desember 2017 av fungerende kunnskapsminister Henrik Asheim****Spørsmål:**

«Mener kunnskapsministeren at systematisk kartlegging av omfanget av seksuell trakassering av skoleelever gir nyttig kunnskap i arbeidet mot seksuell trakassering, og vil i tilfelle kunnskapsministeren ta initiativ til å inkludere spørsmål omkring dette temaet i elevundersøkelsen?»

BEGRUNNELSE:

Omfanget av seksuell trakassering undersøkes jevnlig i arbeidslivet, og det som finnes av relevante undersøkelser i skolen viser at dette også er et utbredt problem der blant både jenter og gutter. I en undersøkelse "Resultater fra prosjekt seksuell helse og trakassering i videregående opplæring 2013-2014", utført av NTNU i skoler i Sør-Trøndelag, viser at 63 pst. av jentene og 62 pst. av guttene rapporterte om minst en form for seksuell trakassering det siste året. Minst en form for seksuell tvang blei rapportert av 35 pst. av jentene og 25 pst. av guttene. Dette viser at andelen elever som blir utsatt for seksuell trakassering og overgrep er høy, til tross for at det i Sør-Trøndelag har vært en nedgang siden fylkeskommunen gjennomførte en liknende kartlegging i 2006. Dessverre finnes det liten systematisk oversikt over omfanget av seksuell trakassering av skoleelever i Norge forøvrig.

Svar:

Elevundersøkelsen er en årlig undersøkelse der elever får si sin mening om læring og trivsel i skolen. Det er Utdanningsdirektoratet som har ansvaret for undersøkelsen og spørsmålene er utformet i samarbeid med forskere. Det er stadig pågang fra ulike hold om å legge til spørsmål om ulike tema som berører elevene. Det har vært en utfordring at undersøkelsen har vært for omfattende både med tanke på temaer og antall spørsmål, den har derfor vært revidert og forkortet. Elevundersøkelsen bør ikke endres for ofte, da dette vil gå ut over mulighetene vi har til å sammenlikne resultatene fra tidligere år.

I lys av skolens skjerpede ansvar overfor elever med en særskilt sårbarhet, jf. nytt kapittel 9A – blant annet knyttet til seksuell orientering og kjønnsuttrykk, kan det være grunn til å se nærmere på om de spørsmålene vi har i Elevundersøkelsen gir skolene tilstrekkelig informasjon for å kunne ivareta dette ansvaret på en god måte. Hvis informasjonen i Elevundersøkelsen ikke er tilstrekkelig, må vi vurdere om denne typen spørsmål bør inn i Elevundersøkelsen, eller om det er mer hensiktsmessig at de inkluderes i andre undersøkelser som skolen kan ta i bruk

for å følge opp egne resultater fra Elevundersøkelsen. Alternativt kan slike undersøkelser, som går mer i dybden på enkelte tema, benyttes helt uavhengig av Elevundersøkelsen.

Det finnes allerede spørsmål om diskriminering i Elevundersøkelsen (blant annet på grunn av kjønn/seksuell orientering), men det er i dag opp til den enkelte

skole/skoleeier om disse spørsmålene inkluderes i undersøkelsen. Det finnes som kjent en del obligatoriske spørsmål i Elevundersøkelsen som kartlegger ulike former for mobbing og krenkelser.

Skolene skal også, uavhengig av Elevundersøkelsen og andre kartleggingsundersøkelser, jobbe langsiktig og systematisk for å gi elevene et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring.

Vi vet at seksuell trakassering forekommer i skolen, som ellers i samfunnet. Dette er bakgrunnen for at regjeringen i arbeidet mot mobbing i skolen også har vært opptatt av trakassering – og herunder seksuell trakassering. I endringene i opplæringsloven som trådte i kraft i sommer (§ 9 A-2, 9 A-3, 9 A-4, 9 A-5) er det en tydelig nulltoleranse mot alle former for mobbing, vold, diskriminering, trakassering og andre krenkelser – uansett diskriminerings- eller trakasseringsgrunnlag, det være seg kjønn, livssyn, funksjonsevne, seksuell orientering eller annet.

I tillegg til lovendringen er sentrale elementer i alle satsingene økt kunnskap om forebygging av mobbing gjennom utvikling av trygge og inkluderende miljøer for alle barn og unge. Dette handler om vennskap, gode relasjoner mellom barn, mellom barn og voksne, god ledelse og et tett samarbeid med hjemmene. Det er regjeringens mål at lovendringer og kompetansehevende tiltak skal redusere omfanget av mobbing og trakassering i alle grupper, ikke minst i grupper som opplever mer mobbing og trakassering enn andre.

Forebygging av seksuell trakassering i skolen, og andre arenaer barn og unge befinner seg på, foregår også ved at temaer som omfatter kropp, grenser, og seksualitet inngår i flere fag i skolen med ulik vinkling i ulike fag og på ulike tidspunkt i skoleløpet.

Vi er i gang med å fornye alle fagene i skolen – og alle fag skal få nye læreplaner. Tre tverrfaglig temaer skal inn i de læreplanene for fag hvor de er faglig relevante. Ett av disse er livsmestring og folkehelse. Det vil være naturlig å vurdere spørsmål knyttet til seksualitet og grensesetting inn i dette temaet, men dette er en vurdering som skal gjøres av faggruppene, nedsatt av Utdanningsdirektoratet, som skal lage de nye læreplanene.

Når det gjelder videre undersøkelser på området, er det verdt å nevne følgende: Et av tiltakene i regjeringens strategi Snakk om det! Strategi for seksuell helse (2017–2022), er at Helsedirektoratet skal gjennomføre en avgrenset undersøkelse av kvalitet i seksualitetsundervisningen.

Helsedirektoratet vil gjennomføre denne undersøkelsen høsten 2017/våren 2018. Utdanningsdirektoratet vil være representert i styringsgruppen. En del av formålet er å komme fram til anbefalinger om tiltak for å forbedre seksualitetsundervisningen.

SPØRSMÅL NR. 353

Innlevert 23. november 2017 av stortingsrepresentant Sandra Borch

Besvart 1. desember 2017 av næringsminister Monica Mæland

Spørsmål:

«Vil statsråden vurdere å innføre sertifisering av guider?»

BEGRUNNELSE:

Tidligere i høst kom nyheten om at Biaton etablerer seg i Norge, en ny app- og delingsplattform som er under utvikling, med støtte fra Innovasjon Norge. Tjenesten skal være et møtested for salg og kjøp av guidete friluftstjenester innen topptur, klatring, jakt og fiske. Litt som Uber og Airbnb, men for natur- og fjellguider, på deltid eller heltid.

I motsetning til i Alpene er det fritt frem i Norge for å tilby guidete turer i fjellet og for alle typer friluftst aktiviteter.

Norske Tindevegleder (NORDTIND) har uttrykt stor bekymring for at Biaton etableres i Norge, ikke for konkurransekraften men for både sikkerhet og faglig kompetanse.

Både fra myndighetene og reiselivsnæringen sin side forventes økte krav til kvalitet, sikkerhet og verdimessig forankring blant tur-guider i takt med at næringen vokser.

Reduksjon av antall ulykker i forbindelse med turisme står sentralt. Utover Nortind driver Universitetet i Tromsø med spesifikk guideutdanning for naturguider. Norsk naturguideforbund ble opprettet i fjor sommer, som blant annet jobber med å utvikle felles bransjestandarder av naturguide.

Nortind har uttrykt at de ønsker en sertifisering av guider. Norge har en kraftig vekst i turistnæringen hvor naturopplevelser og friluftsliv er viktig for mange av turistene.

Svar:

Turister etterspør i økende grad reiselivstilbud basert på aktiviteter de kan delta i. Guider kan gjøre reiselivsaktivitetene tilgjengelige for flere og bidra til best mulig opple-

velse i den tiden turisten har tilgjengelig. Det ligger et stort potensial i å kunne tilby turistene unike opplevelser.

Gode guider bidrar positivt til turistenes opplevelse av Norge som reisemål. Guidetjenester kan på overordnet nivå deles inn i to kategorier; guidetjenester som i hovedsak omfatter formidling av kultur og historie, og guidetjenester med hovedformål å bidra til kundenes sikkerhet ved aktiviteter i norsk natur. Det er en forskjell på hvilken kunnskap og kompetanse de to kategoriene guider trenger for å tilby gode tjenester.

Regjeringen la 17. mars 2017 frem en melding til Stortinget om politikk for utvikling av reiselivsnæringen. Regjeringen foreslo i den forbindelse ikke en ny sertifiseringsordning knyttet til guidetjenester. Vi oppfattet ikke dette som prioritert fra reiselivet i forbindelse med meltingsarbeidet.

SPØRSMÅL NR. 354**Innlevert 24. november 2017 av stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg****Besvart 1. desember 2017 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

«Hvilke grep tar regjeringen for å sikre at norske kommuner ikke krever ulovlig betaling for tilbud til elever med funksjonsnedsettelse før og etter skoletid?»

BEGRUNNELSE:

Fem mødre i Stavanger kommune har reagert og startet en aksjon mot foreldrebetaling av SFO-tilbud etter 4. årstrinn for barn med særskilt behov. Opplæringslovens § 13-7 sier at «Kommunen skal ha eit tilbod om skolefritidsordning før og etter skoletid for 1.-4. årstrinn, og for barn med særskilte behov på 1.-7. årstrinn».

Foreldre til barn med funksjonsnedsettelse har en omsorgsbyrde som er større enn for andre foreldre. Et av velferdsstatens prinsipper er at samfunnet forsøker å kompensere for funksjonsnedsettelse for å sikre likeverdige livssituasjoner. Når andre barn etter 4. årstrinn ikke lenger har behov for et tilbud før og etter skoletid, så vedvarer behovet for elever med funksjonsnedsettelse. Det å måtte betale for et tilbud på grunn av barnets funksjonsevne, kan oppleves som urettferdig og uverdig. Flere norske kommuner har et slikt betalingsfritak for barn med særskilte behov, men forskjellen mellom den enkelte kommune er stor og behovet for et rettferdig tilbud uansett bosted stort.

Norsk Forbund for Utviklingshemmede (NFU) støtter kravet og peker på at et eventuelt tilbud etter skoletid er å betrakte som avlastning eller praktisk bistand, hjemlet i helse- og omsorgstjenesteloven. I følge NFU er foreldrebetaling etter 7. årstrinn ulovlig.

Svar:

Spørsmål nr. 354 fra stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg til kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen

Opplæringsloven fastsetter at kommunen skal ha et tilbud om skolefritidsordning før og etter skoletid for barn med særskilte behov på 1.-7. årstrinn. Kommunen

kan kreve utgiftene til skolefritidsordningen dekket gjennom egenbetaling fra foreldrene.

Gjennom foreldrebetalingen kan kommunen altså få dekning for sine faktiske utgifter knyttet til SFO-tilbudet, men ikke mer. Foreldrebetalingen skal ikke settes så høyt at kommunen får et overskudd av virksomheten. Fylkesmannen fører tilsyn med om lovens regulering av foreldrebetaling for SFO blir etterlevd.

SPØRSMÅL NR. 355**Innlevert 24. november 2017 av stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg****Besvart 1. desember 2017 av fungerende kunnskapsminister Henrik Asheim****Spørsmål:**

«Fra og med undervisningsåret 2017-2018 endret regjeringen stipendandelen i reisestøtten til utenlandsstudenter.

Det er et mål at flere studenter skal reise på utveksling/utenlandsopphold, ser man noen endringer i antallet som søker på reisestøtte etter endringen ble innført?»

Svar:

Tallene som er oppgitt inkluderer alle som har mottatt reisestøtte fra Lånekassen til utdanning utenfor Norden, og som er omfattet av tredje del av forskrift om tildeling av utdanningsstøtte (høyere utdanning m.m.). Tabellen inneholder tall for gradsstudenter utenfor Norden og delstudenter fra læresteder i Norge og Norden som tar delstudieopphold i land utenfor Norden. Tallene indikerer en stabil utvikling på dette området.

Gradsstudenter og delstudenter i land utenfor Norden med støtte fra Lånekassen

Undervisningsår	Mottakere av reisestipend	Mottakere av reiselån	Totalt antall
2014-2015	20 848	20 490	21 696
2015-2016	21 333	20 993	22 311
2016-2017	21 048	20 695	22 094
2017-2018 (per 27.11.17)	17 756	17 453	18 563
2017-2018 (estimert total)	20 997	20 644	22 040

Elever og studenter i utlandet sender ikke inn en egen søknad om reisestøtte. Denne støtten vurderes automatisk i forbindelse med den vanlige søknaden om stipend og lån. Reisestøtte for studier i land utenfor Norden er et

tilskudd til dekning av utgifter for to tur-retur reiser i året. Tilskuddet gis etter faste satser basert på den regionen studentens lærested ligger i.

SPØRSMÅL NR. 356**Innlevert 24. november 2017 av stortingsrepresentant Ruth Grung****Besvart 1. desember 2017 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Fra tillitsvalgte og LO i Indre Hardanger har vi mottatt bekymringer om kutt ved Odda Sjukehus. Viser til stortingets behandling av akutttilbudet ved flere lokalsykehus våren 2016, der helseministeren forsikret at Odda sjukehus skulle bestå som akuttstusykehus. Det skulle heller skje noen

negative endringer ved sykehuset før Helse Fonna hadde fått implementert vedtaket.

Hva er status på arbeidet, i hvilken grad er ansatte ved Odda Sjukehus og kommunene blitt involvert i prosessen?»

BEGRUNNELSE:

Viser til Innst. 275 S (2016 - 2017) der et flertall i Stortinget stolte på helseministerens forsikringer om at Odda skal være et akutttsykehus. I brevet fra Helseministeren som er gjengitt i innstillinger står det videre: "Tilbudet skal være forsvarlig, forutsigbart og ivareta tryggheten, og en viktig del av beredskapen for befolkningen. Sykehuset skal kunne håndtere situasjoner med akutte syke eller skadde pasienter/traumepasienter, og stabilisere for videre transport. Dette gjelder både alvorlige medisinske og kirurgiske tilstander. Den samlede beredskapen skal være på samme nivå og gi tilsvarende trygghet som i dag. Kirurg/ortoped, anestesilege og medisinsk overlege skal være tilgjengelig på døgnbasis. Sjukehuset skal gjennomføre kompetansehevende tiltak og regelmessig trening. Helse Fonna sin plan for implementering av vedtaket om Odda sjukehus, skal ha en beredskapsplan med tiltak for å møte ulike scenarier, herunder situasjon med stengte veier. Beredskapsplanen utarbeides i samarbeid med de ansatte ved Odda sjukehus, med kommunene og øvrige aktuelle aktører"

Det er viktig at innbyggerne, kommunene og ansatte ved sjukehuset ser at stortingets vilje blir gjennomført.

Svar:

Som oppfølging av Nasjonal helse- og sykehusplan ble det gjennomført felles foretaksmøte med de fire regionale helseforetakene 24. april 2017. Foretaksmøtet la vekt på at akuttfunksjonene gjennom dette møtet ble avklart, for å sikre forutsigbarhet og ro rundt det videre arbeidet med utviklingsplanene som skal ferdigstilles i 2018.

Odda sjukehus har spesielle utfordringer på grunn av sin geografiske beliggenhet og risiko for stengte veier. Helse Vest RHF skal derfor sikre at Helse Fonna sin plan for implementering av foretaksmøtets vedtak ivaretar følgende:

- Odda skal være et akutttsykehus. Tilbudet ved Odda sjukehus skal være framtidsrettet og videreutvikles i samsvarende med nasjonal helse- og sykehusplan, være forsvarlig, forutsigbart og ivareta tryggheten, og er en viktig del av beredskapen for befolkningen.
- Sykehuset skal kunne håndtere situasjoner med akutte alvorlig syke eller skadde pasienter/traumepasienter, og stabilisere for videre transport. Dette gjelder både akutte alvorlige medisinske og kirurgiske tilstander. Den samlede beredskapen for befolkningen tilhørende Odda sjukehus skal være på samme nivå og gi tilsvarende trygghet som i dag. Den samlede kompetansen som finnes på sykehuset, og som er i beredskap, skal selvsagt kunne brukes i akutte alvorlige situasjoner.
- Kirurg/ortoped skal behandle pasienter på skadepoliklinikken, og skal være tilgjengelig for sykehuset på døgnbasis.

- Anestesilege og medisinsk overlege skal være tilgjengelig på døgnbasis.
- Sykehuset skal gjennomføre kompetansehevende tiltak og regelmessig trening slik at personellet er forberedt på å håndtere akutte situasjoner.
- Det skal utarbeides en beredskapsplan med tiltak for å møte ulike scenarier, herunder en situasjon med stengte veier. Beredskapsplanen utarbeides i samarbeid med de ansatte ved Odda sjukehus, med kommunene og øvrige aktuelle aktører.

Disse føringene ble formidlet til Helse Vest RHF som oppdrag i tilleggskildet til oppdragsdokumentet etter Stortingets behandling av Prop. 129 S (2016-2017). Oppfølgingen av dette oppdraget vil bli rapportert til Helse- og omsorgsdepartementet i årlig melding for 2017. Det fremgår av styret i Helse Fonna sitt saksgrunnlag for budsjettet for 2018 at det i 2018 vil bli en reduksjon i antall sengeplasser på alle de somatiske sykehusene i Helse Fonna, blant annet som følge av økt legekompentanse i mottak slik at pasientene blir raskt diagnostisert og behandling startet. Dette vil føre til at færre pasienter blir innlagt på sengeposter. Det opplyses videre at det er et mål med fortsatt økt samhandling med kommunene om bruk av kommunale ø-hjelp tilbud, og medisinsk utvikling vil føre til færre innleggelser i sykehus. Arbeidet med å gi pasientene poliklinisk behandling i stedet for innleggelse i sykehus vil bli videreført.

Ved styrebehandling 24. november sluttet et samlet styret seg til forslaget til endringer.

Helse Fonna opplyser at saken ikke innebærer noen endring i den akuttkirurgiske beredskapen ved Odda sjukehus.

SPØRSMÅL NR. 357**Innlevert 24. november 2017 av stortingsrepresentant Ruth Grung****Besvart 1. desember 2017 av justis- og beredskapsminister Per-Willy Amundsen****Spørsmål:**

«Viser til muntlig spørretime og kan ikke se å ha fått oversendt svar på spørsmål som ministeren ikke kunne svare på.

I den den perioden ABE-reformen har virket hvordan har utviklingen vært for antall stillinger og total andel av kriminalomsorgsbudsjettet vært for kriminalomsorgsdirektoratet sentralt, sett opp mot regionskontorene og fengslene?»

Svar:

Spørsmålet ble foreløpig besvart i tilknytning til spørsmål 268. Kriminalomsorgsdirektoratet (KDI) opplyser at i perioden 2015 til 2017 har direktoratet totalt hatt en økning på 14,7 årsverk. Det er imidlertid bare 2,1 av disse årsverkene som knytter seg til utøvelse av tradisjonelle direktoratsoppgaver. Det øvrige er økning i fellestjenester på 2,6 årsverk og en økning på 10 årsverk til prosjekter og midlertidige oppgaver som alle er eksternt finansiert eller

følger av spesielle satsninger der det er gitt særskilte midler i statsbudsjettet.

Økningen i fellestjenestene skyldes i hovedsak økt bemanning på kontrollsentralen i forbindelse med kapasitetsutvidelse for elektronisk kontroll, og bistand til politiet i forbindelse med omvendt voldsalarm (som finansieres av politiet).

Økningen på 10 årsverk til prosjekter og midlertidige oppgaver omfatter:

- Internasjonal stab, finansiert med tilskuddsmidler fra Utenriksdepartementet.
- Prosjekt Agderfengslene, midlertidige stillinger.
- Utrulling av narkotikaprogram med domstolskontroll (ND) til hele landet, midlertidig stilling.
- Radikaliseringsprosjektet, midlertidig stilling.
- Leie av fengselsplasser i Nederland, midlertidig prosjekt.

I perioden 2015-2017 har resten av kriminalomsorgen (fengsel, friomsorgskontor og regionadministrasjon) hatt en økning på 17,3 årsverk:

	2015	2017	Differanse
Alle ansatte	4100.4	4117.7	17.3
Av dette:			
Fengsel	3552.8	3580.7	27.9
Friomsorgskontor	437.1	437.4	0.3
Regionadministrasjon	110.5	99.6	-10.9

Alle tall vedrørende årsverk refererer til faste ansatte pr 1. mars hvert år.

Fengslene har i perioden hatt en økning på totalt 27,9 årsverk. Utvidelsen av Indre Østfold fengsel avdeling Eidsberg utgjør 23 av årsverkene. Årsverkene som er lagt til den nye ungdomsenheten på Eidsvoll er ikke med i økningen. Den nye transport-enheten er også holdt utenfor årsverkstallet.

Departementet har iverksatt en utredning om konsekvensene av ABE-reformen i

kriminalomsorgen. Rapporten vil foreligge medio januar 2018. Jeg vil komme tilbake med mer utfyllende informasjon blant annet om utvikling i kriminalomsorgens budsjett fordelt på henholdsvis KDI, regioner og enheter når resultater fra rapporten foreligger.

SPØRSMÅL NR. 358**Innlevert 24. november 2017 av stortingsrepresentant Kari Henriksen****Besvart 5. desember 2017 av barne- og likestillingsminister Solveig Horne****Spørsmål:**

«Regjeringen etablerer en barnevernsinstitusjon med helse- og barnevernsfaglig innhold i Søgne. Det er omgjøring av eneste eksisterende statlige omsorgsplasser/institusjon på Sørlandet. Kristiansand kommune må opprette nye omsorgsplasser for de som omgjøres.

Hva vil statsråden gjøre for at Kristiansand kommune fortsatt skal kunne tilby offentlige barneverns plasser som de som nå omgjøres og vil statsråden dekke merutgiftene barnevernet i Kristiansand vil få for å dekke behovet?»

Svar:

Regjeringen har foreslått at det i 2018 bevilges 40,7 millioner kroner til omstilling av to omsorgsinstitusjoner, slik at de blir bedre tilpasset barn som har behov for psykisk helsehjelp samtidig som de får langvarig spesialisert omsorg utenfor hjemmet. Bevilgningen skal dekke engangs- og omstillingsutgifter samt merutgifter knyttet til drift av institusjonene. Planlagt oppstart er høsten 2018.

Institusjonene skal være for barn som plasseres etter vedtak i barnevernloven, og som samtidig har store psykiske helseplager. Målet er at institusjonene skal være godt tilpasset barnas behov for både omsorg og helsetilbud. Regjeringens forslag tar utgangspunkt i at barna som skal bo i disse institusjonene uansett ville bodd i en barnevernsinstitusjon.

Det er Barne-, ungdoms- og familieetaten (Bufetat) som har ansvar for etablering og drift av barnevernsinstitusjoner og skal, etter anmodning fra kommunen, bistå barnevernstjenesten i kommunen med plassering av barn utenfor hjemmet, jf. barnevernloven §§ 2-3 og 5-1. I henhold til bvl. § 9-4 skal etaten også dekke utgiftene til institusjoner. Kommunene betaler kun en egenandel, jf. bvl. § 9-5. Det samme vil gjelde de nye omsorgs- og behandlingsinstitusjonene. Kristiansand kommune har i dag ikke ansvar for å opprette institusjons plasser og kommunens egenandel vil være uendret.

Det er relativt få barn som har behov for plass på barnevernsinstitusjon, og det er derfor ikke institusjonsavdelinger i alle landets kommuner. Dette betyr at de fleste barn ikke kan tilbys omsorgsplass i den kommunen de kommer fra. På Sørlandet (Vest-Agder og Aust-Agder) er det i dag 35 statlige institusjons plasser. I tillegg til de seks plassene i Søgne som skal omstilles, er det totalt 11 statlige omsorgsplasser i Tvedestrand og Arendal. Det er også et statlig akutttilbud i Kristiansand og til sammen 12 plasser i atferdsinstitusjoner i Mandal, Lyngdal og Arendal. Det er også tilgjengelig om lag 120 godkjente plasser i barnevernsinstitusjoner hos private leverandører på Sørlandet for målgruppene omsorg, atferd og/eller akutt.

Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet vurderer at regionen er godt dekket når det gjelder tilbudet av institusjons plasser innen alle målgrupper.

SPØRSMÅL NR. 359**Innlevert 24. november 2017 av stortingsrepresentant Siv Mossleth****Besvart 1. desember 2017 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Kan statsråden grunngi hvilken argumentasjon som ligger bak forslaget fra Helfo om å legge ned kontoret i Beiarn, er det begrunnet med kvalitet, eller hva er årsaken til denne sentraliseringa av statsforvaltningen, og er dette i tråd med regjeringas politikk for utflytting av statlige arbeids plasser?»

BEGRUNNELSE:

Viser til brev sendt til Beiarn kommune i november 2017.

Svar:

Helsedirektoratet har i tildelingsbrevet fra Helse- og omsorgsdepartementet for 2017 fått i oppdrag, sammen med Helfo, å utarbeide en plan for vurdering av kontorstrukturen i Helfo. Etaten har i dag 550 ansatte, spredt rundt på 22

kontorer i landet, samt tre enmannskontorer. 8 av dagens kontorer har en bemanning i intervallet 3 – 5 personer, mens 7 kontorer har bemanning i intervallet 8 – 14 personer. De største kontorene er plassert i de fem opprinnelige regionkontorene i Tønsberg, Fredrikstad, Sola, Ørsta og Mo i Rana, samt i Oslo.

Arbeidet med ny kontorstruktur må sees i sammenheng med følgende:

- Økt digitalisering, brukerforventninger, kompetansebehov og krav til effektivisering og produktivitet gjør det nødvendig med ny kontorstruktur i Helfo.
- Staten har i dag ingen skrankefunksjoner. Gjennom investeringer i nye IKT-løsninger og endret kontorstruktur kan Helfo oppnå en reduksjon i antall årsverk, og en mer kostnadseffektiv drift.
- Helfo har behov for å styrke sin fagkompetanse på flere områder; spesielt innenfor helsefag og IKT. Kontorene må være plassert på steder med et godt fungerende arbeidsmarked.
- Helfo forvalter i dag årlig 35 mrd. kroner i helserefusjoner fra folketrygden til pasienter og behandlere. Det stiller krav til utvikling og forbedring av IKT-systemer, og saksbehandlingen. Helsedirektoratet og Helfo har

i et møte med departementet i november gitt en foreløpig orientering om mulig fremtidig kontorstruktur. Antall alternative løsninger varierer fra 3 til 8 kontorsteder, med hovedvekt på de opprinnelige regionkontorene. Helfo har orientert de ansatte, og berørte kommuner, om aktuell fremtidig løsning. Helse- og omsorgsdepartementet avventer nå en tilrådning fra Helsedirektoratet og Helfo til fremtidig kontorlokalisering.

Retningslinjer for lokalisering av statlege arbeidsplassar og statleg tenesteproduksjon vil bli lagt til grunn ved stillingstaken til fremtidig kontorstruktur i Helfo. Det innebærer bl.a. at Kommunal- og moderniseringsdepartementet trekkes inn i vurderingene, og at saken legges frem for regjeringen.

Departementet har ikke mottatt en konkret begrunnelse for fremtiden til hvert av dagens kontorer. Det er i dag derfor ikke aktuelt å gi et konkret svar på hvilke argumenter som tilsier at Helfo har foreslått å legge ned kontoret i Beiarn kommune. Representanten viser til regjeringens politikk for å flytte statlige arbeidsplasser ut av Oslo. I den forbindelse vil jeg informere om at i Helfo sitt forslag er Oslo-kontoret det største kontoret som foreslås nedlagt.

SPØRSMÅL NR. 360

Innlevert 24. november 2017 av stortingsrepresentant Tore Hagebakken

Besvart 4. desember 2017 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Hvorfor brukes ikke i større grad kvalifisert personell til å sikre kompetanse på ernæringsfeltet innen pleie- og omsorgstjenesten?»

BEGRUNNELSE:

Det synes som at satsingen på ernæringsopplæring av personell i pleie- og omsorgstjenesten burde vært bedre. Norge innehar en bred formalkompetanse innen ernæring og tilhørende fagfelt, som i liten grad benyttes, etter det jeg får opplyst.

Norsk Ernæringsfaglig Forening (NEFF) har gjennom de to siste år besøkt flere sykehjem og sett på temaet ernæring i pleie- og omsorgstjenesten.

Det blir fra flere rapportert om at blant annet samhandlingsreformen har gitt de ansatte nye og mer kom-

pliserte arbeidsoppgaver, også når det gjelder ernæring. Det kan se ut til at det er noe tilfeldig hvordan de enkelte kommuner løser dette. Både ved ansettelse av personell og konkrete tiltak for å forebygge underernæring.

Det finnes en rekke kandidater med ernæringskompetanse fra academia og fagskole. NEFF mener også at ernæring bør implementeres som et eget fag – ikke i form av kunnskapsoverføring i flere ledd.

Eksempler kan være at kjøkkenpersonalet har mulighet til å følge opp avdelingene, med de ulike behov. Stor satsning på kok/kjøl i stedet for kok/server, er et av hindrene til god kommunikasjon rundt ernæringen, mener NEFF.

Videre er gjerne ernæringskontakten/ansvarlige på avdelingene blitt delegert oppgaven i tillegg til mange andre viktige gjøremål. Ved at kokken kommer opp på avdelingen og at det videre ansettes kandidater med er-

næringskompetanse på avdelingene, kan underernæring i større grad forebygges.

Svar:

Ernæringskompetanse hos ansatte i pleie- og omsorgssektoren er viktig for å gi pasienter og brukere et forsvarlig tjenestetilbud. Kommunene er selv ansvarlige for de tjenestene som gis, og for sikre at de har den kompetansen som er nødvendig for å ivareta dette. Når det gjelder kvalifikasjonskrav til personell som ansettes i kommunene, er det opp til kommunene selv utover det som er pålagt i lov. Videre skal spesialisthelsetjenesten ha den kompetansen og be

manningen som er nødvendig for å yte forsvarlig bistand til kommunene.

Kommunene trenger både matfaglig og ernæringsfaglig kompetanse. Kvalitet på mat- og ernæringsarbeidet fram til bruker/pasient er også et lederansvar. Denne regjeringen har satset på lederutdanning gjennom Kompetanseløft 2020, som har som formål å bidra til en faglig sterk kommunal helse- og omsorgstjeneste og sikre at sektoren har tilstrekkelig og kompetent bemanning. Gjennom Kompetanseløft 2020 har regjeringen samlet tiltak knyttet til kompetanseheving, rekruttering og fagutvikling i de kommunale helse- og omsorgstjenestene. Tiltakene omfatter alle nivå i den kommunale helse- og omsorgstjenesten og favner bredt. For 2018 har regjeringen bevilget om lag 350 mill. kroner til grunn-, videre- og etterutdanning av ansatte i omsorgstjenestene.

Regjeringen la våren 2017 fram Nasjonal handlingsplan for bedre kosthold (2017-2021) Sunt kosthold, måltidsglede og god helse for alle. Planen synliggjør pågående tiltak som støtter opp under kommunenes arbeid med å sikre forsvarlige tjenester på ernæringsområdet i tråd med kvalitetsforskriften, nasjonale faglige retningslinjer og Kosthåndboken. De siste årene har det skjedd mye bra. Gjennom tilskuddsordningen Kompetansehevende tiltak til pleie- og omsorgstjenesten innen ernæring 2011-2015 er det utarbeidet en rekke opplæringspakker, e-læringskurs, veiledere og annet materiell gjennom ernæringsprosjekter i enkelte kommuner. Dette er i ferd med å spres til andre kommuner. Deler av tilskuddet er fra 2016 videreført i Kompetanse- og innovasjonstilskuddet under Kompetanseløft 2020.

Utdanningskapasiteten for kliniske ernæringsfysiologer er styrket de senere årene og flere kommuner prioriterer nå å ansette slike. Dette er autorisert helsepersonell og er en viktig ressurs i det tverrfaglige arbeidet, opplæring av pasienter og pårørende, i veiledning og oppfølging av annet helsepersonell, og i utarbeidelse av overordnede ernæringsplaner og kursopplegg. Det er en rekke andre ernæringsutdanninger av kortere eller lenger varighet som

ikke kvalifiserer for autorisasjon, men som kommunene, i likhet med andre arbeidsgivere, selv sagt står fritt til å ansette. Det er satt i gang arbeid med oppdatering av Nasjonal faglig retningslinje for forebygging og behandling av underernæring som er ventet ferdigstilt mot slutten av 2018.

I handlingsplanen tydeliggjøres også videreføring av landbruks- og matdepartementets arbeid med "Gylne måltidsøyeblikk" som har satt mat og matglede i sykehjem og hjemmetjenesten på dagsorden. Konkurransen har vist at det er mange kommuner som jobber bra og helhetlig helt fram til bruker og pasient som skal spise maten.

Ernæring er siden 2016 en del av pasientsikkerhetsprogrammet i sykehus, sykehjem og hjemmetjenester. Det nasjonale pasientsikkerhetsprogrammet I trygge hender 24-7 (2014-2018) har som mål å redusere pasientskader, bygge varige strukturer for pasientsikkerhet og forbedre pasientsikkerhetskulturen ved hjelp av målrettede tiltak i helse- og omsorgstjenesten. I 2017 arrangeres læringsnettverk for tre nye innsatsområder, hvorav forebygging og behandling av underernæring er et.

Regjeringen har også satt i gang et arbeid med å utvikle en trygghetsstandard som alle sykehjem kan bruke for å sikre god praksis, der ernæring er et av temaområdene.

Videre har Utviklingssentrene for sykehjem og hjemmetjenester en nøkkelrolle i fag- og kompetanseutviklingen. De fylkesvise sentrenes formål er å bidra til tjenesteutvikling og kompetansebygging gjennom lokalt utviklingsarbeid og implementering av ny kunnskap. For eksempel avholdes det en fagdag for ansatte i sykehjem og hjemmetjenesten i regi av Utviklingssenteret for sykehjem og hjemmetjenester i Rogaland 14. desember. Fagdagen omhandler nettopp ernæring, munnhelse og etiske problemstillinger denne faggruppen kommer opp i.

Utvikling og publisering av nasjonale kvalitetsindikatorer er et viktig bidrag i arbeidet med økt åpenhet om kvalitet i helse- og omsorgstjenesten. Fra 2016 er det etablert nasjonale kvalitetsindikatorer på oppfølging av ernæring i sykehjem og for hjemmeboende. Dette gir viktig informasjon om status. Helsedirektoratet vurderer aktuelle tiltak på bakgrunn av tallene som samles inn.

Regjeringen har igangsatt et arbeid med en kvalitetsreform for eldre – Leve hele livet. Bakgrunnen er at det er svikt på grunnleggende områder i tilbudet til eldre, blant annet når det gjelder mat og ernæring. Videre er det tidvis uønskede variasjoner i tjenestetilbudet i og mellom kommuner.

For å få innspill til reformen har vi gjennomført en omfattende dialog- og innspillprosess og det er arrangert et eget dialogmøte om mat og ernæring. Vi har mottatt mange gode innspill til konkrete løsninger og gode tiltak.

Innspillene omfatter både mat og måltidenes sosiale betydning, oppfølging av brukeres ernærings situasjon og den matfaglige kompetansen i tjenestene. Arbeidet skal bygge videre på de stortingsmeldinger og strategier som er fremmet tidligere. Det planlegges å fremme en Stor-

tingsmelding våren 2018 der det gis en oppsummering og statusoversikt over igangsatte tiltak, og hvor det fremmes forslag til nye tiltak og virkemidler i reformarbeidet. Reformen skal iverksettes nasjonalt fra 2019.

SPØRSMÅL NR. 361

Innlevert 24. november 2017 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik

Besvart 4. desember 2017 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«Hvor stor har økningen, prosentvis, i øre/liter og samlet innbetalt beløp, i mineraloljeavgiften vært fra 2013 og frem til i dag, inkludert budsjettavtalen for 2018, og hvordan fordeler det økte innbetalt beløp seg mellom ulike bransjer?»

Svar:

Opplysninger om innbetalte avgifter fordelt på enkeltbedrifter ligger hos Skatteetaten. Disse opplysningene er taushetsbelagte etter skatteforvaltningsloven § 3-1 første ledd. Dersom departementet mottar disse opplysningene

fra Skatteetaten, gjelder taushetsplikten etter skatteforvaltningsloven tilsvarende for departementet, jf. § 3-9. Departementet kan derfor ikke innhente disse opplysningene fra Skatteetaten med det formål å innlemme dem i et svarbrev til Stortinget som blir offentlig tilgjengelig. Departementet kan imidlertid oppgi samlet avgift for de 30 største avgiftsbetalerne. Samlet fastsatt avgift for de 30 registrerte avgiftspliktige virksomhetene med høyest avgiftsinnbetaling, fremgår av tabell 1 under. Tabellen skiller mellom sjokolade- og sukkervarer mv. og alkoholfrie drikkevarer mv., og viser tall for årene 2014, 2015 og 2016. Kilde er Skattedirektoratet.

Tabell 1. Samlet fastsatt avgift for 2014, 2015 og 2016 for de 30 registrerte avgiftspliktige virksomhetene med høyest avgiftsinnbetaling. Mill. kroner

	Sjokolade- og sukkervarer	Alkoholfrie drikkevarer
2014	840	1 878
2015	845	1 871
2016	903	1 943

SPØRSMÅL NR. 362

Innlevert 24. november 2017 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik

Besvart 6. desember 2017 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«Hvor mye har blitt innbetalt i avgifter på hhv. sjokolade- og sukkervarer og ikke alkoholholdige drikkevarer hvert år de tre siste år, fordelt på bedrifter (begrenset til de 30 største bedriftene)?»

Svar:

Mineralolje er ilagt grunnavgift på mineralolje mv., CO₂-avgift og svovelavgift. Svovelavgiften utgjør svært lite sammenlignet med de to andre særavgiftene, og spørsmålet besvares derfor for grunnavgift og CO₂-avgift. Særavgif-

tene innbetales i hovedsak av importør og produsent, og ikke bedriften som bruker det avgiftsbelagte produktet. Jeg antar spørsmålet gjelder fordelingen av avgiftsinntekter på næringer som bruker oljen. Fra 2013 til 2018 vil grunnavgiften ha økt med 43 prosent og CO₂-avgiften på mineralolje med 95 prosent korrigert for generell prisvekst (konsumprisindeksen). En rekke næringer eller bedrifter er imidlertid omfattet av fritak eller redusert sats.

Tabell 1 viser avgiftssatsene i 2013 og 2018 samt avgiftsøkningen 2013–2018 i prosent til faste priser. Budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og Kristelig Folkeparti og Venstre er lagt til grunn for 2018-satsene.

	2013	2018 (*)	Realøkning 2013–2018
	Kr/liter	Kr/liter	Prosent
Grunnavgift på mineralolje mv.			
Ordinær sats	1,018	1,63	43
Redusert sats treforedling og pigmentproduksjon	0,126	0,20	42
CO₂-avgift			
Ordinær sats	0,61	1,33	95
Petroleumsvirksomheten på sokkelen	0,96	1,06	0
Innenriks kvotepliktig luftfart	0,43	1,28	166
Annen innenriks luftfart	0,71	1,28	61
Redusert sats treforedling og fiskemelindustrien	0,31	1,33	283
Redusert sats fiske og fangst i nære farvann	0,13	0,29	99

(*) Forslag i budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og Kristelig Folkeparti og Venstre.

Grunnavgiften omfatter ikke flyparafin (jetparafin). Videre gis avgiftsfritak for blant annet gods- og passasjertransport i innenriks sjøfart, fiske og fangst, anlegg på kontinentalsokkelen, forsyningsfartøy for sokkelvirksomheten, sildemel- og fiskemelindustrien og tog. Treforedlingsindustrien og produsenter av fargestoffer og pigmenter ilegges redusert sats, som er foreslått til 0,20 kroner per liter mineralolje i 2018.

Mineralolje som leveres til bruk som gir kvotepliktige utslipp, gis fritak for CO₂-avgift. Fritaket gjelder ikke mineralolje til bruk i petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen. Samtidig som ordinær sats i CO₂-avgiften er økt, er flere fritak og reduserte satser fjernet eller satt opp

siden 2013. Fra 2018 foreslår regjeringen å oppheve reduserte satser og fritak for ikke-kvotepliktige utslipp. Satsen for flyparafin (1,28 kroner per liter) tilsvarer ordinær sats for lett fyringsolje (1,33 kroner per liter) etter CO₂-utslipp. Fiske og fangst i nære farvann har fortsatt redusert sats, som er foreslått til 0,29 kroner per liter mineralolje i 2018.

Tabell 2 viser innbetalte avgifter på mineralolje, det vil si sum grunnavgift og CO₂-avgift, fordelt på næring i 2013 og anslag for 2018. Fordelingen av oljeforbruket på næring må beregnes ut fra ulike statistikk som kan ha en rekke feilkilder. Det er betydelig usikkerhet ved inntektene fordelt på næring. Anslaget for 2018 er basert på satsene i budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og

Kristelig Folkeparti og Venstre. Kolonnen lengst til høyre i tabellen viser hvor mye av anslått avgiftsinntekt i 2018 som skyldes satsøkning siden 2013 (korrigert for generell prisvekst). Merk at denne inntektsøkningen normalt ikke tilsvarer forskjellen mellom inntekt i 2018 og 2013. Det skyldes blant annet at oljeforbruket er endret over perioden. 2018-anslaget minus inntekt fra satsøkning (kolonnen lengst til høyre) viser hva inntekten ville ha vært i

2018 dersom satsene hadde vært reelt uendret siden 2013. For eksempel er avgiftsinntekten fra oljeforbruk i tjenesteytende næringer redusert nominelt fra om lag 350 mill. kroner i 2013 til anslått 300 mill. kroner i 2018. Dersom satsene ikke hadde blitt økt, ville inntekten i 2018 ha vært anslagsvis 200 mill. kroner.

Tabell 2 Avgift på mineralolje (grunnavgift og CO₂-avgift) fordelt på næring

	2013	2018 (*)	Effekt av satsøkning siden 2013 (*)
	Mill. kr	Mill. kr	Mill. kr
Jordbruk og skogbruk	250	475	175
Olje- og gassutvinning	500	450	-
Treforedling	10	5	1
Kjemisk industri	30	75	25
Mineralsk industri	40	45	15
Metallindustri	15	25	10
Annen industri	110	150	50
Fjernvarme	25	35	15
Bygge- og anleggsvirksomhet	1 000	1 800	700
Tjenesteytende næringer	350	300	100
Jernbane	10	25	10
Innenriks luftfart	225	600	400
Innenriks sjøfart	400	700	300
Fiske	30	55	25
Totalt (inkl. husholdninger)	3 191	4 900	1 950

(*) Anslag

Avgiftsøkningen for jordbruk har blitt kompensert i de årlige jordbruksoppgjørene. Det skyldes at avgifter inngår på linje med andre kostnader i inntektsberegningene som er grunnlag for jordbruksforhandlingene, slik at oppfyllelse av inntektsmålet medfører full kompensasjon av avgiftsøkningen. Ved behandlingen av Jordbruksoppgjøret 2017 vedtok Stortinget å kompensere jordbruk og skogbruk for økt avgift på mineralolje ved å øke bevilgningen til jordbruksavtalen med 55 millioner kroner i 2017. Kompensasjonen var 22 mill. kroner høyere enn den faktiske kostnadsøkningen som følge av avgiftsøkningen dette året, jf. Prop. 141 S (2016–2017) Endringer i statsbudsjettet 2017 under Landbruks- og matdepartementet (Jordbruksoppgjøret 2017 m.m.).

SPØRSMÅL NR. 363**Innlevert 24. november 2017 av stortingsrepresentant Arne Nævra****Besvart 4. desember 2017 av klima- og miljøminister Vidar Helgesen****Spørsmål:**

«Godseierne Løvenskiold og Cappelen i Telemark har i flere år fått dispensasjon fra norsk lovverk til å sette ut tamme stokkender fra Sverige for jaktformål. Kanskje er det satt ut nesten 18.000 individer de siste to årene. Det er kommet fram mange kritiske røster til denne virksomheten, både av hensyn til økologi, forurensning, smitte og dyrevelferd, blant annet fra NOF og Vitenskapskomiteen for matsikkerhet.

Vil statsråden stoppe denne virksomheten om nye søknader kommer ut fra de siste erfaringer og kunnskap?»

BEGRUNNELSE:

Det er mange grunner til at forvaltningsmyndighetene må se svært kritisk på innføring og utsetting av en mengde individer avlet fram i fangenskap. Det er i dette tilfelle ikke snakk om en svartelistet art, en art som generelt er uønsket i norsk fauna, for arten finnes her i gode, ville bestander. Likevel kan det ramses opp viktige grunner mot slike utsettingstiltak.

Departementets fagorgan, Miljødirektoratet, har i et notat av 20.2.16 gjennomgått de fleste av dem:

1. Mulige genetiske effekter av hybridisering direkte og introgresjon
2. Mulig endret trekkerte og flydistanse
3. Økt spredning av sykdommer, herunder fugleinfluenza
4. Mulig økt eutrofiering av vann
5. Forandre økosystemer lokalt gjennom økte konsentrasjoner som gir økte tettheter av rev, mink og annet rov-vilt
6. Fortrenging av annet naturmangfold ved høye tettheter. Konkurransen om areal og mat.

Jeg vil i tillegg anføre dyrevelferdshensyn og etiske betraktninger. Bare en del av de utsatte endene blir skutt om høsten. Mange av dem som overlever jakta, dukker opp nær folk for å få en matbit vinterstid. Flere nyhetsoppslag forteller om det.

<https://www.nrk.no/telemark/sultne-ender-vil-shop-pe-pa-rem-1.13781065>

Hele saken har vakt stor medieinteresse, og synes lite forstått av allmennheten:

<https://www.nrk.no/telemark/sultne-ender-vil-shop-pe-pa-rem-1.13781065>

<https://www.dagbladet.no/nyheter/setter-ut-tusen-vis-av-ender-i-norske-vann---brukes-som-skyteskiver-av-folk-som-plaffer-los/68243695>

Et betimelig spørsmål er også: Er det prinsipielt riktig at vi skal avle på en fugleart og sette den ut i naturen, for å få flere individer å jakte på enn det naturen selv gir grunnlag for.

Svar:

Miljødirektoratet har de siste to årene gitt tillatelse til import av stokkender fra Sverige. Til sammen er 17200 ender blitt tillatt importert og satt ut i Telemark i 2016 og 2017. Vedtaket ble påklaget til Klima- og miljødepartementet i fjor. Jeg opprettholdt da direktoratets vedtak. I vår avgjørelse la vi blant annet vekt på muligheten til å drive verdiskaping. Det ble satt flere vilkår for utsettingen for å begrense negative effekter på naturen, bl. a. på vannmiljø. Vi sa også at det er svært viktig å få på plass mer kunnskap om de negative effektene. Derfor fikk Vitenskapskomiteen for mat og miljø (VKM) i oppgave om å utrede dette nærmere.

I juni i år fikk vi en vurdering av risikoen for utsetting av ender fra VKM. Hovedkonklusjonen fra denne rapporten er at: "Import og utsetting av svenske stokkender til jaktformål kan ha uheldige følger for norsk biologisk mangfold, vannkvalitet og for endenes helse og velferd. Jo flere ender vi setter ut, desto større er sannsynligheten for negative konsekvenser". Risikovurderingen har ikke omhandlet de etiske aspekter ved denne virksomheten. Imidlertid har Rådet for dyreetikk i høst vurdert de etiske og dyrevelferdsmessige sidene av import og utsetting av stokkender. Rådet mener bl.a. at det er en etisk og dyrevelferdsmessig betenkelighet at utsatte stokkender får en redusert tilpasningsevne gjennom endret helsetilstand, atferd og morfologi. De viser også til at jaktformen i liten grad er forbundet med norske jakttradisjoner og innebærer en påregnelig risiko for skadeskyting.

Tillatelsen som ble gitt av Miljødirektoratet våren 2017 ble gitt med bakgrunn i den kunnskapen de da satt med. Direktoratet fant ikke da tungtveiende årsaker til å si nei. Saken har blitt påklaget. I sin behandling av klagen som førsteinstans, vil direktoratet måtte ta hensyn til den nye kunnskapen fra VKM, selv om årets tillatelse allerede er iverksatt. Miljødirektoratet har orientert meg om at deres vurdering nå er at de, på bakgrunn av vurderingene fra VKM, neppe vil gi tillatelser til slik import av ender til jaktformål i framtiden.

Jeg viser imidlertid til at vi nå må avvente direktoratets behandling av klagen. Jeg ønsker derfor ikke kommentere

denne konkrete saken nærmere, da departementet kan få den til behandling som klageinstans.

SPØRSMÅL NR. 364

Innlevert 24. november 2017 av stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl

Besvart 30. november 2017 av justis- og beredskapsminister Per-Willy Amundsen

Spørsmål:

«Kan statsråden gi en oversikt over hvor mange arbeidstimer som går med til transport av pågrepne til politiarrest i hhv tidligere Asker og Bærum politidistrikt, Vest-Oppland politidistrikt, Gudbrandsdal politidistrikt og Hedmark politidistrikt for de siste tre år, totalt og gjennomsnittlig per pågrepelse, samlet for de enkelte år samt brutt ned per måned?»

Svar:

Jeg er opptatt av at politiet lokalt skal planlegge og bruke ressursene sine effektivt på polititjenester. Transport til arrest er en integrert del av den ordinære polititjenesten.

Politidirektoratet opplyser at det systemet som benyttes for å loggføre hendelser der politiet involveres i forbindelse med utføring av polisiære oppdrag, ikke er lagt til rette for å beregne transporttid av person frem til en arrestlokasjon. Jeg beklager derfor at det ikke er mulig å gi et konkret svar på spørsmålet som stilles.

SPØRSMÅL NR. 365

Innlevert 24. november 2017 av stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl

Besvart 4. desember 2017 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«I budsjettforliket for 2016 var støtte til bredbånd i distriktene hevet fra foreslåtte 51,5 millioner til 126,5 millioner. I 2017 var hevingen fra foreslåtte 93,5 millioner til 138,5 millioner i forliket. For 2018 er det en heving fra foreslåtte 69 millioner kr. til 150 millioner kr. Senterpartiet bevilger 500 millioner kroner i alternativt statsbudsjett.

Hvordan føles det for statsråden å være en stor brems for digitaliseringen av Norge og for å sikre tilgang til bredbånd for alle innbyggere?»

bevilgningene i budsjettforliket. Fortsatt mangler rundt én million nordmenn tilbud om høyhastighetsbredbånd. De geografiske ulikhetene mellom hvem som har tilgang til bredbånd øker. 98 % av Oslos befolkning har tilgang til høyhastighetsbredbånd, men tilgangen er helt nede i 40 % i flere distrikt. Ved tidligere infrastrukturutbygginger som el-nett og vannforsyning har staten vært en viktig aktør for å sikre at alle innbyggere sikres likeverdig tilgang til infrastrukturen.

Svar:

Det er lite i utviklingen av digitalisering og bredbåndssdekning i Norge som tilsier at dagens regjering er brems for utviklingen, snarere tvert imot. Ekombransjen har kraftig økt sine investeringer de siste årene, fra rundt sju mrd. kr i 2013 til nå godt over 10 mrd. kr. Inkludert tilsagnsfull-

BEGRUNNELSE:

Ifølge Nasjonal kommunikasjonsmyndighet ble det søkt om til sammen 588 millioner kroner i støtte til bredbåndsutbygging i 2017. Behovet er åpenbart langt større enn både de foreslåtte bevilgningene fra regjeringspartiene og

makt til utenlandsfiber og resultatet av budsjettavtalen med KrF og Venstre er det i statsbudsjettet for 2018 en vekst på 70 prosent i budsjettmidler til sikkerhet, beredskap og infrastruktur innen ekom. God politikk for digitaliseringen av Norge handler om langt mer enn størrelsen på en enkelt subsidie.

La meg også bemerke at Senterpartiet i regjeringen aldri var i nærheten av de subsidienivåene som de i opposisjon nå plutselig hevder er nødvendig. I 2013 hadde 95 % av Oslos befolkning tilbud om bredbåndsdekning på 100 M/bits. I Finnmark var tilsvarende tall 7 %. I dag er dekningen i Oslo 98 %, mens den i Finnmark er 82 %. Det er derfor ikke grunnlag for å si at Enger Mehls parti sikret god bredbåndsdekning i hele landet. Men utviklingen nå legger derimot til rette for nettopp det.

Regjeringen satser på digitalisering. Vi jobber for å sikre tilgang til bredbånd for alle innbyggere. Innenfor Samferdselsdepartementets ansvarsområde har vi flere tiltak som bidrar til denne satsingen. Digitalisering av Norge forutsetter at innbyggere og virksomheter har tilgang til god og sikker digital infrastruktur med tilstrekkelig kapasitet og sikkerhet.

Norge har i dag svært god mobil- og bredbåndsdekning i internasjonal målestokk og er blant de landene i verden som har kommet lengst på digitalisering. Ifølge den siste dekningsundersøkelsen som er gjennomført på oppdrag fra Nasjonal kommunikasjonsmyndighet har nær 100 prosent av innbyggerne et grunnleggende bredbåndstilbud (4 Mbit/s eller høyere) enten i form av fast eller mobilt bredbånd. 4 Mbit/s er i utgangspunktet tilstrekkelig for å bruke offentlige digitale tjenester, samt nettbank, nettaviser, epost, mv. Samme undersøkelse beregner at 99,8 prosent av norske husstander har tilbud om minst 10 Mbit/s og 84 prosent har tilbud om minst 30 Mbit/s. Når det gjelder 100 Mbit/s, er det beregnet at 80 prosent av landets husstander har tilbud om dette, opp fra 63 prosent i 2013. Det hører for øvrig også med til bildet at selv om det fortsatt er en del som ikke kan få de høyeste hastighetene, så er det også relativt få som faktisk etterspør dette.¹

Det er særlig positivt at dekningen har økt relativt sett mer i mange av de fylkene som i utgangspunktet hadde dårligst dekning da denne regjeringen tiltrådte. I fylkene Hedmark, Oppland og Sogn og Fjordane, som var blant de som lå lavest på statistikken i 2013, har dekningen for 100 Mbit/s økt fra henholdsvis 39 prosent, 31 prosent og 23 prosent til 56 prosent i alle tre fylker. I samme fylker har også de statlige tilskuddene økt mye under denne regjeringen. Dette skyldes blant annet at tilskuddene har vært mer målrettede under denne regjeringen enn under forrige.

I tillegg til bevilgninger til bredbånd, bidrar staten med bevilgninger til tiltak for styrking av telesikkerhet- og beredskap. Regjeringens foreslåtte bevilgning til bredbåndsutbygging (Kap. 1380, post 71) for 2018 er isolert sett lavere enn tilsvarende bevilgning for 2017, mens forslag til bevilgning til telesikkerhet og beredskap (Kap. 1380, post 70) innebærer en kraftig økning sammenliknet med 2017. Samlet sett har regjeringen foreslått en betydelig økning på disse to postene sett under ett. Bevilgningen til telesikkerhet og beredskap vil komme hele landet til gode og vil blant annet bidra til mer robust infrastruktur i de deler av landet som er mest utsatt for utfall av mobil- og bredbåndsnett pga. naturhendelser som storm og uvær. Regjeringens forslag til samferdselsbudsjett innebærer derfor en styrking av satsingen på digital infrastruktur i hele landet. Dette samsvarer med regjeringens mål om mer digitalisering og bredbånd til innbyggere og virksomheter.

I tillegg til fast bredbånd, som fiber, må man heller ikke glemme at mobilt bredbånd utgjør en viktig infrastruktur for å legge til rette for mange nye digitale tjenester. Utbygging av mobildekning med høy datakapasitet forutsetter tilgang til radiofrekvenser. Regjeringen jobber kontinuerlig med å sørge for tilstrekkelig med frekvenser til mobilt bredbånd. Regjeringen har besluttet at 700 MHz-båndet skal tas i bruk til mobile tjenester.

Jeg mener likevel at regjeringens viktigste rolle innenfor sektoren for elektronisk kommunikasjon er å skape gode rammevilkår for investeringer i alle deler av landet. Dette vil skje gjennom å legge til rette for effektiv konkurranse gjennom den sektorspesifikke reguleringen, samt å bidra til kostnadseffektiv utbygging. Graving utgjør en stor andel av kostnadene forbundet med fremføring av bredbånd. Samferdselsdepartementet har nylig fastsatt nye felles nasjonale graveregler for alle offentlige veier, som vil bidra til å redusere utbyggingskostnadene for bredbånd. Dette regelverket har vært etterspurt av bransjen i mange år og etter at reglene ble fastsatt har mange av bredbåndsaktørene signalisert at dette vil føre til at flere kan få høyhastighets bredbånd. Konserndirektør i Telenor, Berit Svendsen, uttaler følgende:

”Regjeringens fastsettelse av nye nasjonale graveregler vil bety at midlene vi investerer i infrastrukturen vil rekke enda lenger, og at flere kommunale flaskehalser blir fjernet. Dette vil gi betydelig mer forutsigbarhet i utbyggingen og er godt nytt for nordmenn som venter på fiber”.

Å skape et godt klima for investeringer og fjerne unødvendige hindringer gjør at flere prosjekter blir lønnsomme. Lavere kostnader fører også til at utbyggerne får mer kapital til rådighet og dermed kan bygge ut mer. Over de siste fire årene har de samlede investeringene i Norge

¹ I følge Nasjonal kommunikasjonsmyndighet, er det under 20 prosent av de som har tilbud om 100 Mbit/s eller mer som faktisk abonnerer på bredbånd innenfor denne hastighetskategorien.

i elektroniske kommunikasjonsnett og tjenester økt med over 3 milliarder kroner per år, noe som tilsvarer en økning på nesten 50 prosent. Dette viser at regjeringen og

Samferdselsdepartementet har lyktes i å bidra til digitaliseringen av Norge og legge til rette for bredbånd for alle innbyggere.

SPØRSMÅL NR. 366

Innlevert 24. november 2017 av stortingsrepresentant Tuva Moflag

Besvart 4. desember 2017 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Vil statsråden ta initiativ til at mandatet til Statens seniorråd utvides slik at rådet kan være et rådgivende organ for regjeringen i alle saker om omhandler eldre, og vil statsråden samtidig sørge for at landets største interesseorganisasjon for pensjonister, Pensjonistforbundet, fortsatt får anledning til å oppnevne et medlem til rådet?»

BEGRUNNELSE:

Statens seniorråd har gjennom flere tiår vært viktige i utformingen av norsk seniorpolitikk. Rådets mandat og sammensetning har endret seg over tid, i takt med endringene i samfunnet. Arbeiderpartiet er opptatt av at eldre skal være «sjef i eget liv» og mener således det er viktig at Statens seniorråd har reell innvirkning på alle saker som omhandler eldre, noe som må reflekteres i rådets mandat. Det gjeldende mandatet til Statens seniorråd utløper 31. desember 2017.

Svar:

På vegne av regjeringen understreker jeg at rådsfunksjonen skal videreføres når mandat- og rådsperioden utløper 31.12.2017. Jeg har hatt dialog med det avgående Statens seniorråd og fått innspill og synspunkter. Tilbakemeldingen er at mandatet for denne perioden med vekt på aktiv og sunn aldring er en god ramme for rådets arbeid, men at det er ønskelig å se nærmere på rådsfunksjonen når det gjelder forhold som organisering og arbeidsform samt hvilken kompetanse rådet bør ha.

Rådet gir innspill til regjeringens arbeid. Men en vel så viktig oppgave er å bidra med informasjon til samfunnet om eldrebefolkningens ressurser og hvordan vi skal lykkes med aldringen av befolkningen. Rådet har lagt frem en seniorpolitisk redegjørelse hvor samarbeid og partnerskap med andre aktører, som sivilsamfunn, kommuner, arbeids- og næringsliv, vektlegges for å fremme et mer aldersvennlig samfunn.

Det er derfor for tidlig å konkludere med hvordan et nytt mandat skal se ut, og hvordan et nytt råd skal settes sammen. Jeg vil nå i dialog med relevante aktører, herunder Pensjonistforbundet, vurdere en fremtidsrettet organisasjonsform for rådsfunksjonen. Hensikten er å sikre en aktiv og tydelig stemme og pådriver for et mer aldersvennlig samfunn, og hvordan vi får til bedre medvirkningsprosesser med den store og varierte gruppen som eldre innbyggere representerer.

SPØRSMÅL NR. 367**Innlevert 24. november 2017 av stortingsrepresentant Arild Grande****Besvart 4. desember 2017 av justis- og beredskapsminister Per-Willy Amundsen****Spørsmål:**

«I Stortingets spørretime 15. november uttaler Statsministeren om resultatene av tiltak mot arbeidslivskriminalitet og økt samarbeid mellom etatene, sitat: «vi ser resultater i form av domfellelser...».

Konkret hvor mange domfellelser kan regjeringen vise til som følge av økt samarbeid mellom etatene gjennom arbeidslivskriminalitetssentrene, og mener regjeringen at en høyere andel kriminelle innen arbeidslivet nå domfelles enn tidligere?»

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til Dokument nr. 15:1541 (2016-2017) der representanten Andersen stilte spørsmål om resultater som følge av regjeringens tiltak mot arbeidslivskriminalitet, og hvor det i den reviderte strategien mot arbeidslivskriminalitet beskrives «...at om lag 94 kriminelle aktører er satt ut av spill» som følge av felles kontroller. I statsbudsjettet kan vi lese følgende, sitat «Tilbakemeldingene fra Arbeids-tilsynet, Arbeids- og velferdsetaten, politiet og Skatteetaten er at arbeidslivskriminaliteten er blitt grovere, mer omfattende og sammensatt.» Samtidig svarer regjeringen på statsbudsjettsspørsmål om hvilke nye tiltak mot arbeidslivskriminalitet som legges frem i statsbudsjettet, sitat: «Det er ikke foreslått nye satsinger...». Det vil være interessant å få oversikt over hvor mange domfellelser statsministeren kan vise til og om en høyere andel av kriminelle i arbeidslivet nå tas og dømmes.

Svar:

Regjeringen har tatt et krafttak når det gjelder organiseringen og samarbeidet mellom de ulike etatene som har ansvar innen arbeidslivskriminalitet. Vi har blant annet etablert til sammen syv samlokaliserte sentre mot arbeidslivskriminalitet (a-krimsentere) og ved å etablere et Nasjonalt tverretatlig analyse- og etterretningssenter (NTAES). Politiet og påtalemyndigheten håndterer straffesaker vedrørende arbeidslivskriminalitet og grov økonomisk kriminalitet i politidistriktene, ØKOKRIM og hos overordnet påtalemyndighet. Jeg er opptatt av å understreke betydningen av politi og påtalemyndighetens innsats mot arbeidslivskriminalitet, og derfor har jeg tatt initiativ til et snarlig møte med Riksadvokaten og Politidirektoratet om temaet. De sakene som genereres ved a-krimsentrene er en del av politiet og påtalemyndighetens samlede innsats mot arbeidslivskriminaliteten. Politidirektoratet opplyser at slik politiets driftsstatistikk

er bygd opp, kan man ikke skille ut de konkrete straffesakene som kan knyttes direkte til a-krimssamarbeidet uten et betydelig manuelt arbeid med både å identifisere saker, aktører og resultater. Derfor er det dessverre ikke mulig å svare konkret på stortingsrepresentantens spørsmål. Dette er det også redegjort for gjennom arbeids- og sosialministerens tidligere skriftlige svar til Stortinget vedrørende tilsvarende problemstilling. Aktørene i a-krimssamarbeidet tilstreber å bruke de til enhver tid mest effektive virkemidlene. Målet er totalt sett å sette flest mulig aktører ut av spill eller begrense deres kapasitet. Politiets innsats ved bruk av forvaltningsmessige sanksjoner, i form av blant annet å iverksette bortvisning og utvisning, er også sentrale og viktige virkemidler i bekjempelsen av arbeidslivskriminalitet. Jeg vil også fremheve etatenes forebyggende arbeid. A-krimsentrene og politiets næringslivskontakter er viktige tiltak for å forebygge og redusere omfanget av arbeidslivskriminalitet.

SPØRSMÅL NR. 368**Innlevert 24. november 2017 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 1. desember 2017 av olje- og energiminister Terje Søviknes****Spørsmål:**

«Hva slags tiltak og virkemidler skal til for delvis eller helt å nå Stortingets mål om 10 TWh redusert energibruk i eksisterende bygg, uten å regne med de 6 TWh reduserte energibruk som regjeringen beregner at kommer fra riving av bygg fram mot 2030?»

BEGRUNNELSE:

I forslaget til statsbudsjett viser regjeringen til Stortingets vedtak nr. 870, 13. juni 2016 hvor Stortinget vedtok:

”Stortinget ber regjeringen fastsette et mål om 10 TWh redusert energibruk i eksisterende bygg sammenlignet med dagens nivå.”

Regjeringen mener vedtaket oppfylles gjennom at 4 TWh reduseres gjennom større og mindre oppgraderinger av bygningskroppen. De resterende 6 TWh skal ifølge regjeringen nås gjennom riving av bygg.

I budsjettproposisjonen for OED skriver regjeringen at en energieffektivisering utover det som følger av naturlige oppgraderinger, dagens tekniske krav og støtteordninger er utfordrende og vil kreve svært høy støtte.

Jeg vil gjerne ha svar på hva som skal til av tiltak og virkemidler for delvis eller helt å nå målet om 10 TWh, uten å regne med de 6 TWh reduserte energibruk som regjeringen beregner at kommer fra riving av bygg fram mot 2030.

Svar:

Det er i de senere årene blitt etablert sterke virkemidler som bidrar til energieffektivisering i eksisterende bygg. Vi har direkte reguleringer gjennom byggt teknisk forskrift og energikrav til produkter (EUs økodesigndirektiv). Enova har omfattende støtteprogrammer rettet mot både boliger og yrkesbygg. For yrkesbygg gis det støtte til energireducerende tiltak som oppgradering til passivhus- eller lavenergi standard. Boligeiere kan gjennom Enovatilskuddet få støtte til blant annet energieffektive oppvarmingsløsninger og omfattende tiltak på bygningskroppen. Borettslag og sameier kan få støtte til kartlegging av energitiltak, installasjon av varmesentral og andre energireducerende tiltak. Det drives også informasjonsformidling om energieffektivisering i bygg gjennom Enova og gjennom energimerkeordningen for bygg og for apparater. I henhold til de beregningene NVE har gjort på oppdrag fra departementet, kan det ventes betydelige energieresultater som følge av disse virkemidlene.

Regjeringen har videre besluttet å innføre forbud mot bruk av mineralolje til oppvarming fra 2020. Dette vil medføre en energieffektivisering siden så godt som alle aktuelle varmeløsninger er mer energieffektive enn oljefyring. Enova tilbyr også støtte for denne overgangen.

I Prop.1 S (2017-2018) ble reduksjon i energibruk i eksisterende bygg fram mot 2030 anskueliggjort med resultater fra større og mindre oppgraderinger av bygningskropp (4 TWh) og riving (6TWh). Muligheter for redusert energibruk ved skifte til mer energieffektive tekniske løsninger og effektiv drift ble omtalt, men ikke anskueliggjort med tall.

I forlengelsen av departementets arbeid med Prop.1 S (2017-2018), har NVE gjort nærmere anslag på virkninger av omlegging til mer energieffektive tekniske løsninger og mer effektiv drift av eksisterende bygg. Gjennom økodesigndirektivet kommer det minimumskrav til energieffektivitet for stadig flere apparater og energimerkedirektivet gir krav om merking av apparater. Det er innført energikrav og energimerking av kjøleskap, fryser, fjernsyn, vaskemaskiner, tørketromler og en rekke andre elektriske apparater. Bruk av varmepumper trekker i retning av at også at oppvarmingsløsninger blir mer effektive. I tillegg kommer det stadig smartere metoder for å styre varme, lys, ventilasjon og kjøling. Enovas virkemidler for å stimulere til mer effektiv drift i offentlige bygg og oppgir at det erfaringsmessig kan bidra med så mye som 30 prosent redusert energibruk. Enova opplyser at de vil styrke sin satsning på prosjekter med garanterte energieresultater eller energiledelse. NVE anslår at denne innsatsen vil kunne gi en reduksjon i energibruken på 5 TWh i 2030.

Basert på disse anslagene forventes redusert energibruk i eksisterende bygg i 2030 som følge av:

- Større og mindre oppgraderinger av bygningskropp (4 TWh)
- Omlegging til energieffektive tekniske løsninger og effektiv drift av bygg (5 TWh)
- Riving (6 TWh)

NVE anslår at det samtidig kan forventes en energibruk på 4 TWh i de byggene som kommer til erstatning for de som rives.

NVE har gjort et omfattende arbeid med å framskrive utviklingen i energibruken i dagens eksisterende bygningsmasse. Det er mange usikkerhetsfaktorer ved slike framskrivninger. På bakgrunn av beregningene, synes 10 TWh redusert energibruk i eksisterende bygg i 2030 å være realistisk med virkemidlene vi har i dag.

SPØRSMÅL NR. 369**Innlevert 24. november 2017 av stortingsrepresentant Siv Mossleth****Besvart 1. desember 2017 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Jeg viser til at det blir vurdert nedleggelse av toglederfunksjonen i Narvik.

Hva er begrunnelsen for nedleggelse, og mener statsråden det vil vere en god løsning for Ofotbanen?»

Svar:

Regjeringen har store planer for en bedre jernbane. Gjennom økte bevilgninger og bedre organisering ønsker vi at jernbanen skal løse viktige transportutfordringer og bli en enda mer sentral del av hverdagen til innbyggere og næringsliv.

For å styrke kvaliteten på togframføringen og bedre oppfølgingen av kunder og togselskap, planlegger Bane NOR å samlokalisere viktige funksjoner som trafikkstyring, styringen av kontaktledningsnettet samt kunde- og trafikkinformasjonen. Bane NOR har i dag åtte trafikkstyringssentraler. Bane NOR informerer om at det er kreven- de å gjøre endringer i prosesser, gjennomføre opplæring og implementere systemer på samme måte i de åtte sen- tralene. Som en konsekvens håndterer trafikksentralene også kontakten mot togselskap og kunder ulikt.

Bane NOR opplyser at foretaket skal innføre et nytt datasystem for å styre togtrafikken, og mener det er riktig anledning til å samtidig omorganisere trafikkstyringssentralene. Foretaket opplyser om at en omorganisering vil legge til rette for å kunne styre større geografiske områder enn i dag, men medfører også endringer i sammensetning

av både kompetanse, funksjoner og bemanning. Bane NOR vurderer i denne sammenheng å flytte trafikkstyringen av Ofotbanen til Trondheim, for å samle og heve kompetansen i bruk av nytt datasystem for trafikkstyring. Tiltaket vil også medføre en mer enhetlig og samordnet togframføring til kundene.

For å sikre at vi får et best mulig togtilbud er det viktig at vi ser på hvordan vi løser oppgavene mest mulig effektivt, både for å sikre fagkompetanse og effektiv forvaltning av skattebetalernes penger. Dette er Samferdselsdepartementet opptatt av både som eier av Bane NOR og som overordnet budsjettmyndighet for Jernbanedirektoratet som inngår oppdrag med Bane NOR.

Når Bane NOR SF omorganiserer og vurderer omlokalisering av enkelte funksjoner, ligger det til foretakets ansvarsområde å vurdere hvordan foretaket kan ivareta sin virksomhet på best mulig måte. Styrets myndighet følger av statsforetaksloven § 23, hvor det blant annet slås fast at forvaltningen av foretaket hører under styret, som også har ansvaret for en tilfredsstillende organisering av foretaket. Det er bred politisk enighet om statens eierskapspolitikk, herunder at det skal være en tydelig rolledeling mellom eier og styret. Det ligger således ikke til eiers oppgave å gå inn i enkeltsaker som hører inn under styrets ansvarsområde.

Bane NOR har informert meg om at styringen av Ofotbanen vil bli ivaretatt på en trygg og robust måte fra en større sentral, fordi flere får kompetanse til å styre Ofotbanen.

SPØRSMÅL NR. 370**Innlevert 24. november 2017 av stortingsrepresentant Åsmund Aukrust****Besvart 4. desember 2017 av olje- og energiminister Terje Søviknes****Spørsmål:**

«Innen 2020 skal all oljefyr i private hjem fases ut.

Hvilke grep vil statsråden gjøre for å sikre kapasiteten på strømmettet?»

BEGRUNNELSE:

Budstikka melder 24.11 om eksempel på familie i Asker som har byttet ut oljefyr med el-kjele, og at kapasiteten på strømmettet ikke holder til å gi normal varme. Hafslund Nett melder at det ikke er mer strømkapasitet i området, og kostnaden for oppgradering for kunden vil være på 100 000 kroner pluss gravearbeid. Dette er eksempel på en-

kelt familie, men vil kunne bli et problem flere steder når flere tusen de neste 3 årene skal fase ut all oljefyr.

Svar:

Det vil de neste årene gjøres betydelige investeringer i det norske strømmettet. Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) opplyser at det er planlagt investeringer for totalt 140 milliarder kroner i kraftnettet for perioden 2016–2025. Investeringer i transmisjonsnettet står for en stor del av dette med 50–70 milliarder kroner, men det er også forventet betydelige investeringer på de øvrige nettnivåene. Dette vil gi strømmettet et betydelig kapasitetsløft og legger til rette for nytt forbruk flere steder i landet.

Videre skal alle norske strømkunder innen 1.1.2019 få installert avanserte måle- og styringssystem (AMS), også kjent som smarte strømmålere. Tiltaket er en del av moderniseringen av strømmettet i Norge, som vil bidra til at strømmettet kan utnyttes mer effektivt.

Enkeltkunder som ønsker nettilknytning eller å øke sitt effektforbruk, eksempelvis når de bytter fra oljefyr

til elkjel, kan utløse behov for tiltak i strømmettet. Nettselskapene har en plikt til å foreta nødvendige investeringer for å møte kundens bestilling. Kunden har imidlertid ikke rett til nettilknytning eller økt effektuttak vederlagsfritt. Nettselskapene kan etter gjeldende regelverk kreve et anleggsbidrag for hele eller deler av kostnaden som utløses av kunden. Nettselskapets plikt til å sørge for tilstrekkelig nettilgang er da betinget av at kunden er villig til å betale for nettilknytningen eller forsterkningen.

Twister om anleggsbidrag og tariffer, herunder praksis for innkreving og beregning av anleggsbidrag samt likebehandling av kunder, kan bringes inn for NVE, med Olje- og energidepartementet som klageinstans.

Jeg mener at den storstilte utbyggingen av strømmettet de neste årene, utrulling av smarte strømmålere samt nettselskapenes plikt til å legge til rette for nytt forbruk, sikrer nødvendig kapasitet i nettet når forbudet mot å bruke mineralolje til oppvarming av bygninger trer i kraft fra 2020.

SPØRSMÅL NR. 371

Innlevert 27. november 2017 av stortingsrepresentant Abid Q. Raja

Besvart 4. desember 2017 av kulturminister Linda C. Hofstad Helleland

Spørsmål:

«Er justisministeren bevisst utfordringen med «lootboxes» og spillvaluta, og akter statsråden å ta opp problematikken i relevante europapolitiske fora for å sikre en europeisk løsning?»

BEGRUNNELSE:

Såkalte «lootboxes», blir mer og mer vanlige i moderne videospill. I et betalingssystem som ligner klassiske spilleautomater betaler spillere ekte penger for «skattekister» som enten inneholder store oppgraderinger for spilleren eller mindre kosmetiske endringer (kostymer o.l.). Dette bidrar til å utviske skillelinjen mellom pengespill og spill ment for underholdning, gjerne myntet på barn og unge.

Svar:

Jeg svarer på dette spørsmålet siden ansvaret for pengespill ligger i Kulturdepartementet.

Formålet med norsk pengespillovgivning er å sikre at pengespill tilbys innenfor kontrollerte og regulerte ram-

mer, og ikke fører til spillproblemer. De siste årene har grensene mellom såkalte sosiale nettverksspill og pengespill blitt mindre tydelige. Det skyldes blant annet at sosiale nettverksspill har inkludert elementer fra pengespill, slik som innsats, trekning og gevinst. Samtidig har bruken av virtuell valuta for deltagelse i slike spill økt. Denne utviklingen er beskrevet i Meld. St. 12 (2016 – 2017) Alt å vinne – Ein ansvarleg og aktiv pengespelpolitikk.

I meldingen konkluderte departementet med at det er for tidlig å ta stilling til om slike spill bør falle inn under virkeområdet for pengespillovgivningen. Det er likevel behov for å følge med på utviklingen på dette markedet og departementet viste i den forbindelse til at det har bedt Lotteritilsynet om å sette ned en tverrfaglig gruppe som skal følge utviklingen av sosiale nettverksspill. Familie- og kulturkomiteen støttet opprettelsen av en slik gruppe, jf. Innst. 250 S (2016–2017).

Som en oppfølging av Meld. St. 12 (2016 – 2017) arbeider departementet også med et forslag til felles lov for alle norske pengespill. Temaer relatert til grensene mellom sosiale nettverksspill og pengespill vil bli vurdert i forbindelse med dette lovarbeidet.

Pengespilltjenester er ikke harmonisert innenfor EU-/EØS-området. Det finnes derfor ingen felles europeisk lovgivning for dette området. I 2012 fastsatte EU-kommisjonen en handlingsplan relatert til internettspill i EØS-området, som blant annet har som mål å verne om forbrukere, borgere, mindreårige og svake grupper. I tillegg skal handlingsplanen fremme frivillig samarbeid

mellom medlemslandene. Samtidig nedsatte EU-kommisjonen en ekspertgruppe for pengespill bestående av representanter for relevante myndigheter i EØS-landene. Gruppen følger opp handlingsplanen og utgjør en naturlig arena for å ta opp spørsmål knyttet til sosiale nettverksspill.

SPØRSMÅL NR. 372

Innlevert 27. november 2017 av stortingsrepresentant Trine Skei Grande

Besvart 4. desember 2017 av klima- og miljøminister Vidar Helgesen

Spørsmål:

«Vil statsråden vurdere å nyansere regelverket for kloakkutslipp slik at dette ikke rammer mindre fartøy og påfører reiselivsnæringen på Svalbard ulemper?»

BEGRUNNELSE:

Venstre er svært positive til Klima- og miljøministerens initiativ til strengere regler for kloakkutslipp fra skip, som medfører at skip må 12 nautiske mil (nm) fra land før utslipp kan finne sted. Endringen vil imidlertid kunne få noen uheldige utslag dersom ikke regelverket nyanseres noe.

På Svalbard finner man det største volumet av skipstrafikk i Isfjorden. Det finnes ingen punkt inne i denne fjorden som er over 12 nm fra land. Det vil være svært gunstig om de store cruiseskipene ikke kan dumpe kloakk inne i fjorden. Men hvis endringen også rammer de mindre båtene som tilbyr båtturer i indre deler av Isfjorden, slik at de må ta lange ekstraturer utenfor Isfjorden for å slippe ut kloakken, vil dette være en stor belastning for reiselivsnæringen. Det kan på denne bakgrunn være hensiktsmessig å nyansere regelverket og skille mellom ulike fartøygrupper.

Svar:

Norge sluttet seg til det internasjonale regelverket i MARPOL vedlegg IV om regler for å hindre kloakkforurensning fra skip i 2002. Regelverket ble gjennomført i norsk rett i 2004. Kravene til utslipp av kloakk fremgår i dag av forskrift 30. mai 2012 nr. 488 om miljømessig sikkerhet for skip og flyttbare innretninger (miljøsikkerhetsforskriften) §§ 9 og 10. Etter dagens regelverk skal alle skip som er omfattet av MARPOL vedlegg IV, dvs. større skip (med

bruttotonnasje over 400 tonn eller registrert for mer enn 15 personer) i internasjonal fart være utstyrt med kloakkrenseanlegg, desinfiseringsanlegg og/eller oppsamlingsstank. Når det gjelder utslipp av kloakk fra skip som nevnt over, gjelder disse reglene per i dag i området fra Lindesnes til svenskegrensen. På denne strekningen kan ubehandlet kloakk bare slippes ut i fart mer enn 12 nautiske mil fra land. For resten av kysten er hovedregelen per i dag at kloakk kan slippes ut minst 300 meter fra nærmeste land.

For skip som ikke er omfattet av MARPOL vedlegg IV, gjelder per i dag en generell grense på 300 meter fra nærmeste land langs hele norskekysten.

Med økende skipstrafikk, og særlig økt cruisetrafikk både i verdensarvfjordene og ellers, samt økende fokus på miljøproblemene knyttet til utslipp av kloakk fra skip, mener jeg at det er behov for endringer i regelverket.

I brev av 9. november 2017 gav jeg derfor Sjøfartsdirektoratet i oppdrag å "arbeide med sikte på å endre kravene for utslipp av kloakk fra skip langs kysten nord og vest for Lindesnes innen utgangen av 2018." Jeg forutsatte videre "at det gjennomføres nødvendige utredninger av tiltaket og at det holdes kontakt med berørte interesser i arbeidet."

Som skissert ovenfor gjelder det per i dag ulike regler for kloakkutslipp fra skip basert på skipets størrelse og hvorvidt det er sertifisert for internasjonal fart. Når Sjøfartsdirektoratet nå skal utarbeide et forslag til hvordan regelverket best kan endres, blir et viktig spørsmål nettopp hvilke skip som skal omfattes av de strengere kravene. Det er en aktuell løsning å differensiere mellom ulike skipstyper/størrelser.

Videre kan det også være aktuelt med differensierte regler for ulike geografiske områder. Svalbard er med sine

særegne forhold et område som må vurderes særskilt i denne prosessen.

Som nevnt har jeg videre bedt Sjøfartsdirektoratet holde kontakt med berørte interesser i arbeidet. Forslag

til endringer i regelverket skal også sendes på høring på ordinær måte. Innspill både fra reiselivsnæringen generelt og lokale aktører på Svalbard, vil i denne forbindelse være svært nyttige.

SPØRSMÅL NR. 373

Innlevert 27. november 2017 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski

Besvart 4. desember 2017 av utenriksminister Ine M. Eriksen Søreide

Spørsmål:

«Hvilke konkrete tiltak vil regjeringen gjennomføre for å integrere målene om næringsutvikling og jobbskaping, menneskerettigheter og kvinners økonomiske deltakelse og likestilling i en helhetlig utviklingspolitikk?»

BEGRUNNELSE:

I handlingsplanen for kvinners rettigheter og likestilling i utenriks- og utviklingspolitikken 2016-2020, "Frihet, makt og muligheter", er det et mål å styrke kvinners økonomiske deltakelse. Menneskerettigheter og likestilling er også utpekt til å være såkalte tverrgående hensyn, noe som innebærer at de er temaer som skal følges opp i enhver sammenheng. FNs forum for næringsliv og menneskerettigheter foregår i Genève denne uka. Der er et av temaene hvordan store investeringer kan påvirke kvinners rettigheter negativt og hvilke tiltak som trengs for å unngå å forsterke eksisterende diskriminering mot kvinner og i verste fall bryte menneskerettighetene. Det er interessant å få rede på hvilke tiltak Norge ev. tar til ordet for og/eller vil gjennomføre i etterkant av møtet i Genève.

Svar:

Næringsutvikling og jobbskaping er ett av fem prioriterte innsatsområder i regjeringens utviklingspolitikk. Menneskerettigheter, kvinners rettigheter og likestilling er tverrgående hensyn i både utenriks- og utviklingspolitikken.

Privat sektor og sivilsamfunnsorganisasjoner er sentrale partnere for å fremme kvinners rettigheter og likestilling i utviklingspolitikken. Norge støtter en rekke gode initiativ som bidrar til at kvinner får ta rettmessig del i næringsutvikling og skape bærekraftig vekst i utviklingsland. For alle tiltak som mottar norsk støtte gjøres det grundige vurderinger av hvordan de bidrar til å fremme menneskerettigheter, kvinners rettigheter og likestilling. Ett eksem-

pel er jobbskappingsinitiativet SOGA i Øst-Afrika, som er et samarbeid mellom Tyskland, Norge og Storbritannia. Formålet er å styrke yrkes- og fagopplæringen som kvalifiserer til jobber i internasjonale naturressursprosjekter. Minimum 35 prosent av opplæringsplassene og jobbene skal gå til kvinner, og det jobbes målrettet med å fjerne flaskehalsen som hindrer høyere kvinneandel. Norfund er statens viktigste virkemiddel for næringsutvikling og jobbskaping. Norfunds likestillingsstrategi og -handlingsplan ligger til grunn for arbeidet med likestilling i fondets investeringer i utviklingsland. Investeringsfondet trekker på «Female Future-ordningen» i flere av sine investeringer, som NHO har etablert for utvikling av kvinnelige ledere i næringslivet. Norfunds investeringer i fond for små og mellomstore bedrifter (SMB-fond) og i nordisk mikrofinansinitiativ (NMI) styrker kvinners tilgang til kreditt for å utvikle egne virksomheter. Jobbskaping og kvinners rettigheter henger nøye sammen med tilgang til utdanning. Derfor har regjeringen styrket innsatsen og tatt internasjonalt lederskap for å løfte utdanning på den globale dagsorden, særlig behovet for jenters utdanning. Vi doblet bistanden til utdanning i løpet forrige stortingsperiode. I statsbudsjettet for 2018 legger vi opp til en ytterligere styrking. Til sammenligning ble utdanningsbistand som andel av total bistand redusert fra 13,3 % i 2005 til 7,2 % i 2013.

Regjeringens handlingsplan for kvinners rettigheter og likestilling i utenriks- og utviklingspolitikken (2016-2020) er et nøkkelverktøy for å arbeide helhetlig med tematikken.

Norge er en sterk forkjemper for kvinners rettigheter og likestilling i multilaterale fora, og har bl.a. vært pådriver for dette i FNs forum for næringsliv og menneskerettigheter. Kvinners rettigheter var ikke hovedtema i år. Men vårt arbeid med forumet ledet blant annet til at åpningspanelet bestod av kvinner, og at kvinnelige MR-forkjempere ble viet ekstra oppmerksomhet.

Som en konkretisering av FN's veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter har vi laget en egen handlingsplan for næringsliv og menneskerettigheter.

Vi fremmer også kvinners rettigheter og likestilling i vår dialog med aktuelle land.

Regjeringen ser frem til å fortsette arbeidet sammen med andre parter fra privat næringsliv og sivil samfunn for å sikre at kvinners rettigheter blir ivaretatt i investeringer og satsninger for økonomisk utvikling og deltakelse.

SPØRSMÅL NR. 374

Innlevert 27. november 2017 av stortingsrepresentant Heidi Greni

Besvart 1. desember 2017 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

«Skjønnskuddet skal kompensere for lokale forhold som ikke fanges opp i den faste delen av inntektssystemet. I gjennomføring av kommunereformen er skjønnsmidlene brukt til generelle tiltak for å stimulere til sammenslåing og i bevilgninger til kommuner som kommer dårlig ut i tildeling av overføringer etter sammenslåing.

Er bruken av skjønnsmidlene som virkemiddel for å stimulere til kommunesammenslåinger og/eller for å korrigere negative følger av sammenslåing, i samsvar med formålet for bruk av skjønnsmidlene?»

Svar:

Skjønnskuddet er en del av rammetilskuddet til kommuner og fylkeskommuner. I den årlige kommuneproposisjonen gir departementet en omtale av hvilke formål

skjønnsmidlene er tenkt å dekke det kommende året. Skjønnsrammen for det kommende budsjettår fastsettes i kommuneproposisjonen og statsbudsjettet det enkelte år. Den største delen av skjønnskuddet fordeles av fylkesmannen etter retningslinjer fastsatt av departementet. I tillegg tildeler departementet skjønnsmidler til formål som er nærmere angitt i proposisjonen.

I kommunereformen er skjønnsmidler fra departementet benyttet til flere ulike formål, blant annet infrastrukturtiltak i kommuner som slår seg sammen, overgangsordningen for kommuner som slår seg sammen, og tilskudd til kommuner som ble stående ufrivillig alene etter kommunereformen.

Disse ulike ordningene innenfor skjønnskuddet er vedtatt av Stortinget, og er gitt innenfor den samlede økonomiske rammen for skjønnskuddet som er bevilget av Stortinget.

SPØRSMÅL NR. 375

Innlevert 27. november 2017 av stortingsrepresentant Eigil Knutsen

Besvart 5. desember 2017 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Finnes det en faglig begrunnelse for hvorfor E39-prosjektene i 2018 får redusert sine statlige tilskudd med nøyaktig 100,00 millioner kroner hver, og hvorfor akkurat disse to prosjektene er valgt ut i budsjettforliket?»

BEGRUNNELSE:

I budsjettforliket mellom Frp, Høyre, Venstre og KrF reduseres den statlige andelen for prosjektene E39 Rogfast og E39 Svegatjørn - Rådal med 100 millioner kroner hver, totalt 200 millioner kroner.

For Svegatjørn - Rådals del er anleggsarbeidene i gang, og således vil ikke budsjettforliket påvirke prosjektets

fremdrift. Det fremkommer også at dette ikke vil påvirke den endelige fordelingen mellom statlige tilskudd og annen finansiering.

Forslag til Statsbudsjett 2018 ble fremlagt av regjeringen 12.10.17. Budsjettforliket som reduserer den statlige andelen for E39-prosjektene ble fremlagt 22.11.17.

Stortinget har i tidsrommet 12.10-22.11.17 ikke fått fremlagt informasjon som tilsier at det er behov for å redusere den statlige andelen for de to E39-prosjektene i 2018.

Svar:

Prosjektene E39 Svevatjørn – Rådal og E39 Rogfast er fortsatt delvis bompengefinansiert, jf. henholdsvis Prop. 134 S (2013-2014) og Prop. 105 S (2016-2017). For begge prosjektene er det mulig å finansiere større deler av anleggskostnadene i 2018 med bompenger enn det som var lagt til grunn i Prop. 1 S (2017-2018). Framdriften for prosjektene endres derfor ikke, og dette er årsaken til at deler av reduksjonen på post 30 er tatt på disse to prosjektene.

Statens andel av finansieringen er avklart i bompengeproposisjonene, og reduksjonen av de statlige bidragene i 2018 endrer ikke dette. Konsekvensen er derfor at de statlige bindingene etter 2018 øker, mens bompengedragene blir tilsvarende redusert.

SPØRSMÅL NR. 376

Innlevert 27. november 2017 av stortingsrepresentant Siv Mossleth

Besvart 5. desember 2017 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Bane NOR har planer om å bygge et gjerde langs jernbanen fra Mosjøen til Lakseforsen, men per nå foreligger det ikke finansiering for å kunne realisere dette i 2018. Reineier har gjort alt riktig, likevel ble over 100 dyr drept i løpet av forrige helg.

Hva vil ministeren gjøre for at slike dyretragedier ikke skjer igjen?»

Svar:

Bildene vi har sett av påkjørte dyr gjør inntrykk og de berørte eiere har min største medfølelse. Jeg hadde fredag 1. desember et møte med representanter fra Sametinget om saken, hvor også Bane NOR var til stede. Dette var et nyttig møte der jeg ble informert hvilke tiltak Sametinget mener vil kunne bedre situasjonen på både kort og noe lengre sikt.

Bane NOR opplyser nå at de forserer planlegging og bygging av et 25 kilometer langt viltgjerde mellom Lakseforstunnelen og Mosjøen, hvor de fleste av ulykkene den siste tiden har skjedd. Dette påbegynnes i 2018 og ferdigstilles i 2019. Samtidig forlenges gjerdet som ble satt opp i 2015 med 2,3 km sørover fra Sefrivasselva til pukverket som allerede er gjerdet inn mot Sefrivatntunnelen i 2018.

Bane NOR opplyser at de undersøker omstendighetene i alle ledd av varslingskjeden fra reineier til Bane NOR og videre til lokfører etter de ni påkjørslene.

Alle tog på Nordlandsbanen har midlertidig ned-satt hastighet (40 km/t) fra Trofors til sør for Mosjøen, en strekning på 38 km. Saktekjøringen fortsetter frem til tamreinen er samlet inn og flyttet nærmere kysten. Der-som det er flytting av rein andre plasser langs jernbanen, innføres det saktekjøringer på disse strekningene.

Bane NOR opplyser at foretaket vil styrke dialogen og samhandlingen med reinnæringen. De vil i fellesskap se på hvilke tekniske løsninger som er best egnet for å redusere risikoen for ulykker. I dag benytter enkelte reineiere i området rundt Ofotbanen og Nordlandsbanen GPS-sen-der på noen dyr, slik at de til enhver tid kan se hvor flok-ken beveger seg. Dette øker muligheten for å få presise tidligvarsler slik at tiltak kan iverksettes. Det ses også på tekniske løsninger for automatisk deteksjon og varsling når dyr beveger seg inn mot sporet. Det er avtalt med reineierne om hvor lenge dyrene kan være i området, og det bidras med økonomisk støtte til bruk av helikopter til samling av rein for videre transport til kysten.

Videre styrker Bane NOR arbeidet med forskning og teknologimiljøer. Norsk institutt for Naturforskning (NINA) har utarbeidet to rapporter som nå er grunnlaget for prioriteringer og tiltak (Tamreinpåkjørsler på Nord-landsbanen: utfordringer og tiltak i Nord-Trøndelag og Nordland (2017) og Analyse av dyrepåkjørsler langs jern-banen og gjennomførte tiltak (2015). Anbefalingen i de to rapportene er at viltgjerder vil være det mest effektive til-tak mot tamreinpåkjørsler. For at gjerdene skal fungere og

gi ønskelig effekt må de være tilstrekkelig lange og høye, og samtidig kombineres med over eller underganger for reinen. Bane NOR fører oversikt over alle påkjørsler med nøyaktig lokalisering.

Rett over nyttår er planen at jeg skal kjøre med Nordlandsbanen, og jeg tar da sikte på å møte representanter fra Sametinget på nytt, samt reineiere for å høre mer om denne alvorlige situasjonen.

SPØRSMÅL NR. 377

Innlevert 27. november 2017 av stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland

Besvart 1. desember 2017 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Hvordan vurderer statsråden Helfo sin anbefaling om å redusere antall kontorsteder fra 22 til 7, og i hvilken grad er dette i tråd med hans egen og regjeringens strategi for lokalisering av statlige arbeidsplasser?»

BEGRUNNELSE:

Helfo har i sin anbefaling til ny kontorstruktur foreslått å kutte antall kontorsteder fra 22 til 7. Dersom dette blir gjennomført, vil det bety en massiv sentralisering, og at kontorstedene i Kirkenes, Lenvik, Harstad, Beiarn, Nærøy, Verdal, Gloppen, Bergen, Voss, Kristiansand, Risør, Kongsberg, Eidsvoll, Vågå og Oslo blir lagt ned.

Mange av de berørte kommunene har allerede et utfordrende arbeidsmarked, der denne typen statlige arbeidsplasser betyr mye, selv når antallet arbeidsplasser for hver kommune som blir berørt ikke er så stort. For de arbeidstakere denne omorganiseringen gjelder kan en slik nedlegging oppleves som dramatisk, selv om Helfo vil tilby dagens ansatte jobb på nytt arbeidssted. Mange er i en slik livssituasjon at det ikke lar seg gjøre å flytte hele familien i forbindelse med en omorganisering som denne.

Samtidig som Helfo er i ferd med å gjennomføre sine endringer i kontorsteder, legger økt digitalisering til rette for at man i mange andre sammenhenger i arbeidslivet i større grad kan gjennomføre arbeidet sitt uavhengig av hvor man er lokalisert. Gjennom digitaliseringen kan det skapes muligheter for å legge til rette for en desentralisering av arbeidsplasser, fremfor en sentralisering.

Regjeringen har i sine «retningslinjer for lokalisering av statlige arbeidsplasser og statleg tenesteproduksjon» blant annet sagt at:

«Ved oppretting av nye eller ved omlokalisering av statlige verksemder, skal det leggjast vekt på lokalisering i regionale sentra der verksemda har størst potensial for å bidra til det lokale tilbudet av arbeidsplassar, både med omsyn til omfang og breidde»,

punkt 5.2.2. Videre sier retningslinjene at «Ved forslag om å endre lokalisering av eksisterande statleg verksemd skal det gjerast greie for konsekvensane for arbeidsmarknaden(e) som mistar statlege arbeidsplassar»,

punkt 5.3. Det vil derfor være nyttig at statsråden avklarer om Helfo sin omorganiseringsprosess er i tråd med regjeringen sitt syn.

Svar:

Helsedirektoratet har i tildelingsbrevet fra Helse- og omsorgsdepartementet for 2017 fått i oppdrag sammen med Helfo å utarbeide en plan for vurdering av kontorstrukturen i Helfo. Etaten har i dag 550 ansatte, spredt rundt på 22 kontorer i landet, samt tre enmannskontorer. 8 av dagens kontorer har en bemanning i intervallet 3 – 5 personer, mens 7 kontorer har bemanning i intervallet 8 – 14 personer. De største kontorene er plassert i de fem opprinnelige regionkontorene i Tønsberg, Fredrikstad, Sola, Ørsta og Mo i Rana, samt i Oslo.

Arbeidet med ny kontorstruktur må sees i sammenheng med følgende:

- Økt digitalisering, brukerforventninger, kompetansebehov og krav til effektivisering og produktivitet gjør det nødvendig med ny kontorstruktur i Helfo.
- Etaten har i dag ingen skrankefunksjoner. Gjennom investeringer i nye IKT-løsninger og endret kontorstruktur kan Helfo oppnå en reduksjon i antall årsverk, og en mer kostnadseffektiv drift.
- Helfo har behov for å styrke sin fagkompetanse på flere områder, spesielt innenfor helsefag og IKT. Kontorene må være plassert på steder med et godt fungerende arbeidsmarked.
- Helfo forvalter i dag årlig 35 milliarder i helserefusjoner fra folketrygden til pasienter og behandlere. Det stiller krav til utvikling og forbedring av IKT-systemer, og saksbehandlingen.

Helsedirektoratet og Helfo har i et møte med departementet i november gitt en foreløpig orientering om mulig fremtidig kontorstruktur. Antall alternative løsninger varierer fra 3 til 8 kontorsteder, med hovedvekt på de opprinnelige regionkontorene. Oslo-kontoret er det største kontoret som er foreslått nedlagt. Helfo har orientert de ansatte, og berørte kommuner, om aktuell fremtidig løsning.

Helse- og omsorgsdepartementet avventer nå en tilrådning fra Helsedirektoratet og Helfo til fremtidig kontorlokalisering. Retningslinjer for lokalisering av statlege arbeidsplassar og statleg tenesteproduksjon vil bli lagt til grunn ved stillingstaken til fremtidig kontorstruktur i Helfo.

SPØRSMÅL NR. 378

Innlevert 27. november 2017 av stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland

Besvart 8. desember 2017 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Hva er konsekvensene av regjeringens endringer i kap. 734 post 70 «Hjemhenting ved alvorlig psykisk lidelse mv.» i forslag til statsbudsjett, og betyr disse endringene at det ikke lenger er noen muligheter for i særskilte tilfeller å yte statlig bistand til transport hjem til Norge for nordmenn som har vært utsatt for en alvorlig ulykke eller livstruende sykdom i utlandet?»

BEGRUNNELSE:

I forslag til nytt statsbudsjett skriver statsråden under kap. 734 post 70 Hjemhenting ved alvorlig psykisk lidelse mv. at:

«Norske myndigheter har tidligere kunnet legge forholdene til rette for transport til Norge for mennesker som har vært utsatt for en alvorlig ulykke eller livstruende sykdom i utlandet.» Videre skriver statsråden følgende: «Fra 2018 foreslås dette formålet med posten avviklet, da ordningen strider med ansvarsprinsippet som ligger til grunn for konsulær bistand.»

Slik undertegnede leser formuleringene i denne posten, vil man fra 2018 ikke lenger ha noen ordninger der staten i helt spesielle tilfeller kan bidra til at livstruende skadde eller døende nordmenn som oppholder seg i utlandet kan transporteres hjem med statlig bistand, når dette ikke er mulig å få til på noen annen måte. Unntaket er ved alvorlige psykiske lidelser. I kap. 734, post 70 redegjøres det heller ikke nærmere for hvordan denne ordningen har vært praktisert frem til nå, for den gruppen man avvikler ordningen for.

Svar:

Ordningen med hjemsendelse av utenlandske borgere og hjemhenting av norske borgere ble etablert på 1990-tallet for alvorlig psykisk syke. Fra 1. januar 2001 ble det over

samme post åpnet for at norske myndigheter kan legge forholdene til rette for transport til Norge for mennesker som har vært utsatt for en alvorlig ulykke eller livstruende sykdom (somatikk) i utlandet. Dette er en refusjonsordning og det skal kreves regress av pasienten for de utlegg staten har. Ordningen administreres av Helsedirektoratet.

Som det fremkommer av Prop. 1 S (2017-2018) for Helse- og omsorgsdepartementet strider denne ordningen med ansvarsprinsippet som ligger til grunn for konsulær bistand. Det vises her til Utenriksdepartementets Meld. St. 12 (2010 – 2011) Bistand til nordmenn i utlandet, hvor rammene for konsulær bistand fremkommer. Et bærende prinsipp for all konsulær bistand er «hjelp til selvhjelp».

Jeg har vært i kontakt med Utenriksdepartementet og deres oppfatning er at ordningen slik den har vært praktisert fraviker fra prinsippet om at norske borgere selv har ansvar for sin sikkerhet og helse på reise. Utenriksdepartementet kommuniserer dette jevnlig til norske borgere og oppfordrer eksempelvis sterkt til å ha gyldig reiseforsikring ved utenlandsreiser.

Utenriksdepartementets er av den oppfatning at en ordning som åpner opp for at norske myndigheter skal hente hjem alvorlig somatisk syke er med på å undergrave ansvarsprinsippet som ligger til grunn for konsulær bistand.

Når det gjelder praktisering av ordningen fram til nå så kan jeg opplyse om at det har vært en svært beskjedne bruk av ordningen innenfor somatikk. Fra 2001 og frem til i dag har det vært 22 saker, hvorav 11 saker er innvilget. Det er ikke iverksatt regresskrav i noen av sakene da felles for alle pasientene er at de har lite økonomisk handlingsrom og sak om regress ville raskt blitt avsluttet.

Jeg mener det er viktig å legge UD's ansvarsprinsipp for konsulær bistand til grunn, og dette er bakgrunnen for

at vi i statsbudsjettet for 2018 har foreslått å avvikle ord-

ningen med hjemhenting ved alvorlig ulykke ved alvorlig ulykke eller livstruende somatisk sykdom.

SPØRSMÅL NR. 379

Innlevert 27. november 2017 av stortingsrepresentant Torhild Bransdal

Besvart 1. desember 2017 av innvandrings- og integreringsminister Sylvi Listhaug

Spørsmål:

«Den 14. november vedtok Stortinget at vedtak vedrørende de såkalte "oktoberbarna" skal bli vurdert på nytt, samt at disse sakene ikke skulle effektueres før de er behandlet på nytt.

Er det fra norsk hold formidlet til land i Europa at enslige, mindreårige asylsøkere som har hatt midlertidig oppholdstillatelse i Norge, og som oppfyller kriteriene i vedtak fattet den 14. november i Stortinget ikke er ønsket i Norge?»

BEGRUNNELSE:

Den 14. november vedtok Stortinget at regjeringen skulle sørge for at alle saker med vedtak fra og med 1. oktober 2016 og frem til 14. november då., som gjelder enslige mindreårige asylsøkere som er henvist til internflukt og som har fått midlertidig opphold, skal bli vurdert på nytt. Samt at disse sakene ikke skal effektueres før de er behandlet på nytt.

Undertegnede er kjent med at en såkalt "oktoberbarn", som oppfyller kriteriene som ble vedtatt i Stortinget den 14. november då., ble stanset på grensen mellom Tyskland og Danmark og fikk beskjed om at han ikke var ønsket i Norge. Gutten reiste fra Norge i september 2017 fordi han fryktet å bli tvangsreturnert til Afghanistan.

Det er uakseptabelt om det fra norsk side er sendt signaler til andre land i Europa om at disse barna ikke er ønsket i Norge, da de har rett på å få saken sin vurdert på nytt.

Svar:

Jeg følger lojalt opp Stortingets vedtak av 14. november og har selvsagt ikke sendt noe signal til andre europeiske land om at personene som er omfattet av vedtaket ikke er ønsket i Norge. Men som representanten sikkert er kjent med gjennomføres det fortsatt indre grensekontroll i flere Schengenland, noe som reduserer muligheten for å bevege seg fritt rundt i Europa uten gyldige reisedokumenter og/eller visum. Stortingets vedtak påvirker ikke andre europeiske lands utøvelse av indre grensekontroll.

SPØRSMÅL NR. 380

Innlevert 27. november 2017 av stortingsrepresentant Torhild Bransdal

Besvart 4. desember 2017 av innvandrings- og integreringsminister Sylvi Listhaug

Spørsmål:

«Nasjonalt utvalg for bosetting har fastsatt kriteriene for bosetting av flyktninger i kommunene i 2018, hvor ett av kriteriene er sysselsettingsnivå.

Innbefatter dette kriteriet mulighet for tiltaksplass, eller gjelder dette kriteriet kun mulighet for arbeid, hvordan vektlegges de ulike kriteriene, og hvordan blir mulighet for arbeid vektlagt i vurderingen?»

BEGRUNNELSE:

Enkelte kommuner, hvor det er behov for arbeidskraft, har etter kriteriene som er satt for 2018 ikke mulighet til å få bosette flyktninger fordi mulighet for arbeid i den enkelte kommune ikke ser ut til å vektlegges i stor nok grad. Arbeid er svært viktig for å sikre god integrering. Det er derfor viktig at størrelsen på den enkelte kommune ikke skal være avgjørende for om kommuner får bosette eller ikke, men at det må vektlegges i større grad hvorvidt den enkelte flyktning har mulighet til å få en jobb i kommunen. Sysselsettingsnivå er satt som et kriterium, men hvordan dette defineres er avgjørende for hvorvidt en kommune som har behov for arbeidskraft får mulighet til å bosette, eller om det er nok at kommunen kun stiller med tiltaksplasser.

Svar:

Bærekraften i det norske velferdssamfunnet avhenger av høy sysselsetting blant alle i yrkesaktiv alder. Flyktninger og deres familiemedlemmer er, med noen unntak, blant gruppene med lavest sysselsetting, spesielt når det gjelder kvinner. For at Norge skal kunne opprettholde velferdsordningene på et nivå med den standarden vi er vant til, må innvanderne komme raskt i arbeid og opprettholde sysselsetting over tid. Vi har ikke råd til å bosette til arbeidsledighet. I Nasjonalt utvalg for bosetting har statlig og kommunal sektor blitt enige om å ta utgangspunkt i noen felles kriterier ved anmodning om bosettingsplasser for 2018. Kriteriene skal danne grunnlag for et felles

utgangspunkt når anmodningstallene skal fordeles til kommunene. Det endelige antallet bosettingsplasser den enkelte kommune blir anmodet om, avgjøres i samarbeid mellom Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi) og KS.

Nasjonalt utvalg har bedt IMDi og KS om å ta hensyn til blant annet følgende føringer i bosettingsanmodningene for 2018:

1. Kun kommuner med innbyggertall over 5 000 skal anmodes om å bosette.
2. Som utgangspunkt skal innbyggertall vektles i stor grad. Sysselsettingsgrad og resultater fra introduksjonsprogrammet skal også vektles, men i mindre grad.
3. Det skal anmodes om å bosette minimum 10 personer i den enkelte kommune.

Med sysselsettingsgrad menes andel sysselsatte innenfor den enkelte kommune, jf. SSBs statistikk over sysselsetting. Mulighet for tiltaksplass er ikke inkludert i denne forståelsen av begrepet sysselsettingsgrad. IMDi's anmodninger for 2018 har tatt utgangspunkt i føringene fra Nasjonalt utvalg. Kriteriene nevnt over er veiledende for anmodningene. I tillegg tas det hensyn til lokale forhold, som behov for arbeidskraft i regionen, bosettingshistorikk m.m. Antall flyktninger som nå kommer til Norge er betydelig lavere enn tidligere år, og derfor er bosettingsbehovet for 2018 det laveste vi har hatt på 10 år. Vi må helt tilbake til 2008 for å finne det samme nivået. De lave ankomstene har ført til at bare 210 kommuner er anmodet om å bosette i 2018. Dette er en nedgang fra 401 kommuner innværende år.

SPØRSMÅL NR. 381

Innlevert 27. november 2017 av stortingsrepresentant Jon Gunnes

Besvart 30. november 2017 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

«Hva vil statsråden gjøre for at Nye Veier skal kunne opprettholde et høyt utbyggingstempo samtidig som entreprenører og underentreprenører får den nødvendige fleksibiliteten de trenger når det gjelder arbeidstidsordninger som det er behov for?»

BEGRUNNELSE:

AF Anlegg har tariffavtale med Norsk Arbeidsmandsforbund (NAF) og er derfor omfattet av Overenskomst for private anlegg. Dette innebærer blant annet at AF kan

søke forbundet om arbeidstidsordninger som går utover de arbeidstidsordninger Arbeidstilsynet kan godkjenne. AF Anlegg har godkjent rotasjonsordning som de ønsker at underentreprenørene også skal være omfattet av, noe underentreprenørene selv også ønsker.

Flere av underentreprenørene har søkt Arbeidstilsynet om å bli omfattet av ordningen siden ikke de har noen tariffavtale. Søknadene har blitt avslått. Bakgrunnen er at Arbeidstilsynet ikke har de samme rammene til å godkjenne arbeidstidsordninger slik som NAF. Arbeidstilsynets avslag begrunnes med for mange timer i arbeidsperioden, i tillegg til at de ikke vil godkjenne søndagsarbeid.

AF Anlegg har jobbet for at underentreprenørene skal kunne omfattes av NAFs tariffavtale, men NAF vil kun gi denne dispensasjonen dersom underleverandørene organiserer seg gjennom NAF.

Ansatte reagerer på dette fordi de ikke ønsker at 1,6 pst av bruttolønnen skal gå til NAF, eller indirekte til LO, som ikke er partuavhengige som arbeidstagerorganisasjon.

Dette strider dessuten med ILO-konvensjonen og friheten til selv å kunne bestemme hvor man ønsker å være organisert.

Spørsmålsstiller er positiv til at Nye Veier holder et høyt tempo i utbyggingen av veier i Norge, men dette problemet bør løses slik at entreprenørene kan operere i henhold til ILO-konvensjonen. Friheten til å velge hvor man vil organisere seg må stå sentralt.

Svar:

Arbeidstid er regulert i arbeidsmiljøloven kapittel 10. Hovedformålet med arbeidstidsbestemmelsene er å sikre at arbeidstakerne ikke utsettes for unødige helsemessige eller sosiale belastninger og at det er mulig å ivareta sikkerhetshensyn. Loven inneholder regler om arbeidstidens lengde, både daglig og ukentlig, og når på døgnet arbeidstiden kan plasseres. Loven åpner for at det på visse vilkår kan gjøres unntak fra reglene enten ved avtale mellom arbeidsgiver og arbeidstaker, ved avtale mellom arbeidsgiver og de tillitsvalgte lokalt, ved avtale mellom arbeidsgiver og fagforening med innstillingsrett, ved samtykke gitt av Arbeidstilsynet eller Petroleumsstilsynet eller gjennom egne særregler i forskrifter. Mindre unntak kan avtales mellom den enkelte arbeidstaker og arbeidsgiver. Litt større unntak kan avtales mellom arbeidsgiver som er bundet av tariffavtale og tillitsvalgte lokalt. En slik avtale krever ikke at de lokale tillitsvalgte er medlem av et fagforbund. Det er tilstrekkelig med en såkalt husforening/lokal

klubb. De mest omfattende unntak må avtales med fagforening med innstillingsrett (over 10 000 medlemmer). Arbeidstilsynet kan gi dispensasjon fra enkeltbestemmelser innenfor visse rammer, og mer generell dispensasjon for visse yrkesgrupper. Regjeringen vil sikre vern av arbeidstakerne, samtidig som vi er opptatt av organisasjonsfrihet og fleksibilitet. Regjeringen gjennomførte endringer i arbeidsmiljøloven i 2015, som økte handlefriheten betydelig og utvidet rammene for hva som kan avtales lokalt i virksomheten. Det er nå mulig å inngå avtaler lokalt opp til 12,5 timer arbeid per dag og 69 timer samlet arbeidstid i en enkelt uke. Disse endringene gir stor fleksibilitet lokalt, og gjør det i mange tilfeller unødvendig å inngå avtale med fagforeninger med innstillingsrett eller å søke Arbeidstilsynet om dispensasjon for å få på plass arbeidstidsordninger som er ønsket av både arbeidsgiver og arbeidstaker. De aller mest omfattende ordningene må fortsatt avtales med fagforening med innstillingsrett. Dette bygger blant annet på styrkeforholdet mellom partene, og ansvaret for å gjøre en helhetsvurdering av om arbeidstidsordningen er forsvarlig. Dette er også i tråd med reglene i EUs arbeidstidsdirektiv, hvor partene gis større frihet til å fravike reglene enn det Arbeidstilsynet har. Fagforeninger kan på vegne av sine medlemmer inngå avtaler om unntak fra bestemmelser i arbeidsmiljøloven. Det følger av foreningsfriheten at arbeidstaker kan gi en fagforening slik myndighet. Dette er ikke i strid med organisasjonsfriheten som er vernet i Grunnloven § 101, eller slik den følger av ILOs konvensjoner. En fagforening kan ikke inngå en avtale på vegne av andre enn egne medlemmer. Dette ville i så fall kunne være i strid med organisasjonsfriheten. Dersom det ikke er arbeidstakere som er medlemmer i en fagforening med innstillingsrett i en virksomheten kan virksomheten enten inngå en lokal avtale, eller søke om dispensasjon fra Arbeidstilsynet. Ingen arbeidstakere kan pålegges å organisere seg.

SPØRSMÅL NR. 382

Innlevert 28. november 2017 av stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete

Besvart 5. desember 2017 av utenriksminister Ine M. Eriksen Søreide

Spørsmål:

«Kven er «andre likesinna medlemer» av WTO?»

GRUNNGJEVING:

15. november spurde understeikna statsråden kva strategiar regjeringa har for å fremje norske interesser i WTO-forhandlingane og kva regjeringa har gjort fram til no? 22. november svarte statsråden at «det synest lite truleg at ein

vil oppnå resultat om kutt i jordbrukssubsidier i Buenos Aires, men regjeringa tar aktiv del i forhandlingane med høg aktsemd, inkludert saman med andre likesinna medlemmer, for å fremje norske interesser.»

Svar:

Ulike WTO-medlemmer er likesinna i ulike spørsmål eller delspørsmål. I fleire jordbruksspørsmål er G10-medlemmene (Japan, Sveits, Sør-Korea, Taiwan, Israel, Liechtenstein, Mauritius, Island) likesinna med Noreg.

SPØRSMÅL NR. 383

Innlevert 28. november 2017 av stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl

Besvart 4. desember 2017 av justis- og beredskapsminister Per-Willy Amundsen

Spørsmål:

«Hvor mange planlagte aksjoner har blitt gjennomført i de enkelte politidistriktene per år de siste fem år, fremstilt fordelt på politidistriktene slik de var inndelt før politireformen trådte i kraft 1. januar 2016?»

BEGRUNNELSE:

Politiet kan gjennomføre planlagte aksjoner, etter etterforskning og/eller i noen tilfeller som forebyggende tiltak, for eksempel knyttet til narkotika, dopingbruk, barnepornografi eller ulovlig besittelse av kniv.

Svar:

Jeg har i anledning spørsmålet innhentet uttalelse fra både Riksadvokaten og Politidirektoratet.

«Aksjon» er ikke en betegnelse som korresponderer med de straffeprosessuelle tvangstiltak som politiet kan benytte seg av etter konkret grunnlag for mistanke mot enkeltperson/personer, og heller ikke med ulike tiltak hjemlet i politiloven eller annen spesiallovgivning (for eksempel vegtrafikkloven). Politiets aktivitet vil i stor grad fremkomme enten som loggføringer i PO (politioperativt system) eller som anmeldelser i BL (politiets system for straffesaksbehandling). I 2016 ble det som eksempel foretatt ca. 800 000 loggføringer i PO samt registrert mer enn 300 000 anmeldelser i BL. Å finne ut hvilke av disse aktivitetene som kan knyttes til «planlagte aksjoner» er ikke mulig uten en manuell gjennomgang av registrene, og selv da vil det ikke være mulig fordi begrepet som nevnt ikke kan knyttes til politiets hjemler.

Jeg beklager at det ikke er mulig å besvare spørsmålet mer konkret enn dette.

SPØRSMÅL NR. 384

Innlevert 28. november 2017 av stortingsrepresentant Lene Vågslid

Besvart 4. desember 2017 av justis- og beredskapsminister Per-Willy Amundsen

Spørsmål:

«Stemmer det at Oslo-politiet har vært bevæpnet i lange perioder sommeren og høsten 2017 uten at dette har vært kjent for offentligheten, hva er i så fall begrunnelsen for dette og hvorfor er dette ikke gjort kjent for offentligheten?»

BEGRUNNELSE:

Jeg er blitt informert om at Oslo-politiet i lange perioder sommeren og høsten 2017 skal ha vært bevæpnet, og at dette er redegjort for i en brevveksling mellom Oslo politidistrikt og Politidirektoratet, en brevveksling som nå er unntatt offentlighet. Brevene jeg viser til er registret som: 2017-03983 og 2017-03779.

Svar:

Jeg viser innledningsvis til gjeldende våpeninstruks for politiet § 3-2 om vilkår for bevæpning med skytevåpen, hvor det blant annet fremgår at bevæpning med skytevåpen kan skje når omstendighetene gir grunn til å tro at tjenestepersonene i tjenesteoppdraget kan komme til å stå overfor en situasjon som er særlig farlig for dem eller andre, eller når det basert på trusselvurderinger og tilgjengelig informasjon anses som nødvendig for å kunne gi personer, objekter eller virksomheter tilstrekkelig beskyttelse. Beslutning om bevæpning med skytevåpen i slike situasjoner treffes normalt av politisjef, jf. våpeninstruksen § 3-3. Politidirektoratet kan etter samtykke fra Justis- og beredskapsdepartementet beslutte bevæpning i den daglige tjenesten for en periode på inntil tre måneder, når det ut fra risiko- og sårbarhetsanalyser vurdert opp mot politiets oppgaveløsning anses nødvendig for å sette politiet i stand til å kunne avverge eller stanse handlinger som vil være særlig farlig for liv og helse eller viktige samfunns-

funksjoner. Departementet kan samtykke til å forlenge bevæpningsadgangen med inntil åtte uker av gangen.

Politidirektoratet har opplyst følgende om spørsmålet stilt av representanten Vågslid:

«Oslo politidistrikt har i perioder vært bevæpnet i løpet av sommeren og høsten.

Bakgrunnen for bevæpningen er trusselvurderingen fra Politiets sikkerhetstjeneste, sett sammen med politiets løpende oppdragsavvikling og nylige hendelser hvor publikum og polititjenestepersoner i hovedsteder som London, Brussel og Stockholm har blitt utsatt for knivangrep og angrep med kjøretøy.

Bevæpningene har i det enkelte tilfelle vært av kortere varighet, og knytter seg til konkrete oppdrag. Våpeninstruksen pålegger ikke politiet noen varslingsplikt til publikum, og politiet vurderer det uansett slik at dette ville være uhensiktsmessig og ikke bidra positivt i forhold til å redusere fare eller motvirke angrep.»

Jeg legger Politidirektoratets redegjørelse til grunn.

SPØRSMÅL NR. 385

Innlevert 28. november 2017 av stortingsrepresentant Morten Ørsal Johansen

Besvart 4. desember 2017 av landbruks- og matminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

«Hvordan er fordelingen mellom kjøpergrupper på henholdsvis solgte eiendommer og solgt areal, der konsesjon er gitt, i Statskog SF sitt arronderingssalg?»

BEGRUNNELSE:

Som kjent, gjennomfører Statskog SF arronderingssalg av sine skogeiendommer, igangsatt av den rød-grønne regjeringen, og videreført under denne regjeringen. Vi vet at de fleste av de solgte eiendommene blir solgt til lokale kjøpe-

re, men det er også interessant å vite fordelingen mellom ulike kjøpergrupper på areal, og ikke bare på antall eiendommer.

Svar:

I følge informasjon fra Statskog SF er det så langt selt og gitt konsesjon på i alt 199 egedomar på til saman 431 055 daa. Gjennomsnittstorleik på dei selte egedomene er på 2166 daa.

Kjøparane fordeler seg slik der konsesjon er gitt:

- Lokale kjøparar: 137 (283 420 daa), 69%(66%)
- Miljødirektoratet: 24 (55 086 daa), 12%(13%)
- Andre: 24 (72 281 daa), 12%(17%)
- Kommunar: 14 (20 268 daa), 7%(5%)

Tala i parentesar viser fordelinga på areal, dei andre viser fordelinga på egedomar.

Statskog SF opplyser at lokale kjøparar i all hovudsak er jord- og skogegarar i same kommune som skogareala

ligg, medan gruppa "Andre" for det meiste er jord- og skogegarar i nabokommunar.

SPØRSMÅL NR. 386

Innlevert 28. november 2017 av stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad

Besvart 6. desember 2017 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Er det mulig å få tall som viser omsetningsutvikling måned for måned for taxfree-alkoholsalget fra 3. og 4. kvartal 2016 til og med 3. kvartal 2017?»

BEGRUNNELSE:

Spørsmålet er om det økte salgsarealet på Oslo Lufthavn Gardermoen (OSL) har fått konsekvenser i form av økt omsetning.

Svar:

Jeg har forelagt spørsmålet for Nasjonalt folkehelseinstitutt, som innhenter offisiell statistikk om omsetning av alkoholholdig drikk i forbindelse tax free-salg ved lufthavnene. Folkehelseinstituttet har sammenliknet omsetningen før og etter utvidelsen av Oslo lufthavn, først ved å sammenlikne to tilsvarende tidsintervaller, dernest ved å sammenlikne salget per reisende i de to tidsintervallene. Folkehelseinstituttet oppsummerer sammenlikningene slik:

«Det er vanskelig å konkludere utfra de to sammenlikningene om selve utvidelsen av dutyfree-utsalget ved Oslo lufthavn har hatt en direkte effekt på salget av alkohol og tobakk. På den ene siden økte antall utenlandsreisende ved Oslo lufthavn i samme periode, og et større utsalg kan legge til rette for et økt samlet salg. På den annen side går salget per reisende ned, og det kan enten bety at et større utsalg nettopp ikke har noen effekt eller at salget per reisende er avtagende med antall reisende. Utfra det begrensede tallgrunnlaget og muligheten til å anslå effekten av utvidelsen, kan det ikke fastslåes med sikkerhet om utvidelsen av dutyfree-utsalget ved Oslo lufthavn har hatt en direkte effekt på ankomstsalg av alkohol og tobakk.»

Hele svaret fra Folkehelseinstituttet er vedlagt til orientering.

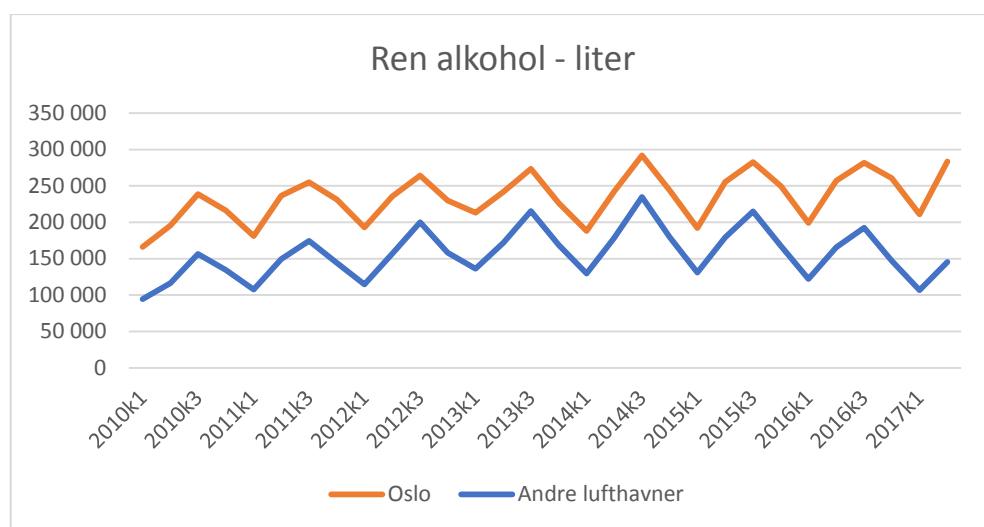
Vedlegg til svar:

	Oslo lufthavn			Andre lufthavn		
	Før	Etter	Endring	Før	Etter	Endring
Ren alkohol	706 118	755 720	7,0%	455 269	400 051	-12,1%
Vin	2 862 795	3 021 666	5,5%	1 606 262	1 415 107	-11,9%
Brennevin	793 301	860 018	8,4%	560 770	485 051	-13,5%
Øl	1 207 180	1 335 156	10,6%	986 129	942 738	-4,4%
Sum tobakk	115 765	121 398	4,9%	83 857	71 512	-14,7%
Sigaretter	44 277	44 126	-0,3%	31 563	24 944	-21,0%
Snus	55 328	60 868	10,0%	35 249	32 885	-6,7%
Løstobakk	16 160	16 404	1,5%	17 046	13 683	-19,7%

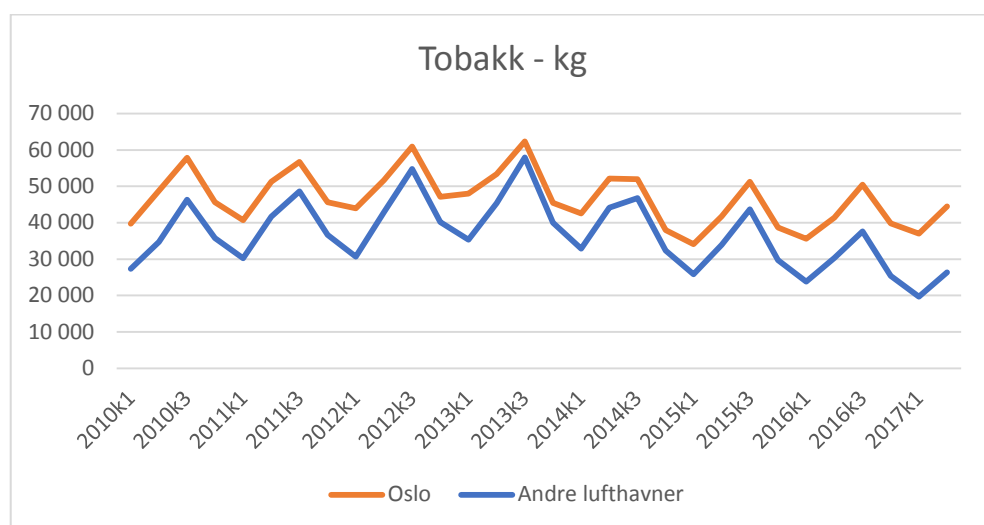
Tabell 1. Sammenlikning av ankomstsalg etter utvidelsen av Oslo lufthavn (2016k4 - 2017k2) mot salget ett år før (2015k4 - 2016k2). Varemengde i liter og kg. Endring i prosent.

	Oslo lufthavn			Andre lufthavn		
	Før	Etter	Endring	Før	Etter	Endring
Ren alkohol	0,145	0,140	-3,3%	0,160	0,162	1,6%
Vin	0,589	0,561	-4,7%	0,563	0,573	1,9%
Brennevin	0,163	0,160	-2,1%	0,196	0,196	0,0%
Øl	0,248	0,248	-0,1%	0,346	0,382	10,5%
Sum tobakk	23,8	22,5	-5,3%	29,4	29,0	-1,4%
Sigaretter	9,1	8,2	-10,0%	11,1	10,1	-8,6%
Snus	11,4	11,3	-0,6%	12,4	13,3	7,9%
Løstobakk	3,3	3,0	-8,3%	6,0	5,5	-7,2%

Tabell 2. Sammenligning av ankomstsalg per utenlandsreisende etter utvidelsen av Oslo lufthavn (2016k4 - 2017k2) mot salget ett år før (2015k4 - 2016k2). Varemengde i liter og gram. Endring i prosent.

Figur 1. Avgiftsfritt salg av alkohol ved ankomst til norske lufthavner, omregnet i liter ren alkohol.

Figur 2. Avgiftsfritt salg av tobakksvarer ved ankomst til norske lufthavner.

SPØRSMÅL NR. 387**Innlevert 28. november 2017 av stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad****Besvart 7. desember 2017 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Mener statsråden at det er riktig at liggetiden etter fødsel blir stadig kortere, også når mor og barn kan ha behov for mer oppfølging på barselavdelingen, at barselavdelingens ansvar strekker seg over mindre enn 5 dager etter fødsel, og hvordan vil statsråden sikre at kommunene også får overført midler, og ikke bare nye oppgaver?»

BEGRUNNELSE:

Bergen kommune har en gjeldende samarbeidsavtale med Kvinneklubben som sier at KK har ansvar for barselkvinnene de første 5 dager etter fødsel (vedlegg til tjenesteavtale 8). Bergen kommune kontakter barselkvinnen innen to døgn etter melding om fødsel. I den første telefonsamtalen med kvinnen blir det videre behovet for oppfølging kartlagt. De som har behov for hjelp fra helsestasjonen før ordinært hjemmebesøk innen 14 dager etter fødsel (de fleste får tilbud før 14 dager) får tilbud om tidlig hjemmebesøk eller konsultasjon på helsestasjonen.

Ved en eventuell revisjon av tjenesteavtale 8 med oppgaveforskyvning til kommunen må kommunen bygge ut sitt tilbud. Kommunen er i dialog med Helse Bergen om dette.

Å skape et tilbud som skal overta for Kvinneklubbens jordmortjenester er en stor og kostnadskreven oppgave. I henhold til tjenesteavtale 1 skal ressurser følge endringer i pasientforløpet i form av kompetanse og økonomi.

Bergen kommune har enda ikke fått signaler om at det følger statlige midler med når barseloppgavene blir overført fra spesialisthelsetjenesten til kommunene, noe som er nødvendig for å ivareta kvinner og nyfødte i barselperioden.

Svar:

Barselperioden er en sårbar tid for kvinnen, barnet og familien. For å styrke barseltilbudet har Helsedirektoratet utgitt en nasjonal faglig retningslinje for barselomsorgen, "Nytt liv og trygg barseltid for familien". Retningslinjen anbefaler at sykehusoppholdets varighet tilpasses kvinnens og det nyfødte barnets behov, og setter ingen grense for hvor lenge barselomsorgen er spesialisthelsetjenestens ansvar. Vurderingen av tidspunkt for utskriving skal gjøres i samråd med kvinnen. Hjemreise forutsetter et organisert barseltilbud på hjemstedet og støtte fra kvinnens nettverk/partner. Jeg har mottatt en redegjørelse fra Helse Vest om status for samarbeidet mellom Helse Ber-

gen og Bergen kommune om barselomsorgen. I redegjørelsen står det blant annet at Kvinneklubben ved Haukeland universitetssjukehus (HUS) gir et barselstilbud som er tilpasset kvinnen og barnets individuelle behov, i tråd med gjeldende retningslinjer om barselomsorgen. Liggetiden etter fødsel ved Kvinneklubben HUS skiller seg ikke i vesentlig grad fra andre sykehus i landet. Gjennomsnittlig liggetid etter fødsel er 2,8 døgn. Ved Åhus er liggetiden på barselavdelingen 2,7 døgn. Ved Oslo universitetssykehus oppgir de at gjennomsnittlig liggetid etter fødsel ved Rikshospitalet er 2,5 døgn, og ved Ullevål 2,6 - 2,7 døgn. Barselkvinner som har behov for spesialisthelsetjenester får tilbud om oppfølging ved Kvinneklubben også i tiden etter at de er utskrevet. I gjeldende samhandlingsrutiner som er utformet i samarbeid med kommunene i opptaksområdet, står det at kvinner kan henvende seg direkte til fødeavdelingen om spørsmål knyttet til fødsel/barseltid frem til fem dager etter fødselen. Helse Bergen mener at denne tidsbegrensningen er lite formålstjenlig, og Helse Vest støtter Helse Bergen i denne vurderingen. Spesialisthelsehjelp skal være tilgjengelig for barselkvinner som har behov uavhengig av antall dager etter fødsel. Et generelt krav om at Kvinneklubben har ansvar for barselkvinnen og barnet de første fem dager etter fødsel, gir ikke den nødvendige fleksibiliteten i tilbudet. Helse Bergen har hatt en arbeidsgruppe sammensatt av representanter fra kommunene og fra fødeavdelingene ved Haukeland universitetssjukehus og Voss sjukehus for å revurdere samarbeidsavtalen om svangerskaps- fødsels- og barselomsorgen med tilhørende retningslinjer. Arbeidsgruppen har laget utkast til ny avtale. De er enige om de fleste punkt i rutinene, men har så langt ikke lyktes i å komme til enighet om ansvarsfordelingen etter utskriving fra sykehuset. Helse Bergen står fast på at de ikke skal ha et ansvar for utskrevne pasienter som ikke har behov for spesialisthelsetjenester. Kvinner som er i god form etter fødselen og har et friskt barn, kan være klar for å reise hjem kort tid etter fødsel, mens andre kvinner har behov for å bli liggende på sykehus utover de fem dagene som er skissert i samarbeidsavtalen.

Helse Bergen har gode erfaringer fra samarbeidsprosjekt i andre kommuner. Målet med samhandlingsprosjektene har vært å teste ulike metoder for hvordan sykehusene og kommunene sammen kan modernisere og utforme barselomsorgen etter kvinnenes individuelle behov etter fødsel. Brukerundersøkelser etter samhandlingsprosjekt med kommunene viser at dette har gitt gode resultater, både når det gjelder måling av trygghet, tilfredshet, ammefrekvens og oppfølging.

Når det gjelder finansiering av barselomsorgen i kommunene, har regjeringen styrket kommunal jordmortjeneste gjennom å styrke helsestasjons- og skolehelsetjenesten. De fleste kommunale jordmødre er ansatt i helsestasjon. Regjeringen har satset på tjenesten gjennom flere år. I 2017 ble det bevilget til sammen over 1 mrd. kroner gjennom kommunenes frie inntekter og øremerkete tilskudd. For 2018 er det foreslått å videreføre 753,5 mill. kroner gjennom kommunenes frie inntekter og 287,2 mill. kroner i øremerkete tilskudd til tjenesten,

til sammen 1,040 mrd. kroner. I tillegg er det gjennom budsjettforliket mellom regjeringspartiene, KrF og Venstre foreslått ytterligere 100 mill. kroner til tjenesten over kommunerammen og 20 mill. kroner i øremerket tilskudd til jordmortjenesten spesielt.

Utover dette er det over Kommunal- og moderniseringsdepartementets budsjett foreslått en økning i kommunenes frie inntekter på 200 mill. kroner til forebyggende tiltak for barn, unge og deres familier.

SPØRSMÅL NR. 388

Innlevert 28. november 2017 av stortingsrepresentant Arild Grande

Besvart 5. desember 2017 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Hvilke nye tiltak vil statsråden sette i verk for å sikre at utenlandske yrkessjåfører som skal kjøre på norske veier har kjennskap til og kompetanse til å kjøre på vinterføre?»

BEGRUNNELSE:

I Trønder-Avisa 17. november kan vi lese om både norske og utenlandske yrkessjåfører som uttrykker bekymring over at utenlandske sjåfører har manglende kunnskap om kjøring på norsk vinterføre. Statsråden viser i sitt svar til prosesser i andre land og i EU. Men statsråden har selv et ansvar innen sine ansvarsområder. Blant annet kommer det frem spørsmål ved om Statens vegvesen har tilstrekkelig med hjemler til å stanse sjåfører med manglende kompetanse.

Svar:

Det er viktig både for fremkommelighet og sikkerhet at sjåfører har kompetanse til å kjøre på utfordrende norske vinterveger. Det er felleseuropeiske krav til opplæring av yrkessjåfører gjennom direktiv 2003/59/EF, og kompetansen til utenlandske sjåfører må dermed i første rekke sikres gjennom dette rammeverket. Jeg har ved flere anledninger tatt opp med våre europeiske partnere at kravene til kompetanse til vinterkjøring må styrkes i disse kravene. Jeg er glad for at det i de pågående forhandlingene om revisjon av dette direktivet er på bordet konkrete forslag om styrking av kravene til kompetanse til kjøring under ekstreme vær- og føreforhold. Jeg har nylig sendt brev til EUs ministerråd og EU-Parlamentet for å støtte sli-

ke krav, og statssekretær Skjervold tar dette opp på møter i Brussel denne uka. Jeg vil følge den videre prosessen tett.

For å sikre fremkommeligheten og sikkerheten på norske vinterveger er kravene til både dekkutrustning og kjetting blitt skjerpet de senere årene. Samtidig er og blir kontroll sentralt. Antall tungtransportkontroller har økt de siste årene, og erfaringene viser en positiv utvikling for vinterutrustning på utenlandske vogntog.

Informasjon er også viktig. Gjennom informasjonsbrosjyren Trucker's Guide, utarbeidet av Statens vegvesen, informeres utenlandske sjåfører og aktører om utfordringer med å kjøre på norske vinterveger. Brosjyren foreligger nå i en ny revidert utgave, oversatt til ni språk og distribueres bredt.

Det settes også fokus på behovet for sjåførenes vinterkompetanse i bilaterale møter og forhandlinger om vegtransport med land utenfor EØS.

Det er mange tiltak som er aktuelle, og jeg vil fortsatt arbeide bredt for at sikkerheten og fremkommeligheten ivaretas på norske vinterveger.

SPØRSMÅL NR. 389**Innlevert 28. november 2017 av stortingsrepresentant Ole André Myhrvold****Besvart 5. desember 2017 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Vil statsråden ta initiativ for å få re-åpnet Kornsjø stasjon for passasjertrafikk gjennom såkalt behovsstopp slik at lokalbefolkning, hytteboende og turister har muligheten til å ta toget, og hva må eventuelt til for at slik trafikk skal kunne finne sted?»

BEGRUNNELSE:

Passasjertrafikken ved Kornsjø stasjon opphørte 10. januar 1999. Lokale krefter ønsker nå at stasjonen gjenåpnes for behovsstopp, det vil si at toget stopper for av- og påstigning av reisende ved behov.

Infrastrukturen ved Kornsjø stasjon fremstår som meget god. I motsetning til de fleste andre nedlagte stasjoner er plattformen i spor 1 og stasjonsområdet intakt da alle tog fra Gøteborg skal kunne stoppe for påstigning av toltre eller tjenestemenn fra politiet.

Kollektivtilbudet på Kornsjø er dårlig, og med ti daglige togavganger vil tilbudet bedres betraktelig, noe som vil være positivt for de fastboendes mulighet til å ta seg til kommunesentret Halden. Det skal også nevnes at veiforbindelsen til og fra Kornsjø ikke holder særlig høy standard.

Innføring av behovsstopp ved Kornsjø vil ikke påvirke togets totale reisetid da hastigheten gjennom området er såpass lav allerede i dag.

Kornsjø og Prestebakke har om lag 400 husstander. I tillegg kommer hytter og fritidsboliger, samt et stort antall husstander på svensk side som kan bruke stasjonen.

Kornsjø ble i 2012 kåret til Østfolds mest idylliske tettsted og har stort potensial som turiststed, og stopp- og utfartssted for sykkelturister. Kornsjø stasjon representerer en av de flotteste og mest historiske stasjonene vi har i landet. I stasjonsbygningen drives det i dag et modelljernbaneanlegg som stadig utvides.

Svar:

Staten ved Jernbanedirektoratet har i dag avtalefestet persontogtrafikken mellom Oslo S og Halden. Persontogtrafikken videre fra Halden til Göteborg kjøres av NSB på kommersielt grunnlag, uten økonomisk støtte fra staten. Med dagens avtale kan staten dermed ikke pålegge NSB å legge inn stopp ved Kornsjø stasjon. Hvorvidt NSB selv vurderer å legge inn stopp eller behovsstopp ved Kornsjø stasjon vil avhenge av NSBs markedsmessige vurderinger. Innføring av behovsstopp vil kunne innebære at tog får omlagte kryssinger fra Aspedammen til Kornsjø stasjon. Godkjent og sikker adkomst til begge spor må etableres og godkjennes av Statens jernbanetilsyn før Kornsjø stasjon ev. kan gjeninnføres som stoppested. Stasjonen vil ha behov for infrastrukturtiltak som plattformforlengelse, midtplattform og overganger dersom den skal oppfylle forskriftskravene. På bakgrunn av markeds- og infrastrukturmessige vurderinger opplyser Jernbanedirektoratet at de ikke legger opp til å gjenåpne Kornsjø stasjon for passasjertrafikk.

SPØRSMÅL NR. 390**Innlevert 28. november 2017 av stortingsrepresentant Ole André Myhrvold****Besvart 5. desember 2017 av klima- og miljøminister Vidar Helgesen****Spørsmål:**

«Når vil statsråden sørge for at Oslo tingretts midlertidige forføyning om stans i lisensjakta på ulv oppheves gjennom at det fattes et nytt vedtak i saken hvor bestandens overlevelse blir gjort rede for?»

BEGRUNNELSE:

WWF har saksøkt den norske staten ved Klima- og miljødepartementet med krav om ny norsk ulveforvaltning. Begrunnelsen er at de mener dagens forvaltning er i strid med både Grunnloven, naturmangfoldloven og Bernkon-

versjonen. Blant annet hevder saksøker at Norge er forpliktet til å ha en egen ulvestamme som er så stor at den er levedyktig uavhengig av den svenske stammen.

Både norske og svenske myndigheter, samt Bern-konvensjonens «Standing Committee» har imidlertid flere ganger presisert at den Sør-Skandinaviske ulvestammen er felles for Norge og Sverige.

Med utgangspunkt i søksmålet og etter begjæring fra WWF har Oslo tingrett i kjennelse av 21. november 2017 besluttet midlertidig stans i lisensjakten på ulv utenfor sonen i Hedmark og Akershus (rovdyrsone 4 og 5) frem til søksmålet er endelig avgjort (midlertidig forføyning). Det vedtaket som saken gjelder gir adgang til lisensjakt på 12 ulver utenfor ulvesonen i region 4 og 5. Vedtaket ble fattet av KLD den 25. november 2017. Vedtaket bygget på en faglig tilrådning av 18. november 2017 fra Miljødirektoratet.

Utgangspunktet for rettens drøftelse er vilkårene for lisensjakt etter naturmangfoldloven (nml.) § 18, jf §§ 5 og 14.

Tre vilkår må være oppfylt før lisensjakt kan skje, jf. nml. § 18 første og annet ledd:

- Uttaket må ikke true bestandens overlevelse
- Formålet må ikke kunne nås på annen tilfredsstillende måte
- Det må foreligge en skaderisiko, i dette tilfellet på beitedyr (husdyr og tamrein)

Tingretten mener at det foreligger tilstrekkelig skaderisiko, men at vedtaket lider av rettsanvendelses- og

saksbehandlingsfeil, siden hverken KLD eller Miljødirektoratet – etter tingrettens syn – i tilstrekkelig grad hadde vurdert om slik lisensjakt ville true bestandens overlevelse.

Tingretten mener det er en mangel ved vedtaket at KLD tok utgangspunkt i Stortingets bestandsmål ved den rettslige vurderingen, uten samtidig å gjøre en selvstendig vurdering av risikoen for bestandens overlevelse.

Erfaring gjennom mange år med ulv i beiteområder viser at skadefelling i beitesesongen er svært vanskelig. Beitenæringa er avhengig av at man regulerer størrelsen på ulvebestanden gjennom lisensjakt om vinteren. Med den midlertidige stansen risikerer vi at hele vinterens lisensjakt i sone 4 og 5 avlyses.

Svar:

Som representanten Myhrvold er kjent med avga tingretten sin kjennelse 21. november 2017, og jeg har hatt behov for å bruke noe tid på å vurdere denne før jeg tok stilling til den videre oppfølgingen av saken.

I brev av 24. november 2017 varslet jeg de som hadde klaget på det opprinnelige vedtaket at jeg vurderte å fatte et nytt vedtak. Jeg mener det både var riktig og nødvendig etter god forvaltningsskikk å høre deres synspunkter før jeg tok en endelig beslutning.

Den 1. desember 2017 fattet jeg et nytt vedtak i saken, som åpner for lisensfelling av inntil 12 ulver utenfor ulvesonen og utenfor etablerte revir i rovviltregion 4 (Oslo, Akershus, Østfold) og 5 (Hedmark). Vedtaket er etter en nærmere vurdering gitt utsatt ikrafttredelse frem til 21. desember 2017.

SPØRSMÅL NR. 391

Innlevert 28. november 2017 av stortingsrepresentant Solveig Schytz

Besvart 8. desember 2017 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Hva vil samferdselsministeren gjøre for å sikre bedre forhold for de reisende på lokaltoget til Ski på kort sikt, fram til Follobanen åpner i 2021, og hvilke tiltak kan gjøres på lengre sikt for å bedre reisetiden på Spikkestadbanen og tilbud og frekvens på Kongsvingerbanen?»

BEGRUNNELSE:

Jernbanen er rygggraden i kollektivtrafikken på Østlandet. For at kollektivtrafikken skal være et attraktivt reisealternativ må både tog og buss fungere godt og fungere godt sammen i et sømløst system.

TNS Gallup måler hver vår og høst kundetilfredshet for NSB. Passasjerene svarer på spørsmål om både punktlighet, komfort, personale og forventninger.

De tre togstrekningene i Norge som har de minst fornøyde passasjerene, er alle på Østfoldbanen, og aller

minst fornøyd er de reisende på linje L2, på strekningen Stabekk-Ski. L2 har ofte forsinkelser, noe som også forplanter seg til forsinkelser på de andre togene på Østfoldbanen, ettersom det er begrensede muligheter for forbi-kjøring. Togene er ofte svært fulle og har også gammelt og slitent togmateriell i forhold til de andre lokaltoglinjene, noe som kan være medvirke til å trekke kundetilfredsheten ned.

Når Follobanen etter planen åpner i 2021 skal lokaltoget på Østfoldbanen, L2 gå på dagens linje mens andre persontog skal kjøre i den nye tunnelen. Det er da planlagt en dobling og mer av frekvensen på linje L2, og både punktlighet og reisetid mellom Oslo og Ski vil bli mye bedre. Punktlighet, reisetid og frekvens vil også kunne økes på de andre linjene på Østfoldbanen når Follobanen åpner.

To av de andre toglinjene som har relativt lav kundetilfredshet på Østlandet er Kongsvingerbanen og Spikkestadbanen, men på disse to linjene er det ikke planlagt noen store tiltak som kan bedre reisetid, tilbud og frekvens hverken på kort eller lang sikt.

Ved ruteomlegginga i 2012 fikk de reisende på Spikkestadbanen vesentlig lengre reisetid til Oslo enn de hadde før. Kongsvingerbanen har hatt flere endringer i rutetilbudet de siste årene, der flere av de mindre stasjonene har fått færre avganger. Det er planlagt frekvensøkning på Kongsvingerbanen til Sørumsand, men det er uklart om disse kan forlenges til Årnes eller Kongsvinger for å øke frekvensen også lengre nord på Kongsvingerbanen.

Svar:

Regjeringen har lagt opp til en stor satsing på jernbane. Det bygges mye nytt, vedlikeholdsarbeidet er mer enn doblet, det er flere avganger og det kjøpes inn flere togsett. Vi har sett en svært positiv utvikling innen antall reisende og positive takter vedrørende godstrafikk. I Nasjonal transportplan 2018-29 legges det opp til at jernbanen vil få ca. 35 % av bevilgningene og hele 45 % av investeringsmidlene. Det er likevel viktig at vi har en helhetlig tilnærming og gjennomfører prosjekter der nytteverdien for samfunnet er størst, og på en måte som gjør at vi får et best mulig jernbanetilbud for pengene.

Østfoldbanen

Jernbanedirektoratet vurderer ulike løsninger for å bedre togtilbudet på Østfoldbanen så raskt som mulig. Kapasiteten på Østfoldbanen er i dag utnyttet fullt ut, og Bane NOR har erklært strekningen Oslo s –Ski som overbelastet i rushtiden. Med dagens infrastruktur er muligheten for store endringer i tilbudet nokså begrenset. Det nye dobbeltsporet mellom Oslo og Ski vil derimot gi store muligheter for økt kapasitet og frekvens.

Regjeringen ønsker likevel at det sees på muligheter som kan gi tilbudsforbedringer også på kort sikt. Et av tiltakene Jernbanedirektoratet nå ser på er innleie av dobbeltdekkere for å øke kapasiteten for regiontogene fra Halden til Oslo. Norske tog AS har nå ute en forespørsel for innleie av dobbeltdekkere med tilbudsfrist 08.12.17. Kjøring av nye togtyper på det norske jernbanenettet krever nærmere tekniske vurderinger og tillatelse, og erfaringsvis tar dette noe tid. Jernbanedirektoratet ser det som mulig å sette dobbeltdekkere i trafikk på Østfoldbanen mot slutten av 2019, men det vil avhenge av hva slags tilbud leverandørene av tog gir. Et alternativ som Jernbanedirektoratet vurderer er å benytte dobbeltdekkere i de ekstra rushtidsavgangene til/fra Halden som i dag har flest reisende.

Kapasiteten på lokaltogene innover til Oslo om morgenen er i dag utnyttet maksimalt. I dialog med NSB og Bane NOR utreder Jernbanedirektoratet muligheter for å kjøre noen flere avganger ved å utvide rushtidsperioden noe. Det arbeides også konkret med en løsning med nye avganger i rushtiden for motstrøms pendling. Dette er et viktig tiltak for å legge bedre til rette for reisende til og fra Ås, hvor blant annet etablering av Veterinærhøgskolen forventes å gi flere reisende. Nye avganger på en allerede sterkt belastet infrastruktur forutsetter imidlertid at andre togavganger muligens må justeres og dermed må endringen gjennomføres i forbindelse med et ordinært ruteterminskifte. Jernbanedirektoratet opplyser at ev. tilbudsforbedringer tidligst kan skje ved ruteendringen i desember 2018.

Jernbanedirektoratet har, i samarbeid med Bane NOR og NSB, vurdert muligheten for å endre stoppmønster for enkelte tog, bl.a. om regiontogene mellom Halden og Oslo bør stoppe i Ås. Jernbanedirektoratet anbefaler ikke en slik løsning ettersom den ekstra kjøretiden det medfører å stoppe på flere stasjoner gjør at det blir vanskelig å få tilpasset regiontogene i den øvrige togtrafikken på Østfoldbanen.

Jernbanedirektoratet prioriterer først å se på tiltak som gir høyere transportkapasitet på tog. Samferdselsdepartementet har nå bedt Jernbanedirektoratet raskt om i første omgang å gå i dialog med NSB og Ruter for å se om det kan gjøres forbedringer i det samlede kollektivtrafikktilbudet som gjør situasjonen for de reisende i sørkorridoren bedre, også i årene før Follobanen åpner.

Spikkestadbanen

På grunn av manglende kapasitet på Asker stasjon, vil linje L1 (Spikkestad-Oslo S-Lillestrøm) fortsatt benytte Drammenbanen mellom Asker og Oslo. Rutetidene er imidlertid lagt opp slik at de reisende som ønsker det kan bytte tog på Asker stasjon til et av togene som trafikkerer det nye dobbeltsporet i vestkorridoren. Den samlede reisetiden er da 8-10 minutter kortere enn uten togbytte. Det

vil for øvrig bli mer kapasitet på banen når nye lokaltog etter hvert skal fases inn på strekningen. Det er foreløpig ikke avklart når dette kan skje.

Kongsvingerbanen

Kongsvingerbanen er overbelastet i store deler av døgnet og står overfor en betydelig ombygging i årene som kommer, med blant annet utskifting av kontaktledning og oppgradering av stasjonene Sørumsand og Skar-

nes. I tillegg planlegges det bygging av flere kryssingsspor som skal bedre kapasiteten. Det er derfor ikke rom for noen forbedringer i rutetilbudet på kort sikt, men Jernbaneledirektoratet vil se på mulighetene for utviklingen av tilbudet i årene framover etter hvert som arbeidene ferdigstilles. I Meld. St. 33 (2016-2017) Nasjonal transportplan 2018-2029 varslet regjeringen at det vil bli satt i gang en egen konseptvalgutredning (KVU) for fremtidig kapasitetsutvikling på Kongsvingerbanen.

SPØRSMÅL NR. 392

Innlevert 28. november 2017 av stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl

Besvart 4. desember 2017 av ministeren for samordning av EØS-saker og forholdet til EU Marit Berger Røsland

Spørsmål:

«I dag er det 28. november, og dermed 23 år siden det norske folk for andre gang sa nei til medlemskap i EU gjennom en folkeavstemning. Fortsatt er det et stort flertall i befolkningen mot EU-medlemskap.

Skulle statsråden ønske at Norge var medlem i EU eller ville søke slikt medlemskap?»

Svar:

Takk for spørsmålet. Mitt ansvar som EØS- og EU-minister er å følge opp regjeringens europapolitikk. Det er i Norges interesse å samarbeide tett med EU om felles europeiske og globale utfordringer, og å delta aktivt i de politiske prosessene som pågår i Europa. Dette samarbeidet er med på å sikre norsk velstand og trygghet. Rammen for regjeringens europapolitikk er EØS-avtalen og Norges øvrige avtaler med EU.

SPØRSMÅL NR. 393

Innlevert 28. november 2017 av stortingsrepresentant Martin Henriksen

Besvart 8. desember 2017 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

«Hvordan ser statsråden på at faren ved at et slikt system vil kunne sette premisser for skoleutvikling på bekostning av skoleledernes og lærernes handlingsrom, og vil statsråden foreta seg noe for å unngå en slik utvikling?»

BEGRUNNELSE:

Gode data er helt avgjørende for skoleutvikling, Elevundersøkelsen er eksempel på en slik datakilde som gir sko-

ler og skoleeier et godt grunnlag for å analysere skolens praksis. Flere fylkeskommuner har inngått avtale med konsultentselskapet Rambøll om bruk av styringssystemet "Hjernen og hjertet." Ifølge Utdanningsnytt har Rambøll fått tilgang til å koble rådata fra Elevundersøkelsen med data fra VIGO, skoleadministrative systemer (SAS), SSB, KOSTRA, Utdanningsdirektoratets lærling- og instruktørundersøkelse, foreldreundersøkelse, lærerundersøkelse, og kartleggingsprøver (PAS). I løpet av fire år skal Rambøll utvikle måleindikatorer som skoleledere og skoleeiere

kan ta i bruk for å foreta ulike resultatmålinger. Rambøll får dermed stor innflytelse på de resultatmålene norske videregående skoler skal jobbe etter. Rambøll vil bruke resultatene til såkalt "datadrevet kvalitetsutvikling" i barnehage, grunnskole og vgs. Det er betydelig skepsis i lærerprofesjonen rundt dette dataverktøyet. Utdanningsforbundet peker på at det omtrent ikke har vært drøftet med tillitsvalgte, selv om det har en stor innvirkning på ledernes og lærernes hverdag og på utviklingen av skolen. Det er og en bekymring for at et fokus på «datadrevet kvalitetsutvikling» vil være en motsats til synet på at utvikling i skolen skal være formålsdrevet og profesjonsbasert. Rambøll skal selv utvikle måleindikatorer som skoleledere og skoleeiere kan ta i bruk for å foreta ulike resultatmålinger. Rambøll kan dermed få stor innflytelse på de resultatmålene norske videregående skoler skal jobbe etter. Verktøy som innhenter og behandler store mengder data kan dessuten bidra til en falsk forståelse av hvordan man skal kvalitetssikre skolen. Et slikt omfattende målesystem kan gi bieffekter som målforskyving, teach to test, innsnevring av skolens brede samfunnsoppdrag mot målbare indikatorer og tester. I tillegg kan et privat selskap få tilgang på sensitiv informasjon om elever og lærere.

Svar:

Både lærere, skoleledere og skoleeiere trenger et handlingsrom til å velge metoder og systemer for kvalitetsutvikling som de mener er mest hensiktsmessige i lys av de lokale behovene. For å få råd om hvordan de ulike aktørenes handlingsrom best kan balanseres, nedsatte jeg i 2015 et ekspertutvalg om lærerrollen. Utvalget ga en klar anbefaling om å sikre et rom for lærernes profesjonelle skjønn. Samtidig understreket utvalget at slik skjønnsutøvelse må ha faglig forankring i et levende profesjonsfellesskap. Utvalget var i tillegg opptatt av profesjonell skoleledelse og kunnskapsbasert skoleeierskap, og presiserte at skoleledere og skoleeiere også har helt legitime behov for handlingsrom til å utøve sine viktige funksjoner.

Lærerrolleutvalgets rapport har vært fulgt opp av regjeringen blant annet gjennom arbeidet med ny lærerutdanning, lærerspesialistordningen og en ny desentralisert modell for skoleutvikling. Men like viktig er oppfølgingen fra aktørene i skole-Norge, som har sluttet bredt opp om anbefalingene. Det utvalget kaller "profesjonalisering innenfra" er det per definisjon lærerprofesjonen selv som må ta tak i. Regjeringen støtter opp om dette, og samarbeider tett med KS, lærerorganisasjonene og andre aktører i Gnist og andre fora. I dette samarbeidet er det svært verdifullt å ha kunnskapsgrunnlaget fra lærerrolleutvalget som et felles utgangspunkt. På denne bakgrunn har jeg tillit til at fylkeskommunene bruker sitt handlingsrom på en slik måte at også skoleledere og lærere får det nødvendige handlingsrom til å utøve profesjonelt skjønn.

Kvalitetsvurderingssystemet inneholder i dag både obligatoriske og frivillige prøver og kartlegginger for hele grunnopplæringen. Samlet skal disse brukes i underveivurderingen av elevene og gi læreren grunnlag for læringsfremmende tilbakemeldinger til elever på alle nivå.

Etter opplæringsloven skal skoleeiere ha et forsvarlig system for vurdering av om kravene i opplæringsloven og forskriftene til loven blir oppfylt. Som en del av oppfølgingsansvaret skal det utarbeides en årlig rapport om tilstanden i grunnskolen og videregående opplæring. Rapporten skal bl.a. omfatte elevenes læringsresultater, gjennomføring og læringsmiljøet. Denne årlige rapporten skal drøftes av kommunestyret, fylkestinget og den øverste ledelsen ved de private grunnskolene, som en del av grunnlaget for en vurdering av utviklingstiltak. Kravet om en årlig rapport tydeliggjør skoleeiers ansvar og skal gi et felles kunnskapsgrunnlag for den debatten om skolens utvikling.

Utover de obligatoriske eksamenene og brukerundersøkelsene står fylkeskommunen som skoleeier fritt til å bruke de kvalitetsvurderingssystemer som de finner nødvendig og egnet. Det er opp til fylkeskommunene å vurdere om IT-verktøyet Hjernen og hjertet tilfredsstillende de behov skoler og skoleeiere har for å kunne oppfylle lokale og nasjonale føringer. Jeg forutsetter også at fylkeskommunene forholder seg til de lover og regler som gjelder personvern.

SPØRSMÅL NR. 394**Innlevert 29. november 2017 av stortingsrepresentant Jonas Gahr Støre****Besvart 5. desember 2017 av olje- og energiminister Terje Sjøviknes****Spørsmål:**

«Vil statsråden sørge for at det iverksettes bygging av 420 KV linje frem til Varangerbotn i Øst-Finnmark, slik at manglende infrastruktur ikke hindrer nødvendig utvikling og vekst?»

BEGRUNNELSE:

Finnmark har betydelig svakere strømmnett enn resten av landet. Dette går ut over leveringssikkerheten og hindrer industriutvikling i nordområdene. Forutsetningene for produksjon av fornybar energi er store i Øst-Finnmark, men svakt nett hindrer produksjon og utførsel av kraft.

Svar:

Jeg er opptatt av et robust kraftnett i alle deler av landet, slik at vi også i fremtiden har god forsyningssikkerhet for strøm og kan utnytte ressursene og utvikle næringslivet i distriktene. Derfor har også departementet de senere årene lagt til rette store utbygginger i strømmettet. Investeringene som er planlagt i strømmettet de neste 10 årene forventes å bli på om lag 140 milliarder kroner.

Det er nettselskapene som er ansvarlige for å utrede, planlegge og investere i kraftnettet. I transmisjonsnettet er dette Statnetts ansvar. Utbygging av transmisjonsnett

innebærer store kostnader og har konsekvenser for natur, miljø, reindrift og andre arealinteresser. Det er nettkundene som betaler for alle disse investeringene, og det er derfor viktig at nettet utvikles i takt med behovet.

Statnett har de senere år forsterket transmisjonsnettet fra Ofoten og nordover, og har nå under bygging en 420 kV kraftledning fra Balsfjord til Skaidi. Ytterligere forsterkninger i Finnmark er til kontinuerlig vurdering i foretaket. I følge Statnetts vurderinger er det for stor usikkerhet rundt forbruksutviklingen til å beslutte nye investeringer nå, men evt. stor vekst i forbruket i Øst-Finnmark kan utløse nye nettinvesteringer. En 420 kV kraftledning fra Skaidi til Varangerbotn er ett av de alternativer som vurderes i den forbindelse. Andre nettløsninger kan også bidra til den forsterkning som må til for utvikling av næringslivet og videre utnyttelse av ressursene også i Øst-Finnmark.

Ved søknader om nettforsterkninger er det konsesjonsmyndighetene i NVE og departementet som skal sørge for behandling av disse etter lovverket, som regulerer alle de bruker- og verneinteresser som vil bli berørt ved fremføring av nye kraftledningsanlegg i Finnmark. I konsesjonsbehandlingen etter energiloven skal alle fordeler og ulemper veies mot hverandre, og kun prosjekter som er samfunnsøkonomisk lønnsomme kan gis konsesjon.

SPØRSMÅL NR. 395**Innlevert 29. november 2017 av stortingsrepresentant Eirik Sivertsen****Besvart 6. desember 2017 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

«Hvordan vil kunnskapsministeren bidra til at Nordland fylkeskommune og Knut Hamsun vgs. kan videreføre tilbudet i friluftslivsfag inntil tilbudet er evaluert og eventuelt etabler som et ordinært tilbud?»

BEGRUNNELSE:

Nordland fylkeskommune fikk i 2012 tillatelse til å starte forsøk med friluftslivsfag (etter modell og en utvidelse av

idrettsfag) ved Knut Hamsun vgs., med opptak av tre kull fra 2013. Dette ble senere utvidet med ett. Ved en feil tok Nordland fylkeskommune også opp elever i 2017. Dette siste er beklagelig, men bør ikke påvirke innholdet i saken.

Erfaringene og evalueringen så langt er positive, både med tanke på rekruttering, frafall og læring. Friluftslivsfag gir mer robuste elever med praktisk og teoretisk forankring. Det bidrar til folkehelse, bærekraftig utvikling, entreprenørskap, livsmestring og gir sosial kompetanse, i tråd med de overordnede rammene som nylig er vedtatt

for grunnopplæringen. Kompetansen tilbudet gir, er nyttig innen mange fagområder, fra forsvar til forskning og undervisning, videre til helse, reiseliv og ingeniørfagene.

Regjeringen har selv trukket fram tilbudet i Stortingsmelding 18 (2015 – 16). Der konkluderes det som følger: Regjeringen ser med interesse frem til evalueringen av prosjektet. Regjeringen vil etter at evalueringen foreligger ta stilling til om læreplanene skal tas inn i det nasjonale læreplanverket (Kap 7.3).

Skoleeier og skolen ønsker sterkt å videreføre tilbudet. Elevene viser stort engasjement. Utfordringen er at skolen ikke kan ta opp nye kull før eventuell innlemmelse av friluftslivsfag i det nasjonale læreplanverket. Det gjør at tilbudet nå må bygges ned, at fagmiljøet forvitrer og rekrutteringen til Knut Hamsun vgs. står i fare for å komme på et kritisk lavt nivå. Både i vurderingen av permanens og i etterkant vil det være av stor verdi å ha et oppgående fagmiljø i tilbudet.

Det er bred politisk enighet om at de resultatene tilbudet i friluftslivsfag gir, er sentrale mål for videregående opplæring. Mye taler derfor for at friluftslivsfag bør gjøres permanent. Da er det svært uheldig at forsøksskolen må bygge ned tilbudet i påvente av permanent ordning.

Svar:

Kunnskapsdepartementet har etter opplæringsloven § 1-4 adgang til å innvilge søknader fra kommuner eller fylkeskommuner om tidsavgrensede pedagogiske eller organisatoriske forsøk. Denne myndigheten er delegert til Utdanningsdirektoratet.

Høsten 2012 fikk Nordland fylkeskommune innvilget forsøk med utdanningsprogram for idrettsfag og friluftsfag, programområde for friluftsfag. Forsøket ble gitt med varighet på fem år, frem til skoleåret 2017/2018. Etter søknad fra fylkeskommunen ble forsøksperioden forlenget med skoleåret 2018/2019. Forsøket skal evalueres innen

1. september 2019. Fylkeskommunen tok ved en inkurie inn elever i Vg1 også høsten 2017. Etter søknad innvilget Utdanningsdirektoratet forlengelse av forsøket for dette kullet, men uten anledning til å ta opp nye elever for eksempel etter omvalg. Disse elevene vil etter planen fullføre våren 2020.

Fylkeskommunen har dermed totalt fått en forsøksperiode på syv skoleår. Det er ikke utelukket å innvilge så lange forsøksperioder, men det er ikke vanlig. Da de fikk innvilget første søknad, ble frist for endelig evalueringsrapport satt til 1. september 2018. Denne fristen ble forlenget da selve forsøket ble forlenget første gang. Ved andre gangs forlengelse ble evalueringsfristen opprettholdt, men det ble i tillegg stilt krav om en rapport 1. september 2020.

Opplæringsloven § 1-4 er ikke en ordinær unntakshjemmel. Det innebærer at forsøk ikke er det samme som en dispensasjon fra loven og det skal derfor kun gjelde for en avgrenset periode. I begrepet forsøk ligger det at hensikten må være å finne ut av hva en selv og andre kan lære ved å prøve ut alternative ordninger på det aktuelle området. På grunnlag av de erfaringer som gjøres i forsøket, kan det være aktuelt å endre regelverket. Det er imidlertid ikke gitt at resultater fra et forsøk vil innebære at man endrer loven og innfører nye ordninger permanent. Dette har hele tiden også vært premissene for innføringen av forsøket i Nordland fylkeskommune.

Det nylig nedsatte Lied-utvalget har fått i mandat å se på hele opplæringstilbudet i videregående skole. Utvalget skal blant annet vurdere om strukturen og innholdet i videregående opplæring gir elevene de beste forutsetningene for å lære og fullføre videregående. Utvalget leverer en delutredning høsten 2018 og en hovedutredning høsten 2019.

Departementet vil ta stilling til resultatene fra forsøket når evalueringen foreligger. Dette må da også ses i sammenheng med Lied-utvalgets utredninger.

SPØRSMÅL NR. 396

Innlevert 29. november 2017 av stortingsrepresentant Ingalill Olsen

Besvart 6. desember 2017 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Har Hurtigruten ASA som en del av avtalen med staten anledning til å avlyse havneanløp i noen av de 34 havnene av andre årsaker enn værforhold eller tekniske problemer?»

BEGRUNNELSE:

31.august 2017 annonserte Hurtigruten AS tilbud om julebord ombord i sine hurtigruteskip. Man kunne for eksempel delta på skipet "Spitsbergen" 17.november i Tromsø med ombordstigning kl. 20.15. Den ordinære ankomsttid

i henhold til rutetabell er klokken 23.45 i Tromsø for sørgående hurtigrute. 17.november 2017 sløyfet "Spitsbergen" anløpene både i Øksfjord og Skjervøy på sør og ankom Tromsø ca. kl.20.00. Været var bra denne dagen med laber til frisk bris. Sløyfing av anløp denne dagen skyldes derfor ikke værforholdene.

Svar:

Den gjeldende kystruteavtalen med Hurtigruten AS omfatter en ramme for tillatt bortfall av ruteproduksjon på 10 driftsdøgn av avtalt produksjon per skip per år begrunnet i planlagt vedlikehold og utforutsette driftsavbrudd. I tillegg har rederiet en ramme for tillatt bortfall av rute-

produksjon på 2 driftsdøgn per skip per år begrunnet i at fartøy benyttes til kulturaktiviteter og lignende. Videre anses det ikke som mislighold av avtalen dersom avlysninger av havneanløp skyldes forhold som ligger utenfor selskapets kontroll (force majeure). I slike tilfeller har staten rett til å foreta trekk i avtalt vederlag. Avlysninger som skyldes ekstraordinære værforhold medfører ikke trekk i avtalt vederlag. Avtalen med staten gir ikke anledning til å avlyse havneanløp utover dette. Dersom ruteproduksjonen ikke gjennomføres i henhold til godkjent ruteplan på øvrige grunnlag, regnes det som mislighold som medfører sanksjoner i form av trekk i avtalt vederlag og konvensjonalbot. Rederiet plikter å rapportere alle kanselleringer i henhold til avtalt rapporteringsinstruks.

SPØRSMÅL NR. 397

Innlevert 29. november 2017 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 7. desember 2017 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

«Det er kommet frem at det er over 140 overgrepssaker i Tysfjord kommune knyttet til VGs avsløringer i rapportasje juni 2016. Det er et særdeles stort omfang, over en lang tidsperiode. Mange av ofrene har, eller bør ha vært, i kontakt med offentlige instanser, men det måtte likevel en mediereportasje for at sakene ble avslørt.

Vil statsråden undersøke om det foreligger brudd på avvergingsplikten fra offentlige instanser i Tysfjord og hvilken oppfølging vil gis eventuelle påviste brudd?»

Svar:

Overgrepssakene i Tysfjord er alvorlige. Det er særlig bekymringsfullt at det er et stort antall overgrep, at overgrepene har skjedd over en lang periode, og at de i liten grad er fanget opp av offentlige instanser.

Alle som arbeider i offentlige instanser og tjenester, samt for organisasjoner og private som utfører arbeid eller tjeneste for stat, fylkeskommune eller kommune, har en lovpålagt opplysningsplikt til barnevernet. Når barneverntjenesten mottar en melding, plikter den å vurdere bekymringsmeldingen og eventuelt følge opp med videre undersøkelser.

Fylkesmannen i Nordland opprettet i november 2016 tilsynssak med Tysfjord kommune på bakgrunn av oppslag i mediene og politiets etterforskning. Tilsynet undersøkte om ansatte i barnehage, skole og helsetjeneste

hadde tilstrekkelig kunnskap om meldeplikten til barnevernet, og om barneverntjenesten håndterte bekymringsmeldinger på en forsvarlig måte. Tilsynsrapporten viste at ordningen med bekymringsmeldinger var kjent i de kommunale tjenestene, og at barneverntjenesten håndterer bekymringsmeldinger på en forsvarlig måte. Rapporten viste manglende risikovurderinger hos kommunen som skoleeier og kommunen som barnehagemyndighet. Skoleeier fikk pålegg om å sørge for et forsvarlig system for å vurdere og følge opp kravene til skolens meldeplikt. Barnehagemyndigheten fikk pålegg om å påse regelverksetterlevelse på barnehagenivå ved å sørge for å ha tilstrekkelig kunnskap om hvordan barnehagene oppfyller meldeplikten, og bruke denne kunnskapen til å gjøre risikovurderinger for lovbrudd på barnehagenivå. For å påse regelverksetterlevelse, ble kommunen i tillegg pålagt å vurdere behovet for veiledning og tilsyn med barnehagene, og gjennomføre slik aktivitet i tråd med sine risikovurderinger. Fylkesmannen påpeker videre at kommunens ledelse har ansvar for å tilrettelegge for gode samarbeidsformer, sette av tilstrekkelige ressurser og få til effektive samarbeidslinjer. Fylkesmannen finner manglende forankring i kommunens styringssystemer.

I juni 2017 inviterte jeg Tysfjord kommune, Hamarøy kommune, Fylkesmannen i Nordland, Nordland politidistrikt, Sametinget og en rekke andre relevante myndigheter og kompetansemiljøer til et møte om situasjonen i Tysfjord. Målet med møtet var å få innspill til hvilke tiltak

som burde settes i verk for å følge opp ofrene og lokalsamfunnet, og legge en langsiktig strategi for en positiv utvikling.

På bakgrunn av innspillene som ble gitt i møtet, ble det laget en omfattende oppfølgingsplan som Fylkesmannen i Nordland har fått i oppdrag å koordinere. Oppfølgingsplanen omfatter både tiltak som skal ivareta lokalsamfunnet i nåsituasjonen, og langsiktige, forebyggende tiltak som skal forhindre nye overgrep.

Et av prosjektene tilknyttet oppfølgingsplanen har som mål å sikre at alle som arbeider med barn og unge skal ha kunnskap om og kjenne til tegn på at barn og unge blir utsatt for seksuelle overgrep, eller andre former for

mishandling eller alvorlig omsorgssvikt. Oppfølgingsplanen omfatter også et prosjekt med hovedmål å sikre et trygt oppvekstmiljø, gjennom å styrke det gjensidige tillitsforholdet mellom den samiske befolkningen og offentlige myndigheter.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har bevilget tilskuddsmidler til Tysfjord kommune, slik at kommunen kan være rustet til å gjennomføre prosjektene i oppfølgingsplanen, i samarbeid med andre involverte myndigheter, kompetansemiljøer og organisasjoner. Departementet oppdateres også med jevne mellomrom om fremdriften i prosjektet.

SPØRSMÅL NR. 398

Innlevert 29. november 2017 av stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen

Besvart 11. desember 2017 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Er statsråden kjent med SarpsborgModellen, og vil han bidra til å spre denne til andre kommuner?»

BEGRUNNELSE:

SarpsborgModellen er en metode som handler om å gjøre en tidlig innsats og ikke vente på at symptomer skal utvikle seg. Enhet kompetansesenter rus og psykisk helse i Sarpsborg kommune så ofte at barn utviklet de samme problemene som sine foreldre. I 2013 utviklet Sarpsborg kommune en ny metode for å forebygge at barn arvet foreldrenes problemer. Tiltakene innebærer en samtidig behandling og forebygging. Metoden heter SarpsborgModellen. Dårlig psykisk helse i befolkningen er en av samfunnets største helseutfordringer, derfor er det viktig med forebyggende tiltak. Dette kan på sikt bidra til å jevne ut sosial forskjeller. Det forebyggende arbeidet starter tidlig, allerede fra graviditet. Målet er å gjøre en tidlig, systematisk og langvarig innsats. Barn har det sjeldent bedre enn sine foreldre- dette er grunnen til at vi må jobbe gjennom foreldrene for å kunne hjelpe barna. Barn må få hjelp på bakgrunn av de risikofaktorene som er i livet deres her og nå, før symptomene på psykiske problemer utvikler seg. Samtidige behandling og forebygging både individuelt og i grupper gjør at mødrene blir bedre i stand til å ivareta både seg selv og barna sine. SarpsborgModellen fikk nylig «Best Practise Certificate» i en innovasjonskonkur-

ranse i regi av European Public Sector Award, EPSA 2017 i Maastricht.

Svar:

SarpsborgsModellen og Sarpsborg kommunes arbeid rettet mot gravide og småbarnsforeldre som har rusrelaterte problemer og/eller psykiske vansker, er et godt eksempel på at det skjer spennende modellutvikling ute i tjenestene. Å styrke hjelpetilbudet for en utsatt gruppe som gravide og småbarnsforeldre med omfattende utfordringer er helt i tråd med regjeringens satsninger. Jeg er opptatt av at vi skal legge til rette for at gode tiltak kan spres, og at vi ikke skal skape unødige hindre for innovasjon og kreativitet ute i kommunene. Vår styrking av kommuneøkonomien, sammen med en tydelig satsing på kompetanse, gir kommunene verktøy som gjør at de kan lykkes med nyskapende tjenester og med å bygge gode lokalsamfunn basert på lokale forutsetninger og forhold. Regjeringen er opptatt av barn, unge og deres foreldre og arbeider for best mulig oppvekstforhold. Vi vet at effekten av innsats ofte er størst jo tidligere vansker hos barn oppdages og tiltak settes inn. Ofte er vanskene sammensatte og krever ulike, men samtidige tiltak. I dette arbeidet er helsestasjons- og skolehelsetjenesten en viktig aktør fordi den når ut til nesten alle barn og unge og deres familier, og er derfor i en særskilt posisjon med tanke på tidlig avdekking og forebygging. Regjeringen har styrket tilbudet til gravide, barn, unge og deres foreldre gjennom satsning på denne tjenesten med en gradvis opptrapping gjennom kommu-

nerammen, samt gjennom øremerkete tilskudd. I 2017 ble det bevilget til sammen over 1 mrd. kroner gjennom kommunenes frie inntekter og øremerkete tilskudd. For 2018 er det foreslått å videreføre 753,5 mill. kroner gjennom kommunenes frie inntekter og 287,2 mill. kroner i øremerkete tilskudd til tjenesten, til sammen 1,040 mrd. kroner. I tillegg er det gjennom budsjettforliket mellom regjeringspartiene, KrF og Venstre foreslått ytterligere 100 mill. kroner til tjenesten over kommunerammen og 20 mill. kroner i øremerket tilskudd til jordmortjenesten spesielt. Utover dette er det over Kommunal- og moderniseringsdepartementets budsjett foreslått en økning i kommunenes frie inntekter på 200 mill. kroner til forebyggende tiltak for barn, unge og deres familier. Regjeringen vil videre vurdere å utvide formålet med helsestasjons- og skolehelsetjenesten til også å inkludere behandling og oppfølging av barn og unge for både psykiske og somatiske tilstander. Det vil kunne bidra til et lettere tilgjengelig behandlingstilbud i barn og unges egen helse-tjeneste og gi mer effektiv ressursbruk. Denne regjeringen har startet en tverrdepartemental satsning – 0-24-programmet. Helse- og omsorgsdepartementet, Arbeids- og sosialdepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet og Kunnskapsdepartementet samarbeider om denne satsingen hvor Kunnskapsdepartementet har prosjektledelsen. Formålet med samarbeidet er å styrke den tverrsektorielle oppfølgingen av utsatte barn og unge i alderen 0-24 år. Et overordnet mål er at flere utsatte barn og unge gjennomfører videregående opplæring og at marginalisering og utenforskap motvirkes. Konkret innebærer samarbeidet å avdekke felles utfordringer og å fremme felles tiltak og strategier for bedre oppfølging av utsatte barn og unge. Regjeringen har som mål at flere barn skal leve gode liv i egne hjem, gjennom forebyggende arbeid lokalt og ved å gi foreldre konkret hjelp og støtte i foreldrerollen. Regjeringen skal utarbeide den første, nasjonale strategien for foreldrestøtte. Strategien er en del av regjeringens brede satsing på forebyggende arbeid, jf. Prop. 12 S (2016– 2017) Opptrappingsplan mot vold og overgrep (2017–2021). Strategien vil inneholde ulike tiltak som retter seg mot foreldre, fra svangerskapet og til barnet fyller 18 år. Strategien vil inneholde tiltak rettet mot befolkningen, mot statlige og kommunale tjenester og frivillig sektor. Strategien skal lanseres i løpet av første halvår 2018. Forebyggende arbeid og tidlig innsats er helt avgjørende for familier som får en vanskelig start eller opplever kriser og utfordringer. Forebygging reduserer behovet for mer kostbare tiltak på et senere tidspunkt. Tidlig hjelp til familier som har behov for det, gjør foreldre bedre i stand til å ta vare på barna sine og reduserer belastningene. Altfor mange barn er utsatt for vold, overgrep eller omsorgssvikt fra egne foreldre eller nære omsorgspersoner. Ett barn som blir utsatt, er ett barn for mye. Strategien skal bidra til å forhindre det. Den nasjonale strategien for foreldrestøtte skal ses i sammen-

heng med barnevernreformen (Prop. 73). Hovedmålet i barnevernsreformen er å styrke kommunenes muligheter og insentiver til å bygge opp gode forebyggende tilbud som forhindrer at barn må flytte i fosterhjem og institusjon. Foreldrestøttende arbeid er et sentralt virkemiddel for å bedre omsorgssituasjonen til barn i barnevernet, enten det er barnevernet selv eller andre tjenester som står for tiltaket. Jeg vil også nevne to tilskuddsordninger som er relevante i denne sammenheng. Tilskuddsordningen Foreldrestøttende tiltak i kommunene skal stimulere flere kommuner til å ta i bruk tiltak som kan gi barn og foreldre tidlig hjelp i hjemmet gjennom veiledning til foreldre. I 2016 var det 67 tiltak i 52 kommuner som fikk midler over ordningen. Barne-, ungdoms- og familiedirektoratets tildelinger viser at foreldrestøttende tiltak blir brukt i mange sammenhenger – i barnehager, i barnevernet, ved helsestasjonene, overfor familier med minoritetsbakgrunn og overfor flyktningfamilier. Det er stor søking på ordningen, noe som tyder på at kommunene ser et behov for å drive foreldrestøtte. Ordningen Tilskudd til identifikasjon av og oppfølging av utsatte barn har som mål å bidra til utvikling av kommunale modeller for identifikasjon og oppfølging av barn av psykisk syke og barn av foreldre med rusproblemer. Ordningen bygger på Modellkommuneforsøket, som er evaluert med gode resultater. Regelverket for tilskuddsordningen blir nå samordnet med regelverket for tilskudds-ordningen Bedre tverrfaglig innsats. Tilskuddsordningene retter seg mot samme målgrupper. Tilskuddsordningen til foreldrestøttende tiltak i kommunene er i denne regjeringsperioden frem til og med 2017 økt med over 20 mill. kroner. I budsjettforliket for 2018 styrkes tilskudd til foreldrestøtte og tilskudd til tidlig hjelp til barn av rusmisbrukere og psykisk syke med 10 mill. kroner. For barn i familier med særlig vanskelige livssituasjoner er det satt i gang utprøving av programmet Nurse Family Partnership i Oslo og Rogaland. I Norge har programmet fått navnet Familie for første gang. Delta-gerfamilier blir rekruttert gjennom svangerskapsomsorgen og andre førstelinjetjenester i utprøvingsområdene. Programmet har vist svært gode resultater i andre land. Programmet blir nå følgeevaluert for å kunne vurdere nytteverdi og en eventuell fremtid i norsk kontekst. For å lykkes med å skape bedre tjenester for familier i risiko er vi helt avhengige av at kommuner tenker nytt, tar i bruk ny kunnskap og organiserer tjenestene sine på en brukervennlig og god måte. Slik jeg kjenner Sarpsborgmodellen er den et godt eksempel på hvordan innovasjon i tjenestene kommer brukerne til gode. Jeg håper mange kommuner lar seg inspirere, og finner frem til bedre måter å møte brukerne på basert på lokale forhold.

SPØRSMÅL NR. 399**Innlevert 29. november 2017 av stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen****Besvart 7. desember 2017 av kulturminister Linda C. Hofstad Helleland****Spørsmål:**

«Hva kostet statsrådens mottakelse for kunstnere og kulturpersonligheter som ble holdt i regjeringens representasjonsbolig i september?»

BEGRUNNELSE:

Spør av ren nysgjerrighet.

Svar:

Kostnaden knyttet til mottakelsen i regjeringens representasjonsbolig for norske kunstnere og kulturaktører

den 26. september 2017 beløp seg til 129 217 kr. Kostnaden deles mellom Utenriksdepartementet og Kulturdepartementet. Antall deltakere var 275.

Dette er første gang regjeringen har invitert kunstnere og kulturaktører til en mottakelse for å sette søkelys på og hedre deres internasjonale innsats, på samme måte som gjøres for idrettsutøvere etter OL, eksempelvis etter OL og Paralympics i Rio de Janeiro i 2016.

Til sammenligning utgjorde kostnaden knyttet til mottakelsen etter OL og Paralympics i Rio de Janeiro totalt 110 382 kr. Antall deltakere på denne mottakelsen var 135.

SPØRSMÅL NR. 400**Innlevert 29. november 2017 av stortingsrepresentant Kari Henriksen****Besvart 6. desember 2017 av barne- og likestillingsminister Solveig Horne****Spørsmål:**

«Regjeringen innførte ABE-reformen i 2015. Det er kutt på 0,5 prosent, som er blitt forhøyet i forhandlingene i Stortinget.

Kan ministeren legge fram en tabellarisk oversikt over hva som er igjen til frie driftsmidler fratrasket ABE-kutt (etter forhandlinger i Stortinget), ukompensert pris- og lønnsvekst, bundne midler til nye tiltak på kapitler/poster i budsjettet og en oversikt over utviklingen i antall byråkrater fra 2015-2017?»

BEGRUNNELSE:

I svar på spørsmål 1290, datert 14.8.2015, svarer Finansministeren:

”Regjeringen forutsetter at alle statlige virksomheter gjennomfører tiltak for å bli mer effektive og dette har blitt innarbeidet i virksomhetenes rammer i 2015. Det er imidlertid den enkelte virksomhet som må planlegge og gjennomføre de enkelte tiltak. Finansdepartementet har ikke en samlet oversikt over alle effektiviseringstiltak som gjennomføres i alle statlige virksomheter.”

Det forutsettes derfor at departementet har gjort en slik vurdering.

Svar:

Gjennom tildelingsbrev stiller Barne- og likestillingsdepartementet (BLD) midlene som Stortinget har bevilget til disposisjon til drift av underliggende virksomheter. I tildelingsbrevet og i instruksene til virksomhetene angis krav i form av mål, resultatkrav, oppgaver og oppdrag. En stor del av midlene til drift vil være bundet opp i lønn til ansatte, husleie og andre driftsutgifter. Midler knyttet til drift kan frigjøres i løpet av året for eksempel dersom ledighet som oppstår når ansatte slutter ikke fylles opp, ved innflytting i billigere lokaler eller når tidsbegrensede oppdrag og prosjekter avsluttes. Departementet kan ikke ha en slik detaljoversikt over etatene, det er heller ikke i tråd med prinsippene i mål- og resultatstyring. Dersom etatene har fått bevilgningsøkninger til særskilte, nye tiltak, vil dette framgå i tildelingsbrevet. Departementet legger ellers til grunn at etatene realiserer krav stilt fra departementet og Stortinget ved hjelp av egne omprioriteringer innenfor tildelte bevilgninger.

BLD har for perioden 2015–2018 ikke lagt inn innsparinger for virksomhetene begrunnet i underkompensasjon for pris- og lønnsvekst. Samlet innsparing knyttet til

ABE-reformen på BLDs område det enkelte år fremgår av tabellen nedenfor.

ABE-reformen (mill. kroner)			
2015 (0,6 pst.)	2016 (0,6 pst.)	2017 (0,8 pst.)	2018 (0,7 pst.)
-43,4	-53,6	-71,7	-56,8

Antall årsverk i 2015 og 2016 for BLD og underliggende virksomheter framgår av Prop.1 S for BLD og utgjør henholdsvis 4 094,4 årsverk og 4 080,2 årsverk i BLD

og underliggende virksomheter. Kvalitetssikrede tall for 2017 foreligger ennå ikke.

SPØRSMÅL NR. 401

Innlevert 30. november 2017 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski

Besvart 13. desember 2017 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

«Hvis Oslo, uten Staten og resten av kommune-Norge, besluttet å innføre innskuddspensjon for alle kommunalt ansatte/nyansatte innen mars 2018, hvordan ville statsråden og staten forholde seg til dette, hvor lang tid vil statsråden anslå at en prosess med å innføre innskuddspensjon for alle nyansatte i Staten vil måtte ta og mener statsråden, som selv har erfaring fra Oslopolitikken, at det er realistisk å innføre en slik reform i landets største kommune innen mars 2018 slik Oslo Høyre foreslår?»

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med at Oslo Høyre la frem sitt alternative budsjett til byrådet i Oslo har de lagt fram forslag for å saldere budsjettet. De foreslår å fjerne den moderate eiendomsskatten i Oslo hvor ingen med eiendommer verdt mindre enn 4,6 millioner betaler og foreslår i stedet at nyansatte i kommunen skal betale ved at kommunen går over til innskuddsbasert pensjon. Dette sparer Høyre nær 55 millioner kroner på i 2018 siden de anslår at ordningen skal tre i kraft fra mars 2018.

Offentlig tjenestepensjon er nært knyttet til de statlige sentrale velferdsordningene; trygde- og pensjonsordningene i Folketrygden. Tilpasningen av offentlig tjenestepensjon til ny folketrygd har skjedd gjennom en omfattende prosess som etter involvering av arbeidsgiver- og arbeidstakerorganisasjonene i offentlig sektor har munnnet ut i endrede pensjonsbestemmelser i lov om Statens pensjonskasse. Kommuneloven med forskrifter og flere

andre lover forutsetter at kommunene har en pensjonsordning som ligger innenfor den felles offentlige tjenestepensjonsordningen som offentlig sektor har hatt i flere tiår. Det er derfor grunn til å stille spørsmål ved realismen i Oslo Høyres forslag.

Svar:

I Oslo kommune er pensjonsordningen vedtektsfestet, ikke tariffestet. Det innebærer at Oslo bystyre kan vedta å endre pensjonsordningen for framtidig opptjening, forutsatt at eventuelle endringer drøftes med arbeidstakerne i tråd med drøftingsinstituttet. Oslo kommune avgjør selv hvilke pensjonsordninger som skal gjelde for Oslo kommunes ansatte. Den eneste ramme som er satt for pensjonsordningen er at den ikke gir høyere ytelser enn etter lov om Statens pensjonskasse, jf. forskrift 22. april 1997 nr. 374 om pensjonsordninger for kommunalt eller fylkeskommunalt ansatte.

I KS er tjenestepensjonsordningen tariffestet. I staten er pensjon i hovedtrekk regulert i lov, men AFP er regulert i tariffavtale. Innskuddsbasert tjenestepensjon står ikke på den pensjonspolitiske dagorden nå innenfor disse områdene. Jeg gjør imidlertid oppmerksom på at flere av de utskilte statlige virksomhetene har gått over til innskuddsbaserte ordninger.

Regjeringen ønsker å legge om offentlig tjenestepensjon. Pensjonsordningene for offentlig ansatte bør tilpasses de øvrige endringene i pensjonssystemet, i tråd med den vedtatte pensjonsreformen. Formålet er å gjøre det mer lønnsomt for offentlig ansatte å fortsette i arbeid et-

ter 62 år, bygge ned mobilitetshindrene mellom offentlig og privat sektor og gi unge bedre muligheter til å kompensere for levealdersjusteringen.

Regjeringen har i tett dialog med partene arbeidslivet, inkludert partene i Oslo kommune, utredet nye pensjons-

ordninger for offentlig ansatte. Dette har vært et omfattende arbeid som har pågått siden 2015. Jeg har varslet at jeg vil ta initiativ til en avsluttende prosess med mål om å komme fram til enighet om en løsning om offentlig tjenestepensjon med partene.

SPØRSMÅL NR. 402

Innlevert 30. november 2017 av stortingsrepresentant Svein Roald Hansen

Besvart 6. desember 2017 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

«Hvordan vil arbeids- og sosialministeren sikre at personer som gir omsorg til syke, funksjonshemmede eller eldre personer får informasjon om retten til godskriving av pensjonspoeng for omsorgsarbeid og tidsfristen for å kreve godskriving?»

BEGRUNNELSE:

Folketrygdlovens pfg. 3-16 åpner for opptjening av pensjonspoeng for omsorgsarbeid til syke, funksjonshemmede eller eldre. Dette kan godskrives med 3,5 pensjonspoeng pr år, hvis det ytes omsorg i minst 22 timer pr uke og hvis omsorgsarbeidet har vart i minst et halvt år pr kalenderår.

For å få godskrevet pensjonspoeng må det framsettes krav om dette, kfr. forskrift 11.03.1997 nr. 204 pfg. 5 og forskrift 22.12.2009 nr. 1810 pfg. 3-10. Kravet å framsettes senest to år etter at omsorgen er gitt. Hvis det ytes omsorg kontinuerlig må det framsettes krav annet hvert år.

Spørsmålet har vært behandlet av Trygderetten, kfr. sak 13/00626 og retten vurderer at selv om informasjonsplikten er brutt, vil det ikke påvirke utfallet av saken fordi vilkåret om å framsette krav er absolutt.

Det kan ikke forventes at omsorgspersoner på egenhånd skal finne ut av at de har rett til pensjonspoeng og hvilke tidsfrister som gjelder. Det er derfor stort behov for gode rutiner for å gi informasjon til omsorgspersonene.

Svar:

Omsorgsarbeid for en syk, en funksjonshemmet eller en eldre person kan gi rett til omsorgsopptjening, som kan tas med ved beregning av pensjon. For å ha rett til slik omsorgsopptjening, er det som hovedregel vilkår om at omsorgsarbeidet har vart i minimum 22 timer pr. uke, og

at omsorgsarbeidet har pågått i minst seks måneder i det kalenderåret det søkes opptjening for.

Det må søkes om å få omsorgsopptjening for pleie av en syk, en funksjonshemmet eller en eldre person. Søknaden må fremsettes senest to år etter at omsorgen er gitt, og omsorgsarbeidet må attesteres av kommune før det kan innvilges. NAV har ikke opplysninger om slikt omsorgsarbeid i sine systemer før det fremsettes søknad om det.

Etter at omsorgsopptjening er godskrevet, får bruker hvert år automatisk tilsendt egenerklærings-skjema om fortsatt omsorgsarbeid fra NAV. Skjemaet må returneres til NAV for å få videre godskriving av omsorgsopptjening.

Brukerne kan finne informasjon på nav.no om muligheten for å få omsorgsopptjening for omsorgsarbeid for en syk, en funksjonshemmet eller en eldre person, samt hvordan det søkes om dette. Denne informasjonen ligger under temaet pensjon. Der er det også en lenke til informasjonen om omsorgsopptjening hvis man følger en link videre til "Hva er din situasjon?/Vi viser deg vei til de tjenestene du trenger/Sykdom i familien?".

En del kommuner har også informasjon om omsorgsopptjening for omsorgsarbeid for en syk, en funksjonshemmet eller en eldre person på sine nettsider.

Jeg har fått opplyst fra Arbeids- og velferdsdirektoratet at etaten vil se på om det kan gjøres forbedringer i informasjon som gis på nav.no. Det kan også være hensiktsmessig å informere gjennom flere kanaler, herunder at NAV vurderer et nærmere samarbeid med KS om informasjon om denne ordningen via kommunene.

SPØRSMÅL NR. 403**Innlevert 30. november 2017 av stortingsrepresentant Ruth Grung****Besvart 8. desember 2017 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen****Spørsmål:**

«23. november ble et nytt nordisk energipolitisk samarbeidsprogram for 2018-2020 vedtatt. Den samnordiske energiforskningen skal gis høy prioritet. I dag blir kun en prosent av energiforskning i Norden brukt på nordiske prosjekter.

Hvordan vil ministeren sørge for at denne andelen blir økt og hvilke ambisjonsnivå gjelder frem til 2020?»

Svar:

De nordiske energiministrene vedtok i Oslo 23. november et nytt nordisk energipolitisk samarbeidsprogram for de kommende fire årene (2018-2021). Programmet legger vekt på at de nordiske energisystemer skal bygge på et sterkt, tillitsbasert og fleksibelt samarbeide som grunnlag for verdens mest integrerte og konkurransedyktige grønne økonomi basert på lavutslipp.

Et viktig nordisk instrument og virkemiddel i denne sammenheng er Nordisk Energiforskning (NEF) som er

en av tre nordiske institusjoner med sete i Oslo. NEFs hovedmål er å understøtte det nordiske energisamarbeidet, og institusjonen fokuserer på bærekraftige og konkurransedyktige energiløsninger.

Etter regjeringens syn spiller NEF en viktig rolle for å øke det nordiske energiforsknings-samarbeidet. NEF har i sin nylig vedtatte strategi tatt mål av seg å følge opp dette nye nordiske energipolitiske samarbeidsprogrammet. Et hovedtiltak i NEFs strategi er å øke effekten av de fellesnordiske forskningsmidlene gjennom å utløse samarbeid mellom de respektive landenes forskningsfinansierende organer. I tillegg vil NEF ta initiativ til å gjenopprette nordiske doktorgradsprogrammer på energiområdet.

Før øvrig vil Norges Forskningsråd vektlegge samarbeid med Norden i sine programmer og virkemidler for energiforskning. Gjennom EUs rammeprogram Horisont 2020 arbeides det også for å styrke nordiske samarbeidsprosjekter.

SPØRSMÅL NR. 404**Innlevert 30. november 2017 av stortingsrepresentant Ruth Grung****Besvart 5. desember 2017 av landbruks- og matminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

«Mange aktører innen havbruk opplever at mattilsynet praktiserer regelverket svært ulikt. Ulik forståelse kan ha store økonomiske og driftsmessige konsekvenser for næringsaktørene, enten direkte eller indirekte ved at de blir eksponert for lus eller annen uheldig påvirkning fra naboanlegg. Det vises også til Hvordan sikrer ministeren enhetlig og kunnskapsbasert praksis fra mattilsynet?»

Svar:

Dette spørsmålet er etter avtale med fiskeriministeren overført til meg som administrativt ansvarleg for Mattilsynet

Departementa som har ansvar på matområdet, har vore, og er, opptatt av Mattilsynet si praktisering av regel-

verket og arbeidet med lik handsaming av like saker. Dette har vore vektlagt både i budsjettproposisjonar og i dei årlege tildelingsbrev til Mattilsynet.

Det har samstundes vore lagt vekt på at Mattilsynet skal bruke fagleg skjønn og vere løysingsorientert i møte med verksemdene. Det kan difor vere mogeleg for verksemdene å velje ulike løysingar for å oppfylle målretta krav i regelverket utan at dette representerer ei usakleg forskjellsbehandling frå Mattilsynet si side.

Det er utvikla egne styringsparametere for einskapleg fagleg skjønn og einskapleg bruk av verkemiddel i Mattilsynet. Ut frå rapporteringa på desse ser det ikkje ut til å vere vesentlege forskjellar mellom dei ulike regionane i Mattilsynet.

Når det er sagt, er eg samd i at det er rom for forbedring når det gjeld einskapleg tolking og handheving av

regelverket i Mattilsynet. Departementet har difor framleis stor merksemd på at Mattilsynet har god forvaltningskvalitet og riktig praktisering av regelverket. Dette var seinast tema på styringsmøtet med Mattilsynet hausten 2017.

Mattilsynet orienterte i dette styringsmøtet om at dei har sett i verk fleire tiltak, mellom anna styrka internkontroll, for å betre kvaliteten på vedtaka. Dei arbeider òg med å forbetre klagehandsaminga. Departementet vil følge opp dette arbeidet vidare.

SPØRSMÅL NR. 405

Innlevert 30. november 2017 av stortingsrepresentant Nicholas Wilkinson

Besvart 11. desember 2017 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Vil statsråden gjøre bemanning - herunder bruken av kommersielle bemanningsbyråer, heltid og deltid, kompetanse og lærlinger - til en del av den årlige stortingsmeldingen om kvalitet og pasientsikkerhet i helse- og omsorgstjenesten?»

BEGRUNNELSE:

Aftenposten har avslørt hvordan selskapet Orange helse har tjent store penger på kommersiell bemanning for norske kommuner. Selskapet opererer blant annet gjennom skatteparadis. <https://www.aftenposten.no/okonomi/i/xRRRWl/Vikarmilliarden>

Det er påvist svært dårlig behandling av ansatte. Blant annet gjennom lav lønn, dårlige arbeidsrettigheter og betaling fra ansatte til selskapet. Selskapet har ofte bemannet med ansatte som ikke kjenner kommunene og som mangler nødvendig fagkompetanse og språkkompetanse.

Faste ansatte kjenner sine pasienter og sitt område. Fellesskapet kan sikre at de har nødvendig kompetanse og gi opplæring om nødvendig. Om det er faste ansatte eller et kommersielt bemanningsbyrå er således avgjørende for kvaliteten og pasientsikkerheten i tjenestene. Det kan være store mangler også uten kommersielle bemanningsbyråer, men det er likevel relevant kunnskap for meldingen.

Bruken av kommersielle bemanningsbyråer kan også være et symptom på angående rekruttering, for høy slitasje på ansatte eller manglende planlegging.

Derfor mener SV bemanning, herunder bruken av kommersielle bemanningsbyråer, bør være en del av den årlige stortingsmeldingen om kvalitet og pasientsikkerhet i helse- og omsorgstjenesten.

Svar:

Formålet med de årlige stortingsmeldingene, er å skape økt politisk bevissthet og oppmerksomhet om kvalitet og pasientsikkerhet i den nasjonale helsepolitikken og stimulere til systematisk kvalitetsforbedringsarbeid lokalt. I de årlige stortingsmeldingene gis det en overordnet status for kvalitet og pasientsikkerhet, slik dette kommer til uttrykk i årsmeldinger fra blant andre Pasient- og brukerombudene, Statens helsetilsyn og Norsk pasientskadeerstatning. Innholdet i disse stortingsmeldingene vil således være med utgangspunkt i de risikoområder som disse kildene har avdekket det siste året. Med en relativt fast mal for de årlige meldingene bestående av en del som beskriver utfordringene slik de ulike kildene ser det og en oppsummerende del som peker på noen gjennomgående utfordringer, muliggjør vi at vi over tid kan følge utviklingen på dette området. Å gjøre bemanning - herunder bruken av kommersielle bemanningsbyråer, heltid og deltid, kompetanse og lærlinger - til en del av den årlige stortingsmeldingen om kvalitet og pasientsikkerhet vil ut fra den etablerte malen for årlig melding omtales dersom dette er tema i årsmeldingene til for eksempel Pasient- og brukerombudene eller Statens helsetilsyn.

Etter loven har kommunene og spesialisthelsetjenesten et ansvar for å sørge for at brukere og pasienter får forsvarlige helse- og omsorgstjenester. De skal også sørge for at virksomhetene i alle deler av helse- og omsorgstjenestene arbeider systematisk med kvalitetsforbedring og pasientsikkerhet. Helsepersonell som utfører arbeid innen rammene av helselovgivningen skal utføre sitt arbeid forsvarlig, uavhengig av type ansettelsesforhold. Arbeidsgiver har plikt til å påse at forsvarlighetskravet oppfylles, også det uavhengig av ansettelsesforhold. Pliktene gjelder også for helse- og omsorgstjenester som gis av private som har avtale med kommunen eller regionale helseforetak. Den nye forskriften om ledelse og kvalitetsforbedring som trådte i kraft i januar 2017 gir et godt grunnlag

for en kvalitetsorientert ledelse og systemer for dette i den samlede helse- og omsorgstjenesten. Jeg forventer at denne følges opp av de ansvarlige i spesialisthelsetjenesten og den kommunale helse- og omsorgstjenesten.

De regionale helseforetakene og Sykehusinnkjøp HF har etablert rutiner ved etablering av rammeavtaler for helsepersonellvikarer. Det blir gjennomført pre-revisjoner ved anskaffelse, og det er etablert strategier for revisjon av rammeavtale av leverandørene. I tillegg gjennomføres revisjoner umiddelbart dersom det meldes mistanke eller at det er andre grunner til å iverksette revisjon av leverandør. Formålet med revisjonen er å sikre at de vikarer som blir formidlet til helseforetak i helseregionene er i tråd med rammeavtalenes bestemmelser, og om

lønns- og arbeidsvilkår er i tråd med Arbeidsmiljølovens bestemmelser og likebehandlingsprinsippet.

På vegne av de regionale helseforetakene inngikk Sykehusinnkjøp HF i 2015 en rammeavtale med Orange Helse AS. I desember 2015 ble det, etter mistanke om uregelmessigheter rundt de ansattes arbeidsavtaler i Orange Helse AS, gjennomført en revisjon av selskapet. Etter gjennomført revisjon ble rammeavtalen oppsagt med virkning fra 30. april 2016.

Kommunens ansvar for å sørge for forsvarlige tjenester ligger fast også når tjenestene ytes av en privat aktør i kommunal regi. Jeg forutsetter at den enkelte kommune sikrer god oppfølging av regelverket, og at kommunen som bestiller finner gode løsninger som ivaretar pasienter på en trygg og verdig måte.

SPØRSMÅL NR. 406

Innlevert 30. november 2017 av stortingsrepresentant Nicholas Wilkinson

Besvart 11. desember 2017 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Hvordan vil helse- og omsorgsministeren sikre pasientsikkerhet og god omsorg når kommunene har manglet så mange ansatte at kommersielle bemanningsbyråer som Orange helse har stått for nesten en milliard kroner i innleie og har hatt avtale med 200 kommuner?»

BEGRUNNELSE:

Aftenposten har avslørt hvordan 200 kommuner har hatt avtaler med Orange helse og at det offentlige har brukt 928 mill. kr på innleie fra selskapet: <https://www.aftenposten.no/okonomi/i/xRRRWl/Vikarmilliarden>

Bruken av bemanningsbyrået er et symptom på at det mangler ansatte i helse- og omsorgssektoren. Hadde de hatt tilstrekkelig med ansatte hele året ville de ikke trengt å leie inn ansatte utenfra som Aftenposten dessverre har vist ofte kan ha manglet nødvendig fagkompetanse og språkkompetanse. Innleie er også dyrere per time enn egne ansettelser.

Når så mange kommuner har hatt avtaler er det klart at dette ikke er problemer i enkeltkommuner, men et systematisk problem i helse- og omsorgstjenestene i hele Norge.

Om det er behov for vikarer og bemanning er det tydelig at det mangler offentlige systemer som kan sikre nødvendige folk på jobb for å god omsorg og pasientsik-

kerhet. Dermed har noen kommuner tydd til dyre kommersielle bemanningsbyråer.

Svar:

Kommunen skal sørge for at personer som oppholder seg i kommunen, tilbys nødvendige og forsvarlige helse- og omsorgstjenester. Det følger av dette ansvaret at kommunene gjennom planlegging og organisering må sikre at helse- og omsorgstjenesten er tilstrekkelig bemannet med kompetent personell.

Riktig kompetanse på riktig sted er avgjørende for å sikre gode helse- og omsorgstjenester. Denne regjeringen har derfor lovfestet hvilken minimumskompetanse kommunene må sørge for å ha. Fra 2018 blir det stilt krav om at alle kommuner skal ha knyttet til seg lege, sykepleier, fysioterapeut, jordmor og helsesøster. Fra 2020 blir det stilt krav om at kommunene i tillegg må ha knyttet til seg ergoterapeut og psykolog. Lovfesting av kompetansekrav vil ikke være uttømmende for hva slags kompetanse eller hvilke fagprofesjoner den enkelte kommune må sørge for. Det overordnede kommunale ansvaret etter helse- og omsorgstjenesteloven § 3-1 om å sørge for at personer som oppholder seg i kommunen tilbys nødvendige helse- og omsorgstjenester, er omfattende og sammensatt. Kommunene må ha tilgang på et vidt spekter av personell med ulik kompetanse for å kunne tilby nødvendige og forsvarlige tjenester. Utover den kjernekompetanse som lovfes-

ting vil innebære, må kommunen selv vurdere hva slags personell det er nødvendig å knytte til seg for å oppfylle sitt ansvar for å sørge for et forsvarlig og nødvendig tjenestetilbud.

I samsvar med prinsipper nedfelt gjennom kommuneloven står den enkelte kommune svært fritt til selv å avgjøre organiseringen av sine tjenester etter hva som måtte være hensiktsmessig ut fra lokale forhold og behov. Dette betyr at den enkelte kommune selv avgjør i hvilken utstrekning den i perioder ønsker å benytte seg av kommersielle bemanningsbyråer fremfor ytterligere ansettelser i kommunen.

Regjeringens plan for rekruttering, kompetanse og fagutvikling i den kommunale helse- og omsorgstjenesten, Kompetanseløft 2020, har til formål å bidra til en faglig sterk tjeneste, og å bidra til å sikre at tjenesten har tilstrekkelig og kompetent bemanning. Planen består av om lag 50 ulike tiltak med en samlet bevilgning på om lag 1,5 mrd. kroner. Her kan nevnes at gjennom kompetanse- og innovasjonstilskuddet gis kommunene anledning til å søke om midler til kompetanseheving av egne ansatte. Utviklingssentrene for sykehjem og hjemmetjenestene og omsorgsforskningssentrene er også noen av tiltake-

ne som bidrar til å styrke fagutviklingen og spredning av gode løsninger som kommunene kan benytte for å skape gode fagmiljøer. I tillegg til dette bidrar fylkesmannens forvaltning av kompetanse- og innovasjonstilskuddet til å veilede og dyktiggjøre kommuner til planlegging av egen kompetanse.

Selv om kommunen velger å inngå avtale med private tjenesteytere, vil det likevel være kommunen som har det overordnede ansvaret for å sørge for et nødvendig og forsvarlig tjenestetilbud. Dette gjør at kommunen må forsikre seg om at private tjenesteytere de inngår avtale med, er i stand til å oppfylle lovens krav til nødvendige og forsvarlige tjenester. Loven stiller således ingen krav til kommunal versus privat bemanning av helse- og omsorgstjenestene, men et krav til kommunene om nødvendige og forsvarlige helse- og omsorgstjenester.

Så må vi kunne forutsette at den enkelte kommune sikrer god oppfølging av regelverket. Som bestiller må kommunen finne gode løsninger og rammebetingelser som ivaretar pasienter og brukere på en trygg og verdig måte. Kommunens ansvar for å sørge for nødvendige og forsvarlige tjenester til pasient og bruker ligger uansett fast.

SPØRSMÅL NR. 407

Innlevert 30. november 2017 av stortingsrepresentant Åsunn Lyngedal

Besvart 8. desember 2017 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Mener samferdselsministeren at Narvik som Nordlands tredje største by har et godt flytilbud til fylkeshovedstaden Bodø; vil ministeren vurdere å opprette FOT-ruter på strekningen, og hvilke andre virkemidler har regjeringen?»

BEGRUNNELSE:

Widerøe har valgt å kutte to flyvninger daglig mellom Harstad/Narvik Evenes og Bodø fra 01.12.2017. Gjenstående tilbud Evenes – Bodø er en avgang kl. 06:20 og en kl. 20:30. Ingen av avgangene er FOT-ruter. For å reise fra Narvik til Bodø må en ta flybuss fra Narvik 04:25. En dagsreise tar omkring 19 timer fra en forlater Narvik til en er tilbake. Å kjøre de 300 km hver vei innebærer også ferge siden E 6 sør for Narvik er det eneste stedet med ferge på E 6. Tur retur tar turen 12 timer, og er nå mer effektivt enn fly. Flere offentlige etater som politiet og Bane Nor rapporterer at

bil nå i praksis ofte er eneste alternativ for å samhandle med egen etat.

For barn som skal avhøres ved Nordlands eneste barnehus i Bodø er reisen en voldsom tilleggsbelastning da det ikke er aktuelt å la dem bruke avgangen 06.20. De må derfor kjøres i bil til avhør og får forlenget en vanskelig og slitsom reise, ofte med overnatting.

Ministeren valgte å ikke inkludere ruter Bodø-Evenes i FOT- rutesystemet selv om kortbaneflyplassen i Narvik ble lagt ned 01.04.2017. Denne flyplassen hadde tre daglige rundturer Narvik – Bodø. Reisetiden var betydelig kortere enn i dag. Rutetilbudet forsvant med flyplassen. Alle andre byer i Nordland har et betydelig bedre flytilbud til Bodø.

Det er verd å merke seg at begrunnelsen Widerøe gir for nedlegging av de to avgangene på dagtid: Rutene kan ikke forsvares kommersielt. Samtidig sier flyselskapet at tilsvarende ruter, men samme trafikkgrunnlag, andre steder i Norge typisk ligger inn under FOT-rute systemet.

Det dårlige regionale rutetilbudet etter 01.04.2017 har vært en begrensning for nærings- og samfunnsutvikling i Narvikregionen. Fra 01.12.2017 blir det ytterligere forverret.

Svar:

Under daværende Stoltenberg-regjeringen vedtok Stortinget å legge ned Narvik lufthavn, Framnes, senest ved utgangen av kontraktperioden for kjøp av flyruten Narvik–Bodø 31. mars 2017, jf. Innst. 382 S (2011–2012). Flertallet i Transport- og kommunikasjonskomiteen viste i innstillingen til at innsparingen ved nedleggelsen av Narvik lufthavn, Framnes skulle bidra til finansieringen av Hålogalandsbrua, jf. St.meld. nr. 16 (2008–2009). I henhold til Prop. 117 S (2011–2012) omfatter innsparingen ved nedleggelsen av Narvik lufthavn innsparte midler fra flyrutekjøp, og for Avinor gjennom spart driftsunderskudd og sparte investeringer. I forbindelse med nedleggelsen av Narvik lufthavn varslet Widerøe i 2016 at de ønsket å satse på Evenes lufthavn, blant annet ved å styrke frekvensen fra to til fire daglige avganger på den kommersielle ruten til og fra Bodø. Widerøe har i ettertid ikke funnet det kommersielt forsvarlig å opprettholde fire daglige avganger. Dette skyldes ifølge selskapet at det har vært for lav etterspørsel på ruten. Widerøe har derfor varslet at de vil gå tilbake til to daglige avganger, slik det var tidligere. Jeg er informert om at Widerøe har hatt møter med Nordland fylkeskommune og ordfører i Narvik kommune om situasjonen. Widerøe mener bl.a. at tilbringer-tilbudet med buss ikke er godt nok, og dette ble diskutert. Selskapet vil dessuten tilpasse tilbudet etter naturlige sesongvariasjoner, som kan innebære lavere etterspørsel om vinteren. Dette gjenspeiler seg også i at Widerøe har sagt seg positive til å vurdere en ettermiddagsavgang fra april 2018 dersom tilbringer-tjenesten tilpasses både fra Narvik og Harstad. Samferdselsdepartementet har gjennom et unntak fra hovedregelen om fri markedstilgang til flyruter i Norge mulighet til å kjøpe flyrutetjenester for å sikre et minstetilbud på en svakt trafikkert flyrute dersom ruten anses som kritisk for den økonomiske utviklingen i regionen som lufthavnen betjener. Departementet kan da ta ruten ut av det frie markedet og etter en konkurranse om driften av ruten pålegge forpliktelser til offentlig tjenesteytelse (FOT), jf. Europaparlamentets- og rådsforordning (EF) nr. 1008/2008 av 24. september 2008 om felles regler for drift av lufttrafikk i Fellesskapet, som er tatt inn i norsk rett gjennom forskrift av 12. august 2011 nr. 833 om lufttransporttjenester i EØS (lufttransportforskriften). Strekningen Evenes–Bodø har alltid vært en kommersiell rute, og aldri vært en del av FOT-ordningen. Dette ble opprettholdt ved siste konkurranse om drift av ruteflyginger i Nord-Norge fra 1. april 2017. Beslutningen ble tatt etter en helhetlig vurdering av rutetilbudet, en ekstern utredning utført av Møreforskning og innspill fra fylkeskommunen

og andre instanser. Forholdet til finansieringen av Hålogalandsbrua og forventninger om høyere etterspørsel da Narvik lufthavn ble lagt ned, var elementer i denne vurderingen. Samtidig gjorde departementet flere endringer i FOT-kravene for rutene i Nord-Norge. Disse endringene innebærer mer fleksibilitet for operatørene og en større grad av standardisering mellom FOT-rutene. Dette betyr at dersom flyruten Evenes–Bodø skulle blitt en FOT-rute, ville ikke nødvendigvis kravene til FOT medføre at ruten ville fått en høyere rutefrekvens enn den har i dag. Inneværende kontrakt med Widerøe om drift av FOT-rutene i Nord-Norge går ut 31. mars 2022. Stortinget har besluttet at ansvaret for ev. flyrutekjøp skal overføres til de nye folkevalgte regionene som en del av regionreformen. De nye regionene skal etter planen etableres 1. januar 2020. Samferdselsdepartementet vil derfor se nærmere på hvordan neste kjøpsprosess skal koordineres med regionale myndigheter før arbeidet med et nytt flyrutekjøp igangsettes. På sikt vil det være regionene selv som skal ha hovedansvaret for å vurdere hvilke ruter som skal inkluderes i FOT-ordningen og hvor mye midler som ev. skal bevilges til dette formålet. I lufttransportforskriftens § 10 er det åpnet for at andre kan sende søknad til departementet hvis en ønsker nye eller endrede forpliktelser. Dersom lokale myndigheter mener ruten Bodø–Evenes må vurderes som FOT-rute før neste anbud, så kan Narvik kommune eller Nordland fylkeskommune søke departementet om å etablere FOT mot at dette finansieres lokalt eller regionalt. Dette er foreløpig ikke gjort. Hålogalandsbrua er planlagt åpnet i 2018 og jeg forventer at passasjergrunnlaget ved Evenes lufthavn kan komme til å øke når brua tas i bruk. Det vil igjen kunne medføre en styrking av flyrutetilbudet til og fra Bodø. Jeg oppfordrer for øvrig lokale myndigheter til å ha direkte dialog med flyselskapene om det lokale rutetilbudet.

SPØRSMÅL NR. 408**Innlevert 30. november 2017 av stortingsrepresentant Åsunn Lyngedal****Besvart 8. desember 2017 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Vil helseministeren gripe inn og pålegge Helse Nord å benytte nærmeste voldtektsmottak foran å sende voldtektsofre på lange bilturer som gir en økt belastning for mennesker i en sårbar og vanskelig situasjon?»

BEGRUNNELSE:

Det vises til historien fortalt i bladet Vesterålen og i Aftenposten 26. oktober der en 16 åring meldte om en voldtekt på Andøya i Vesterålen. Hun meldte seg for politiet på Sortland som ligger en drøy times kjøretur fra nærmeste voldtektsmottak i Harstad. De valgte å sende henne og to polititjenestemenn på en kjøretur på 40 mil og over seks timer til Bodø. Dette er en reisetid tilsvarende en kjøretur Oslo – Trondheim. Voldtektsmottaket i Bodø og Harstad ligger i samme helseregion, men sokner til to forskjellige helseforetak: Harstad til Universitetssykehuset Nord-Norge og Bodø til Nordlandssykehuset.

Det er avgjørende for innbyggernes trygghet at offentlige etater som politi og helsevesen har en praktisk tilnærming til avstander og ivaretagelse av innbyggere i en sårbar situasjon. Her ser vi at hensynet til rask sikring av spor og til en ung jente i en sårbar situasjon har måtte vike for rigid praktisering av foretaksgrenser. I tillegg kommer den tiden to tjenestemenn her har måttet benytte til transport. Det er ikke beroligende at leder av Nordlandssykehuset holder fast ved at det må være slik at voldtektsofre må reise til Bodø i Bladet Vesterålen 28.11.2017.

Med få flyvninger i helgene vil dette skape en stor merbelastning for alle innbyggere i Lofoten, Vesterålen og Ofoten som har Harstad som sitt nærmeste sykehus.

Svar:

Jeg har innhentet en redegjørelse fra Helse Nord RHF i sakens anledning.

Helse Nord viser til at da Nordlandssykehuset HF overtok ansvaret for overgrepsmottak i sitt opptaksområde fra 01.01.2016, ble det i starten inngått en midlertidig avtale med UNN Harstad HF om inntil 10 saker pr. år for overgrepsutsatte over 16 år, fra Lofoten og Vesterålen. Som følge av få saker fra dette området valgte Nordlandssykehuset HF å benytte overgrepsmottaket i Bodø for samtlige pasienter i sitt opptaksområde.

Denne saken viser imidlertid at det er behov for en fleksibel og geografisk tilpasset løsning til beste for brukerne i situasjoner hvor det er nødvendig å komme så raskt og skånsomt som mulig til et overgrepsmottak.

Helse Nord orienterer om at det nylig har blitt avholdt møte mellom Nordlandssykehuset HF og politiet. Nordlandssykehuset ser et felles behov for en ytterligere gjennomgang av håndtering av overgrepsutsatte i Lofoten og Vesterålen, både i helsetjenesten og hos politiet. Dette forsøkes gjennomført med personell fra både politiet (kriminaltekniker) og lege fra overgrepsmottaket tidlig i 2018.

Videre har politiet spurt Nordlandssykehuset om muligheten for at man i enkelte tilfeller, i samråd og etter avtale med overgrepsmottaket i Bodø, kan benytte mottaket i Harstad for overgrepsutsatte. Ifølge Helse Nord ser Nordlandssykehuset HF på muligheten for å lage en avtale med Universitetssykehuset Nord-Norge HF i de tilfellene dette er aktuelt og har tatt kontakt med UNN HF om saken.

SPØRSMÅL NR. 409

Innlevert 30. november 2017 av stortingsrepresentant Hadia Tajik

Besvart 14. desember 2017 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

«Kva er talet på utførte timeverk per innbyggjar og talet på utførte timeverk per arbeidstakar i Norge på årsbasis dei siste ti åra?»

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-29-20162017/id2546674/sec1>

Tallene bak figuren:

Svar:

Disse tallene gjengis i regjeringens perspektivmelding 2017 (Meld. St. 29), figur 8.2 B, side 154. Tallene er limt inn bak i dette dokumentet. Lenke til både perspektivmeldingen og til tallene bak den aktuelle figuren følger her:

<https://www.regjeringen.no/no/tema/okonomi-og-budsjett/norskonomi/perspektivmeldingen-2017/tallene-bak-figurene/id2547148/>

Vedlegg til svar:

Perspektivmeldingen:

Tallene bak figur 8.2B i perspektivmeldingen 2017. Antall timer per år.

	Gjennomsnittlig arbeidstid per sysselsatt	Timer per innbygger 15-74 år
1970	1 834,9	1 097,1
1971	1 813,4	1 085,7
1972	1 780,5	1 070,0
1973	1 766,1	1 061,2
1974	1 744,9	1 054,9
1975	1 727,9	1 055,0
1976	1 674,4	1 049,9
1977	1 638,3	1 048,9
1978	1 601,9	1 036,6
1979	1 580,0	1 029,8
1980	1 579,8	1 047,2
1981	1 570,2	1 046,2
1982	1 558,9	1 031,0
1983	1 553,2	1 017,4
1984	1 548,3	1 014,5
1985	1 542,2	1 031,5
1986	1 538,2	1 055,1
1987	1 510,8	1 049,3
1988	1 513,3	1 037,8
1989	1 510,4	1 002,0
1990	1 502,6	985,4
1991	1 500,3	971,2
1992	1 510,1	972,5
1993	1 506,8	974,3
1994	1 505,0	983,1
1995	1 487,8	989,9
1996	1 482,6	1 004,9
1997	1 477,6	1 028,2
1998	1 475,5	1 050,3
1999	1 474,4	1 054,1
2000	1 456,6	1 042,0
2001	1 431,1	1 022,5
2002	1 416,5	1 009,8
2003	1 404,2	982,0
2004	1 424,1	994,1
2005	1 427,6	1 000,0
2006	1 425,4	1 020,8
2007	1 434,5	1 055,0
2008	1 438,5	1 074,6
2009	1 416,9	1 036,7
2010	1 426,0	1 021,7
2011	1 430,2	1 022,5
2012	1 428,0	1 024,7
2013	1 418,2	1 013,2
2014	1 420,4	1 013,4
2015	1 420,9	1 004,6
2016	1 424,4	998,1

SPØRSMÅL NR. 410**Innlevert 30. november 2017 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 7. desember 2017 av olje- og energiminister Terje Sjøviknes****Spørsmål:**

«Kan jeg be om følgende informasjon vedrørende Aasta Hansteen-feltet:

a) Hva utgjør de totale påløpte kostnadene for å lete og finne Aasta Hansteen, for leteselskapet og for staten, når påløp kostnadene, b) hva er anslag for totale driftskostnader per år for Aasta Hansteenfeltet, c) hva er opprydningskostnadene anslått å bli?»

Svar:

Aasta Hansteen-feltet ligger i utvinningstillatelsene 218 og 218B, som ble tildelt i henholdsvis 1996 og 2011. Det har vært endringer i sammensetningen av rettighetshavergruppen over tid. Selskapene Statoil, Wintershall, OMV og ConocoPhillips er i dag rettighetshavere i feltet. Staten har således ingen eierandel i feltet i dag. BP var operatør for feltet fra 1996 til 2006, mens Statoil har vært operatør fra 2006 og fram til i dag. Feltet er under utbygging og har planlagt produksjonsstart i fjerde kvartal 2018.

I følge operatøren er de samlede påløpte letetekostnadene for Aasta Hansteen-feltet (utvinningstillatelsene 218 og 218B) 2 287 millioner kroner. Andelen av letetekostnadene som påløp i perioden BP var operatør (1996-2006) er 472 millioner kroner, mens andelen av letetekostnadene som har påløpt i perioden Statoil har vært operatør (2006-2017) er 1 815 millioner kroner.

Når det gjelder driftskostnader viser operatøren til plan for utbygging og drift (PUD) for Aasta Hansteen-feltet der gjennomsnittlige årlige driftskostnader (eksklusiv transporttariffer) oppgis til 945 millioner kroner. Rettighetshaverne arbeider kontinuerlig for å redusere driftskostnadene gjennom forbedring og effektivisering fram mot produksjonsstart.

Når det gjelder kostnadene for nedstenging og fjerning viser operatøren til PUD for Aasta Hansteen der disse oppgis til 3,8 milliarder kroner. Denne kostnaden er basert på antagelser knyttet til fjerningskonsept og -tidspunkt.

SPØRSMÅL NR. 411**Innlevert 30. november 2017 av stortingsrepresentant Tore Hagebakken****Besvart 8. desember 2017 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Nasjonalt kompetansemiljø om utviklingshemming (NAKU) finansieres over statsbudsjettet via Helsedirektoratet.

Er det ikke mer riktig at NAKU ble underlagt Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet?»

BEGRUNNELSE:

I tidligere tider hadde Sosialdepartementet/Sosial- og helsedepartementet et overordnet ansvar for politikken overfor mennesker med utviklingshemning. Det naturlige direktoratet var da Sosial- og helsedirektoratet. Med tiden er departements- og direktoratstrukturen blitt endret. Barne- og likestillingsdepartementet har nå et overordnet ansvar for politikken overfor mennesker med utviklings-

hemning. Helse- og omsorgsdepartementet og Helsedirektoratets oppgaver er først og fremst blitt begrenset til helse- og omsorgstjenester.

NAKU sin hovedoppgave er å utvikle det faglige grunnlaget for å skape gode levekår for personer med utviklingshemming. Med dagens departements- og direktoratstruktur, synes NAKUs sektorovergripende målsetting naturlig å tilhøre Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet. Oppgavene NAKU jobber med gjelder skole, fritid, arbeid og mange andre forhold som synes å ligge utenfor Helsedirektoratets ansvarsområde.

Svar:

Nasjonalt kompetansemiljø om utviklingshemming (NAKU) ble etablert i 2006 på oppdrag fra Sosial- og helsedirektoratet. Opprettelsen var en oppfølging av St. meld.

Nr. 40 (2002-2003) Nedbygging av funksjonshemmende barrierer, samt rapporten Et nasjonalt kompetansemiljø for personer med utviklingshemmede (IS-1320) fra Sosial- og helsedirektoratet i 2005. Sistnevnte rapport fremhever behovet for at kompetansemiljøet skal ha fokus både på kvaliteten i helse- og omsorgstjenestene og på levekårs-spørsmål:

«Kompetansemiljøet skal fokusere på det faglige grunnlaget for helse- og sosialtjenesten i kommunene, men også inkludere et videre perspektiv i forhold til levekårs-spørsmål for utviklingshemmede. Dette innebærer tett samhandling med etater også utenom helse- og sosialtjenesten. Samordningsbehovet gjør at kompetansemiljøet må ha mulighet til å samle og spre data og informasjon på tvers av etatsgrenser»

NAKU er statlig finansiert gjennom årlige tilskuddsbrev fra Helsedirektoratet. NAKU har en viktig oppgave med å styrke kompetansen og kvaliteten i det kommunale tjenestetilbudet til personer med utviklingshemming. De skal bidra til at kommunalt ansatte kan dra nytte av erfaringer fra andre kommuner, faglig veiledning i nettverk og tilgang på forskning og fagutvikling. Dette gjør de blant annet gjennom driften av en kunnskapsbank. Dette var en av hovedaktivitetene da de ble opprettet og er fremdeles en viktig oppgave.

Helsedirektoratet jobber for å styrke hele befolkningens helse gjennom helhetlig og målrettet arbeid på tvers av tjenester, sektorer og forvaltningsnivåer. For at Helsedirektoratet skal kunne oppfylle dette samfunnsoppdraget er det behov for ulike virkemidler. NAKU er eksempel på et slikt virkemiddel.

Helse- og omsorgsdepartementet har gitt NAKU og de andre kompetansesentrene utenfor spesialisthelsetjenesten et felles samfunnsoppdrag som skal ligge til grunn for deres arbeid og som er gjengitt i det siste tilskuddsbrevet deres. Her heter det at sentrene skal bidra til å styrke kompetansen og kvaliteten i den kommunale helse- og omsorgstjenestene. De skal understøtte og bistå den forebyggende virksomheten og være en ressurs for helse- og omsorgstjenesten i kommunene, spesialisthelsetjenesten, det statlige barnevernet m.fl. I tilskuddsbrevet oppfordres NAKU til å koordinere arbeidet sitt med Nasjonalt kompetansesenter for Aldring og helse, Stiftelsen SOR og Utviklingssentrene for hjemmetjenester. Det er ingen ting i veien for at de også kan samarbeide med andre relevant aktører.

Det landsomfattende tilsynet med tjenestene til personer med utviklingshemming som Helsetilsynet gjennomførte i 2016, dokumenterer svikt på mange områder i helse- og omsorgstjenestene til personer med utviklingshemming. For at personer med utviklingshemming skal få tilgang til likeverdige tjenester av god faglig kvalitet, samt likeverdige forhold på andre sentrale levekårsområder, kreves det økt kompetanse både hos de som yter tjenester og hos de som leder dem. Dette betyr at det er behov for å styrke kompetansen på en lang rekke områder.

Helse- og omsorgstjenestene utgjør en svært viktig del av livsbetingelsene til personer med utviklingshemming. At personellet i helse- og omsorgstjenestene har kunnskap om regelverket knyttet til tvang og makt, herunder kunnskap om forebygging og selvbestemmelse, er også av stor betydning for mange i denne gruppen. Det er av stor betydning at disse temaene fortsatt står høyt på NAKUs dagsorden.

SPØRSMÅL NR. 412

Innlevert 30. november 2017 av stortingsrepresentant Trine Skei Grande

Besvart 15. desember 2017 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Vedtatt endring av § 1-8 i forskrift om alkoholordningen på Svalbard legger til rette for at Nordpolet i Longyearbyen kan selge øl sterkere enn 4,7 %, på lik linje med vinmonopolet på fastlandet. Imidlertid er kundene forhindret fra å kjøpe fordi det ble hengende igjen en gammel ordlyd i § 2-3.

Kan statsråden få til en rask endring slik at det også blir lov å kjøpe?»

BEGRUNNELSE:

Forskrift om endring i forskrift om alkoholordningen for Svalbard som trer i kraft 1. januar 2018. I regjeringens høringsnotat rundt saken virker det å være bred enighet om at den øvre alkoholgrensen for salg og skjenking av øl på 7 % ikke er hensiktsmessig. I endringen har regjeringen endret ordlyden i § 1-8 slik at det blir lov å selge og skjenke øl med over 7 % alkoholstyrke. I prosessen har man ikke fulgt opp med å gi fastboende en tilsvarende adgang til

å kjøpe sterkere øl over disk. Forskriftens § 2-3 legger videre en begrensning i hva fastboende kan kjøpe når det kommer til alkoholstyrke på øl. Endringen i § 1-8 vil gjøre det lovlig for Nordpolet å selge sterkere øl over disk, men endringen er av svært begrenset nytteverdi dersom befolkningen ikke får lov til å kjøpe den. Denne fallgruben ble påpekt av både Svalbard Venstre og Longyearbyen lokalstyre i sine høringsinnspill til regjeringen.

Svar:

Ved forskriftsendring av 22. oktober 2017 ble det gjort endring i forskrift om alkoholordningen for Svalbard § 1-8 som fjernet forbudet mot å selge og skjenke øl som inneholder over 7 volumprosent alkohol på Svalbard.

For å sørge for at det også skulle være mulig å kjøpe øl over 7 volumprosent på Nordpolet, endret vi også for-

skriften § 2-3 slik at sterkølkvoten også vil omfatte øl over 7 volumprosent og ikke bare øl opp til 7 volumprosent som i dag.

Både endringen i § 1-8 og 2-3 vil tre i kraft 1. januar 2018. Det vil derfor fra 1. januar 2018 være mulig å kjøpe øl over 7 volumprosent på samme vilkår som det til nå har vært tillatt å kjøpe sterkøl opp til 7 volumprosent.

I etterkant av denne endringen, ser jeg imidlertid at gjeldende kvote på 24 bokser/halvflasker sterkøl i året framstår som en uhensiktsmessig begrensning på muligheten for å kjøpe slike produkter. For at opphevelsen av forbudet mot salg av øl som inneholder mer enn 7 volumprosent alkohol skal speiles i befolkningens mulighet til å kjøpe slik drikk, vil jeg i løpet av svært kort tid sende på høring et eget forslag som ytterligere forenkler kvotesystemet for øl. Forslaget vil gå ut på at særkvoten for sterkøl oppheves, og at gjeldende ølkvote skal omfatte alt øl.

SPØRSMÅL NR. 413

Innlevert 30. november 2017 av stortingsrepresentant Audun Lysbakken
Besvart 8. desember 2017 av utenriksminister Ine M. Eriksen Søreide

Spørsmål:

«Kan statsråden spørre Saudi-Arabia og De forente arabiske emirater om våpnene og forsvarsmateriellet vi eksporterer blir brukt i Jemen, og opplyse stortinget om hva landenes myndigheter svarer?»

BEGRUNNELSE:

Under høringen om eksportkontrollmeldingen i Stortinget 30.11.2017 uttalte representanten for Nammo at han «ikke trodde» norskeksportert ammunisjon ble brukt i Jemen. Børge Brende har tidligere opplyst stortinget om at «Utenriksdepartementet har ingen informasjon om at materiell fra Norge er brukt i Jemen.»

Svar:

Alle søknader om eksportlisens til Saudi-Arabia og De forente arabiske emirater blir grundig behandlet i Utenriksdepartementet. I tråd med retningslinjene for departementets behandling av søknader om eksport av forsvarsmateriell vurderes en rekke prinsipper og kriterier. Det innhentes også myndighetsbekreftet sluttbrukerdokumentasjon. I tillegg vil informasjon fra norske utenrikssta-

sjoner og andre kilder også danne grunnlag for beslutning om å gi eksporttillatelse eller ikke.

De myndighetsbekreftede sluttbrukererklæringene som kreves utstedes som regel av mottakerlandets forsvarsmyndigheter, og gir blant annet forsikringer om at det aktuelle utstyret utelukkende er for egne og legitime forsvarsbehov.

Norge har et strengt og omfattende eksportkontrollregime. Eksporttillatelser innebærer alltid risikovurdering. Når det gjelder eksport til Saudi-Arabia og De forente arabiske emirater har vi en «føre-var»-tilnærming. Dersom oppgitt sluttbruk og forsikringer vurderes å ikke være akseptable, vil lisens ikke innvilges. I 2016 ble det gitt 34 avslag på søknader om eksportlisens, blant annet til Saudi-Arabia.

Vi har ikke informasjon om at forsvarsmateriell fra Norge er brukt i Jemen. Den svært alvorlige situasjonen i landet følges tett.

Våre stedlige utenriksstasjoner har god kontakt med vertslandets myndigheter om eksport av forsvarsmateriell. Når det gjelder Saudi-Arabia og De forente arabiske emirater er myndighetene gjort godt kjent med forutsetningene som ligger til grunn for å kunne motta forsvarsmateriell fra Norge. Dersom en søknad vurderes å representere en uakseptabel risiko, for eksempel når det gjelder

oppgitt sluttbruk eller sluttbruker og risiko for avledning til annen bruk, vil lisens avslås.

SPØRSMÅL NR. 414

Innlevert 30. november 2017 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand

Besvart 11. desember 2017 av klima- og miljøminister Vidar Helgesen

Spørsmål:

«Statistisk sentralbyrå publiserte 21.11.2017 avfallsregnskapet for 2015. Der kommer det fram at avfallet øker utover BNP, til tross for at politiske mål er det motsatte. Gjenvinningen går ned på samme tid.

Hvordan vil statsråden bidra til å øke gjenvinningen, og legge til rette for at vi får etablert flere gjenvinningsanlegg i Norge?»

Svar:

Et av Norges nasjonale miljømål er at veksten i mengden avfall skal være vesentlig lavere enn den økonomiske veksten (BNP). Dette er utfordrende å oppnå. I en verden der presset på naturressurser øker, er det viktig å utnytte ressursene i avfallet på en best mulig måte gjennom energituttelse og særlig materialgjenvinning. Økt ressursuttelse i avfall er tema for stortingsmeldingen om avfallspolitikk og sirkulær økonomi (St.meld.45 (2016-2017)), som Regjeringen la frem før sommeren. I Norge er det kommunene som har ansvar for innsamling og behandling av husholdningsavfall. De har stor frihet i valg av løsninger. En rekke kommuner har etablert avanserte av-

fallssystemer og utnytter ressursene i avfallet blant annet til produksjon av biogass. Jeg kjenner også til at det planlegges flere avanserte sorteringsanlegg. Vi er gjennom EUs avfallsdirektiv forpliktet til å oppnå 50 prosent materialgjenvinning av husholdningsavfall og lignende næringsavfall innen 2020. For å oppnå dette er det behov for nye tiltak. Miljødirektoratet har derfor fått i oppdrag å utarbeide forslag til forskrift som stiller krav om utsortering og materialgjenvinning av matavfall og utvalgte typer plastavfall fra husholdningsavfall og lignende avfall fra næringslivet. Regjeringen vil også vurdere tiltak for å øke materialgjenvinningen av bygg- og anleggsavfall. For å koble veksten i avfall fra den økonomiske veksten er det viktig å forebygge at avfall oppstår. Det ble nylig undertegnet en bransjeavtale om reduksjon av matsvinn mellom fem departementer og 12 bransjeorganisasjoner, med mål om å halvere matsvinnet i Norge innen 2030. Dette er en milepæl, og det er behov for flere lignende tiltak. Jeg har derfor nylig innledet dialog med tekstilbransjen, blant annet for å vurdere ulike tiltak for å redusere tekstilavfall. Å utnytte ressurser effektivt er essensen i god økonomi. Jeg vil derfor fortsette å arbeide for at stadig mer av ressursene i avfallet kan benyttes på en god måte.

SPØRSMÅL NR. 415

Innlevert 30. november 2017 av stortingsrepresentant Solveig Skaugvoll Foss

Besvart 8. desember 2017 av landbruks- og matminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

«Landbruket blir ofte sett på som en synder i klimaregnskapet, men det finnes grep vi kan ta for å snu trenden. Under den 21. utgaven av FNs klimaforhandlinger kom

Frankrike med et initiativ for å øke landbruksjordas karboninnhold med fire promille hvert år. De kaller initiativet «4 per 1000», og land som Sverige og Danmark har allerede meldt seg inn.

Hvordan stiller statsråden seg til å melde Norge inn i Frankrikes «4 per 1000»-initiativ?»

BEGRUNNELSE:

Økt karboninnhold i landbruksjord vil i tillegg til å gjøre jorda mer fruktbar, også ha en positiv innvirkning på klimaet ved å demme opp for økningen av karbon i atmosfæren. At karbonrik jord evner å holde mer vann vil vi også kunne dra nytte av i flomsikring. Vi kommer til å behøve mat i all framtid, og dagens klimasituasjon forteller oss at det er på tide å gjøre matproduksjonen mer bærekraftig. I Norge synker karboninnholdet i jorda hvert år, blant annet fordi sprøytemidlene som benyttes i landbruket hindrer at organisk materiale blir ført tilbake til jorda. Under den 21. utgaven av FNs klimaforhandlinger, altså i Paris 2015, kom Frankrike med et initiativ for å øke landbruksjordas karboninnhold med fire promille hvert år. De kaller initiativet «4 per 1000», og land som Sverige og Danmark har allerede meldt seg inn.

Svar:

I mitt arbeid med å gjere jordbrukssektoren så klimavennleg som mogleg, er det å auke karboninnhaldet i jord eit viktig tiltak. Per i dag er kunnskapen om karboninnhaldet i norsk jordsmonn og moglegheitene til å auke karboninnhaldet for liten. Difor er karbonbinding i jord eit høgt prioritert område for bruk av forskingsmidlar innanfor min sektor. I samband med det norske formannskapet i Nordisk Ministerråd i 2017, har eg tatt initiativ til eit nordisk samarbeid for å auke kunnskapen på dette området. I årets jordbruksavtale, har vi auka løyvinga og utvida formålet til Verdiskapingsprogrammet for fornybar energi, som Innovasjon Norge forvaltar. Dette inneber at dei mellom anna støttar prosjekt om utvikling av biokol, som er eit viktig tiltak for å kunne auka karbonlagra i jorda. Eg vil òg nemne at det er etablert eit teknisk berekningsutval for jordbrukssektoren som skal sjå på metodar for korleis jordbruket sitt samla utsleppsrekneskap kan vidareutviklast og synleggjerast betre. Dette er eit viktig nybrottsarbeid der karbonbinding i jord vil vere eit sentralt tema. Eg er kjent med "4 per 1 000" initiativet frå Frankrike. Per no er ikkje Noreg meldt inn i initiativet, men eg vil gjere ei nærare vurdering av om det kan vere hensiktsmessig.

SPØRSMÅL NR. 416

Innlevert 30. november 2017 av stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol

Besvart 11. desember 2017 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Hvordan mener statsråden kvaliteten i helse- og omsorgstjenesten sikres ved utstrakt bruk av innleid arbeidskraft, og har statsråden tenkt å engasjere seg i de utfordringene dette gir for kommuner og sykehus med hensyn til pasientsikkerhet og kvalitet?»

BEGRUNNELSE:

Aftenposten har 29. november en større artikkel om Orange Helse som både det tidligere byrådet i Oslo, og det tidligere byrådet i Bergen, inngikk avtale med om leie av helsepersonell. Både i Bergen og Oslo har dagens byråd sagt opp avtalen. Artikkelen viser at norske kommuner har brukt nær 1mrd. til helsevikarbyrået. Innleid helsepersonell er trukket i lønn for opplæring og språkkurs. En hovedoppgave for Norge framover er å sikre godt kompetent personell og kvalitet i helsetjenestene som stat og kommune gir til innbyggerne. Det er også tidligere fram-

kommet at norske sykehus også har omfattende bruk av innleie med den risiko det innebærer for pasientsikkerhet og kvalitet.

Svar:

Jeg er opptatt av at kvaliteten på tjenestene skal være god, enten de ytes av kommunen, spesialisthelsetjenesten eller private virksomheter. For å sikre dette er det nødvendig at de ansatte har tilstrekkelig kompetanse til å utføre sine oppgaver på en forsvarlig måte og at virksomhetene arbeider systematisk med kvalitetsforbedring og pasientsikkerhet. Etter loven har kommunene og spesialisthelsetjenesten et ansvar for å sørge for at brukere og pasienter får forsvarlige helse- og omsorgstjenester. De skal også sørge for at virksomhetene i alle deler av helse- og omsorgstjenestene arbeider systematisk med kvalitetsforbedring og pasientsikkerhet. Helsepersonell som utfører arbeid innen rammene av helselovgivningen skal utføre sitt

arbeid forsvarlig, uavhengig av type ansettelsesforhold. Arbeidsgiver har plikt til å påse at forsvarlighetskravet oppfylles, også det uavhengig av ansettelsesforhold. Pliktene gjelder også for helse- og omsorgstjenester som gis av private som har avtale med kommunen eller de regionale helseforetakene. Den nye forskriften om ledelse og kvalitetsforbedring som trådte i kraft i januar 2017 gir et godt grunnlag for en kvalitetsorientert ledelse og systemer for dette i den samlede helse- og omsorgstjenesten. Jeg forventer at denne følges opp av de ansvarlige i spesialisthelsetjenesten og den kommunale helse- og omsorgstjenesten. Representanten Kjerkol viser blant annet til vikarbyrået Orange Helse AS. De regionale helseforetakene og Sykehusinnkjøp HF har etablert rutiner ved etablering av rammeavtaler for helsepersonellvikarer. Det blir gjennomført pre-revisjoner ved anskaffelse, og det er etablert strategier for revisjon av rammeavtale av leverandørene. I tillegg gjennomføres revisjoner umiddelbart dersom det meldes om mistanke eller at det er andre grunner til å iverksette revisjon av leverandør. Formålet med revisjonen er å sikre at de vikarer som blir formidlet til helseforetak i helseregionene er i tråd med rammeavtalenes bestemmelser, og om lønns- og arbeidsvilkår er i tråd med arbeidsmiljølovens bestemmelser og likebehandlingsprinsippet. På vegne av de regionale helseforetakene inngikk Sykehusinnkjøp HF i 2015 en rammeavtale med Orange Helse AS med tanke på muligheten for leie av vikarer til helseforetakene. I desember 2015 ble det, etter mistanke om uregelmessigheter rundt de ansattes arbeidsavtaler i Orange Helse AS, gjennomført en revisjon av selskapet. Etter gjennomført revisjon ble rammeavtalen oppsagt med virkning fra 30. april 2016. Bruken av helsepersonell vikarer fra Orange Helse AS til tre av de fire regionale helseforetakene utgjør totalt 2,6 millioner kroner for perioden desember 2015 – til oppsigelse av rammeavtalene i 2016. De regionale helseforetakene og Sykehusinnkjøp HF følger opp rammeavtalene med enkelte vikarbyråene på en

god og profesjonell måte. I utgangspunktet sikres kvalitet i de kommunale helse- og omsorgstjenestene på samme måte uavhengig av hvem som har personalansvaret. Den enkelte kommune står, i tråd med prinsippene nedfelt gjennom kommuneloven, i utgangspunktet fritt til å organisere sine helse- og omsorgstjenester slik det måtte være mest hensiktsmessig ut fra lokale forhold og behov. Det er særlig nærhet til brukerne, effektiv tjenesteproduksjon og hensynet til demokratisk styring av tjenestene som begrunner lokal handlefrihet. Det følger av dette prinsippet at kommunen, i medhold av helse- og omsorgstjenesteloven § 3-1 siste ledd, selv avgjør om tjenestene skal ytes av kommunen selv eller ved at kommunen inngår avtale med andre offentlige eller private tjenesteytere. Selv om kommunen velger å inngå avtale med private tjenesteytere, vil det likevel være kommunen som har det overordnede ansvaret for å sørge for et nødvendig og forsvarlig tjenestetilbud. Dette gjør at kommunen må forsikre seg om at private tjenesteytere de inngår avtale med, er i stand til å oppfylle lovens krav til nødvendige og forsvarlige tjenester. Som bestiller må kommunen finne gode løsninger og rammebetingelser som ivaretar pasienter og brukere på en trygg og verdig måte. Regjeringens plan for rekruttering, kompetanse og fagutvikling i den kommunale helse- og omsorgstjenesten, Kompetanseløft 2020, består av om lag 50 ulike tiltak med en samlet bevilgning på om lag 1,5 mrd. kroner. Planen har til formål å bidra til en faglig sterk tjeneste, og å bidra til å sikre at tjenesten har tilstrekkelig og kompetent bemanning. Flere kommuner velger å inngå avtaler med private tjenesteytere som leverandør for noen av sine tjenester. Dette kan gi pasienter og brukere mulighet til å velge mellom flere leverandører med ulik innretning. Jeg mener valgfrihet også bør kunne være et fremtredende element i den offentlige helsetjenesten. Valgfrihet er viktig i seg selv. Det gir mangfold og muligheter for pasienter og brukere.

SPØRSMÅL NR. 417

Innlevert 1. desember 2017 av stortingsrepresentant Arild Grande

Besvart 7. desember 2017 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

«Hvilke undersøkelser er det statsråden viser til, inneholder disse oversikt over bransjer, og hvor mange prosent av de innleide innen bygg og anlegg gikk rett over til ordinær fast jobb?»

BEGRUNNELSE:

I et avisinnlegg i Haugesund Avis onsdag 29. november skriver arbeidsministeren under overskriften «Derfor er ikke forbud svaret»:

«Tidligere undersøkelser viser nemlig at i overkant av 40 prosent av de innleide gikk rett over til ordinær fast jobb. Det er relativt vanlig at innleide arbeidstakere oppnår ansettelse i virksomheten de leies inn til. Det forteller meg at for mange arbeidstakere er innleie et springbrett til fast ansettelse.»

Svar:

En undersøkelse utført av Econ Pöyry i 2009 på oppdrag fra det daværende Arbeids- og inkluderingsdepartementet belyste ulike sider av bemanningsbransjen på bakgrunn av intervjuer/spørreundersøkelser rettet mot bemanningsforetakene, arbeidstakerne (vikarene) og kundebedriftene. Deres kartlegging viste at av dem som i sin tid ble rekruttert til bemanningsbransjen gikk 39 prosent til andre næringer etter ett år. Etter to år var halvparten i andre næringer og etter fire år var 61 prosent i andre næringer. Undersøkelsen viste også at av dem som hadde vært arbeidsledige før de begynte som vikarer hadde 41 prosent etter ett år gått til jobb i andre næringer og etter to år var 54 prosent i andre næringer.

Ifølge undersøkelsen var den viktigste motivasjonen til å jobbe som vikar for arbeidstakerne at de håpet det kunne føre til fast jobb senere. I Econ Pöyrys undersøkelse oppga halvparten av de spurte av arbeidstakerne at de ikke lenger jobbet som vikarer på undersøkelsestidspunktet. Av de som hadde sluttet å jobbe i vikarbyrået, oppga 42 prosent at de hadde begynt i en fast ordinær jobb. Også bemanningsforetakene svarte at den viktigste årsaken til at vikarene sluttet var at de fikk fast eller midlertidig stilling hos en kundebedrift. Den nest viktigste årsaken var at vikarene fikk en fast eller midlertidig stilling hos en annen bedrift.

Undersøkelsen ga ikke svar på i hvilken grad vikararbeid kan tjene som et springbrett inn i en fastere tilknytning til arbeidslivet, men Econ Pöyry pekte på følgende

faktorer som kunne tale for slike effekter (jf. rapporten side 9):

Gjennomsnittstid som vikar er relativt kort, alternativet for mange vikarer er arbeidsledighet, de fleste har et mål om fast jobb og mange av vikarene går over i fast stilling etterpå. Gjennomsnittstid som vikar er relativt kort, alternativet for mange vikarer er arbeidsledighet, de fleste har et mål om fast jobb og mange av vikarene går over i fast stilling etterpå.

Svarene på spørsmålene om overgang til annen jobb ble ikke fordelt på bransjer. Denne undersøkelsen gir derfor ikke svar på om det er forskjeller mellom innleie innen bygg og anlegg og andre næringer når det gjelder dette. For øvrig var bygg og anlegg underrepresentert i denne undersøkelsen, som fant sted i 2009.

I 2011 gjennomførte Fafo en studie om utleie av arbeidskraft hvor forskerne blant annet så nærmere på enkelte næringer, herunder bygg. Også denne undersøkelsen konkluderte med at det var stor gjennomstrømming i bemanningsbransjen. Fafo fant at arbeidstakerne ofte er tilknyttet flere bemanningsforetak og at det ikke er uvanlig at de utleide etter hvert får arbeid i kundebedriften. Etter to-tre år hadde om lag halvparten gått over til andre bransjer. ISF har i 2009 og 2012 gjennomført studier som tyder på at vikarbyråarbeid kan øke sannsynligheten for å oppnå ordinært arbeid for ikke-vestlige innvandrere og unge uten fullført videregående opplæring.

Departementet satte i 2014 i gang en kartlegging av hvordan bruken av ulike tilknytningsformer i arbeidslivet utvikler seg. I forbindelse med denne kartleggingen er det også behov for å se nærmere på bruken av innleie innen bygg og anlegg, blant annet for å belyse eventuelle regionale forskjeller. Departementet har tatt initiativ til et tilleggsoppdrag om dette i forbindelse med det pågående prosjektet om tilknytningsformer i arbeidslivet. Prosjektet utføres av Fafo. Sluttrapporten legges fram høsten 2018.

SPØRSMÅL NR. 418

Innlevert 1. desember 2017 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 11. desember 2017 av olje- og energiminister Terje Søviknes

Spørsmål:

«I Prop. 1 S OED side 103 står det: «Det er samla sett god lønnsemd i prosjekta som er omtalte i dette kapittelet.» I tabell 6.1 på side 104 står listen for petroleumsprosjektene under utbygging.

Har noen av disse enkeltprosjektene gått fra positiv nåverdi på investeringstidspunktet til negativ nåverdi nå, og i så fall hvilke?»

Svar:

Som oppfølging av St.meld. nr. 37 (1998-1999) og Innst. S. nr. 67 (1999-2000) har Olje- og energidepartementet hvert år siden 2001 gitt Stortinget en samlet redegjørelse over utviklingen for prosjekter under utbygging hvor plan for utbygging og drift eller plan for anlegg og drift er blitt forelagt myndighetene. Redegjørelsen gis slik at Stortinget skal kunne følge utviklingen i prosjekter under utbygging nærmere. Hovedtema i redegjørelsen er om det har skjedd endringer i totale investeringsanslag i forhold til plan for utbygging og drift (PUD)/plan for anlegg og drift (PAD) for hvert enkelt prosjekt. Oppdaterte investeringsanslag blir sammenlignet med investeringsanslaget fra PUD/PAD. Eventuelle endringer i investeringsanslaget blir beskrevet i departementets budsjettproposisjon på prosjektnivå. Denne redegjørelsen, inklusive oppdateringen av investeringsanslagene og den skriftlige omtalen av prosjektene under utbygging, gir Stortinget et godt grunnlag for å kunne følge utviklingen i prosjekter under utbygging. Som det framgår av årets proposisjon ender de fleste prosjektene på norsk sokkel ender opp med utbyggingskostnader innenfor usikkerhetsspennet som er oppgitt i PUD/PAD. Det gjelder også for de prosjektene som nå er under utbygging. 14 av 17 prosjekter har

kostnadsanslag innenfor usikkerhetsspennet. For to av prosjektene overstiges spennet, mens ett prosjekt har et oppdatert kostnadsanslag som er lavere enn usikkerhetsspennet. For at departementet skal kunne gi Stortinget en oppdatert oversikt gjennomfører departementet en rapportering fra operatørene for de enkelte prosjekter under utbygging. Av innrapporteringen fra operatørene framgår også en forklaring på endringer/avvik i investeringsanslaget. Detaljerte og forretningsmessig følsomme data på felt-/prosjektnivå som innhentes fra operatørene er taushetsbelagte og unntas derfor offentlighet. Dette gjelder også konkrete resultater av beregningene, dersom de kan avdekke underliggende taushetsbelagte data. Derfor kan departementet ikke oppgi lønnsomhets-/nåverditall på felt-/prosjektnivå. I årets budsjettproposisjon er det gjort en samlet nåverdiberegning for porteføljen av utbyggingsprosjekter. Alle investeringer fra investeringsbeslutning/innlevering av PUD/PAD er inkludert og det siste investeringsanslaget fra operatøren er lagt til grunn. Kontantstrømmen er diskontert til 2017 med 7 prosent realrente. Samlet nåverdi for prosjektporteføljen er beregnet til om lag 429 mrd. kroner før skatt. Nåverdi for infrastrukturprosjektet Polarled er ikke beregnet da dette prosjektet har regulert avkastning.

SPØRSMÅL NR. 419

Innlevert 1. desember 2017 av stortingsrepresentant Mona Lill Fagerås

Besvart 8. desember 2017 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«I løpet av få dager er over 100 reinsdyr overkjørt av tog på Nordlandsbanen, på den samme strekningen, sør for Mosjøen. Denne dyretragedien kan ikke fortsette.

Hva vil samferdselsministeren gjøre med det store antallet dyrepåkørsler på Nordlandsbanen og vil samferdselsministeren sørge for tilstrekkelige bevilgninger til effektive tiltak, så som inngjerding av de mest utsatte deler av vår lengste jernbanestrekning?»

Svar:

Bildene vi har sett av påkjørte dyr gjør inntrykk og de berørte eiere har min oppriktige medfølelse. Jeg hadde fredag 1. desember et møte med representanter fra Sameetinget om saken, hvor også Bane NOR var til stede. Dette var et nyttig møte der jeg ble informert hvilke tiltak Same-

etinget mener vil kunne bedre situasjonen på både kort og noe lengre sikt.

Når det gjelder inngjerding opplyser Bane NOR at foretaket nå forserer planlegging og bygging av et 25 kilometer langt viltgjerde mellom Lakseforstunnellen og Mosjøen, hvor de fleste av ulykkene den siste tiden har skjedd. Dette påbegynnes i 2018 og ferdigstilles i 2019. Samtidig forlenges gjerdet som ble satt opp i 2015 med 2,3 km sørover fra Sefrivassella til pukkerket som allerede er gjerdet inn mot Sefrivatntunnellen i 2018. Jeg viser for øvrig til mitt svar på spørsmål 376 til skriftlig besvarelse og mitt svar på spørsmål 1 i den muntlige spørretimen i Stortinget 6. desember for en redegjørelse av øvrige tiltak mot dyrepåkørsler.

Rett over nyttår er planen at jeg skal kjøre med Nordlandsbanen, og jeg tar da sikte på å møte representanter fra Sameetinget på nytt, samt reineiere for å høre mer om den alvorlige situasjonen som fant sted.

SPØRSMÅL NR. 420**Innlevert 1. desember 2017 av stortingsrepresentant Geir Pollestad****Besvart 5. desember 2017 av landbruks- og matminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

«Hvilke konkrete resultater har etableringen av dyrepoliti så langt gitt som man ikke ville ha fått ved en tilsvarende prioritering av Mattilsynet og politiet?»

Svar:

Eit sentralt føremål med opprettinga av dyrepoliti og formaliseringa av samarbeidet mellom Mattilsynet og politiet, var å etablere eit meir systematisk samarbeid mellom etatane, slik at satsinga mot dyrekrim er gjensidig bindande og kontinuerlig blir gitt tilstrekkeleg prioritet. Dette var viktig for å få ei langsiktig forbetring av styresmaktene sitt arbeid for god dyrevelferd i Noreg, og det ville ikkje vore mogleg ved berre å satse isolert i dei to etatane.

Det vart først inngått ein skriftleg samarbeidsavtale mellom Mattilsynet og politiet på nasjonalt nivå. Avtalen beskrev ei rekke konkrete enkelttiltak som skal gjennomførast både på nasjonalt og regionalt nivå.

Sør-Trøndelag politidistrikt fekk hausten 2015 i oppdrag frå Politidirektoratet å setje i verk eit treårig pilotprosjekt om dyrepoliti i samarbeid med Mattilsynet. Prosjektet er nå inne i sitt siste år. Hausten 2016 vart det etablert eit tilsvarende prosjekt i Rogaland, og i sommar eitt i Øst-

fold. Fleire av prosjekta er dermed framleis i ei tidleg fase, og det er derfor for tidlig å trekke heilt klare konklusjonar om resultata. Det er planlagt å gjennomføre ei sluttevaluering av det første pilotprosjektet hausten 2018.

Sjølv om det har vore utfordringar undervegs, er Mattilsynet si erfaring så langt at satsinga mot dyrekrim har ført til ei meir systematisk tilnærming til samarbeid i dyrekrimssaker. Det er nå faste personer som behandlar sakene, og det er utvikla rutinar for korleis kontakt og samarbeid mellom aktørane skal vere når ein dyrevelferdssak er så alvorleg at den skal meldast til politiet. Mattilsynet opplever også betre saksgangsrutinar og at fagkompetansen er styrka. Dette er vesentleg for både etterforskning, bevissikring og saksførebuing.

Felles nasjonale og lokale fagsamlingar om dyrekrim er nå etablert som faste tiltak, og har vist seg å vere ei viktig kontaktflate for aktørane. Mattilsynet sitt bidrag i undervisninga om dyrekrim ved politiutdanninga, er eit anna eksempel på ei slik langsiktig kompetanseoverføring som nå har funne si faste form.

Mattilsynet rapporterer også at systematiseringa av dyrekrimarbeidet har hatt god effekt på verkemiddelbruken, der mellom anna bruken av opptrappande verkemiddel er skjerpa.

SPØRSMÅL NR. 421**Innlevert 1. desember 2017 av stortingsrepresentant Geir Pollestad****Besvart 8. desember 2017 av fiskeriminister Per Sandberg****Spørsmål:**

«Fiskeriministeren og representanter fra regjeringspartiene presenterer i ulike sammenhenger tall for hvor stor avkastning Havbruksfondet vil gi til den enkelte kommune. Statsråden gjorde blant annet dette på årsmøtet til Nettverket for fjord- og kystkommuner.

Vil statsråden la Stortinget og pressen få en samlet oversikt over hva havbruksfondet vil bety for den enkelte kommune?»

Svar:

Størrelsen på inntektene som vil tilfalle oppdrettskommuner og -fylkeskommuner gjennom havbruksfondet avhenger av forhold heftet med usikkerhet, og det går på dette tidspunkt ikke an å slå fast med sikkerhet hva havbruksfondet vil bety for disse. Det er imidlertid grunn til å anta at de vil være betydelige.

Det er besluttet at 80 % av vederlag fra kapasitetstildelinger i oppdrettsnæringen skal tilfalle kommunal sektor, og at dette skal fordeles gjennom havbruksfondet. Havbruksfondet innebærer at alle kommuner og fylkeskommuner med klarerte lokaliteter for oppdrett av laks, ørett

og regnbueørret i sjøvann får en andel av inntektene som skal fordeles. Jo høyere andel av lokalitetskapasiteten den enkelte kommune og fylkeskommune har, jo større andel av midlene som skal fordeles vil tilfalle dem. Beløpet som skal fordeles gjennom havbruksfondet avhenger av inntektene fra tildelingsrunden, og er dermed en usikker størrelse. Det kan videre skje endringer i den nasjonale lokalitetsstrukturen innen utbetalingstidspunktet, som igjen kan påvirke fordelingen mellom kommuner og fylkeskommuner med oppdrettsvirksomhet.

Regjeringen har denne høsten foretatt første kapasitetsendringsvurdering gjennom det nye systemet for forutsigbar og miljømessig bærekraftig vekst i norsk lakse- og ørretoppdrett. Kapasitetsendringsvurderingen innebærer at det i kommende tildelingsrunde kan tildeles vekst i den samlede produksjonskapasiteten på om lag 3 %, og regjeringen tar sikte på at tildelingsrunden vil være

gjennomført i løpet av våren 2018. Veksten kan tilsvare en økning i maksimalt tillatt biomasse (MTB) i underkant av 24 000 tonn. Det er usikkert hvilken inntekt som vil realiseres av tildelingen, men regjeringen har priset en andel av kapasitetsøkningen til 120 000 kr per tonn MTB. Skulle dette bli det gjennomsnittlige vederlaget på tildelt vekst, vil de samlede inntektene for det offentlige bli i underkant av 2,9 mrd. kr. Av dette skal 80 % tilfalle kommunal sektor, og om anslaget slår til vil oppdrettskommuner og –fylkeskommuner tilføres inntekter på nesten 2,3 mrd. kr. Fiskeridirektoratet er ansvarlig for utbetalinger fra havbruksfondet, og når disse utføres vil det foreligge detaljert informasjon om hvilke inntekter havbruksfondet medfører for den enkelte kommune og fylkeskommune.

Slik jeg ser det, vil det altså først på det tidspunkt være riktig å legge frem en samlet oversikt.

SPØRSMÅL NR. 422

Innlevert 1. desember 2017 av stortingsrepresentant Per Espen Stoknes

Besvart 8. desember 2017 av innvandrings- og integreringsminister Sylvi Listhaug

Spørsmål:

«Vil statsråden gjeninnføre rimelighetsvilkåret ved internflukt, i tråd med Utlendingsnemndas faglige vurdering om at Norge etter FNs flyktningkonvensjon er forpliktet til å ha et slikt vilkår?»

Svar:

Svaret er nei. Selv om flere høringsinstanser under høringen av lovforslagene som ble fremmet i Prop. 90 L (2015–2016) Endringer i utlendingsloven mv. (innstramninger II) mente at Norge er forpliktet til å ha et såkalt rimelighetsvilkår, kan jeg ikke se hvordan opphevelsen av dette vilkåret kan være et brudd på våre folkerettslige forpliktelser.

Jeg viser til at et rimelighetsvilkår verken kan utledes av flyktningkonvensjonen, av sammenhengen i konvensjonsteksten eller av folkerettslig sedvanerett. Statene har i utgangspunktet handlingsrom til å avgjøre om en utlending skal gis flyktningstatus, så lenge praksis ligger innenfor kjerneområdet i flyktningkonvensjonen. Norge er for øvrig bundet av flyktningkonvensjonen artikkel 33 og Den europeiske menneskerettskonvensjon artikkel 3, hvoretter ingen kan sendes tilbake til forfølgelse, døds-

straff, tortur, umenneskelig eller nedverdiggende behandling eller straff.

I en verden med rekordmange mennesker på flukt mener jeg det er helt nødvendig at de som kan få beskyttelse i eget land tar opphold der eller pålegges å reise dit.

SPØRSMÅL NR. 423**Innlevert 1. desember 2017 av stortingsrepresentant Per Espen Stoknes****Besvart 7. desember 2017 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Mange har uttrykt bekymring for hvordan transportplanene for Moss vil påvirke byutviklingen og om nåværende planer er optimalisert, særlig med tanke på samordning av jernbane og vei.

Vil statsråden be Statens Vegvesen og Bane NOR vurdere flere andre løsninger for Moss enn vedtatt reguleringsplan for jernbanen og vedtatte konsept fra KVVU for RV 19 for sørge for en velfungerende samordnet løsning for RV 19 og jernbanen i Moss?»

Svar:

Byutviklingen i Moss preges av å ha en viktig jernbane-forbindelse langs aksene nord-sør og en viktig riksvegforbindelse i øst-vest-retning. Begge disse nasjonale samferdselskorridorene må inngå i en total samordnet og velfungerende transportløsning som dekker lokale, regionale og nasjonale behov for alle trafikantgrupper. Samtidig skal transportløsningene bidra til en positiv byutvikling.

Ny jernbaneløsning i Moss, med dobbeltspor og ny stasjon, har vært planlagt over lang tid og reguleringsplanen ble vedtatt i Rygge og Moss kommuner i 2016. Det er bevilget 745 mill. kr til oppstart av prosjektet i 2018, med sikte på ferdigstilling i 2024. Vedtatt reguleringsplan for prosjektet i Rygge og Moss kommuner ligger til grunn for videre planlegging og bygging.

NTP 2018-29 beskriver oppstart av arbeid med ny Rv.19 gjennom Moss i siste del av planperioden. Statens vegvesen presenterte i november 2017 en mulighetsstudie for ny Rv.19 gjennom Moss. Mulighetsstudien gir ikke et tilstrekkelig grunnlag for endelig valg av løsning for ny Rv.19, men viser noen sentrale forhold som må vurderes nærmere før en oppstart av planlegging etter plan- og bygningsloven kan starte opp. Dette omfatter spesielt grunnforhold, kostnader og inngrepskonsekvenser i byen. Statens vegvesen og Bane NOR gjør nå nærmere vurderinger av kryssingsmulighetene for Rv. 19 i tunnel i forhold til vedtatt jernbanetrase.

Statens Vegvesen, Jernbanedirektoratet og Bane NOR deltar sammen med Moss kommune og Østfold fylkeskommune i Samarbeidsavtalen om areal og transport for Mossregionen. Dette samarbeidet har nå etablert arbeidsgrupper som skal utvikle tiltak for å bedre trafikksituasjonen i Moss på kort og lang sikt. Det vil foreligge foreløpige rapporter i februar 2018. Et viktig mål for samarbeidet er å finne en best mulig velfungerende helhetlig transportløsning for Moss, hvor jernbane og riksveg inngår som viktige elementer, sammen med resten av kollektivtrafikktilbudet og øvrig vegnett for gående, syklende og kjørende. Prinsippene fra NTP 2018-29 om nullvekst for personbiltrafikken i byområder er også lagt til grunn for denne samarbeidsavtalen.

SPØRSMÅL NR. 424**Innlevert 1. desember 2017 av stortingsrepresentant Tuva Moflag****Besvart 7. desember 2017 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie****Spørsmål:**

«Synes statsråden det er akseptabelt at en kvinne som ønsker seg barn blir bedt om å sterilisere seg for å få krav til arbeidsavklaringspenger, og hva vil statsråden gjøre for å rydde i regelverket?»

BEGRUNNELSE:

I VG 30. november kunne vi lese om en kvinne som har smerter grunnet endometriose har fått avslag på sin søknad om arbeidsavklaringspenger. Ifølge VG er avslaget begrundet med at hun ikke er i aktiv behandling:

”Den aktive behandlingen er flere av behandlerne hennes skissert til å være enten kirurgisk sterilisering ved fjerning av livmoren og eggstokkene eller kjemisk sterilisering ved å sette

i gang overgangsalderen. Denne behandlingen vil ikke 34-åringen gjennomgå siden hun har lyst på barn sammen med samboeren sin.”

Det fremstår som helt urimelig at en kvinne som ønsker barn blir bedt om å sterilisere seg for å få innvilget arbeidsavklaringspenger, noe som kan tyde på mangel på kompetanse og forståelse for kvinnehelse. Det finnes dessverre flere eksempler på forskjellsbehandling og mangel på likestilling i helsevesenet. Forskning viser at det eksempelvis er store forskjeller i behandling og oppfølging av hjerteinfarkt.

Svar:

Representant Solfrid Lerbrekk stilte meg et liknende spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 124/2017, og jeg viser til at jeg i det svaret bl.a. skrev at:

”Arbeidsavklaringspenger er en helserelatert og arbeidsrettet ordning. For å motta ytelsen må arbeidsevnen være nedsatt med minst halvparten på grunn av sykdom, og mottakeren må ha behov for aktiv behandling, et arbeidsrettet tiltak eller etter å ha gjennomført behandling eller tiltak fortsatt ha behov for oppfølging fra Arbeids- og velferdsetaten. Alle som mottar ytelsen skal få jevnlig oppfølging fra etaten.

Det er legen som etter en konkret vurdering av den enkeltes medisinske tilstand anbefaler behandling. For at behandlin-

gen skal gi rett til arbeidsavklaringspenger må behandlingen bedre den enkeltes mulighet til å beholde eller skaffe seg arbeid. Arbeids- og velferdsetaten må så vurdere om dette vilkåret er oppfylt.

Jeg anser det ikke som hensiktsmessig at regelverket for arbeidsavklaringspenger skal detaljert angi hva slags medisinsk behandling som gir rett til arbeidsavklaringspenger. Jeg kan heller ikke ta stilling til de vurderinger som er gjort i den aktuelle enkeltsaken som representanten har tatt opp i sitt spørsmål.”

Jeg har full forståelse for at mange som mottar arbeidsavklaringspenger med helseutfordringer opplever å være i en krevende situasjon. Regjeringen har vært opptatt av tettere og bedre oppfølging av personer som mottar arbeidsavklaringspenger, og har fått Stortingets tilslutning til flere endringer i ordningen som blant annet skal ivareta dette behovet.

Jeg har dessverre ikke mulighet til å kommentere enkeltsaker. Denne saken kjenner jeg kun fra medieomtalen, hvor det står at saken er påklaget og ligger til behandling hos NAV Klageinstans. Det betyr at saken ennå ikke er endelig avgjort. Jeg viser samtidig til at Klageinstansen har kompetanse til å prøve alle sider av saken og etter at denne klagemuligheten er brukt opp, kan saken bringes videre inn til behandling i Trygderetten. Trygderetten er en gebyrfri og uavhengig ankeinstans.

SPØRSMÅL NR. 425

Innlevert 1. desember 2017 av stortingsrepresentant Masud Gharahkhani

Besvart 11. desember 2017 av kulturminister Linda C. Hofstad Helleland

Spørsmål:

«Hvilke krav om budsjettering og økonomistyring har kulturministeren satt til arrangementet Sykkel-VM når regjeringen har bevilget millioner i tilskudd?»

BEGRUNNELSE:

Sykkel-VM har vært et stort og viktig arrangement for Norge. Mangel på økonomistyring tyder på at Sykkel-VM går trolig 60 millioner i underskudd. Når staten har bidratt med 52 millioner kroner av skattebetalernes penger, må man kreve økonomistyring og kontroll.

Svar:

Sykkel-VM i Bergen var en folkefest. Rammen rundt og den idrettslige gjennomføringen var helt eksepsjonell.

Mesterskapet var et godt utstillingsvindu for Norge og sykkelidretten. Det er derfor uheldig og alvorlig når underskuddet etter mesterskapet er anslått til 50-60 mill. kroner.

Sykkel-VM ble arrangert av Bergen 2017 AS. Selskapet har mottatt 49,5 mill. kroner i statlige tilskudd, hvorav 38,5 mill. kroner er bevilget over Kulturdepartementets budsjett. De øvrige tilskuddene er bevilget over budsjettene til Nærings- og fiskeridepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet. I tillegg til de direkte tilskuddene til Bergen 2017 AS, totalt 49,5 mill. kroner, ble det bevilget 2,5 mill. kroner til Sivilforsvaret for å bistå Politiet i gjennomføringen av mesterskapet.

Det er kun unntaksvis at staten gir tilskudd til internasjonale idrettsmesterskap. Tilskuddene til Bergen 2017 AS var hovedsakelig begrunnet med de særlige utfordringene knyttet til infrastruktur ved at mesterskapet ble arrangert

på vegene i og rundt Bergen. De statlige tilskuddene ble bevilget i en tidlig fase og var et viktig bidrag for å gi arrangøren en viss forutsigbarhet i videre planlegging og gjennomføring av arrangementet. Tilskudd til arrangement vil alltid medføre en risiko for at tilskuddene ikke blir benyttet i tråd med forutsetningene eller at arrangementet blir avlyst. Det er imidlertid arrangøren som bærer ansvaret og risikoen for arrangementet, og for å skalere arrangementet og ha kontroll på at kostnadene ikke overstiger inntektene.

De statlige tilskuddene er bevilget på bakgrunn av søknader basert på arrangørens planer og budsjett. Regjeringen har ikke gitt tilskudd etter arrangementet eller underskuddsgarantier for å dekke eventuelt merforbruk. Dette er gjort for å avklare forutsetningene på forhånd og fremme økonomistyring.

Det er stilt samme krav til Bergen 2017 AS som til andre tilskuddsmottakere som får tildelt prosjekt-, investerings- eller engangstilskudd fra Kulturdepartementet. Bergen 2017 AS skal disponere tilskuddet i samsvar med de formål, forutsetninger, krav til økonomiforvaltning og kontroll samt rapportering som er trukket opp i tilskuddsbrevet. Dette innebærer at de skal følge Kulturdepartementets Retningslinjer for økonomiforvaltning og kontroll for tilskuddsmottakere som får tildelt prosjekt-, investerings- eller engangstilskudd fra Kulturdepartementet. Kravene i tilskuddsbrevet og de tilhørende retningslinjene er i tråd med Reglement for økonomistyring i staten og Bestemmelser om økonomistyring i staten. Kravene innebærer blant annet at selskapet skal levere revidert regnskap og de har varslingsplikt overfor departementet dersom det oppstår vesentlige avvik fra de pre-

misser som ligger til grunn for tilskuddet. Departementet har også adgang til å føre kontroll med at midlene benyttes etter forutsetningene. Med hensyn til dette vil jeg understreke at departementet ikke har mistanker om at tilskuddet ikke er benyttet etter forutsetningene. I tillegg til kravene stilt i tilskuddsbrevene gjelder aksjeloven og regnskapsloven for selskapet

Bergen 2017 AS er et selskap som er heleid av Norges Cykleforbund. Det er ikke undergitt statlig kontroll. I nyere tid er det kun i forbindelse med Ungdoms-OL på Lillehammer i 2016 at staten har hatt majoritets-eierskapet i et idrettsarrangement. Ungdoms-OL var et arrangement med et helt annet omfang og formål enn Sykkell-VM. I tillegg krevde Den internasjonale olympiske komité at staten stilte en rekke økonomiske og ikke-økonomiske garantier, herunder krav om en økonomisk bruttogaranti. Den samlede risikoen for staten var derfor mye større enn der tilskuddet fra staten kun er del av finansieringen av arrangementet. Denne formen for statlig kontroll og styring ved gjennomføringen av arrangement anses derfor kun aktuell i helt spesielle tilfeller. Det er ikke aktuelt at staten går inn og overtar eierskapet i privat initierte arrangement.

I tillegg til manglende økonomistyring av mesterskapet har det vært oppmerksomhet rettet mot hemmelighold av arrangørkontrakten. Jeg mener det bør være størst mulig åpenhet rundt gjennomføringen av store idrettsmesterskap. Idretten er avhengig av å ha tillit i befolkningen. Jeg vil følge opp bruken av de statlige tilskuddene og spørsmål om åpenhet i vår dialog med Norges Cykleforbund og Bergen 2017 AS i tråd med fastsatte frister.

SPØRSMÅL NR. 426

Innlevert 1. desember 2017 av stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen

Besvart 11. desember 2017 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Hva mener statsråden kommuner skal legge i en sterkt anbefalt norm sett i forhold til en bindende norm, og hva vil statsråden gjøre for å sikre likeverdige tjenester til alle barn og unge i skolehelsetjenesten?»

BEGRUNNELSE:

I vedtak nr. 626, 8. juni 2015 fra Stortinget står det:

«Stortinget ber regjeringen utrede en bindende minimumsnorm i skolehelsetjenesten.»

I Aftenposten 1. desember kan vi lese at Helsedirektoratet ikke anbefaler en juridisk bindende bemaningsnorm for hvor mange helseansatte som trengs pr. elev, men en norm som skal være sterkt anbefalt. Det er store variasjoner mellom kommunene og det eksisterer pr. i dag ingen utfyllende statikk om antall helsesøstre i skolehelsetjenesten.

Svar:

Jeg vil starte med å takke representanten for nok en gang å opprettholde fokus på en så viktig tjeneste som helsestasjons- og skolehelsetjenesten. Regjeringen er svært opptatt av å styrke denne tjenesten.

Jeg viser samtidig til mitt svar på spørsmål 153 til Stortinget 10. november om samme tema, der jeg orienterte om at Helsedirektoratet 7. november overleverte sin rapport Utredning av en bindende bemanningsnorm i helsestasjons- og skolehelsetjenesten (IS-2677), og at de i rapporten foreslår en anbefalt, dvs. ikke-bindende, bemanningsnorm som skal omfatte lege, helsesøster, jordmor og fysioterapeut. Videre at en slik norm anbefales utarbeidet i form av en egen veileder som tar utgangspunkt i Helsedirektoratets Utviklingsstrategi for helsestasjons- og skolehelsetjenesten fra 2010 og ny Nasjonal faglig retningslinje for helsestasjons- og skolehelsetjenesten.

Som jeg også redegjorde for i mitt svar på spørsmål 153, var Helsedirektoratets begrunnelse for ikke å anbefale en bindende bemanningsnorm at en juridisk bindende bemanningsnorm vil være et for stort inngrep i det kommunale selvstyret og vil begrense mulighetene for å tilpasse bemanningen i tjenesten etter lokale behov.

En anbefalt bemanningsnorm er ikke juridisk bindende men, som det ligger i ordet, en anbefaling om hvordan kommunen bør oppfylle sin plikt til å tilby en forsvarlig tjeneste. Selv om en slik anbefalt norm ikke er direkte juridisk bindende, vil den kunne være relevant og vektlegges i tolkningen av om tjenesten i det konkrete tilfelle er/ var forsvarlig, f.eks. ved gjennomføring av tilsyn.

Angående spørsmålet om hvordan jeg vil sikre likeverdige tjenester til alle barn og unge i skolehelsetjenesten, vil jeg igjen vise til mitt svar på spørsmål 153 der jeg nevner flere tiltak som Regjeringen arbeider med.

SPØRSMÅL NR. 427

Innlevert 1. desember 2017 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 7. desember 2017 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Helse- og omsorgsministeren sa i sin sjukehistale for 2017 at det var nullvisjon for korridorpasienter i 2017.

Har helseforetakene nådd dette målet?»

GRUNNGJEVING:

Ber om svar på både helseforetaksnivå og samla nasjonalt, og eventuell auke eller reduksjon fra 2016.

Svar:

Det er uverdig for pasienten å ligge på korridor og et hinder for god kvalitet i pasientbehandlingen. Jeg har derfor i oppdragsdokumentet for 2017 til de regionale helseforetakene satt som mål at det ikke skal være korridorpasienter. De regionale helseforetakene rapporterer i Årlig melding 2017 for status for målene i oppdragsdokumentet. Resultater for andelen korridorpasienter fremgår av helsenorge.no. Det har vært en gradvis reduksjon i andelen korridorpasienter de siste årene. I 2. tertial 2017 ble det rapportert 1% korridorpasienter nasjonalt, en liten nedgang fra samme tertial i 2016 (da var andelen 1,1%). Tall for 2. tertial 2017 viser ellers at det er forskjeller mellom sykehusene. Noen har relativt mange korridorpasienter,

mens andre har ingen. I tabellen under fremgår det hvilke helseforetak som er nærmest til å nå målet. Det er viktig at resultatene for de enkelte sykehusene publiseres – slik at sykehusene kan bruke dem til å forbedre kvaliteten, sammenlikne seg og lære av andre. Sykehus med dårligere resultater kan oppnå forbedringer ved å lære av andre sykehus med bedre resultater.

Jeg legger til grunn at helseforetakene setter i verk tiltak for å sikre at aktiviteten planlegges i henhold til pasientenes behov. Et viktig tiltak er å heve kvaliteten i akutt-mottakene, slik at flere pasienter kan bli utredet der og slippe unødig sykehusinnleggelse.

I tabellen under framgår tall fra helsenorge.no for korridorpasienter nasjonalt, regionalt og på helseforetaksnivå for 2. tertial 2016 og 2017, slik representant Toppe ber om.

	2. tertial 2017	2. tertial 2016
Nasjonalt	1%	1,1%
Helse Midt-Norge	0,5%	0,6%
Helse Sør-Øst	1%	1%
Helse Nord	1%	1,6%
Helse Vest	1,4	1,4%
Akershus universitetssykehus HF	1%	1%
Diakonhjemmet sykehus AS	0,1%	0,4%
Lovisenberg diakonale sykehus	1,5%	1,6%
Sunnaas sykehus HF	0	(mangler rapportering)
Oslo Universitetssykehus HF	0,7%	1,4%
Sykehuset i Telemark HF	0,5%	1,7%
Sykehuset i Vestfold HF	2,2%	0,8%
Sykehuset i Østfold HF	2,6%	0,8%
Innlandet Sykehus HF	0,7%	0,7%
Sørlandet sykehus HF	1,3%	0,6%
Vestre Viken HF	1,2%	1,8%
Haraldsplass diakonale sykehus AS	1%	0,3%
Helse Bergen HF	0,8%	1,1%
Helse Fonna HF	2,8%	2,7%
Helse Førde HF	0,1%	0,2%
Helse Stavanger HF	2,1%	1,8%
Helse Møre og Romsdal HF	0,6%	0,8%
Helse Nord-Trøndelag HF	1,3%	1,7%
St. Olavs hospital HF	0,2%	0,1%
Finnmarkssykehuset HF	0,1%	0,4%
Helgelandssykehuset HF	1,3%	1,1%
Nordlandssykehuset HF	0,7%	1,1%
Universitetssykehuset Nord-Norge HF	1,3%	2,3%

SPØRSMÅL NR. 428

Innlevert 1. desember 2017 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 7. desember 2017 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Lokalbefolkninga i indre Hardanger protesterer mot at Helse Fonna har vedtatt å kutte ved fleire postar ved Odda sjukehus, mellom anna samdrift av to sengepostar, fær-

re senger og redusert aktivitet neste sommar. Vedtaket skjedde dagen etter at to bilar vart treffe av eit steinras på riksveg 13 og Odda kommune var nær ved å bli isolert, då det totalt var tre ras i kommunen, samt eit ras i nabokommunen.

Korleis vil statsråden forsvare at det kuttast ytterlegare på sengepostar ved Odda sjukehus?»

GRUNNGJEVING:

Viser til Stortingets behandling av Dokument 8:59 (2016-2017) og Dokument 8: 93 (2016-2017), Innst.275 S (2016-2017), og brevet frå statsråden til komiteen datert 8. mai 2017, der statsråden mellom anna slår fast følgjande:

”Tilbodet ved Odda sjukehus skal vere framtidsretta og vidareutviklast i tråd med nasjonal helse- og sjukehusplan, vere forsvarlig, forutsigbart og ivareta tryggheten, og er ein viktig del av beredskapen for befolkningen.”

Det er uforståeleg at ei svekking av sjukehusstilbodet, som kutta definitivt er, skal vere i tråd med statsråden og stortingsfleirtalets lovnader om at sjukehuset skulle vidareutviklast og at ein skulle få forutsigbarheit for tilboda. Det er også kritikkverdig at samanslåing av sengepostar skjer, utan at dei faglege konsekvensane er utreia.

Svar:

Jeg viser til mitt svar datert 30. november 2017 på spørsmål nr. 356 til skriftlig besvarelse fra representanten Ruth Grung. Som oppfølging av Nasjonal helse- og sykehusplan ble det gjennomført felles foretaksmøte med de fire regionale helseforetakene 24. april 2017. Foretaksmøtet la vekt på at akuttfunksjonene gjennom dette møtet ble avklart, for å sikre forutsigbarhet og ro rundt det videre arbeidet med utviklingsplanene som skal ferdigstilles i 2018. Odda sjukehus har spesielle utfordringer på grunn av sin geografiske beliggenhet og risiko for stengte veier. Helse Vest RHF skal derfor sikre at Helse Fonna sin plan for implementering av foretaksmøtets vedtak ivaretar følgende:

- Odda skal være et akutt sykehus. Tilbudet ved Odda sjukehus skal være framtidsrettet og videreutvikles i samsvarende med nasjonal helse- og sykehusplan, være forsvarlig, forutsigbart og ivareta tryggheten, og er en viktig del av beredskapen for befolkningen.
- Sykehuset skal kunne håndtere situasjoner med akutte alvorlig syke eller skadde pasienter/traumepasienter, og stabilisere for videre transport. Dette gjelder både akutte alvorlige medisinske og kirurgiske tilstander. Den samlede beredskapen for befolkningen tilhørende Odda sjukehus skal være på samme nivå og gi tilsvarende trygghet som i dag. Den samlede kompetansen som finnes på sykehuset, og som er i beredskap, skal selvsagt kunne brukes i akutte alvorlige situasjoner.
- Kirurg/ortoped skal behandle pasienter på skadepoliklinikken, og skal være tilgjengelig for sykehuset på døgnbasis.
- Anestesilege og medisinsk overlege skal være tilgjengelig på døgnbasis.

- Sykehuset skal gjennomføre kompetansehevede tiltak og regelmessig trening slik at personellet er forberedt på å håndtere akutte situasjoner.
- Det skal utarbeides en beredskapsplan med tiltak for å møte ulike scenarier, herunder en situasjon med stengte veier. Beredskapsplanen utarbeides i samarbeid med de ansatte ved Odda sjukehus, med kommunene og øvrige aktuelle aktører.

Disse føringene ble formidlet til Helse Vest RHF som oppdrag i tilleggsdokumentet til oppdragsdokumentet etter Stortingets behandling av Prop. 129 S (2016-2017). Oppfølgingen av dette oppdraget vil bli rapportert til Helse- og omsorgsdepartementet i årlig melding for 2017. Det fremgår av styret i Helse Fonna sitt saksgrunnlag for budsjettet for 2018 at det i 2018 vil bli en reduksjon i antall sengeplasser på alle de somatiske sykehusene i Helse Fonna, blant annet som følge av økt legekompentanse i mottak slik at pasientene blir raskt diagnostisert og behandling startet. Dette vil føre til at færre pasienter blir innlagt på sengeposter. Det opplyses videre at det er et mål med fortsatt økt samhandling med kommunene om bruk av kommunale ø-hjelp tilbud, og medisinsk utvikling vil føre til færre innleggelser i sykehus. Arbeidet med å gi pasientene poliklinisk behandling i stedet for innleggelse i sykehus vil bli videreført. Ved styrebehandling 24. november sluttet et samlet styre seg til forslaget til endringer. Helse Fonna opplyser at saken ikke innebærer noen endring i den akuttkirurgiske beredskapen ved Odda sjukehus.

SPØRSMÅL NR. 429**Innlevert 1. desember 2017 av stortingsrepresentant Arne Nævra****Besvart 11. desember 2017 av klima- og miljøminister Vidar Helgesen****Spørsmål:**

«Viser til svar på representant Åsmund Aukrusts spørsmål av 13. november, besvart av Klima- og miljøministeren 15. november, der Helgesen skriver at fagmiljøene er under betydelig press, og at departementet vil vurdere om det kan gjennomføres tiltak for å forenkle og effektivisere skogvernarbeidet.

Kan statsråden svare på i hvilke deler av skogvernprosessen det mangler kapasitet og på hvilke måter det er aktuelt å forenkle og effektivisere arbeidet slik at Stortingsvedtaket om 10 prosent skogvern kan nås innen rimelig tid?»

BEGRUNNELSE:

Pr. i dag er omtrent tre prosent av den produktive skogen vernet. Med de siste årenes takt i vernearbeidet vil det ta mange tiår å nå Stortingets mål om 10 % vern av den norske skogen. Miljøorganisasjonene har i noen år bedt om en skogvernmilliard på statsbudsjettet. Trolig er dette også for lite for å nå 10-prosentmålet innen rimelig tid. Når det på statsbudsjettet, selv etter mellompartienes oppjustering, er en hvilepause i opptrappingen, er det alvorlig for vernearbeidet.

Om det i tillegg er slik at fagmiljøene er under press, at det ikke er kapasitet til å gjennomføre verneprosesser, hovedsakelig av frivillig karakter, vil vernemålet synes enda fjernere.

Det er av stor betydning å få utdypet hvor i forvaltningen det er mangel på ressurser. Er det i registreringsarbeidet, selve vernebehandlingen eller erstatningsdelen skoen trykker? Det er viktig å få svar på disse spørsmålene om svakheter og mangler skal rettes opp.

Det er viktig at vernearbeidet forseres av hensyn til det lille som er igjen av gammel, verneverdig skog i Norge.

Svar:

Da Stortinget i 2016 vedtok målet om 10 % skogvern ble det lagt til grunn at dette vil være et langsiktig mål, selv om satsingen på skogvern har økt betydelig de siste årene.

Regjeringspartiene, Kristelig Folkeparti og Venstre ble nylig enige om tidenes høyeste skogvernbevilgning på 467 millioner kroner for 2018. I tillegg har vi på våre fire første år bevilget nær 1500 millioner kroner til skogvern. Det er mer enn forrige regjering gjorde på sine åtte år. Vi har dermed mer enn doblet satsingen på skogvern.

Resultatet er at 295 viktige skogområder over hele landet er vernet siden høsten 2013. Dette har skjedd ved

frivillig vern av privateid skog, og ved vern av offentlig eid skog.

I mitt tidligere svar til representanten Åsmund Aukrust, som representanten Arne Nævra viser til i sitt spørsmål, nevnte jeg at denne sterkt økte innsatsen i skogvernarbeidet de siste årene har vært mulig ved en imponerende innsats fra en rekke fagpersoner. Blant disse fagpersonene er eksperter som kartlegger henholdsvis skogvernverdier og tømmer-ressurser, skogsakkyndige som representerer henholdsvis staten og skogeierne i forhandlinger om frivillig skogvern, samt dyktige saksbehandlere i skogeierorganisasjonene, i fylkesmannsembetene og i Miljødirektoratet. Jeg viste også til at den økte innsatsen i skogvernarbeidet setter kapasiteten til disse fagmiljøene under betydelig press og at det derfor finnes grenser for hvor store skogvernbudsjetter som kan utnyttes effektivt, gitt de gjeldende saksbehandlingsregler og prosedyrer for skogvern etter naturmangfoldloven.

Departementet vil på denne bakgrunn vurdere om det kan gjennomføres tiltak for å forenkle og effektivisere skogvernarbeidet. Det vil også bli vurdert hvordan og hvor kapasiteten eventuelt kan styrkes. Som grunnlag for disse vurderingene vil departementet be om forslag og innspill fra Miljødirektoratet, som kjenner best til de ulike leddene og bidragsyterne i det praktiske skogvernarbeidet. Miljødirektoratet har de beste forutsetninger for å vurdere hvor konkrete flaskehalsen i arbeidet finnes i dag eller kan oppstå i framtida, og for å vurdere og foreslå hvordan slike utfordringer kan løses.

Når vi skal vurdere aktuelle tiltak vil det fortsatt være en forutsetning at skogvernet skal skje på et godt faglig grunnlag, jf. bl.a. omtale i Meld. St. 14 (2015-2016) "Natur for livet – Norsk handlingsplan for naturmangfold" om intensivt kartlegging som grunnlag for et kostnadseffektivt skogvern. En annen forutsetning er at verneprosessene fortsatt skal sikre tilstrekkelig medvirkning for berørte parter og interesser.

SPØRSMÅL NR. 430**Innlevert 1. desember 2017 av stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen****Besvart 11. desember 2017 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

«I 2013 gikk Høyre, sammen med Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, inn for at eiere av fredede bygninger skulle få skattefradrag for restaureringskostnader og fritak for kommunal eiendomsskatt. Likevel har Høyre unnlatt å følge opp denne saken i den perioden partiet har sittet i regjering.

Hva har skjedd med Høyres politikk på dette feltet i tiden etter?»

Svar:

Spørsmålet er opprinnelig stilet til klima- og miljøministeren. I samråd med denne er saken oversendt til Finansdepartementet, som fagdepartement for skattelovgivningen.

Etter eiedomsskattelova har allerede kommunene en skjønnsmessig adgang til å frita både fredede og andre bygninger fra eiendomsskatt, dersom de har «historisk verdi». Av de 365 kommunene som hadde eiendomsskatt i 2016 hadde 239 kommuner vedtatt å frita en eller flere bygninger etter søknad. Riksantikvaren har oppfordret de kommuner som har innført eiendomsskatt til å benytte den muligheten eiedomsskattelova gir til å frita bygninger med historisk verdi.

Det har vært en betydelig økning i bevilgningene til tilskuddsordninger for de aktuelle målgruppene i de senere år. I budsjettforslaget for 2018 er posten som omfatter tilskuddsmidlene til bevaring av fredede bygninger i privat eie (FRIP-programmet) økt fra 120 mill. kr i 2014 til 142 mill. kr. Kulturminnefondet, som gir tilskudd til eiere av verneverdige bygninger, har også fått vesentlige økninger i sine bevilgninger fra 63,6 mill. kr i 2014 til 103,9 mill. kr i saldert budsjett for 2017.

Med hensyn til eiendomsskatt vil det være uheldig dersom det både gis fritak begrunnet i utgifter knyttet til vedlikehold og rehabilitering, samtidig som det gis direkte tilskudd fra det offentlige til dekning av de samme kostnadene. Dette vil forsterkes ytterligere dersom det også gis skattefradrag for de samme kostnadene. En slik ordning er dessuten vanskelig å målrette og administrere for Skatteetaten. Den enkelte eier måtte eventuelt føre regnskap over de kostnadene som er knyttet til vedlikehold av den fredede bygningen. Her måtte det tas stilling til hvilke utgifter som er fradragsberettigede og andre utgifter vedkomende måtte ha ved eiendommen. Det kan også oppstå spørsmål om kostnadene kan tilordnes den fredede bygningen i sin helhet, eller om de må fordeles mellom denne og andre bygninger på eiendommen, og eventuelt etter hvilken fordelingsnøkkel.

SPØRSMÅL NR. 431**Innlevert 1. desember 2017 av stortingsrepresentant Atle Simonsen****Besvart 11. desember 2017 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

«Hva synes statsråden om at fylkesmannen i Rogaland skriver at «store delar av Rogaland rister på hovudet» av Stortinget sitt gyldige vedtak i sammenslåingen av kommunene Sandnes og Forsand?»

BEGRUNNELSE:

Som følge av regjeringens kommunereform som ble behandlet og vedtatt av Stortinget 8. juni har Forsand og Sandnes kommuner besluttet sammenslåing fra 1.1.2020.

I en debatt på Facebook angående sammenslåingen og arbeidet med å få sammenslåingen stanset skriver fylkesmannen i Rogaland

Magnhild Meltveit Kleppa følgende: «Det står langt flere enn dykk ni bak det arbeidet de har gjort i denne saka. Store delar av Rogaland rister på hovudet over det de er utsette for». Fylkesmannen er som kjent regjeringens nærmeste representant i fylket og skal overvåke at Stortingets og regjeringens vedtak blir gjennomført.

Svar:

Fylkesmannen er Kongens og regjeringens representant i fylket og skal arbeide for at Stortinget og regjeringens vedtak, mål og retningslinjer blir fulgt opp. Fylkesmannen skal med dette som utgangspunkt virke til gagn og beste for fylket og ta de initiativ som finnes påkrevd, jf. § 1 i Fylkesmannsinstruksen. Med bakgrunn i fylkesmannens gode kunnskap om utfordringer i fylket og den enkelte kommunes situasjon, ga regjeringen fylkesmannen en sentral rolle i gjennomføringen av kommunereformen. Fylkesmennene ble bedt om å på selvstendig grunnlag gjøre en vurdering av de samlede kommunestyrevedtakene, der det er lagt vekt på helheten i regionen og fylket. Fylkesmannens anbefalinger om kommunestruktur er

basert på faglige vurderinger. I tilfellet sammenslåingen av Sandnes og Forsand, som Stortinget fattet vedtak om 8. juni, anbefalte fylkesmannen i oktober 2016 en annen løsning med sammenslåing av Forsand og Strand. Til tross for at Forsand og Strand i etterkant av Stortingets beslutning har fattet nye vedtak i tråd med fylkesmannens innstilling, mener jeg at fylkesmannen burde tatt Stortingets vedtak i juni til etterretning og bidratt til å gjennomføre dette. I avisen Strandbuen 6. desember sier Meltveit Kleppa:

”I etterklokskapens lys ser jeg at det var unødvendig av meg å legge ut denne kommentaren,....”

Det er jeg enig i.

SPØRSMÅL NR. 432

Innlevert 1. desember 2017 av stortingsrepresentant Siv Mossleth

Besvart 6. desember 2017 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Nedbygging av viktig samfunnsstruktur som posten gir store konsekvenser for bedrifter som bruker tjenesten for å motta og sende medisinsk utstyr. Det kan ta to uker for å få reparert en tannprotese der hvor budtjeneste/taxi ikke kan brukes til transport.

Hva vil statsråden gjøre for å sikre at tannklinikker i distriktene får mulighet til å levere disse tjenestene tilnærmet likt klinikker i de store byene, og for å forhindre at mennesker i distriktene må vente i mange dager og inntil to uker på en protese?»

BEGRUNNELSE:

Jeg er blitt kjent med følgende fortvilte utsagn fra en tannklinikk på Fauske:

Jeg tror ikke dere er klar over konsekvensene det får for oss som bruker posten daglig for å motta og sende medisinsk utstyr, og individuelt tilpasset hjelpemidler for disse pasientene. Dette medfører forsinkelser i flere ledd, som vi ikke kan akseptere.

Vi er helt fortvilt over dårlig og upresis service, og nå varslers dere om enda verre.

Alle bedrifter kan jo ikke bare ligge i store byer, hvor bedriftene kan benytte budtjenestene/taxi.

Vi som ligger i distriktene har alle odds mot oss, men, det må da være mulig å opprettholde en viss standard slik at alle er fornøyd og at vi slipper å flytte inn til Oslo.

Svar:

Brevvolumet er mer enn halvert siden år 2000 og elektronisk post har i stor grad overtatt for prioritert brevpost. Den digitale revolusjonen har på mange måter beriket samfunnet, næringslivet og hverdagen til folk flest.

De store endringene i samfunnet betyr imidlertid ikke at det ikke finnes behov for fremsending av fysiske brev, pakker og lettgoods. Krav til leveringspliktig tilbyder sikrer at alle i hele landet har tilgang til grunnleggende posttjenester.

Ved behandlingen av Meld. St. 31 (2015-2016) Postsektoren i endring gav Stortinget sin tilslutning til at A- og B-post slås sammen til én felles brevstrøm. Det skjer fra 1. januar 2018. Det nye kravet om to dagers normal fremsendingstid for den nye felles brevstrømmen er strengere enn kravet til dagens B-post (tre dagers normal fremsendingstid). Kravene til fremsendingstid er like for hele landet. Krav om to dagers normal fremsendingstid for brevpost er tilstrekkelig raskt til at de aller fleste sender kommer frem i tide for mottaker og avsender. Kravet til fremsendingstid for leveringspliktige pakker vil forbli det samme som det har vært de siste ti årene.

En eventuell ventetid på to uker for fremsending av tannproteser eller annet medisinsk utstyr, som representanten viser til i sitt spørsmål, vil derfor ikke være en konsekvens av endringer i krav til fremsendingstid i postregelverket fra 2018.

Jeg vil også minne om at det finnes kommersielle tilbud, fra en rekke aktører, som kan benyttes dersom det er svært stor grad av hast knyttet til en forsendelse.

SPØRSMÅL NR. 433

Innlevert 1. desember 2017 av stortingsrepresentant Jenny Klinge

Besvart 8. desember 2017 av justis- og beredskapsminister Per-Willy Amundsen

Spørsmål:

«Regjeringen har foreslått å avslutte det norske bidraget til Operasjon Triton i Middelhavet. Med tanke på den plikten alle skip har til å berge mennesker i nød på havet:

Hvordan vurderer statsråden konsekvensene for norske handels- og offshoreskip som seiler i området, hvordan er utsiktene for å kunne reetablere nødvendige kapasiteter dersom situasjonen på nytt skulle forverre seg, og hvor raskt kan dette eventuelt la seg gjøre?»

BEGRUNNELSE:

Mannskapet på Olympic Commander har gjort en stor innsats i tiden som har vært, og det har kommet meldinger om at Frontex har gitt uttrykk for at de fremdeles ønsker skipet Olympic Commander i tjeneste. Jeg registrerer at antall migranter som drar fra Libya er redusert i løpet av 2017 og at operasjon Triton vil fortsette uten det norske bidraget, men jeg ønsker likevel å stille spørsmål om de praktiske konsekvensene av å avslutte det norske bidraget til operasjonen.

Det er slik at alle skip plikter å berge folk i nød på havet. Før det kom større redningsressurser på plass plukket sivile handelsskip opp titalls tusen mennesker fra Middelhavet. Mannskapet på norske offshore- og handelsskip var blant de som gjorde en stor innsats, selv om de i utgangspunktet ikke var trent på å håndtere denne typen situasjoner. Olympic Commander er det skipet med størst kapasitet i Operasjon Triton, og etter de opplysninger jeg har mottatt finnes det ikke per dags dato tilsvarende skip i operasjonen. Det er derfor grunn til å stille spørsmål ved hvilken beredskap Norge kan stille med, og på hvor kort tid, dersom det på nytt skulle oppstå en situasjon hvor handelsflåten i praksis må stå for en stor del av redningsoperasjonene.

Svar:

Det har vært et klart politisk valg fra Norges side å bidra sterkt til Frontex' operasjoner i Middelhavet. Norge har bidratt til operasjon Triton og operasjon Poseidon siden sommeren 2015. Operasjonene har hatt som hovedformål å drive grensekontroll, bekjempe menneskesmugling og redde mennesker i havsnød.

De norske bidragene har i sin form og varighet vært unike. Ingen andre land har bidratt med de samme tekniske ressursene over så lang sammenhengende tid. Konseptene er også unike, da det er første gang et medlemsland har leid fartøy som bidrag til Frontex, og første gang en veldedig organisasjon (Redningsselskapet) har vært involvert i samarbeid med nasjonal myndighet om bidrag.

Situasjonen i Middelhavet er annerledes nå enn den var da fartøybidraget ble etablert. Ankomstene over det sentrale Middelhavet har gått ned, noe som har redusert mengden redningsoppdrag som det norske bidraget har vært involvert i. Det er nå naturlig at andre land går inn med sine bidrag etter at Norge har tatt et så stort ansvar over lang tid, på samme vis som man f.eks. har rullert for antipirat-operasjonene i Adenbukten.

Jeg viser ellers til mitt svar til representanten Jan Bøhler i spørretimen den 15.11.2017. Nedgangen i antall ankomster over det sentrale Middelhavet vil også ha betydning for antallet redningsoppdrag øvrig skipstrafikk blir involvert i.

Hvorvidt det er andre skip i området påvirker i utgangspunktet ikke den plikten ethvert skip har til å redde mennesker i havsnød. Mannskaper på norske skip har gode tradisjoner for slik livreddende innsats. I lys av situasjonen slik den er i det sentrale Middelhavet nå, mener jeg imidlertid beslutningen om å avslutte bidraget med Olympic Commander er riktig. Operasjon Triton vil fortsette i 2018 uten det norske bidraget.

Det må uansett være et mål at mennesker ikke setter seg i livsfare ved å legge ut på havet i farkoster som er ueg-

nede eller overfylte eller begge deler. For å nå dette kreves bred innsats på andre områder.

Spørsmålet om å reetablere et fartøybidrag vil måtte vurderes i lys av den til enhver tid gjeldende situasjon. Hvem som eventuelt er best egnet til å stille med slike fartøy vil måtte avklares i dialog med EUs grense- og kystvaktbyrå Frontex. Etableringen av fartøybidraget med

Siem Pilot til operasjon Triton i 2015 tok i overkant av to måneder, men det var et hasteoppdrag i en akutt situasjon. Nyanskaffelsen av fartøybidrag våren 2017 tok i overkant av tre måneder. Hvor lang tid etablering av et eventuelt fremtidig bidrag vil kreve vil imidlertid være avhengig av en rekke faktorer, herunder markedssituasjonen for skip som ansees aktuelle.

SPØRSMÅL NR. 434

Innlevert 1. desember 2017 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik

Besvart 5. desember 2017 av justis- og beredskapsminister Per-Willy Amundsen

Spørsmål:

«Har det blitt foretatt kost/nyttevurderinger av politiets planlagte beredskapssenter på Taraldrud opp mot andre tiltak for å styrke beredskapen i Norge, på hvilket tidspunkt er disse gjort og når vil slike vurderinger bli lagt frem for Stortinget?»

Svar:

Tiltaket har blitt utredet iht. den generelle statlige prosjektmodellen. Dette tilsier at det strategiske veivalget gjøres på bakgrunn av konseptvalgutredning (KVU) og ekstern kvalitetssikring av denne (KS1). Kost-/nyttevurderingen av tiltaket er å finne i disse dokumentene. KS1-rapporten ble levert 26.8.2015, og den dannet – sammen med KVUen - grunnlaget for regjeringens forslag til Stortinget om bevilgning til forprosjektering i 2016 og 2017.

En vanlig utfordring i mange prosjekter er at kost-/nyttebildet endres underveis, ved at tiltak blir dyrere og/eller innholdet endres vesentlig i løpet av forprosjektet. Det har ikke skjedd i dette prosjektet; Beredskapssenteret vil få den forutsatte nytten, og kost-nadene er tatt ned underveis i forprosjektet. Dersom vi sammenligner med beredskapssenteret som den forrige regjeringen – i 2013 - foreslo oppstart av forprosjekt for, er kost-/nytte forholdet svært mye bedre.

Oppdraget for KVUen hadde følgende avgrensning: «I konseptvalgutredningen utredes alternativer til hvordan politiets nasjonale beredskapsressurser bør innrettes og plasseres for å sikre en best mulig nasjonal beredskap ved ekstraordinære hendelser og kriser». Som svar på dette oppdraget dokumenterer KVU og KS1 at konseptvalget som er gjort er riktig. Nyten av tiltaket forsterkes av et annet viktig strategisk veivalg regjeringen har tatt om inn-

kjøp av tre nye politihelikoptre med løftekapasitet som muliggjør mannskapsforflytning.

Jeg vil også minne om at kvalitetssikringen på bakgrunn av mulighetene for og kostnadene forbundet med akseptabel objektsikring konkluderte med at hverken nullalternativet eller nullplussalternativet var å anse som reelle beslutningsalternativer.

SPØRSMÅL NR. 435**Innlevert 1. desember 2017 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik****Besvart 11. desember 2017 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Hvordan vil myndighetene innhente data om nordmenns netthandling og grensehandling av matvarer, inkludert sjokolade/sukkervarer og alkoholfrie drikkevarer, som ledd i evalueringen av måloppnåelsen i intensjonsavtalen om sunnere kosthold?»

BEGRUNNELSE:

I desember 2016 inngikk matbransjen og helsemyndighetene en avtale med ambisiøse mål for blant annet reduksjon av befolkningens sukkerforbruk. I avtalen forpliktet myndighetene seg blant annet til følgende:

“...Innhente data for å kunne evaluere denne avtalens måloppnåelse og arbeide for at det gjennomføres jevnlige representative kostholdsundersøkelser.”

For å dokumentere nordmenns kosthold, må man også vite hvilke matvarer som handles i våre naboland og omfanget av denne handelen. Grensehandelen i form av dagsturer til utlandet, har økt med 11 % den siste tolv-månedersperioden. I følge SSBs siste måling, grensehandlet nordmenn for svimlende 14,9 milliarder fra 3. kvartal 2016 til og med 2. kvartal 2017.

I tillegg til dette, grensehandler nordmenn digitalt. Som følge av regjeringens momsfratak for netthandel fra utlandet for kjøp under 350 kr, har en rekke utenlandske aktører tilpasset seg dette smutthullet. Som følge av regjeringens sponning av utenlandske aktører, er det en økende digital grensehandel med nettopp de varene som matbransjen og myndighetene har blitt enige om å redusere forbruket av.

Bransjen frykter økt grensehandel, både digitalt og i form av reiser, som følge av den sterke avgiftsøkningen på sjokolade, sukkervarer og alkoholfrie drikkevarer. Målet om redusert sukkerforbruk må gjelde uavhengig av om varene nordmenn konsumerer, er kjøpt i Norge eller Sverige. Kunnskap om hvor mye av slike varer som grensehandles, er derfor helt sentralt for å måle folkehelseeffekten.

Svar:

Jeg er glad for at representanten Gjelsvik er opptatt av folkehelsen og hvordan myndighetenes intensjonsavtale med matvarebransjen kan påvirke fremtidig helse.

I følge avtalen er myndighetene ansvarlig for kommunikasjon om de ulike elementer i avtalen, samt monitore-

ring av endringer i kostholdet som er målfestet i avtalen. I tillegg skal avtalen evalueres av ekstern virksomhet.

Grunnlaget for myndighetenes arbeid med monitorering er flere ulike datasett. Matforsyningsdataene viser hva som er tilgjengelig for hele befolkningen, i disse dataene er grensehandel for kjøtt inkludert. SSBs forbruksundersøkelser gir informasjon om hva norske husholdninger kjøper av matvarer i en gitt periode. Disse dataene inkluderer ikke grensehandel og netthandel.

I tillegg til disse datasettene gjennomføres det kostholdsundersøkelser i ulike aldersgrupper. Disse undersøkelsene inkluderer alt som er spist av enkeltindivider uavhengig av hvor maten kommer fra. Disse undersøkelsene gjøres med ca. 10 års mellomrom for de respektive aldersgruppene.

Uavhengig av intensjonsavtalen utgir helsemyndighetene årlig en rapport om utvikling i norsk kosthold. Grunnlaget for denne er matforsyningsstatistikk, SSBs forbruksundersøkelser og kostholdsundersøkelser på individnivå. I tillegg brukes andre datakilder der det er relevant. I rapporten "Utviklingen i norsk kosthold 2016" vises det til at undersøkelser tyder på at nordmenn handler sjokolade- og sukkervarer i Sverige tilsvarende nesten 8 prosent av totalforbruket i Norge.

SSB har gjennomført spørreundersøkelser om grensehandel. Disse er imidlertid beheftet med en del usikkerhet. SSB arbeider for å utvikle og forbedre metodikken for å registrere grensehandel og internetthandel på et nivå som kan identifisere ulike matvaregrupper.

SSB innhenter opplysninger om grensekryssende betalinger med internasjonale betalingskort fordelt på land og internasjonale «Merchant Category Codes» (MCC-koder) og vurderer å lage offisiell statistikk av dette for betalinger med kort over landegrensene. Kortdataene omfatter både kontantuttak over landegrensene, forbrukernes handel på reiser og internetthandel. Det finnes allerede data for å kunne lage statistikk på bestilling. MCC-kodene gir imidlertid for grove kategorier av brukersteder til at man kan hente ut informasjon om handel av enkelte matvaregrupper.

Opplegget med å registrere bevegelser på internasjonale betalingskort er vurdert videreutviklet og innlemmet i en ny metodikk for forbruksundersøkelser for på sikt å kunne gi samme detaljeringsgrad i forhold til f. eks ulike matvaregrupper som forbruksundersøkelsene. SSB vil undersøke muligheten for å få statistikk på forbruk både med bakgrunn i kjøp innenlands og via grensehandel, der både reiser og internetthandel fanges opp. Utfordringer i denne sammenhengen vil være 1) behov for nye kilder

til detaljerte opplysninger om internetthandel, og 2) at muligheten til å innhente detaljerte opplysninger om handel/forbruk på detaljert nivå i utlandet, med informasjon utover det MCC-kodene kan gi, er begrenset, da statistikkloven bare kan brukes til å innhente opplysninger om «virksomhet i Norge».

Jeg er oppmerksom på at prisforskjeller er en medvirkende årsak til grensehandel og internetthandel og vil påse at dette på egnet måte inkluderes og synliggjøres i evaluering av intensjonsavtalen.

SPØRSMÅL NR. 436

Innlevert 4. desember 2017 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 12. desember 2017 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Vil statsråden straks gripe inn og sikre at Helse Midt-Norge deler opp sine anbud innen laboratorietjenester og andre tjenester slik at anskaffelsesregimet ikke fører til privat monopol og gir pasienter mye lengre reisevei, og hva vil statsråden gjøre for å hindre at liknende skjer i fremtiden i dette og andre helseforetak?»

BEGRUNNELSE:

Mandag 27.11.11 ble det kunngjort fra Helse Midt-Norge (HMN) at det var foretatt en anskaffelse av røntgentjenester (MR, CT, røntgen og ultralyd) for perioden 2018-2022 med opsjon for inntil 4 års forlengelse. Hele forespurte volum ble tildelt Aleris Røntgens planlagte nyetablering i Ålesund. Dette tilsvarer 1200 MR-pasienter, 1500 CT-pasienter, 4000 røntgen-pasienter og 1000 ultralydpasienter. Andre tilbydere fikk ingen tildeling. I pressemeldingen fra HMN vektlegges det at en har fått til en løsning som er kostnadsbesparende for helseforetaket.

Spørsmålsstiller mener det er flere konkret og alvorlige konsekvenser av denne beslutningen. Anskaffelsen fører i praksis til at tilbudet i Kristiansund opphører, der det årlig er blitt undersøkt totalt ca 7500 pasienter. Dette vil medføre store økninger i reisekostnader for pasienter og for foretaket, og lang reisevei for spesielt eldre, barn og uføre i og med at buss til Ålesund vil ta 4 timer.

Vedtaket vil etter spørsmålsstiller sitt syn ikke være i tråd med uttalte målsettinger for helsepolitikken om at spesialisthelsetjenesten skal søke å sikre mangfold, valgfrihet, kvalitet og nærhet til tjenestene og forutsigbarhet i sine offentlige anskaffelser av helsetjenester. Også sett i lys av at Aleris Røntgen har vunnet anbud for hele Trøndelag, bidrar tildelingen til en utvikling av monopol på private helsetjenester. Dette vil føre til en forvitring av lokalt forankrede aktører og en vil ha mindre konkurranse i neste

omgang. Konsekvensen kan bli dyrere helsetjenester. Spørsmålsstiller viser til at helse- og omsorgsminister Høie tidligere har vært veldig opptatt av at konkurransen i laboratorier - og radiologimarked må innrettes slik at vi har et velfungerende marked med flere leverandører, både av hensyn til pris men også av hensyn til brukerne. Helseforetakene burde derfor fått klare instruksjoner fra politisk hold om å gjennomføre delte anbud for å hindre en utvikling av privat monopol og mindre konkurranse.

Spørsmålsstiller vil også vise til at etter at Helse- Sør Øst i 2010 tildelte radiologivtaler på en slik måte at en dominerende aktør fikk størstedelen av volumet, endret Helse Sør- Øst sin praksis slik at det normalt ble minst to leverandører innen hvert sykehusområde. Endringen i HSØ sin praksis ble gjennomført etter en interpellasjon fra daværende stortingsrepresentant Bent Høie (sak nr.2 i Stortingets møte den 13. januar 2011). Fra interpellasjonen siteres:

” ... Etterlevelse av anskaffelsesregelverket er viktig, men ikke en garanti i seg selv for at det sikres et velfungerende marked. Innkjøp på velferdsområdet må sikre mangfold, valgfrihet, kvalitet, nærhet til tjenestene og forutsigbarhet for samarbeidspartnerne. Det er svært uheldig hvis den langsiktige konsekvensen av et anbud er at staten bidrar til at det ved neste korsvei ikke er et eksisterende marked. Da vil en kortsiktig økonomisk gevinst ved lav pris føre til monopoldanning og høy pris”.

Spørsmålsstiller er helt enig med uttalelsene fra dagens helse- og omsorgsminister, og på den bakgrunn stilles spørsmål om statsråden straks vil gripe inn og sette krav om å dele opp anbud i HMN og andre foretak, for å hindre monopoldanning, høy pris og sterk økning i pasientreiser.

Svar:

Jeg er opptatt av at de regionale helseforetakene skal utforme anskaffelser slik at de legger til rette for velfun-

rende markeder over tid og at pasientene får god tilgang til tjenestetilbudet. Dette gjelder radiologi, laboratorietjenester og alle andre tjenester som kjøpes fra private. Hvis hver helseregion gir én leverandør et monopol, kan man komme i en situasjon med bare én eller to store aktører i markedet. På kort sikt kan en slik strategi gi lavere pris for helseregionene, men på lengre sikt kan man oppleve at prisene øker.

Jeg opplever også at regionene selv ser verdien av en sunn konkurransesituasjon ikke bare på kort sikt, men også i et lengre perspektiv. Spørsmålet er om det er behov for å legge bedre til rette for at regionene tar tilstrekkelig hensyn til den fremtidige konkurransesituasjonen.

Jeg har mottatt følgende redegjørelse fra Helse Midt-Norge RHF om de aktuelle innkjøpene:

”Vi vil først gjøre oppmerksom på at vi fortsatt er inne i karenperioden som løper ut den 12.12.17 slik at kontraktene ikke er gjeldende, og at kontraktsmessige forhold ikke kan berøres.

Anskaffelsen av bildediagnostiske tjenester er gjennomført etter en grundig behovsvurdering basert på forbruk, forbruksmønster, forventet utvikling, kapasitet og forventet fremtidig kapasitet i egne HF. Det er gjennomført interessentanalyser med relevante tilbydere, Regionalt brukerutvalg, egne HF og fastleger gjennom henvendelse til alle kommuneleger i regionen.

Behovsvurderingen ble lagt frem som åpen tilleggsinformasjon i konkurransen.

Tildelingen er foretatt ut fra vurdering av kvalitet, pris og helhetlig og tilgjengelig helsetjeneste i regionen.

Vi vurderte om deling på minst to leverandører var formålstjenlig forut for anskaffelsen. Enten som en forutsetning eller en mulighet.

(Som det også fremgår fra spørsmålsstilleren, er det et helt annet etterspurt volum i Møre og Romsdal enn det er for HSØ. Av den grunn blir sammenligningen litt misvisende).

Modalitetene CT, ultralyd og rtg: HMN vurderte at volumene (i Møre og Romsdal) for CT og UL, og til dels også RG, var så små at det tvert i mot ville oppstå negative effekter dersom man forutsatte å dele dette volumet på to – dels gjennom at kompetansen til utførerne neppe ville vedlikeholdes og videreutvikles, dels at fagressurser ville finne det mindre attraktivt å jobbe der, men også at det var samfunnsmessig ufornuftig at flere måtte investere i en til dels svært kostbar utstyrspark. En forutsetning om tildeling til to for disse modalitetene, anslo vi som svært kostnadsdrivende.

Modaliteten MR: Volumet for MR ble imidlertid vurdert som såpass stort at det kunne være fornuftig å dele på to. Konklusjonen ble derfor at vi ikke forutsatte en deling på to, men vi ga muligheten for at dette kunne bli et tildelt resultat.

For Trøndelag var det etterspurte volumet vesentlig større. Her falt oppdragsgiver ned på samme konklusjon om at det skulle åpnes for tildeling til flere, men ikke at det ble forutsatt en slik tildeling. Argumentasjonen for dette geografiske området var imidlertid annerledes. Her ble det i de forutgående en-til-en-møtene med aktuelle leverandører uttrykt at det skisserte volumet på ingen måte var for stort for en leverandør, og at vi av den grunn ikke nødvendigvis burde dele på to. Nettopp dette tror HMN kan ligge bak for eksempel HSØ's vurdering.

I Trøndelag foreligger det i nåværende kontrakter, en tilnærmet monopolsituasjon idet en leverandør har alle modaliteter og en leverandør til for ultralyd. Her gir den kommende kontrakten således knapt noen endring, verken i geografisk lokalisasjon eller «monopolsituasjonen».

Prosess:

I forbindelse med at RHF utarbeidet en behovsvurdering for hele regionen, var flere aktører involvert, også Regionalt brukerutvalg. De var først og fremst opptatt av ventetider, kvaliteten på tjenesten og at lokalene tilfredstilte generell utforming.

Til orientering innebærer tildelingen i Møre og Romsdal at det tilbudet som er vurdert best på kvalitet også fikk tildeling.

Så til den delen av spørsmålet som gjelder Kristiansund. Det er verd å merke seg at det i dagens avtaler ikke har vært et privat CT-tilbud i Kristiansund. Og det samlede private volumet som er undersøkt der de siste 12 mnd. er ca. 5 400 pasienter (og ikke 7 500). De tilbudene som har kommet inn omfatter ikke lenger UL i Kristiansund. Verken CT eller UL vil således tilbys fra private i Kristiansund, uavhengig av annen eventuell tildeling. Dette er noe tilbyderne på eget grunnlag har besluttet, men det henger selvfølgelig sammen med det lave volumet som etterspørres og til dels utfordring med rekruttering, vedlikehold og videreutvikling av kompetanse samt at det blir uforholdsmessig kostbart for oppdragsgiver. Det tilbudte volumet fra tilbyder(e) i denne nye anskaffelsen i Kristiansund er på 5.600 pasienter (MR og RG) pr år.

Det er offentlig sykehus i Kristiansund og Molde. På sikt, når SNR er i drift, vil det være en DMS i Kristiansund som planlegges med bildediagnostisk tilbud med alle modaliteter, jf Hovedfunksjonsprogram Sjukehuset Nordmøre og Romsdal behandlet i Prosjektstyret SNR 22.08.2016.

Det har aldri vært tanken at hastetilfeller skal håndteres av de private. De skal primært håndtere ordinære polikliniske undersøkelser av ikke-kritisk karakter. Normalt har ventetiden til private undersøkelser vært en del kortere enn i det offentlige. HMN er derfor av den oppfatning at de pasientene som gjerne vil ha undersøkelsene gjennomført raskere, tenderer til å akseptere en lengre reisevei for å få utført undersøkelsen forttere. Samlet sett vil nok

noen pasienter ha ulemper med den lengre reiseveien til et privat tilbud, men HMN er rimelig trygg på at de offentlige tilbudene i Nordmøre og Romsdal, sammen med det kontraherte volumet i kommende avtale i Ålesund, vil dekke behovet. Vi vil gjennom flytting av det private tilbudet bort fra Kristiansund, se endringer i reisemønsteret til pasientene, men mener det er innenfor det akseptable.

I tillegg vil vi peke på at ventetider for MR ved Kristiansund sjukehus er ca. 4 uker, som er blant det laveste i hele regionen ved HF.

Selv om ulempene kan være av viktighet for enkelt-pasienter, anser HMN at det samlet sett opprettholdes et akseptabelt likeverdig tilbud til slike undersøkelser for pasientene i Nordmøre og Romsdal sammenlignet med pasienter andre steder i regionen.

HMN mener at det er mange gode intensjoner som skal søkes ivaretatt gjennom anskaffelsene av denne type tjenester. Spørsmålsstilleren er inne på flere av dem. Anskaffelsesregelverket pålegger imidlertid også det offentlige å ivareta fornuftig bruk av offentlige midler. En må derfor veie de eventuelle ulempene opp mot fordeler, for eksempel veie reisevei og tilgjengelighet opp mot pris, kvalitet og alternativbruk av midlene.

HMN er dessuten bekymret for at konkurransen ikke ville vært ivaretatt på optimal måte i vår region dersom man hadde forutsatt to leverandører. Det kan lett tenkes at flere aktører da vil vurdere sannsynligheten for å bli nr. to, og prissette et slikt alternativ vesentlig høyere enn om man tildeler til en. Det kunne i så fall vært interessant å få utredet hvor mye dyrere man kunne tenke seg å akseptere en løsning med to kontra en – og fortsatt innfri på pålegget om fornuftig bruk av offentlige midler.

Anskaffelsen har vist at det kommer tilbud fra nye aktører. I Møre og Romsdal var det en helt ny aktør som fikk tildeling. I tillegg var det også to andre som tilbød deler av det forespurte volumet. For Trøndelag var det også to nye aktører – en som tilbød hele det etterspurte volumet og en som tilbød deler av MR-volumet. Slik HMN RHF vurderer det, gir den gjennomførte konkurransen p.t. ikke grunnlag for stor bekymring for fremtidig konkurranse”.

Saken om innkjøp av radiologiske tjenester i helseregion Midt-Norge er illustrerende for de konkrete avveiningene som de regionale helseforetakene står overfor. For hvert innkjøp må de vurdere krav til geografisk dekning, hvordan anskaffelsen kan tilpasses for å oppnå best mulig tilbud i den gjeldende konkurransesituasjonen, men også hvordan fremtidig konkurranse kan påvirkes. Det kan være nødvendig å treffe tiltak som balanserer hensynet til kortsiktige og langsiktige gevinster ved konkurranseutsetting.

De konkrete vurderingene vil avhenge av hvilke tjenester det er tale om, hvor stor terskelen er for etablering av nye tilbud eller nye aktører, om det er lokale eller nasjonale markeder, hvor store volum som skal kjøpes,

hvordan konkurransen sikres i andre deler av landet og hvor tjenestene skal ytes.

For radiologiske tjenester er det et nasjonalt marked, hvor det synes å være relativt lave terskler for etablering i områder hvor leverandørene ikke tidligere har levert tjenester. Det skyldes ikke minst at Helse Sør-Øst RHF med sine store volumer har en strategi for å fordele kontrakter på flere ulike leverandører, slik at konkurrerende leverandører ikke forsvinner ut av det norske markedet. Laboratorietjenester er ikke de så stedsbudne som helsetjenester for øvrig, noe som også tilsier at leverandørene kan ha god mulighet for å utfordre lokale monopoler ved neste utlysning av anbud.

Anskaffelsesregelverket gir ikke oppdragsgiveren mulighet til å forutsette deling av kontraktens volum på flere tilbydere etter at konkurransen er utlyst. Eventuelle begrensninger i tildeling av tjenestevolum til den beste tilbyderen, f.eks. at volumet skal deles på minst to leverandører, må fremgå klart av kunngjøringen. Det åpner imidlertid for negative tilpasningsmuligheter. Et krav om at det alltid skal være to tilbydere vil kunne bidra til dårligere konkurranse ved at leverandørene blir trygge på at de uansett vil få en stor del av markedet.

Det er derfor ikke hensiktsmessig å innføre et absolutt krav om at alle anskaffelser skal deles opp eller tildeles minst to leverandører.

SPØRSMÅL NR. 437**Innlevert 4. desember 2017 av stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg****Besvart 11. desember 2017 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

«Hvorfor vil ikke statsråden legge til rette for god etterlevelse av «bare én gang»-prinsippet, gjennom å legge til rette for økt bruk av samtykkeløsninger i offentlig sektor?»

BEGRUNNELSE:

Oslo kommune ønsker å utvikle gode digitale løsninger for å gi bedre tjenester til sine innbyggere. Robert Steen, finansbyråd i Oslo, beskriver i et innlegg i Dagbladet^{28.} november hvordan foreldre med lave inntekter ikke får den rabatten i barnehagen de har krav på grunnet manglende informasjon, tunge søknadsprosesser og at regjeringens byråkratiske it-politikk står i veien.

Gjennom aktivt samtykke kan vi som borgere nå eksempelvis gi Skatteetaten tillatelse til å dele opplysninger om oss med banken vi søker lån i. Slik gjenbruk er effektivt både for brukeren og det offentlige. Men Oslo Kommune kan ikke basere sine løsninger på dette, da offentlig sektor må ha egen lovhjemmel for å gjenbruke opplysninger, selv om samtykke kunne både gitt økt personvern og raskere framdrift.

Svar:

Forvaltningen skal gjenbruke informasjon i stedet for å spørre brukerne på nytt om forhold de allerede har opplyst. Dette omtales gjerne som «kun én gang», og er en av regjeringens hovedprioriteringer i IKT-politikken, jf.

Meld. St. 27 (2015–2016) Digital agenda for Norge – IKT for en enklere hverdag og økt produktivitet.

Det totale volumet av skatteopplysninger som utleveres fra Skatteetaten til landets kommuner er betydelig. For å sikre en effektiv, praktisk gjennomføring av informasjonsutleveringen er en avhengig av et velfungerende rammeverk, både når det gjelder tekniske løsninger, men også det rettslige grunnlaget for utlevering av data.

Spørsmålet gjelder tilgang til opplysninger fra Skatteetaten. Jeg har derfor forelagt saken for Finansdepartementet. Finansdepartementet legger til grunn at skatteforvaltningsloven åpner for å utlevere skatteopplysninger til kommuner i forbindelse med behandling av søknader om redusert foreldrebetaling for barn i barnehage og skolefritid. Dette fremgår av brev av 19. januar 2017 til Trondheim kommune (vedlagt). Forutsetningen er at annet regelverk ikke er til hinder for å bruke opplysningene.

En eventuell utlevering basert på samtykke, istedenfor bruk av hjemmelen i skatteforvaltningsloven, ville medført behov for en rekke ressurskrevende tiltak, blant annet for å kontrollere og dokumentere at samtykket oppfyller de krav personvernregelverket oppstiller. Oslo kommune bør derfor bygge på lovhjemmelen for utlevering av de aktuelle opplysninger, da det fort kan oppstå uklarheter knyttet til rekkevidden av et samtykke. Reglene for samtykkebasert behandling av personopplysninger strammes forøvrig inn for offentlig sektor i forbindelse med innføringen av ny personvernforordning våren 2018.

Vedlegg til svar.

SPØRSMÅL NR. 438**Innlevert 4. desember 2017 av stortingsrepresentant Eigil Knutsen****Besvart 11. desember 2017 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

«Hvilke avgifter er økt og hvilke er redusert under dagens regjering, og hva er provenyet av hver enkelt endring, av samlede økninger, av samlede reduksjoner og differansen mellom alle økninger og reduksjoner?»

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til spørsmål nr. 861 fra representanten Marianne Marthinsen 20. mars 2017 til finansministeren, og ber om en oppdatert oversikt etter avgiftsendringer etter Prop. 1 LS (2017-2018) og budsjettforliket.

Svar:

Tabellene 1-4 nedenfor gir en oversikt over alle endringer i merverdiavgiften, særavgiftene, tollavgiftene, sektoravgiftene og gebyrene, som er vedtatt av Stortinget i budsjettene for 2014, 2015, 2016 og 2017. Tabell 5 viser forslag til avgiftsendringer i 2018 som følger av Prop. 1 LS (2017-2018) og etter budsjettforliket mellom regjeringspartiene, Venstre og Kristelig folkeparti. I oversikten forutsettes at Stortinget gjør vedtak i tråd med dette. Provenyvirkningen som oppgis er beregnet på løpt virkning da endringene ble gjennomført. For endringer som trådte i kraft i løpet av året, brukes helårsvirkningen.

Samlet sett vil merverdiavgiften, særavgiftene, tollavgiftene, sektoravgiftene og gebyrene øke med om lag 6,6 mrd. 2018-kroner i perioden, dersom budsjettforliket blir vedtatt av Stortinget. Avgiftslettelser utgjør til sammen om lag 6,0 mrd. 2018-kroner, mens økningene utgjør om lag 12,6 mrd. 2018-kroner. Det meste av avgiftsøkningen har kommet etter vedtak i Stortinget uten forutgående forslag fra regjeringen.

Tabell 1 Anslåtte provenyvirkninger av avgiftsendringer i vedtatt statsbudsjett for 2014. Negative tall betyr lettelser. Anslagene er regnet i forhold til referanse-systemet for 2014. Mill. kroner

	2014
	Påløpt
Særavgifter	
Øke avgiftene på klimagasser til 330 kroner per tonn CO ₂ -ekvivalenter ¹	700
Øke CO ₂ -avgift fiske og fangst	30
Justere engangsavgiften for biler	0
Redusere omregistreringsavgiften	-250
Fjerne omregistreringsavgiften og øke miljødelen i vektårsavgiften for tyngre kjøretøy	0
Øke mineraloljeavgiften med 52 øre/liter	655
Øke elavgiften med 0,56 øre/kWh	365
Fjerne båtmotoravgiften	-175
Endringer i avgiftsfrie kvoter for alkohol og tobakk	-200
Elavgift – redusert sats for treforedlingsindustrien	16
Sektoravgifter og overprisede gebyrer	
Redusere tinglysingsgebyrene	-325
Sektoravgifter og andre gebyrer ²	-8

¹ Provenyanslaget omfatter også oppheving av avgiftsfritakene for verneverdige fartøy, museumsjernbaner og tekniske anlegg og kulturelle kulturminner på museumssektoren. I provenyanslaget er det tatt hensyn til kompensasjoner på utgiftssiden på om lag 60 mill. kroner.

² Dette gjelder reduserte gebyrer til Luftfartstilsynet og Statens jernbanetilsyn og økt årsavgift for stiftelser. Kilde: Finansdepartementet.

Tabell 2 Anslåtte provenyvirkninger av avgiftsendringer i vedtatt statsbudsjett for 2015. Negative tall betyr lettelser. Anslagene er regnet i forhold til referansesystemet for 2015. Mill. kroner

	2015
	Påløpt
Merverdiavgift	
Endre reglene for leasing og utleie av kjøretøy	200
Fjerne unntak for forretningsførsel for borettslag	50
Øke grensen for avgiftsfri import til 350 kroner	-75
Iverksettelse av merverdiavgiftsfritak for batterier til elbiler og leasing av elbiler	-80
Særagifter	
Redusere engangsavgiften for motorsykler og snøscootere med 30 pst.	-100
Innføre refusjon av engangsavgift ved eksport av kjøretøy	-10
Fjerne årsavgift på campingtilhengere	-70
Redusere omregistreringsavgiften med 35 pst.	-660
Ikke prisjustere veibruksavgiftene	-310
Øke fradraget i vektkomponenten i engangsavgiften fra 15 til 26 pst. for ladbare hybridbiler	-340
Fjerne laveste oppnåelige engangsavgift (hybridbiler og veteranbiler mv.)	-10
Øke fradragene i engangsavgiften for biler med CO ₂ -utslipp under 105 gram/km med 50 kroner per g/km	-50
Fjerne avgift på deponering av avfall	-35
Øke elavgiften 1,5 øre/kwh	940
Øke CO ₂ -avgiften med 0,48 kroner per liter for innenriks kvotepliktig luftfart og 0,19 kroner for annen innenriks luftfart. ¹	180
Øke avgiften på hydrofluorkarboner (HFK) og perfluorkarboner (PFK) med 5 pst.	20
Øke avgift på utslipp av NO _x med 1,50 kr/kg	3
Øke CO ₂ -avgiften på naturgass og LPG ²	32
Øke CO ₂ -avgiften på autodiesel og redusere veibruksavgiften på autodiesel og biodiesel	-50
Innføre fritak for CO ₂ -avgift på naturgass for andel hydrogen	-11
Innføre full sats for biodrivstoff som oppfyller omsetningspåbudet, fradrag for øvrig biodrivstoff og økt omsetningspåbud til 5,5 pst. fra 1. oktober 2015	124
Toll	
Fjerne tollsatser som har liten betydning for norsk jordbruk	-15
Sektoravgifter og overprisede gebyrer	
Redusere Luftfartstilsynets gebyrer	-16
Redusere losavgiftene	-37

¹ I provenyanslaget er det ikke tatt hensyn til kompensasjoner på utgiftssiden som følge av inngåtte avtaler om offentlig kjøp av persontransporttjenester på 10 mill. kroner.

² I provenyanslaget er det tatt hensyn til kompensasjoner på utgiftssiden på 2 mill. kroner.

Kilde: Finansdepartementet.

Tabell 3 Anslåtte provenyvirkninger av avgiftsendringer i vedtatt statsbudsjett for 2016. Negative tall betyr lettelser. Anslagene er regnet i forhold til referansesystemet for 2016. Mill. kroner

	2016
--	------

	Påløpt
Merverdiavgift	
Øke den lave merverdiavgiftssatsen fra 8 til 10 pst. ¹	650
Innføre lik merverdiavgift på papir- og e-aviser fra 1. mars	-290
Særaggifter	
Innføre avgift på flyreiser ²	1 500
Omlegging av engangsavgiften i miljøvennlig retning	0
Redusere el-avgiftssatsen for store datasentre og skip i næringsvirksomhet	-22
Øke den generelle el-avgiftssatsen med 1,5 øre/kWh	890
Innføre veibruksavgift på gass ³	5
Endre avgiften på klimagassene HFK og PFK	84
Øke smøreoljeavgiften med 5 pst.	5
Øke svovelavgiften med 5 øre	17
Øke avgiften på utslipp av NOx med 1,50 kroner per kg	3
Redusere drikkevareavgift på saft	-25
Innføre fritak for dokumentavgift og omregistreringsavgift ved skattefrie omorganiseringer	-40
Oppjustere reduserte minstesatser pga. lav kronekurs ⁴	11
Sektoravgifter og overprisede gebyrer	
Redusere gebyrer til Brønnøysundregistrene	-71
Redusere sektoravgifter Kystverket	-90
Øke legemiddelkontrollavgiften	14
Øke sektoravgift Petroleumstilsynet	5
Økt fiskeriforskningsavgift	25
Øke rettsgebyret	18

¹ Inkluderer kompensasjoner på utgiftssiden i henhold til inngåtte offentlige avtaler om kjøp av persontransporttjenester som tog-, buss-, fly-, og ferjeruter samt regelstyrte kompensasjonsordninger for kommunesektoren og statsforvaltningen.

² Inkluderer kompensasjoner på utgiftssiden som følge av statlige kjøp av innenlandske flyruter.

³ Inkluderer kompensasjoner på utgiftssiden som følge av inngåtte avtaler om offentlig kjøp av persontransporttjenester.

⁴ Avgift på elektrisk kraft om lag 4 mill. kroner påløpt og om lag 3 mill. kroner bokført, grunnavgift på mineralolje mv. om lag 0,2 mill. kroner og CO₂-avgift på naturgass om lag 7 mill. kroner påløpt og bokført i 2016.

Kilde: Finansdepartementet.

Tabell 4 Anslåtte provenyvirksomheter av avgiftsendringer i vedtatt statsbudsjett for 2017. Negative tall betyr lettelser. Anslagene er regnet i forhold til referansesystemet for 2017. Mill. kroner

	2017
	Påløpt
Merverdiavgift	

Endre reglene for merverdiavgift ved innførsel av varer ¹	-100
Innføre hjemmel for fritak for merverdiavgift ved vedlikehold av F-35 ²	0
Særlavgifter	
Øke CO ₂ -avgiften på mineralolje med 26 øre per liter, til 450 kroner per tonn CO ₂ ³	346
Øke CO ₂ -avgiften på mineralolje ilagt veibruksavgift med 6 øre per liter, til 450 kroner per tonn CO ₂	170
Øke CO ₂ -avgiften på bensin med 5 øre per liter, til 450 kroner per tonn CO ₂	45
Øke avgiften på HFK og PFK til 450 kroner per tonn CO ₂	63
Øke CO ₂ -avgiften på LPG med 6 øre per kg, til 450 kroner per tonn CO ₂	3
Øke CO ₂ -avgiften på (innenlandsk bruk av) naturgass med 4 øre per Sm ³ , til 450 kroner per tonn CO ₂	3
Øke CO ₂ -avgiften for utslipp av naturgass i petroleumsvirksomheten til 450 kroner per tonn CO ₂ ⁴	-
Øke veibruksavgiften på autodiesel med 29 øre per liter med virkning fra 1. januar 2017	870
Øke veibruksavgiften på bensin med 10 øre per liter med virkning fra 1. januar 2017	85
Redusere grunnavgiften på mineralolje med 6 øre per liter	-75
Redusere årsavgiften for personbiler (om lag 12 pst.)	-1 220
Redusere vektfradraget for ikke-ladbare hybridbiler til 5 pst.	60
Legge om engangsavgiften.	330
Frita amatørbygde kjøretøy fra engangsavgift	-5
Øke veibruksavgiften på LPG med 73 øre per kg	1
Øke omsetningskravet for biodrivstoff til 7 pst. fra 1. januar og til 8 pst. fra 1. oktober	-36
Sektoravgifter	
Redusere legemiddelomsetningsavgiften	-19
Redusere losavgiftene	-16
Innføre tilsynsavgift til Statens legemiddelverk	4

¹ Provenyet gjelder anslått årlig rentetap for staten på om lag 100 mill. kroner grunnet endrede betalingsrutiner som her teknisk er plassert på kap. 5521, post 70 Merverdiavgift.

² Anslåtte reduserte merverdiavgiftsinntekter på 15 mil. kroner påløpt og 7,5 mill. kroner bokført i 2017 sammenlignet med det som skulle bli innbetalt til staten etter gjeldende merverdiavgiftsregler, motsvares av at merverdiavgiftsutgiftene som kan føres på den statlige nettoføringsordningen på utgiftssiden, reduseres tilsvarende.

³ I provenyanslaget er det tatt hensyn til kompensasjoner på utgiftssiden på samlet sett om lag 114 mill. kroner.

⁴ Brutto avgiftsøkning anslås til 50 mill. kroner mens netto provenyøkning er om lag 8 mill. kroner. Overføres til Statens pensjonsfond utland og påvirker dermed ikke handlingsrommet i 2017-budsjettet.

Kilde: Finansdepartementet

Tabell 5 Anslåtte provenyvirkninger av avgiftsendringer som følger av budsjettforliket om statsbudsjett for 2018. Negative tall betyr lettelse. Anslagene er regnet i forhold til referansesystemet for 2018. Mill. kroner

	2018
	Påløpt
Merverdiavgift	
Øke den lave satsen i merverdiavgiften fra 10 til 12 pst. ¹	700
Utvide unntaket for omsetning fra veldedige og allmenntilgitt institusjoner og organisasjoner	-5

Innføre merverdiavgiftsfritak for redningsfartøy	-15
Utvide fritaket for elektrisk kraft til Nord-Norge	-5
Miljø- og bilavgifter	
Innføre lik CO ₂ -avgift i ikke-kvotepliktig sektor på 500 kroner per tonn CO ₂ ²	376
Øke avgiften på HFK og PFK til 500 kroner per tonn CO ₂ -ekvivalenter	50
Omlegging av engangsavgift fra vekt til utslipp og endret vektfradrag for hybridbiler inkl. differensiering etter elektrisk rekkevidde for ladbare hybridbiler ³	455
Øke omsetningskravet for biodrivstoff	0
Øke veibruksavgiften på LPG	3
Frita elbiler for trafikkforsikringsavgift	-75
Frita elbiler for omregistreringsavgift	-80
Legge om årsavgiften til trafikkforsikringsavgift	-600
Innføre avgiftsfritak på kjøp av driftsmidler i reindriften	-30
Legge om svovelavgiften (teknisk endring)	0
Andre avgifter	
Øke avgiften på sjokolade- og sukkervarer mv.	1 120
Øke avgiften på alkoholfrie drikkevarer mv.	900
Sektoravgifter og overprisede gebyrer	
Redusere losavgiftene	-11
Redusere legemiddelomsetningsavgiften	-29
Øke tilsynsavgift Finanstilsynet	32
Øke sektoravgift Petroleumstilsynet	6
Redusere gebyret for statsborgerskap	-7

¹ Inkluderer kompensasjoner på utgiftssiden til inngåtte avtaler om offentlig kjøp av persontransporttjenester som tog-, buss-, fly- og ferjeruter samt regelstyrte kompensasjonsordninger for kommunesektoren og statsforvaltningen. Kompensasjonene utgjør 298 mill. kroner.

² Inkluderer redusert veibruksavgift på bensin og diesel og kompensasjoner på utgiftssiden til inngåtte avtaler om offentlig kjøp av persontransporttjenester. Kompensasjonene utgjør 82 mill. kroner.

³ Differensiering etter elektrisk rekkevidde for ladbare hybridbiler iverksettes 1. juli 2018.

Kilde: Finansdepartementet

PØRSMÅL NR. 439**Innlevert 5. desember 2017 av stortingsrepresentant Ulf Leirstein****Besvart 12. desember 2017 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Vil ministeren ta et initiativ for å endre loven, slik at alle elever med rett til skoleskyss får sitteplasser med bilbelte?»

BEGRUNNELSE:

Siden tidlig på 2000 tallet har FrP jobbet for å sikre skolebarn i buss.

I 2012 ble "Forskrift om sikring av skoleelever i buss" vedtatt.

Fylkeskommunen plikter å dimensjonere skoleskysstilbudet ut fra at skoleelever med rett til skyss etter reglene i opplæringslova kapittel 7 og privatskolelova § 3-7 skal ha tilgang til sitteplass med bilbelte fastmontert.

I denne loven er det gjort et unntak for «bybusser», hvor det er tillat med ståplasser og unntak for belteplikt (Forskriften § 3 og § 4 gjelder ikke for skoleskyss som utføres med buss klassifisert som «Klasse I» (bybuss), jf. forskrift 4. oktober 1994 nr. 918 om tekniske krav og godkjenning av kjøretøy, deler og utstyr (kjøretøyforskriften) § 8-1 nr. 2. Siden forskriften ble vedtatt har det dukket opp oppslag i media om at det systematisk brukes «bybusser» til transport av skoleelever.

Man unngår da kravet om sitteplasser og bilbeltekrav. Dett er uheldig, da transporten ofte skjer i bynære strøk i fart opp til 80 km/t.

Svar:

Jeg finner innledningsvis grunn til understreke at skoleskyss innen det enkelte fylket er et fylkeskommunalt ansvar, på samme måte som kollektivtrafikken i fylket.

Sikkerhet i skolebarntransporten er allerede i dag ivarettet gjennom særlige regler.

Forskrift om sikring av skyssberettigede skoleelever i buss pålegger fylkeskommuner og kommuner plikt til å sikre at alle skoleelever med rett til skoleskyss har tilgang til sitteplass med bilbelte på bussen. Denne forskriften trådte i kraft 1. juli 2013. Siden skoleskyssen ofte er integrert i den ordinære kollektivtrafikken, innebærer kravet også at rutetilbudet må dimensjoneres slik at den særskilte sikringsplikten overfor skolebarn kan oppfylles.

Det er i forskriftens § 2 tredje ledd imidlertid gjort unntak for skoleskyss som utføres med buss i klasse I (såkalte bybusser). Slike busser er hovedsakelig innrettet med ståplasser, de har ikke fabrikkmonterte bilbelter og de er konstruert for hyppig av- og påstigning ved transport i by og tettbygd strøk. Jeg vil nevne at det i november

2014 ble fastsatt at slike busser ikke kan kjøre fortere enn 70 km/t.

Unntaket som nevnt over ble gitt for å opprettholde fylkeskommunens adgang til å integrere skoleskyssen i det ordinære rutetilbudet. Slik samkjøring bidrar til å opprettholde et godt og fleksibelt kollektivtilbud, og legger samtidig til rette for kostnadseffektive skoleskysstilbud ut fra lokale forhold. På mange strekninger i og rundt bykjerner er det åpenbart hensiktsmessig av kapasitets-hensyn og for å muliggjøre hyppige av- og påstigninger, å bruke busser i klasse 1 i det ordinære rutetilbudet. Det ble derfor ansett som nødvendig å gjøre unntak for skoleskyss som er integrert i kollektivtrafikk som utføres med slike busser.

En forutsetning for unntaket er imidlertid at det ikke gir økt risiko. Fylkeskommunene, i samarbeid med transportselskapene, skal derfor foreta en grundig vurdering av i hvilke tilfeller og på hvilke ruter det er forsvarlig å bruke bybuss ved skoleskyss. Dette ble gjort klart i merknaden til forskriftens § 3, hvor det også ble presisert at økt bruk av bybuss for å omgå forskriftens krav vil være uforenlig med forskriftens formål. Det vil med andre ord stride mot forskriftens formål å etablere nye skoleskyssruter – utenfor det alminnelige kollektivtilbudet – som utføres med bybusser.

Jeg er kjent med at det enkelte steder, tilsynelatende i strid med forutsetningene over, tas i bruk bybuss til særskilt skoleskyss. Jeg vil derfor vurdere om det er behov for å klargjøre regelverket ytterligere, og/eller om det er nødvendig å stramme inn på vilkårene for unntaket. Det kan eksempelvis vurderes å stille krav om at den aktuelle ruten ikke kan gå på vegstrekninger med fartsgrense over 50 km/t.

SPØRSMÅL NR. 440**Innlevert 5. desember 2017 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik****Besvart 13. desember 2017 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

«Hvor stor er andelen og omfanget av netthandel fra utlandet når det gjelder produkter som rammes av sukker- og sjokoladeavgiften samt avgiften på ikke alkoholholdige drikkevarer innenfor dagens momsgrense på 350 kroner, og hvilke effekt er avgiftsendringene beregnet å få for denne type handel?»

BEGRUNNELSE:

I neste års statsbudsjett er det enighet mellom Høyre, FrP, Venstre og KrF om å øke sukker- og sjokoladeavgiften med 83 %, og å øke avgiften for alkoholfrie drikkevarer med over 40 %. Det er knyttet bekymring til konsekvensene dette vil ha for den norske industrien som produserer disse varene. Denne kraftige avgiftsøkningen påvirker rammevilkårene til den norske industrien. Dette er en spesielt aktuell problemstilling ettersom regjeringene sammen med støttepartiene tidligere i forrige stortingsperiode endret regelverket slik at norske kunder kan handle varer avgiftsfritt fra utlandet opp til 350 kroner per forsendelse. Bekymringen til næringslivet er da at dette vil redusere salget i Norge, og flytte handelen av denne typen varer over til nettbutikker som selger fra utlandet. For å kunne vurdere konsekvensene av en slik endring er det nødvendig å vite hvilket omfang slik handel har i dag og hvordan den forventes å utvikle seg fremover.

Svar:

Varesendinger med verdi under 350 kroner (inkl. frakt- og forsikringskostnader) som sendes til mottaker i Norge, er fritatt for merverdiavgift og eventuelle andre avgifter eller toll. Disse varene er også fritatt fra plikten til å deklare forsendelsen. Dette innebærer at forsendelser med verdi under 350 kroner ikke registreres. Departementet har av

den grunn ikke anslag på omfanget av netthandel av sjokolade- og sukkervarer eller alkoholfrie drikkevarer.

Jeg ser at avgiftsøkningen reiser spørsmål om 350 krones grensen siden det gjør det mer lønnsomt å kjøpe slike varer fra utlandet. Jeg vil imidlertid peke på at dersom grensen reduseres eller fjernes, vil flere forbrukere enn i dag bli ilagt et gebyr fra fraktselskapet. Dette gjør små vareforsendelser uforholdsmessig dyre, og kan utgjøre et hinder for mange mot å handle fra utenlandske nettbutikker.

Jeg vil for øvrig understreke at spørsmålet om avgiftsøkningens effekt på arbeidsplasser må ses i en større sammenheng. Det økte provenyet blir brukt til andre formål i budsjettet. Regjeringen er opptatt av en ansvarlig økonomisk politikk med gode og generelle rammebetingelser som gjør det attraktivt å investere og drive i Norge. Regjeringen har derfor prioritert å gjennomføre vekstfremmende skattelettelser som gir bedre rammebetingelser for hele næringslivet. I tillegg gjennomføres det mer målrettede lettelser for å fremme gründervirksomhet, forskning og utvikling. Det viktigste bidraget er skattereformen, som et bredt flertall på Stortinget har sluttet seg til. Reformen bidrar til at Norge får et mer vekstfremmende skattesystem.

Det er de samlede rammebetingelsene som har betydning for vekst og arbeidsplasser her i landet. Her har regjeringen levert, og vi fortsetter i budsjettet for 2018.

SPØRSMÅL NR. 441**Innlevert 5. desember 2017 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik****Besvart 13. desember 2017 av justis- og beredskapsminister Per-Willy Amundsen****Spørsmål:**

«Hvor mange personer har blitt kjørt av politiet til legevakten i Asker og Bærum de siste tre år, fordelt på den enkelte måned, og kan statsråden redegjøre for bakgrunnen for eventuell endring i antall personer som kjøres dit?»

BEGRUNNELSE:

I Budstikka 5. desember kan man lese at ansatte ved Asker og Bærum legevakt merker en økning av personer som politiet kjører dit så de kan sove ut, istedenfor å kjøre dem til arresten i Oslo. Det vises til at legevakten opplever ekstra pågang fra psykiatriske pasienter, spesielt i helgene. Det vises i artikkelen til at problemet ble større da arresten i Sandvika ble lagt ned i april i år, i forbindelse med politireformen.

Spørsmålsstiller legger til grunn at politiet har oversikt over antall personer som kjøres til legevakten i Asker og Bærum og kan fremskaffe tall som viser eventuell endring over tid.

Svar:

Det er i anledning spørsmålet vært innhentet informasjon fra Politidirektoratet.

Politidirektoratet opplyser at «Det har ikke vært mulig å fremskaffe tallmateriale de siste tre årene over hvor mange personer som har blitt kjørt av politiet til Asker og Bærum legevakt. Det har sammenheng med at det ikke er lagt til rette for å hente ut slik statistikk fra politiets elektroniske datasystem «Politioperativt system (PO)», som bl.a. benyttes til å loggføre hendelser der politiet involveres i forbindelse med utføring av polisiære oppdrag. I denne sammenheng registreres hendelser under kategori «Politilovens § 9» som en sekkepost, og ikke f.eks. kjørt legevakt. Den informasjonen må i så fall letes frem på manuelt vis. Dette innebærer tidkrevende arbeid såfremt det skal hentes ut tallmateriale fra en tidsperiode». Ut fra at de statistikkmessige begrensningene det er redegjort for ovenfor, er det ikke mulig å kommentere den delen av spørsmålet som knytter seg til eventuelle endringer i utviklingen.

SPØRSMÅL NR. 442**Innlevert 5. desember 2017 av stortingsrepresentant Nils Kristen Sandtrøen****Besvart 11. desember 2017 av landbruks- og matminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

«Hvordan skal statsråden sikre at Mattilsynets viktige arbeid for å forebygge og avdekke dyretragedier ikke svekkes, når bevilgningene kuttes kraftig som følge av budsjettforliket mellom Høyre, FrP, KrF og Venstre?»

BEGRUNNELSE:

Mattilsynet avdekket nylig en større dyretragedie i Rogaland, der mange griser ble funnet døde, skadde og avmagret. Dette er bare ett eksempel i en rekke av større dyremishandlingssaker Mattilsynet har avdekket de siste årene. Til tross for Mattilsynets viktige samfunnsoppdrag for å forebygge og avdekke dyremishandling, kuttes bevilgningene til Mattilsynet med 25 mill. kroner i bud-

sjettforliket mellom Høyre, Frp, KrF og Venstre. I tillegg kommer kutt som følger av ABE-reformen, som forlikspartnerne økte ytterligere i budsjettforliket. Kuttene vil måtte føre til en reduksjon i antall ansatte, som direkte vil påvirke det gode arbeidet Mattilsynet over flere år har gjort for å avdekke dyremishandling og bedre dyrevelferden. Innsatsen for dyrevelferd, bedre mattrygghet, smilfjes og akvakultur vil dermed svekkes. Det tar lang tid å bygge opp fagmiljøer og kunnskap, men det er fort gjort å bygge ned fagmiljøene i en tid hvor vi vet vi trenger dem. Når antall kontorsteder også går ned, svekkes Mattilsynets muligheter til å være tilstede over hele landet. Det er dårlig nytt for dyrevelferden, og det er dårlig distriktpolitikk.

NTL, som organiserer ansatte i Mattilsynet, reagerer også kraftig på kuttet. Ifølge NTL vil dette få dramatiske konsekvenser for Mattilsynets samfunnsoppdrag. De

frykter blant annet for at nedbemanning vil føre til at innsatsen mot dyremishandling vil svekkes, at kontrollen med drikkevannet blir svakere og at matsikkerheten blir dårligere.

Svar:

I budsjettforliket vart regjeringspartia, KrF og Venstre samde om å redusere Mattilsynet sitt budsjett med 25 mill. kroner. Det vart lagt til grunn at innsparinga skal skje ved reduserte administrasjonskostnader. Denne føringa frå stortingsfleirtalet gir rom for at Mattilsynet kan vur-

dere om etaten kan verte meir kostnadseffektiv gjennom endringar i den administrative strukturen.

Eg har forventning om og er trygg på at Mattilsynet fortsatt vil vere leveringsdyktige på sine viktige ansvarsområde, både innan dyrevelferd, dyre- og fiskehelse og mattryggleik.

Når det gjeld førebygging og avdekking av dyretra-gediar spesielt, er eit effektivt og risikobasert tilsyn frå Mattilsynet viktig. Vel så viktig er det at Mattilsynet blir varsla i tråd med den varslingsplikta alle har etter dyrevelferdslova når det er grunn til å tru at dyr blir utsett for mishandling eller alvorleg omsorgssvikt. Mattilsynet vil fortsatt ha merksemd på å følgje opp slike varsel.

SPØRSMÅL NR. 443

Innlevert 5. desember 2017 av stortingsrepresentant Arild Grande

Besvart 11. desember 2017 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«Hvorfor har ikke regjeringen prioritert å finne løsning på de taushetsbestemmelsene som vanskeliggjør arbeidet for et seriøst og organisert arbeidsliv, og kan vi forvente en løsning på dette snart?»

GRUNNELSE:

Ifølge en artikkel i Dagsavisen om nettportalen «Handleh vitt.no» 4. desember har Skattedirektoratet i flere år har bedt om en lovendring som gjør at det blir lettere for etaten å gi ut informasjon om enkelte virksomheter til forbrukerne. I en sak om samme tema på Byggmesteren. as fremstilles problemet som at Handleh vitt.no bare er koblet opp mot Brønnøysundregisteret, og kan på grunn av Skatteetatens taushetsplikt ikke vise andre opplysninger. Hvis useriøse firmaer betaler merverdiavgiften sin, fremstår de som seriøse på Handleh vitt.no selv om de har unndratt skatt og andre avgifter. I Representantforslag 111 S (2016–2017) om handlingsplan for et seriøst og organisert arbeidsliv foreslo forslagsstillerne fra Arbeiderpartiet følgende:

«Stortinget ber regjeringen foreta en helhetlig gjennomgang av regelverket som er til hinder for informasjonsdeling mellom kontrolletatene og mellom kontrolletatene og politiet, herunder reglene om taushetsplikt, med det formål å forenkle og tydeliggjøre regelverket og bedre mulighetene til å dele informasjon for å avdekke og bekjempe arbeidslivskriminalitet.»

Svar:

Regjeringen lanserte sin første strategi mot arbeidslivskriminalitet tidlig i 2015. Som ledd i dette arbeidet ble det i desember 2015 utarbeidet en rapport om styrket informasjonsdeling mellom kontrolletatene, politi og private, med forslag til mulige tiltak. Et av tiltakene som ble nevnt i rapporten, er at man bør vurdere å gjøre lovendringer som åpner for at næringsdrivendes skatte- og avgiftsopplysninger kan offentliggjøres for private.

Finansdepartementet ga som følge av dette Skattedirektoratet i oppdrag å utrede tiltaket grundigere, og direktoratet sendte departementet en rapport med forslag til en slik ordning 21. juni 2017.

Jeg er enig i at det burde være enklere for allmennheten å velge seriøse leverandører. Offentliggjøring av enkelte typer av skatte- og avgiftsopplysninger vil trolig gjøre allmennheten bedre i stand til å velge seriøse leverandører. Samtidig er det flere forhold som gjør dette til en mer komplisert sak enn det som fremgår av den nevnte artikkelen i Dagsavisen.

Forslaget om å offentliggjøre skatte- og avgiftsopplysninger reiser et prinsipielt spørsmål om hvor langt en bør gå i å gjøre unntak fra Skatteetatens taushetsplikt. For at en slik ordning skal bli effektiv må det offentliggjøres svært detaljerte skatte- og avgiftsopplysninger om alle næringsdrivende, også enkeltpersonforetak. Opplysningene kan være person- og konkurransesensitive. Videre er det slik at opplysningsplikten til skattemyndighetene er omfattende. De skatte- og avgiftspliktige sender inn opplys-

ninger i tillit til at opplysningene ikke blir viderebragt til uvedkommende. Hensynene som taler for å gjøre unntak fra taushetsplikten må følgelig avveies mot risikoen for at dette vil kunne skade dagens brede oppslutning om, og overholdelse av, opplysningsplikten.

Det må også vurderes hvor egnet offentliggjøring av slike opplysninger er til å oppnå formålet om at allmenheten kan velge seriøse leverandører. Jeg legger til grunn at det også i en slik ordning vil kunne skje tilpasninger, for eksempel ved at næringsdrivende som driver svart i tillegg har noe legal omsetning. Det ligger i sakens natur at det ikke vil fremgå av de opplysningene som blir gjort tilgjengelige om en virksomhet har skjult omsetning etc. som Skatteetaten ikke vet om. Videre er det en fare for at useriøse aktører som det fremkommer noe negativt om, kan legge ned og starte opp ny virksomhet, som da ikke

vil være beheftet med noe negativt. Ordningen vil i så fall bidra til å legitimere virksomheter som driver ulovlig. En ordning med offentliggjøring av skatte- og avgiftsopplysninger reiser også spørsmål om seriøse næringsdrivende kan bli oppfattet som useriøse fordi det ikke fremkommer opplysninger om dem, f. eks oppstartsselskaper og utenlandske næringsdrivende som ikke har noen skatte- og avgiftshistorikk i Norge.

Finansdepartementet vil snart sende på høring et notat der vi gjør rede for disse spørsmålene og skisserer to alternative løsninger for å dele opplysninger med allmenheten. Vi kommer til å be høringsinstansene vurdere om en slik ordning er ønskelig og i så fall hvilket av de to alternativene de mener er det beste.

Jeg vil etter dette ta stilling til om Finansdepartementet skal arbeide videre med saken.

SPØRSMÅL NR. 444

Innlevert 5. desember 2017 av stortingsrepresentant Arne Nævra

Besvart 11. desember 2017 av landbruks- og matminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

«Omtrent samtidig med at stygge dyrevelferdssaker slås i mediene opp omkring slaktegrisprodusenter i Rogaland, legges resultatet av budsjettforhandlingene på borgerlig side fram. Her strupes Mattilsynet med ytterligere 25 mill. kr. Pga. tidligere kutt og økte utgifter med Skrantesyke, kan dette føre til en reell nedskjæring på 65 mill. kr. til etaten.

Hvordan syns statsråden dette harmonerer med regjeringens - og spesielt Frps - uttalte ønske om mer dyrevelferd?»

BEGRUNNELSE:

Budsjettavtalen de fire partiene imellom sier at kuttene skal tas på administrativ del. Men Mattilsynet har ganske nylig gjennomført en omorganisering der antall regioner er redusert fra åtte til fem og antall forvaltningsnivåer fra tre til to. Dette omfattende reformen reduserte antall ledere er med rundt 30 %. Mattilsynet har i de siste tre år hatt stillingsstopp på Hovedkontoret. Det synes veldig vanskelig å vinne mer ved rasjonalisering uten at det går ut over virksomhetene i felt, det vil blant annet si kontroll av dyrevelferd.

Sentralstyremedlem i Veterinærforeningen og Hovedtillitsvalgt for Akademikerne i Mattilsynet Bjørnar W Jakobsen sier at budsjettforslaget er dramatisk.

- «Det må nå vurderes om også regionene må slutte å ansette nye medarbeidere. Dette vil umiddelbart få følger for Mattilsynets aktiviteter innenfor mat, dyr, velferd og akvakultur.

Nødvendige utviklingstiltak må nedprioriteres og dette svekker Mattilsynets evne til å håndtere samfunnsoppdraget sitt på en effektiv måte i fremtiden.» mener Jakobsen.

Dyrepolitiet er bra, men de skal etterforske saker som det i stor grad er Mattilsynet som avdekker, rapporterer og anmelder.

Det var nettopp Mattilsynet som etter systematiske besøk hos 300 slaktegrisprodusenter i Rogaland nylig avdekket svært kritikkverdige forhold. – Vi var veldig bekymret for dyrevelferden hos slaktegrisprodusentene i Rogaland i vår. Og tilsynene så langt har bekreftet at det var grunnlag for vår bekymring, sier avdelingssjef Odd Ivar Berget i Mattilsynet.

Rett før ble det meldt om over 100 døde griser hos en bonde i Time. Bonden er anmeldt til politiet for brudd på dyrevelferdsloven, og politiet er i full gang med etterforskningen. Dette er selvsagt bare de siste tilfellene av grove overtramp mht. dyrevelferd, og i stor grad er mulighetene til å oppdage disse knyttet til Mattilsynets kapasitet.

Svar:

Mattilsynet har viktige beredskapsoppgåver. Det å handtere situasjonar som oppstår og som kan truge mattryggleiken, dyrehelsa eller fiskehelsa, er ein viktig del av Mattilsynet sitt normale arbeid som blir løyst innanfor dei ordinære budsjetttrammene. Det blir derfor, etter mi vurdering, ikkje riktig å betrakte manglande ekstraløyving i 2018 til handtering av ein krevjande dyresjukdom - i dette tilfellet CWD/skrantesjuka - som ei nedskjering.

I budsjettforliket vart regjeringspartia, KrF og Venstre samde om å redusere Mattilsynet sitt budsjett med ytter-

legare 25 mill. kroner. Det vart lagt til grunn at innsparinga skal skje ved reduserte administrasjonskostnader. Denne føringa frå stortingsfleirtalet gir rom for at Mattilsynet kan vurdere om etaten kan verte meir kostnadseffektiv gjennom endringar i den administrative strukturen.

Sjølv om budsjettsituasjonen for Mattilsynet blir opplevd som krevjande, forventar eg at dei framleis vil ha merksemd på dyrevelferd og gjennomføre eit effektivt og risikobasert tilsynsarbeid. Eg vil òg peike på at det i budsjettforliket vart semje om å utvide prosjektet med dyrepoliti til å omfatte to nye regionar. Det er positivt for arbeidet mot dyrekriminalitet.

SPØRSMÅL NR. 445

Innlevert 6. desember 2017 av stortingsrepresentant Kari Henriksen

Besvart 13. desember 2017 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

«Fag- og timefordelingen i videregående skoler er forskriftsfestet. Kunnskapsministeren skriver på departementets side 19.12.2016: "Det er alvorlig at enkelte skoler ikke gir elevene antallet undervisningstimer de skal ha." En NIFU rapport viste at noen skoler ikke tilbød elevene fagtimer de hadde krav på.

Hvordan har ministeren fulgt opp dette, hvilke reaksjoner er gitt til skoler som har brutt forskriftene, hva er gjort for at skolene skal oppfylle forskriftene og er situasjonen tilfredsstillende nå?»

Svar:

Jeg er opptatt av at elevene skal få den opplæringen de trenger og har krav på. Det er selvfølgelig alvorlig at enkelte skoler ikke gir elevene det antallet undervisningstimer de skal ha. Det er skoleeierens ansvar å ha nødvendige verktøy og systemer for å oppfylle kravene i regelverket. Det er også skoleeiers ansvar å stille til rådighet nødvendige lærerressurser. Jeg forventer at skoleeiere har tatt tak i funnene om at ikke alle skoler gir elevene det antallet undervisningstimer de skal ha.

Rapporten fra NIFU fra desember 2016 viste at noen skoler er gode på å planlegge slik at elevene får den opplæringen de skal ha, mens en del skoler må bli bedre. NIFUs kartlegging viste også at skolene har ulik oppfatning av hva som teller som en undervisningstime. Av NIFU-rapporten fremgikk det dessuten at eksamensperioden er den enkeltårsaken som bidrar til at flest undervisningsti-

mer faller bort. Siden NIFUs rapport er basert på en anonymisert kartlegging, er det ikke benyttet noen reaksjoner overfor skolene som er omfattet av kartleggingen. Fylkesmannen kan imidlertid føre tilsyn med hvordan skolene planlegger og organiserer skoleåret.

Etter å ha mottatt rapporten fra NIFU satte jeg ned en partssammensatt arbeidsgruppe som skulle utrede mulige måter å organisere skoleåret på. Arbeidsgruppen leverte sin rapport i juni i år. Rapporten inneholder flere forslag til tiltak som skal bidra til å at elevene får den opplæringen de skal ha. Gruppen foreslo å komprimere eksamensperioden, men også andre endringer som kan legge til rette for bedre utnyttelse av skoleåret.

Det er viktig å være klar over at elevenes undervisningstid er en komplisert problemstilling som griper inn i både det faglige innholdet, eksamensordningen, lærernes arbeidstid og praktiske rammebetingelser. Flere av tiltakene arbeidsgruppen foreslo vil kreve til dels store omlegginger og endringer i regelverket. Departementet må derfor gjøre grundige vurderinger og gjennomføre en prosess med høring og tid til omlegginger. Vurderingene må gjøres i samarbeid med lærerorganisasjonene og KS.

Departementet er i gang med dette arbeidet. Jeg tar sikte på å kunne sende forslag til regelendringer på høring til våren. Samtidig vil jeg ta initiativ for å få utarbeidet en veileder for skolene om hvordan ulike aktiviteter i skolen kan planlegges og inkluderes i elevenes opplæring.

SPØRSMÅL NR. 446**Innlevert 6. desember 2017 av stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad****Besvart 18. desember 2017 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Vegdirektoratet har sendt en henvendelse til Samferdselsdepartementet om hvordan de skal behandle takstøkningssaken i Haugalandspakken, når det ikke foreligger enstemmige vedtak fra kommunene.

Hva er fremdriften i takstøkningssaken på Haugalandet, og når tid kan man forvente et svar på denne saken?»

Svar:

Stortinget sluttet seg til delvis bompengefinansiering av Haugalandspakken gjennom behandlingen av St.prp. nr. 57 (2006-2007), jf. Innst. S. nr. 214 (2006-2007), og St.prp. nr. 45 (2007-2008), jf. Innst. S. nr. 242 (2007-2008). Dette er en bompengepakke bestående av mange mindre prosjekter og tiltak. I tråd med styringsprinsippene for slike pakker er det etablert en styringsgruppe som skal prioritere prosjekter og tiltak innenfor pakkens inntektsramme.

Det var få prosjekter som hadde godkjente reguleringsplaner da proposisjonene ble fremmet og behandlet. Gjennom reguleringsprosessen er plangrunnlagene for prosjektene blitt bedre. Samtidig har dessverre kostnadene økt, slik at disse er blitt betydelig høyere enn det som ble lagt til grunn ved Stortingets behandling av pakken. Som følge av dette ble det i 2013 besluttet å redusere prosjektomfanget ved at alle prosjekter med planlagt byggestart etter 2018 ble tatt ut av porteføljen.

Ifølge Statens vegvesen har ikke denne reduksjonen av prosjektomfanget vært tilstrekkelig. Siden styrings-

gruppen ikke ønsket å redusere prosjektporteføljen ytterligere, ble Statens vegvesen bedt om å vurdere tiltak for å øke inntektene i pakken. Et forslag om å øke bompengetakstene fra 14 kr til 22 kr for takstgruppe 1 og fra 28 kr til 44 kr for takstgruppe 2, samt endringer i rabattstrukturen i tråd med nye retningslinjer, var til behandling i berørte kommuner og fylkeskommuner i 2016. Bogn, Etne og Vindafjord kommuner samt Rogaland og Hordaland fylkeskommuner sluttet seg til forslaget. Haugesund, Sveio og Tysvær kommuner sluttet seg ikke til de foreslåtte endringene. I forbindelse med behandling av forslaget om ny rabattstruktur høsten 2017 har imidlertid Sveio kommune også akseptert forslaget om takstøkninger.

Haugesund og Tysvær som er vertskommuner for 9 av de 13 bomstasjonene som finansierer pakken, har ikke fattet vedtak om å akseptere foreslåtte takstøkninger. I tillegg foretrakk Karmøy kommune som har de resterende fire bomstasjonene, primært en annen løsning enn den som ble foreslått av Statens vegvesen.

Statens vegvesen har ikke oversendt saken til Samferdselsdepartementet for behandling.

Det er et viktig prinsipp i bompengesaker at det skal være lokalpolitisk tilslutning til den bompengeordningen som fremmes for Stortinget. Dette gjelder også ved endringer i vedtatte bompengeopplegg. Etter mitt syn må det derfor arbeides videre med å finne løsninger som sikrer en bredere lokalpolitisk enighet før saken eventuelt kan oversendes departementet for videre behandling.

SPØRSMÅL NR. 447**Innlevert 6. desember 2017 av stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad****Besvart 11. desember 2017 av innvandrings- og integreringsminister Sylvi Listhaug****Spørsmål:**

«Mange asylsøkere som har konvertert, enten før de kom til Norge eller etter at de kom hit, har ikke blitt trodd av utlendingsforvaltningen. For å øke utlendingsforvaltningens kompetanse i konverteringssaker er det nå etablert et samarbeid med ulike trossamfunn. Likevel opplever

flere konvertitter at hverken de, eller deres prester el. blir trodd om saken ankes til domstolen.

Hva mener statsråden bør gjøres, og hva er blitt gjort, for å sikre bedre kompetanse om konvertitter i domstolen?»

BEGRUNNELSE:

Asylsøkere som har konvertert har i lang tid opplevd ikke å bli trodd i utlendingsforvaltningen, fordi kompetansen om konvertitter har vært mangelfull. Hverken den som har konvertert, eller pastorer/prester el. sine vitneutsagn har blitt ansett som troverdige av utlendingsforvaltningen. Dette har medført at asylsøkere som har konvertert har fått avslag og dermed blitt sendt tilbake til hvor de kan oppleve forfølgelse på grunn av sin tro og i verste fall bli truet på livet. Det er uholdbart.

Det er nå etablert et bedre samarbeid med kristne aktører for å bedre utlendingsforvaltningens kompetanse ved vurdering av asylsøkere som har konvertert. Det er positivt. Likevel opplever mange konvertitter at hverken de selv, eller deres pastorer/prester el. blir trodd i domstolen vedrørende konverteringen. Det er derfor viktig at man sikrer et regelverk som i langt større grad ivaretar konvertitters rettssikkerhet også i domstolen, slik at mennesker ikke blir sendt tilbake til land hvor de kan oppleve forfølgelse og tortur på grunn av sin tro.

Svar:

Det er riktig at det er iverksatt flere tiltak i utlendingsforvaltningen for å styrke saksbehandlingen i konvertittsaker. Blant annet instruerte Justis- og beredskapsdepartementet Utlendingsnemnda (UNE) 9. desember 2016, slik at andre enn klageren og advokaten i større grad kan møte og uttale seg om klagerens konvertering i et nemndmøte.

Videre instruerte departementet UNE 12. mai i år om å opprette et ressursutvalg for konvertittsaker som skal bestå av personer med særlig kunnskap om konverterings-spørsmål innenfor en eller flere trosretninger/livssyn.

Utlendingsmyndighetene har også god dialog med kristne trossamfunn og organisasjoner, herunder årlige høynivå-kontaktmøter med Den norske kirke og andre sentrale frikirkelige trossamfunn og organisasjoner, samt separate dialogmøter med sentrale menigheter og trossamfunn. Og jevnlig inviteres fagpersoner til å holde kurs/foredrag for saksbehandlere og beslutningstakere.

Det er dessverre slik at noen asylsøkere snakker usant eller holder tilbake opplysninger for å øke mulighetene for oppholdstillatelse. Dette gjelder også søkere som anfører at de har konvertert til kristendommen. Troverdighet er derfor et sentralt spørsmål i alle asylsaker. I motsetning til for eksempel pastorer og geistlige miljøer har utlendingsmyndighetene tilgang til alle opplysninger i saken, og således bedre forutsetninger for å vurdere om konverteringen er troverdig etter en individuell helhetsvurdering av alle forhold.

Domstolene er uavhengige. Det tilligger Domstoladministrasjonen (DA) å vurdere hvilke kompetansehevede tiltak som skal gjennomføres for landets dommere. Det tilbys i dag ulike tiltak i regi av DA, både ved tiltredelse som dommer og deretter ved årlige seminarer. Kompetanseutvikling skjer også på eget initiativ i den enkelte domstol. Departementet har tillit til at DA løpende vurderer behovet for slike tiltak på ulike områder, også her.

SPØRSMÅL NR. 448

Innlevert 6. desember 2017 av stortingsrepresentant Torhild Bransdal

Besvart 11. desember 2017 av innvandrings- og integreringsminister Sylvi Listhaug

Spørsmål:

«EUs relokaliseringsprogram, vedtatt i 2015, innebar at EU og EØS-landene skulle relokalisere 160 000 asylsøkere som kom til Hellas og Italia frem tom 2017. Norge er et av tre land som oppfylte sin andel, mens land som Polen, Tsjekkia og Slovakia knapt har tatt imot en eneste asylsøker.

Hva skjer for å få på plass en ny relokaliseringsordning for å få en rettferdig fordeling av asyltilstrømmningen til Europa fra og med 2018, og hvilken rolle spiller Norge i dette arbeidet?»

BEGRUNNELSE:

Asylsituasjonen i Europa er fortsatt ikke under kontroll, da det i den første halvdel av 2017 kom i overkant av 300 000 førstegangsyksøkere til Europa. Italia mottar en uforholdsmessig stor andel (71 590 personer så langt i 2017, eller 1 av fire førstegangssøkere) og landet har flere ganger bedt andre europeiske land om å bidra mer. På tross av dette har EU verken oppfylt vedtaket fra 2015 eller blitt enige om en permanent fordeling av disse asylsøkerne etter 2017. På samme tid er den generelle asyltilkomsten til Norge lav, sammenlignet med tall fra de siste 10 årene. Skjebnen som venter personene ved de italienske strendene og andre steder i Europa virker uvisst.

Svar:

Regjeringen er opptatt av at alle land tar sin del av ansvaret, og at det blir en mer rettferdig fordeling av asylsøkere til Europa. I EU diskuteres nå forslaget til revidering av det felles asylregelverket (Common European Asylum System, CEAS), herunder en revidert Dublin-forordning. Noen av spørsmålene man søker å komme til enighet om, dreier seg om mekanismer for fordeling av asylsøkere innen Europa. Det er også fremsatt forslag om at EU bør gjenbosette flere flyktninger, og innretningen for dette drøftes også.

Norge tar ikke del i forhandlingene om nytt regelverk for fordeling av asylsøkere, men vi har gitt uttrykk for vårt syn på saken. Regjeringen støtter europeiske løsninger på asylfeltet, basert på enkle, forutsigbare og effektive rettsregler, og vi er positive til videre deltakelse i et fremtidig europeisk system for fastsettelse av ansvar for asylsøkere (Dublin-samarbeidet). Regjeringen imøteser også tiltak som kan stanse ukontrollerte sekundærbevegelser.

Vi støtter prinsipielt en reform som sikrer en mer rettferdig fordeling av asylsøkere i Europa. Det at vi på frivillig basis sa oss villige til å relokalisere asylsøkere fra Italia og

Hellas, samt det at vi har oppfylt våre forpliktelser, er et tydelig signal om at norske myndigheter mener at man må søke løsninger i fellesskap på felles utfordringer som migrasjon.

Da to land anla sak ved EU-domstolen fordi de bestred EUs rett til å påtvinge medlemslandene obligatoriske kvoter av asylsøkere etter relokaliserings-vedtakene fra 2015, avviste EU-domstolen klagemålet. EU-Kommisjonen har iverksatt såkalt overtredelsesprosedyre mot tre land som ikke har rettet seg etter vedtakene i 2015.

I tillegg til at Norge har bistått Italia og Hellas ved å relokalisere asylsøkere til Norge, har vi bidratt ved å delta i operasjonene til EUs grensebyrå Frontex og asylbyrået EASO. Disse operasjonene tar sikte på å avlaste landene med størst press og sette dem i stand til å etterleve sine forpliktelser. Gjennom EØS-midlene 2009-2014 har vi støttet greske myndigheter med mer enn 200 millioner kroner til asylforvaltning. I den nye perioden med EØS-midler vil vi fortsette dette samarbeidet med mer enn 300 millioner kroner i Hellas. I tillegg kommer prosjekter i Romania og Bulgaria.

SPØRSMÅL NR. 449

Innlevert 6. desember 2017 av stortingsrepresentant Torhild Bransdal

Besvart 11. desember 2017 av innvandrings- og integreringsminister Sylvi Listhaug

Spørsmål:

«Avdeling for rettsmedisinske fag ved Oslo Universitetssykehus har siden januar 2017 hatt det nasjonale ansvaret for å gi råd til UDI om medisinske aldersvurderinger av enslige mindreårige asylsøkere. Metoden som tidligere ble brukt har vært gjenstand for kritikk.

Hvilke metoder blir nå brukt ved aldersfastsetting av enslige mindreårige asylsøkere, hvor treffsikre anses metoden(e) for å være og vil de nye metodene få betydning for saker som er behandlet før metodene kom?»

BEGRUNNELSE:

Det er svært viktig at utlendingsforvaltningen fastsetter riktig alder ved søknad om asyl fra enslige, mindreårige barn. Feil aldersfastsetting kan få alvorlige konsekvenser for den enkelte, blant annet ved at barn kan bli sendt tilbake til land med svært uavklart sikkerhetssituasjon.

Svar:

Avdelingen for rettsmedisinske fag ved Oslo Universitetssykehus har gjennomført en systematisk kartlegging av det vitenskapelige grunnlaget for flere metoder som benyttes til aldersvurderinger. På grunnlag av kunnskapsinnhenting har de utviklet en statistisk beregningsmodell - «BioAlder» - som UDI nå tar i bruk i saksbehandlingen. Verktøyet skal være det første av sitt slag internasjonalt og vil bli oppdatert jevnlig med nye forskningsdata.

Den nye metoden er, som tidligere, basert på resultatene av tann- og håndrotundersøkelser. Verktøyet er bygget som en statistisk beregningsmodell basert på forskning fra 20 vitenskapelige publikasjoner og studier av utvikling hos mer enn 14000 unge personer med kjent kronologisk alder. BioAlder anvendes ved at den enkelte asylsøkers utviklingsstadier vurderes på bakgrunn av røntgenbilder av søkerens hånd og tenner, og sammenliknes med det statistiske grunnlaget i modellen. Modellen gir et estimat av søkerens kronologiske aldersspenn. Det er også lagt vekt på at BioAlder skal fremstille usikkerhe-

ten på en for saksbehandleren lettfattelig måte. Det er viktig at de til enhver tid beste metodene for aldersvurderinger benyttes, og at kvaliteten på undersøkelsene forbedres dersom det er mulig. Avdeling for rettsmedisinske fag vil derfor fortsette arbeidet med å utvikle en sikrere metode, f.eks. ved bruk av DNA.

Avdeling for rettsmedisinske fag etablerte i forbindelse med arbeidet en ekstern referansegruppe som kunne gi tilbakemeldinger underveis. Gruppen kom med generelle innspill til arbeidet som ble utført, og følgende organisasjoner var representert: NOAS, Redd Barna, Norsk Psykologforening, Den Norske Tannlegeforening, Senter for medisinsk etikk (UiO), Norsk Barnelegeforening og Norsk Forening for Pediatrisk Radiologi.

Aldersundersøkelser er et viktig og nødvendig verkøy for utlendingsforvaltningen der det er tvil om en asyl-

søkers alder. Vi har fortsatt ikke en metode for aldersfastsetting som gir helt sikre svar, men vurdering basert på røntgen av håndrot og tann er det beste vi har, og brukes også i flere andre land. Men vurdering og fastsettelse av alder vil aldri kun bli basert på den medisinske aldersvurderingen alene. Den vil være ett av flere elementer i en konkret helhetsvurdering. I de tilfeller der det er gjennomført aldersundersøkelser, skal UDI ta utgangspunkt i resultatene av undersøkelsene og vurdere dette opp mot øvrige opplysninger i saken som belyser alderen. Tvil om alder skal alltid komme søkeren til gode.

BioAlder vil bli benyttet i saker som behandles fremover. Metoden kan ikke brukes på saker som allerede er behandlet, og grunnen til dette er at resultatene fra tannundersøkelsen tidligere ble utformet på en annen måte.

SPØRSMÅL NR. 450

Innlevert 6. desember 2017 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 13. desember 2017 av utenriksminister Ine M. Eriksen Søreide

Spørsmål:

«Jeg har blitt gjort oppmerksom på en sak hvor ei eldre kvinne med fast oppholdstillatelse i Norge er forsvunnet på en reise i Iran. Familien har ikke fått hjelp av Utenriksdepartementet til å lokalisere henne, eller bekreftet svar på hvorvidt hun har reist inn og ut av Norge.

Er det slik at flyktninger med permanent opphold i Norge og krav på beskyttelse, ikke kan forvente assistanse fra utenriktjenesten dersom de får problemer i utlandet?»

Svar:

Jeg er ikke kjent med hvilken konkret sak spørsmålet viser til, og kjenner derfor ikke denne sakens forutsetninger.

Utenlandske borgere som er bosatt i Norge, og reiser på norsk reisedokument, får bistand av norsk utenriktjeneste i tråd med Meld. St. 12 (2010–2011) om bistand til nordmenn i utlandet. I tillegg til kravet om bosetting i Norge, må vedkommende også ha brukt norsk reisedokument på reisen. Dersom vedkommende har reist på et annet reisedokument må eventuelle anmodninger om hjelp under opphold i tredjeland rettes til myndighetene i landet som har utstedt reisedokumentet.

Utenlandske borgere som benytter norsk reisedokument for reise til sitt opprinnelige hjemland kan ikke

forvente samme hjelp som ved opphold i tredjeland. Myndighetene i det opprinnelige hjemlandet vil med stor sannsynlighet anse vedkommende som egen borger. Eventuell hjelp fra norske myndigheter vil normalt være avhengig av tillatelse fra myndighetene i hjemlandet.

Når norske borgere, eller utenlandske borgere med permanent opphold i Norge, meldes savnet i utlandet er dette primært en politisak. Relevant utenriksstasjon og Utenriksdepartementet vil bistå politiet med det mål å oppspore den savnede. Heller ikke i disse sakene kan norsk UD forvente adgang eller informasjon.

Dersom saken det vises til gjelder en iransk statsborger, er det vår erfaring at norske myndigheter ikke vil få svar på sine henvendelser til iranske myndigheter. I Iran er personer av iransk opprinnelse, uavhengig av andre statsborgerskap, ansett som iranske borgere.

Spørsmål om registrering av inn- og utreise til Norge må rettes til Justis- og beredskapsministeren.

